

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

นพวัฒน์ พักใส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
เหนือเขื่อนภูมิพล

ชื่อผู้วิจัย นายณพวัฒน์ พักไธ รหัสนักศึกษา 634270102

ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส ปีการศึกษา 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (2) พัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และ (3) ประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน วิธีดำเนินการวิจัย ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขื่อนภูมิพล และชุมชน และ ผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนากลยุทธ์และการจัดการขยะ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการจัดการขยะมีการกักเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ปัญหาการจัดการขยะอยู่ในระดับมาก โดยมีการแทรกแซงขณะเก็บขนขยะ รถขนส่งขยะพร้อมอุปกรณ์ขนส่ง งบประมาณ บุคลากรไม่เพียงพอ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านโครงสร้าง ระบบบริการ บุคคล การเงิน วัสดุอุปกรณ์ บริหารจัดการ ค่านิยมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมายอยู่ในระดับมาก (2) กลยุทธ์การจัดการขยะเป็นกลยุทธ์ปรับเปลี่ยน (WO Strategies) ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมี 9 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน กลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่าย ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (3) ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะ ผ่านเกณฑ์ โดยมีความสอดคล้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากกับมากที่สุด

คำสำคัญ : กลยุทธ์การจัดการขยะ, การมีส่วนร่วม, เศรษฐกิจหมุนเวียน

Dissertation Title: Developing Participatory Waste Management Strategies to Promote the Circular Economy of Organizations Communities above Bhumibol Dam

Researcher: Mr. Nupawat Paksi; **Student ID:** 634270102;

Degree: Doctor of Philosophy (Administration and Development Strategy);

Advisor: Dr.Suphaphorn Pongpinyo-o-pas; **Academic Year:** 2025

Abstract

This research aimed to (1) study the current states, problems, and related factors of participatory waste management to promote the circular economy, (2) develop participatory waste management strategies to promote the circular economy, and (3) evaluate the developed participatory waste management strategies to promote the circular economy. The Informants were community organizations upstream of the Bhumibol Dam with consisting of local administrative organization, Bhumibol Dam, community leaders, community, and experts in strategy development or waste management. The data were collected through questionnaires, focus group discussion, interviews, workshops, connoisseurship, and evaluation forms. The data analysis involved mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that (1) the current states of waste management consisted of storage, collection, processing and recycling, and final disposal. The problems of waste management indicated with the high levels of mixed waste transportation, insufficient waste collection vehicles and equipments, budget constraints, and inadequate personnel. The factors related to waste management included of structures, services, staff, money, materials, management, culture, technology, economics and politics and law at the high levels. (2) The waste management strategy status was analyzed-proactive (WO Strategies), and it consisted of visions, missions, goals, strategy issues, strategies, indicators, and measures. Nine strategies were developed: 1) improving and modernizing the participatory waste management database for the circular economy, 2) optimizing resource and technology policies to maximize benefits for circular economy-based waste management, 3) accelerating Local Administrative Organizations' amendment of regulations to facilitate circular economy-based waste management, 4) developing systems and mechanisms for participatory waste management planning within communities, 5) strengthening incentives for Local Administrative Organizations and key government agencies to shift their mindset towards supporting participatory waste management, 6) enhancing knowledge of circular economy-based waste management among community members, 7) supporting technology and innovation for value addition from waste within the circular economy system, 8) promoting governmental and private sector support for community waste management, and 9) accelerating the participation of citizens and network partners in supporting the circular economy within the community. (3) The developed waste management strategies were passed the evaluation criteria with high and very high levels of consistency, appropriateness, feasibility, and acceptability.

Keywords: Strategic, Waste Management, Participatory, Circular Economy

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาในการให้คำปรึกษาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐรดา วงษ์นายะ รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ ผลประเสริฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิเรก ฟั่นเขียว คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นหาแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรทุกท่าน ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนากลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ และได้ให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนและตัวแทนชุมชนในพื้นที่เหนือเขื่อนภูมิพล และรวมทั้งบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณและผู้ให้การสนับสนุนทุกท่าน

นพวัฒน์ พักใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	18
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	34
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน.....	45
บริบทการจัดการขยะของชุมชนในพื้นที่เหนือเขื่อนภูมิพล.....	57
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	92
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	103
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	111
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	121
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	125
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	163
ตอนที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	222
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	248
สรุปผลการวิจัย.....	250
อภิปรายผลการวิจัย.....	265
ข้อเสนอแนะ.....	283
บรรณานุกรม.....	285

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	293
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	294
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	306
ภาคผนวก ค ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	350
ภาคผนวก ง หนังสือราชการ.....	358
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	364
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	369

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงถึงจำนวนปริมาณขยะมูลฝอย และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือ เขื่อนภูมิพล.....	62
2 แสดงการใช้เกณฑ์ประเมินกลยุทธ์.....	89
3 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และตำแหน่ง.....	104
4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และตำแหน่ง.....	106
5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	126
6 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม.....	127
7 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขน.....	129
8 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมา ใช้ประโยชน์.....	131
9 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย.....	134
10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยภาพรวม.....	136
11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม.....	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการเก็บขน.....	139
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์.....	141
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย.....	143
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล รายด้าน.....	145
16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านโครงสร้าง.....	146
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านระบบบริการ.....	147
18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านบุคคล.....	148
19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการเงิน.....	149
20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านวัสดุอุปกรณ์.....	150

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านบริหารจัดการ.....	151
22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล รายด้าน.....	152
23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม.....	153
24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเทคโนโลยี.....	154
25	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเศรษฐกิจ.....	155
26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเมืองและกฎหมาย.....	156
27	แสดงจุดแข็ง (S: Strengths) และจุดอ่อน (W: Weaknesses) ของการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	168
28	แสดงโอกาส (O: Opportunities) และอุปสรรค (T: Threats) ของการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	173
29	แสดงน้ำหนัก คะแนน คะแนนถ่วงน้ำหนัก และอันดับของจุดแข็งและจุดอ่อน ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล.....	175

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

30	แสดงน้ำหนัก คะแนน คะแนนถ่วงน้ำหนัก และอันดับ ของโอกาสและอุปสรรค ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน เหนือเขื่อนภูมิพล.....	180
31	แสดงคะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	183
32	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีคุณภาพ.....	187
33	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการให้บริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน.....	192
34	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของแต่ละกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา องค์ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างยั่งยืน (ร่าง).....	197
35	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบและกลไก การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน.....	205
36	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการ ความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน.....	212
37	แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างการมี ส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน อย่างเป็นระบบ.....	217
38	แสดงความสอดคล้องของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....	222
39	แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ.....	223
40	แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของประเด็นกลยุทธ์และ กลยุทธ์.....	226

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 41 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการ
ของกลยุทธ์ที่ 1-4 ของประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะ
แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล..... 229
- 42 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของ
กลยุทธ์ที่ 5-7 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่ม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน..... 237
- 43 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของ
กลยุทธ์ที่ 8-9 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ..... 243

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	แสดงชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดตาก.....
2	แสดงกิจกรรมพื้นฐานของการจัดการเชิงกลยุทธ์.....
3	แสดงองค์ประกอบของกลยุทธ์ที่ตั้งใจ.....
4	แสดงกลยุทธ์ที่ตั้งใจและกลยุทธ์ที่เป็นจริง.....
5	แสดงการจัดการเชิงกลยุทธ์.....
6	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....
7	แสดงกรอบกระบวนการดำเนินการวิจัย.....
8	แสดงสถานการณ์หรือตำแหน่งทางกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล.....
9	แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ (ร่าง).....
10	แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์.....

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ขยะล้นเมือง ขยะล้นทะเล ขยะเป็นปัญหาระดับประเทศด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขยะมนุษย์จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นและจะต้องดำเนินการแก้ไข จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบไปด้วยขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะจากผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็นไปตามหลักปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีจำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นชุมชนในพื้นที่ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมด 2,886.88 ตันต่อวัน มีขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง 1,575.72 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1075.12 ตันต่อวันคิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564) นอกจากนี้ ขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิง ในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล สูงถึง 4,800.70 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2563) ส่วนปีถัดมามีปริมาณขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลจำนวน 5,200.66 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ถูกหลักสุขภิบาล ส่งผลต่อคุณภาพน้ำโดยส่วนใหญ่มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) รวมถึงค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าปริมาณแอมโมเนีย (NH3) มีแนวโน้มสูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ การชะพาของน้ำฝนทำให้เกิดการ

ปนเปื้อนสิ่งสกปรกสูงแฉ่งเก็บน้ำเชื่อน้ำ และการปนเปื้อนจากของเสียจากมนุษย์ ขยะมูลฝอย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรอยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 1, 2564) จะต้องดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดการทำให้เกิดขยะให้น้อยลง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธี และสร้างรูปแบบใหม่ในการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดการขยะที่เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม กระบวนการเก็บขน กระบวนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และกระบวนการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการลดการทำให้เกิดขยะ การบูรณาการร่วมกันในการจัดการขยะ และลดการใช้ทรัพยากรตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดนที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดการขยะโดยการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามแผนงานการปฏิบัติการบริหารจัดการขยะของแต่ละจังหวัดกำหนด รูปแบบการดำเนินการมีการโอนงบประมาณให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดรูปแบบมาตรการการกำจัดขยะมูลฝอย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569 ซึ่งตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ังชัย สันติวงศ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229) เพื่อนำไปสู่บูรณาการการทำงานร่วมกันของเขื่อนภูมิพลและชุมชน แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

จากสภาพและปัญหาการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เป็นแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทำให้การบริหารจัดการน้ำและระบบการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนภูมิพลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการจัดการขยะที่เป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ควรเป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
3. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด และผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตการวิจัยในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลฯ มีดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ได้จากการสังเคราะห์เอกสารที่นักวิชาการนำเสนอ

1. การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บรวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)
2. การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)
3. การส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะนั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1. ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล

ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน ประกอบด้วย

1.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน

1.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 249 คน

1.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและพนักงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 128 คน

1.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน

1.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 12 ตำบลในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 80 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ใช้ขอบเขตเช่นเดียวกับ ขั้นตอนที่ 1.1

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
จำนวน 6 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อม
ของเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ขอบเขตการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้
ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะของ
องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บ
รวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์
(Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ,
2562) การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับ
ผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138;
สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
จัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานจัดการขยะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำ
เทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง
ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภัก จังหวัด
เชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี
2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ขอบเขตการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)
2. สภาพแวดล้อมภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

3. หัวหน้าสำนักปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณ และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการขยะฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงาน การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการ ขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มี ประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านความสอดคล้อง และด้านความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วยการประเมินกลยุทธ์ 4 ด้าน ดังนี้
1) ด้านความสอดคล้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านการยอมรับได้ (สมคิด พรมจัย, 2560 หน้า 2; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2564, หน้า 197-200)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการขยะ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับขยะใน 4 ขั้นตอนได้แก่ การกักเก็บ รวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ดังนี้

1.1 การกักเก็บรวบรวม หมายถึง การแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของขยะใส่ภาชนะรองรับที่จัดวางไว้ ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ จัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

1.2 การเก็บขน หมายถึง การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง มีการจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การจัดระบบขยะรีไซเคิล รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง การจัดการขยะที่เหลือจากนำขยะมาใช้ประโยชน์ แยกเป็นขยะ 4 ประเภทคือ ขยะที่เผาได้ ขยะที่เผาไม่ได้ ขยะรีไซเคิล ขยะขนาดใหญ่ การกำจัดโดย

การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ระบบการเผาในเตาเผา ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการขยะ ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การที่กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญ การเลือกนโยบาย และการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่รับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการขยะ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ การตัดสินผลการจัดการขยะ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการขยะ

3. เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง การสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะใน 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ดังนี้

3.1 ลดการใช้ หมายถึง การลดจำนวนทำให้เกิดขยะการใช้ปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ โดยลดการใช้และการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

3.2 นำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำขยะกลับมาใช้ใหม่หรือหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต การเลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือการนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป

3.3 ยืดอายุการใช้งาน หมายถึง การนำขยะที่ยังพอแก้ไขได้นำมาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้หรือดูแลรักษาสິงของเครื่องใช้อย่างเหมาะสมเพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ

3.4 นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หมายถึง การนำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยมีขั้นตอนการจัดการ มี 4 ขั้น ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งในแต่ละขั้นดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยความคาดหวังในผลของ

การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จึงมีการเพิ่มกระบวนการในขั้นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้วิธีการในขั้นนี้ 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

5. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

6. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือขัดข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม ด้านการเก็บขน ด้านการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ดังนี้

7.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

7.1.1 ด้านโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.2 ด้านระบบบริการ หมายถึง ลักษณะของระบบหรือรูปแบบการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.3 ด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.4 ด้านการเงิน หมายถึง ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรสำหรับใช้ดำเนินการในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.6 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะของการบริหารจัดการงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ดังนี้

7.2.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะค่านิยมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.2 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.3 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย หมายถึง การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

8. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และเทศบาลตำบลท่าบ้านวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้ายที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับประเทศ

9. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
 เนื่อเชื่อณภูมิพล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน
 และภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission)
 เป้าประสงค์ (Goal) ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issues) กลยุทธ์ (Strategy) ตัวชี้วัด (Indicator)
 และมาตรการ (Measure) ดังนี้

9.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้น
 ในกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล

9.2 พันธกิจ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการการสำคัญขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

9.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือเป้าหมายหรือสิ่งต้องการให้เกิดขึ้นในการ
 จัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล
 ตามพันธกิจกำหนดขึ้น

9.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมี
 ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ให้ได้ผลตามเป้าประสงค์

9.5 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์พันธกิจ
 เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ
 องค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล

9.6 ตัวชี้วัด หมายถึง คุณสมบัติในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้
 ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่สำคัญในการใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

9.7 มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุ
 เป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

10. การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบ
 มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ใน 4 ด้าน ดังนี้

10.1 ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันขององค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการ ชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น

10.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความถูกต้องของกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค

10.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้นเมื่อ นำไปสู่การปฏิบัติ

10.4 การยอมรับได้ หมายถึง การเห็นด้วยของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ นำกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไข ภูมิพลที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

11. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา และเทศบาลตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานระดับประเทศ จากสำนักนายกรัฐมนตรีในการดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นชุมชนนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

12. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ซึ่งร่วมกันดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพล ระดับ ตำบลหรือเทศบาลที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื้อนภูมิพล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี 2507 และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิงริศมีความกว้างของฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา ครอบคลุมเนื้อที่ 10 กิโลเมตร ตามมติคณะกรรมการกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และตาก จำนวน 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนภูมิพล และชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สามารถนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ ส่งผลให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนอื่นๆ และชุมชนเหนือเขื่อนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันกับชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ขยะล้นเมือง ขยะล้นทะเล ขยะเป็นปัญหาระดับประเทศด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขยะ มนุษย์จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นและจะต้องดำเนินการแก้ไข จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบไปด้วยขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะจากผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็นไปตามหลักปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีจำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นชุมชนในพื้นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมด 2,886.88 ตันต่อวัน มีขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง 1,575.72 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1075.12 ตันต่อวันคิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564) นอกจากนี้ ขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิง ในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล สูงถึง 4,800.70 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2563) ส่วนปีถัดมามีปริมาณขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลจำนวน 5,200.66 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ถูกหลักสุขภิบาล ส่งผลต่อคุณภาพน้ำโดยส่วนใหญ่มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) รวมถึงค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าปริมาณแอมโมเนีย (NH3) มีแนวโน้มสูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ การชะพาของน้ำฝนทำให้เกิดการ

ปนเปื้อนสิ่งสกปรกแสงสว่างเกินน้ำเขื่อนฯ และการปนเปื้อนจากของเสียจากมนุษย์ ขยะมูลฝอย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 1, 2564) จะต้องดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดการทำให้เกิดขยะให้น้อยลง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธี และสร้างรูปแบบใหม่ในการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดการขยะที่เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม กระบวนการเก็บขน กระบวนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และกระบวนการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการลดการทำให้เกิดขยะ การบูรณาการร่วมกันในการจัดการขยะ และลดการใช้ทรัพยากรตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดนที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดการขยะโดยการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามแผนงานการปฏิบัติการบริหารจัดการขยะของแต่ละจังหวัดกำหนด รูปแบบการดำเนินการมีการโอนงบประมาณให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดรูปแบบมาตรการการกำจัดขยะมูลฝอย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569 ซึ่งตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงศ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229) เพื่อนำไปสู่บูรณาการการทำงานร่วมกันของเขื่อนภูมิพลและชุมชน แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

จากสภาพและปัญหาการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เป็นแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทำให้การบริหารจัดการน้ำและระบบการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนภูมิพลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการจัดการขยะที่เป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ควรเป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
3. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด และผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตการวิจัยในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลฯ มีดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ได้จากการสังเคราะห์เอกสารที่นักวิชาการนำเสนอ

1. การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บรวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)
2. การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)
3. การส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะนั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1. ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล

ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน ประกอบด้วย

1.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน

1.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 249 คน

1.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและพนักงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 128 คน

1.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน

1.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 12 ตำบล ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 80 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ใช้ขอบเขตเช่นเดียวกับ ขั้นตอนที่ 1.1

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
จำนวน 6 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อม
ของเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ขอบเขตการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้
ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะของ
องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บ
รวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์
(Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ,
2562) การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับ
ผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138;
สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
จัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานจัดการขยะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำ
เทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง
ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัด
เชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี
2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ขอบเขตการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)
2. สภาพแวดล้อมภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

3. หัวหน้าสำนักปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณ และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการขยะฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงาน การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการ ขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มี ประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านความสอดคล้อง และด้านความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วยการประเมินกลยุทธ์ 4 ด้าน ดังนี้
1) ด้านความสอดคล้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านการยอมรับได้ (สมคิด พรมจัย, 2560 หน้า 2; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2564, หน้า 197-200)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการขยะ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับขยะใน 4 ขั้นตอนได้แก่ การกักเก็บ รวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ดังนี้

1.1 การกักเก็บรวบรวม หมายถึง การแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของขยะใส่ภาชนะรองรับที่จัดวางไว้ ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ จัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

1.2 การเก็บขน หมายถึง การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง มีการจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การจัดระบบขยะรีไซเคิล รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง การจัดการขยะที่เหลือจากนำขยะมาใช้ประโยชน์ แยกเป็นขยะ 4 ประเภทคือ ขยะที่เผาได้ ขยะที่เผาไม่ได้ ขยะรีไซเคิล ขยะขนาดใหญ่ การกำจัดโดย

การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ระบบการเผาในเตาเผา ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการขยะ ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การที่กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญ การเลือกนโยบาย และการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่รับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการขยะ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ การตัดสินผลการจัดการขยะ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการขยะ

3. เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง การสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะใน 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ดังนี้

3.1 ลดการใช้ หมายถึง การลดจำนวนทำให้เกิดขยะการใช้ปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ โดยลดการใช้และการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

3.2 นำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำขยะกลับมาใช้ใหม่หรือหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต การเลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือการนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป

3.3 ยืดอายุการใช้งาน หมายถึง การนำขยะที่ยังพอแก้ไขได้นำมาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้หรือดูแลรักษาสິงของเครื่องใช้อย่างเหมาะสมเพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ

3.4 นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หมายถึง การนำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยมีขั้นตอนการจัดการ มี 4 ขั้น ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งในแต่ละขั้นดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยความคาดหวังในผลของ

การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จึงมีการเพิ่มกระบวนการในขั้นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้วิธีการในขั้นนี้ 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

5. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

6. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือขัดข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม ด้านการเก็บขน ด้านการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ดังนี้

7.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

7.1.1 ด้านโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.2 ด้านระบบบริการ หมายถึง ลักษณะของระบบหรือรูปแบบการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.3 ด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.4 ด้านการเงิน หมายถึง ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรสำหรับใช้ดำเนินการในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.6 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะของการบริหารจัดการงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ดังนี้

7.2.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะค่านิยมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.2 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.3 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย หมายถึง การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

8. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และเทศบาลตำบลท่าบ้านวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้ายที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับประเทศ

9. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์ (Goal) ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issues) กลยุทธ์ (Strategy) ตัวชี้วัด (Indicator) และมาตรการ (Measure) ดังนี้

9.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.2 พันธกิจ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

9.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือเป้าหมายหรือสิ่งต้องการให้เกิดขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลตามพันธกิจกำหนดขึ้น

9.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ให้ได้ผลตามเป้าประสงค์

9.5 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.6 ตัวชี้วัด หมายถึง คุณสมบัติในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่สำคัญในการใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

9.7 มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

10. การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใน 4 ด้าน ดังนี้

10.1 ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันขององค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการ ชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น

10.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความถูกต้องของกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค

10.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้นเมื่อ นำไปสู่การปฏิบัติ

10.4 การยอมรับได้ หมายถึง การเห็นด้วยของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ นำกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไข ภูมิพลที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

11. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา และเทศบาลตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภักดิ์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานระดับประเทศ จากสำนักนายกรัฐมนตรีในการดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นชุมชนนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

12. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ซึ่งร่วมกันดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพล ระดับ ตำบลหรือเทศบาลที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื้อนภูมิพล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี 2507 และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิงริศมีความกว้างของฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา ครอบคลุมเนื้อที่ 10 กิโลเมตร ตามมติคณะกรรมการกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และตาก จำนวน 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนภูมิพล และชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สามารถนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ ส่งผลให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนอื่นๆ และชุมชนเหนือเขื่อนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันกับชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ขยะล้นเมือง ขยะล้นทะเล ขยะเป็นปัญหาระดับประเทศด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขยะมนุษย์จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นและจะต้องดำเนินการแก้ไข จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบไปด้วยขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะจากผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็นไปตามหลักปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีจำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นชุมชนในพื้นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมด 2,886.88 ตันต่อวัน มีขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง 1,575.72 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1075.12 ตันต่อวันคิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564) นอกจากนี้ ขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิง ในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล สูงถึง 4,800.70 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2563) ส่วนปีถัดมามีปริมาณขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลจำนวน 5,200.66 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ถูกหลักสุขภิบาล ส่งผลต่อคุณภาพน้ำโดยส่วนใหญ่มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) รวมถึงค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าปริมาณแอมโมเนีย (NH3) มีแนวโน้มสูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ การชะพาของน้ำฝนทำให้เกิดการ

ปนเปื้อนสิ่งสกปรกสูงแฉ่งเก็บน้ำเชื่อน้ำ และการปนเปื้อนจากของเสียจากมนุษย์ ขยะมูลฝอย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรอยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 1, 2564) จะต้องดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดการทำให้เกิดขยะให้น้อยลง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธี และสร้างรูปแบบใหม่ในการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดการขยะที่เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม กระบวนการเก็บขน กระบวนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และกระบวนการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการลดการทำให้เกิดขยะ การบูรณาการร่วมกันในการจัดการขยะ และลดการใช้ทรัพยากรตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดนที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดการขยะโดยการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามแผนงานการปฏิบัติการบริหารจัดการขยะของแต่ละจังหวัดกำหนด รูปแบบการดำเนินการมีการโอนงบประมาณให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดรูปแบบมาตรการการกำจัดขยะมูลฝอย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569 ซึ่งตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229) เพื่อนำไปสู่บูรณาการการทำงานร่วมกันของเขื่อนภูมิพลและชุมชน แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

จากสภาพและปัญหาการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เป็นแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทำให้การบริหารจัดการน้ำและระบบการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนภูมิพลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการจัดการขยะที่เป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ควรเป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
3. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด และผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตการวิจัยในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลฯ มีดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ได้จากการสังเคราะห์เอกสารที่นักวิชาการนำเสนอ

1. การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บรวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)
2. การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)
3. การส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะนั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1. ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล

ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน ประกอบด้วย

1.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน

1.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 249 คน

1.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและพนักงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 128 คน

1.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน

1.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 12 ตำบลในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 80 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ใช้ขอบเขตเช่นเดียวกับ ขั้นตอนที่ 1.1

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
จำนวน 6 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อม
ของเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ขอบเขตการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้
ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะฯ ของ
องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บ
รวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์
(Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ,
2562) การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับ
ผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138;
สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
จัดการขยะฯขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานจัดการขยะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำ
เทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง
ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภัก จังหวัด
เชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี
2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ขอบเขตการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)
2. สภาพแวดล้อมภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

3. หัวหน้าสำนักปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณ และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการขยะฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงาน การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการ ขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มี ประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านความสอดคล้อง และด้านความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วยการประเมินกลยุทธ์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสอดคล้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านการยอมรับได้ (สมคิด พรมจัย, 2560 หน้า 2; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2564, หน้า 197-200)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการขยะ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับขยะใน 4 ขั้นตอนได้แก่ การกักเก็บ รวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ดังนี้

1.1 การกักเก็บรวบรวม หมายถึง การแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของขยะใส่ภาชนะรองรับที่จัดวางไว้ ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ จัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

1.2 การเก็บขน หมายถึง การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง มีการจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การจัดระบบขยะรีไซเคิล รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง การจัดการขยะที่เหลือจากนำขยะมาใช้ประโยชน์ แยกเป็นขยะ 4 ประเภทคือ ขยะที่เผาได้ ขยะที่เผาไม่ได้ ขยะรีไซเคิล ขยะขนาดใหญ่ การกำจัดโดย

การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ระบบการเผาในเตาเผา ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการขยะ ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การที่กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญ การเลือกนโยบาย และการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่รับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการขยะ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ การตัดสินผลการจัดการขยะ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการขยะ

3. เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง การสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะใน 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ดังนี้

3.1 ลดการใช้ หมายถึง การลดจำนวนทำให้เกิดขยะการใช้ปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ โดยลดการใช้และการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

3.2 นำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำขยะกลับมาใช้ใหม่หรือหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต การเลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือการนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป

3.3 ยืดอายุการใช้งาน หมายถึง การนำขยะที่ยังพอแก้ไขได้นำมาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้หรือดูแลรักษาสິงของเครื่องใช้อย่างเหมาะสมเพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ

3.4 นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หมายถึง การนำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยมีขั้นตอนการจัดการ มี 4 ขั้น ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งในแต่ละขั้นดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยความคาดหวังในผลของ

การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จึงมีการเพิ่มกระบวนการในขั้นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้วิธีการในขั้นนี้ 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

5. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

6. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือขัดข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม ด้านการเก็บขน ด้านการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ดังนี้

7.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

7.1.1 ด้านโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.2 ด้านระบบบริการ หมายถึง ลักษณะของระบบหรือรูปแบบการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.3 ด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.4 ด้านการเงิน หมายถึง ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรสำหรับใช้ดำเนินการในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.6 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะของการบริหารจัดการงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ดังนี้

7.2.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะค่านิยมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.2 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.3 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย หมายถึง การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

8. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และเทศบาลตำบลท่าบ้านวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้ายที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับประเทศ

9. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์ (Goal) ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issues) กลยุทธ์ (Strategy) ตัวชี้วัด (Indicator) และมาตรการ (Measure) ดังนี้

9.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.2 พันธกิจ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

9.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือเป้าหมายหรือสิ่งต้องการให้เกิดขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลตามพันธกิจกำหนดขึ้น

9.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ให้ได้ผลตามเป้าประสงค์

9.5 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.6 ตัวชี้วัด หมายถึง คุณสมบัติในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่สำคัญในการใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

9.7 มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

10. การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใน 4 ด้าน ดังนี้

10.1 ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันขององค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการ ชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น

10.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความถูกต้องของกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค

10.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้นเมื่อ นำไปสู่การปฏิบัติ

10.4 การยอมรับได้ หมายถึง การเห็นด้วยของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ นำกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไข ภูมิพลที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

11. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา และเทศบาลตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานระดับประเทศ จากสำนักนายกรัฐมนตรีในการดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นชุมชนนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

12. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ซึ่งร่วมกันดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพล ระดับ ตำบลหรือเทศบาลที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื้อนภูมิพล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี 2507 และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิงริศมีความกว้างของฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา ครอบคลุมเนื้อที่ 10 กิโลเมตร ตามมติคณะกรรมการกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และตาก จำนวน 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนภูมิพล และชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สามารถนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ ส่งผลให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนอื่นๆ และชุมชนเหนือเขื่อนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันกับชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ขยะล้นเมือง ขยะล้นทะเล ขยะเป็นปัญหาระดับประเทศด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขยะมนุษย์จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นและจะต้องดำเนินการแก้ไข จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบไปด้วยขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะจากผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็นไปตามหลักปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีจำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นชุมชนในพื้นที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมด 2,886.88 ตันต่อวัน มีขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง 1,575.72 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1075.12 ตันต่อวันคิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564) นอกจากนี้ ขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิง ในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล สูงถึง 4,800.70 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2563) ส่วนปีถัดมามีปริมาณขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลจำนวน 5,200.66 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ถูกหลักสุขภิบาล ส่งผลต่อคุณภาพน้ำโดยส่วนใหญ่มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) รวมถึงค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าปริมาณแอมโมเนีย (NH3) มีแนวโน้มสูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ การชะพาของน้ำฝนทำให้เกิดการ

ปนเปื้อนสิ่งสกปรกสูงแฉ่งเก็บน้ำเชื่อน้ำ และการปนเปื้อนจากของเสียจากมนุษย์ ขยะมูลฝอย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรอยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 1, 2564) จะต้องดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดการทำให้เกิดขยะให้น้อยลง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธี และสร้างรูปแบบใหม่ในการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดการขยะที่เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม กระบวนการเก็บขน กระบวนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และกระบวนการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการลดการทำให้เกิดขยะ การบูรณาการร่วมกันในการจัดการขยะ และลดการใช้ทรัพยากรตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดนที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดการขยะโดยการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามแผนงานการปฏิบัติการบริหารจัดการขยะของแต่ละจังหวัดกำหนด รูปแบบการดำเนินการมีการโอนงบประมาณให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดรูปแบบมาตรการการกำจัดขยะมูลฝอย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569 ซึ่งตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229) เพื่อนำไปสู่บูรณาการการทำงานร่วมกันของเขื่อนภูมิพลและชุมชน แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

จากสภาพและปัญหาการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เป็นแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทำให้การบริหารจัดการน้ำและระบบการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนภูมิพลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการจัดการขยะที่เป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ควรเป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
3. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด และผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตการวิจัยในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลฯ มีดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ได้จากการสังเคราะห์เอกสารที่นักวิชาการนำเสนอ

1. การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บรวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)
2. การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)
3. การส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะนั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1. ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล

ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน ประกอบด้วย

1.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน

1.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 249 คน

1.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและพนักงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 128 คน

1.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน

1.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 12 ตำบลในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 80 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ใช้ขอบเขตเช่นเดียวกับ ขั้นตอนที่ 1.1

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
จำนวน 6 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อม
ของเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ขอบเขตการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้
ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะของ
องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บ
รวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์
(Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ,
2562) การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับ
ผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138;
สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
จัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานจัดการขยะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำ
เทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง
ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภัก จังหวัด
เชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี
2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ขอบเขตการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)
2. สภาพแวดล้อมภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

3. หัวหน้าสำนักปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณ และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการขยะฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงาน การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการ ขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มี ประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านความสอดคล้อง และด้านความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วยการประเมินกลยุทธ์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสอดคล้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านการยอมรับได้ (สมคิด พรมจัย, 2560 หน้า 2; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2564, หน้า 197-200)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการขยะ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับขยะใน 4 ขั้นตอนได้แก่ การกักเก็บ รวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ดังนี้

1.1 การกักเก็บรวบรวม หมายถึง การแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของขยะใส่ภาชนะรองรับที่จัดวางไว้ ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ จัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

1.2 การเก็บขน หมายถึง การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง มีการจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การจัดระบบขยะรีไซเคิล รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง การจัดการขยะที่เหลือจากนำขยะมาใช้ประโยชน์ แยกเป็นขยะ 4 ประเภทคือ ขยะที่เผาได้ ขยะที่เผาไม่ได้ ขยะรีไซเคิล ขยะขนาดใหญ่ การกำจัดโดย

การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ระบบการเผาในเตาเผา ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการขยะ ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การที่กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญ การเลือกนโยบาย และการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่รับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการขยะ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ การตัดสินผลการจัดการขยะ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการขยะ

3. เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง การสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะใน 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ดังนี้

3.1 ลดการใช้ หมายถึง การลดจำนวนทำให้เกิดขยะการใช้ปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ โดยลดการใช้และการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

3.2 นำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำขยะกลับมาใช้ใหม่หรือหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต การเลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือการนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป

3.3 ยืดอายุการใช้งาน หมายถึง การนำขยะที่ยังพอแก้ไขได้นำมาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้หรือดูแลรักษาสິงของเครื่องใช้อย่างเหมาะสมเพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ

3.4 นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หมายถึง การนำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยมีขั้นตอนการจัดการ มี 4 ขั้น ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งในแต่ละขั้นดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยความคาดหวังในผลของ

การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จึงมีการเพิ่มกระบวนการในขั้นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้วิธีการในขั้นนี้ 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

5. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

6. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือขัดข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม ด้านการเก็บขน ด้านการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ดังนี้

7.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

7.1.1 ด้านโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.2 ด้านระบบบริการ หมายถึง ลักษณะของระบบหรือรูปแบบการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.3 ด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.4 ด้านการเงิน หมายถึง ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรสำหรับใช้ดำเนินการในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.6 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะของการบริหารจัดการงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ดังนี้

7.2.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะค่านิยมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.2 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.3 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย หมายถึง การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

8. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และเทศบาลตำบลท่าบ้านวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้ายที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับประเทศ

9. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
 เนื่อเชื่อณภูมิพล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน
 และภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission)
 เป้าประสงค์ (Goal) ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issues) กลยุทธ์ (Strategy) ตัวชี้วัด (Indicator)
 และมาตรการ (Measure) ดังนี้

9.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้น
 ในกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล

9.2 พันธกิจ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการการสำคัญขององค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

9.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือเป้าหมายหรือสิ่งต้องการให้เกิดขึ้นในการ
 จัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล
 ตามพันธกิจกำหนดขึ้น

9.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมี
 ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ให้ได้ผลตามเป้าประสงค์

9.5 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์พันธกิจ
 เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ
 องค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล

9.6 ตัวชี้วัด หมายถึง คุณสมบัติในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้
 ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่สำคัญในการใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

9.7 มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุ
 เป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

10. การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบ
 มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเนื่อเชื่อณภูมิพล ใน 4 ด้าน ดังนี้

10.1 ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันขององค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการ ชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น

10.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความถูกต้องของกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค

10.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้นเมื่อ นำไปสู่การปฏิบัติ

10.4 การยอมรับได้ หมายถึง การเห็นด้วยของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ นำกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไข ภูมิพลที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

11. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา และเทศบาลตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานระดับประเทศ จากสำนักนายกรัฐมนตรีในการดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นชุมชนนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

12. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ซึ่งร่วมกันดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพล ระดับ ตำบลหรือเทศบาลที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื้อนภูมิพล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี 2507 และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิงริศมีความกว้างของฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา ครอบคลุมเนื้อที่ 10 กิโลเมตร ตามมติคณะกรรมการกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และตาก จำนวน 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนภูมิพล และชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สามารถนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ ส่งผลให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนอื่นๆ และชุมชนเหนือเขื่อนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันกับชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน ขยะล้นเมือง ขยะล้นทะเล ขยะเป็นปัญหาระดับประเทศด้านสิ่งแวดล้อมมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม มนุษย์เป็นผู้ทำให้เกิดขยะมนุษย์จะต้องรับผลที่เกิดขึ้นและจะต้องดำเนินการแก้ไข จากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบไปด้วยขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะจากผลผลิตทางการเกษตร การจัดการขยะจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่สอดคล้อง เหมาะสมเป็นไปตามหลักปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มต้นตั้งแต่การคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

สถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีจำนวนขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นชุมชนในพื้นที่ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นทั้งหมด 2,886.88 ตันต่อวัน มีขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง 1,575.72 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 54 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 1075.12 ตันต่อวันคิดเป็นร้อยละ 37 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564) นอกจากนี้ ขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิง ในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล สูงถึง 4,800.70 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2563) ส่วนปีถัดมามีปริมาณขยะที่ไหลมากับแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงในฤดูกาลน้ำหลากอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพลจำนวน 5,200.66 ตันต่อปี (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าจำนวนปริมาณขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนเป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ถูกหลักสุขภิบาล ส่งผลต่อคุณภาพน้ำโดยส่วนใหญ่มีค่าปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) รวมถึงค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และค่าปริมาณแอมโมเนีย (NH3) มีแนวโน้มสูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของโปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ การชะพาของน้ำฝนทำให้เกิดการ

ปนเปื้อนสิ่งสกปรกสูงแฉ่งเก็บน้ำเชื่อน้ำ และการปนเปื้อนจากของเสียจากมนุษย์ ขยะมูลฝอย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกรอยู่อาศัยและการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ที่ 1, 2564) จะต้องดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดการทำให้เกิดขยะให้น้อยลง ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธี และสร้างรูปแบบใหม่ในการจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดการขยะที่เป็นระบบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม กระบวนการเก็บขน กระบวนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และกระบวนการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการลดการทำให้เกิดขยะ การบูรณาการร่วมกันในการจัดการขยะ และลดการใช้ทรัพยากรตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดนที่ผ่านมามีการดำเนินการจัดการขยะโดยการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบตามแผนงานการปฏิบัติการบริหารจัดการขยะของแต่ละจังหวัดกำหนด รูปแบบการดำเนินการมีการโอนงบประมาณให้สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดรูปแบบมาตรการการกำจัดขยะมูลฝอย ตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569 ซึ่งตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะ (กระทรวงมหาดไทย, 2564)

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ พบว่า แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229) เพื่อนำไปสู่บูรณาการการทำงานร่วมกันของเขื่อนภูมิพลและชุมชน แนวคิดการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)

จากสภาพและปัญหาการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้เป็นแผนการดำเนินงานด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทำให้การบริหารจัดการน้ำและระบบการผลิตไฟฟ้าของเขื่อนภูมิพลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนส่งผลให้องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการจัดการขยะที่เป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ควรเป็นอย่างไรและมีอะไรบ้าง
3. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด และผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตการวิจัยในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลฯ มีดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ได้จากการส่งเคราะห์เอกสารที่นักวิชาการนำเสนอ

1. การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บรวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)
2. การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138; สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)
3. การส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยการสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะมี 4 วิธี ได้แก่ 1) ลดการใช้ 2) นำกลับมาใช้ใหม่ 3) ยืดอายุการใช้งาน 4) การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2561)
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะนั้นๆ ประกอบด้วย ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1. ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล

ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน ประกอบด้วย

1.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน

1.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 249 คน

1.3 หัวหน้าส่วนงานเชือนภูมิพลและพนักงานบริเวณเชือนภูมิพล จำนวน 128 คน

1.4 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน

1.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเชือนภูมิพล จำนวน 12 ตำบลในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเชือนภูมิพลและงานบริเวณเชือนภูมิพล จำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 80 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
ขอบเขตการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม
มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ใช้ขอบเขตเช่นเดียวกับ ขั้นตอนที่ 1.1

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร
จำนวน 6 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อม
ของเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ขอบเขตการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้
ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะฯ ของ
องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การจัดการขยะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกักเก็บ
รวบรวม (Storage) 2) การเก็บขน (Collection) 3) การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์
(Processing & Recycling) และ 4) การกำจัดขั้นสุดท้าย (Final Disposal) (กรมควบคุมมลพิษ,
2562) การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การดำเนินงาน 3) การรับ
ผลประโยชน์ และ 4) การประเมินผล (White, 1982, pp. 87-90; ธงชัย สันติวงษ์, 2557, หน้า 138;
สมเดช สีแสง, 2557, หน้า 229)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการ
จัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานจัดการขยะของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบ
ผลสำเร็จ โดยมีเกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำ
เทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง
ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ได้รับรางวัลชนะเลิศ
ระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภักดิ์ จังหวัด
เชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี
2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

ขอบเขตตัวแปร

ขอบเขตตัวแปร ได้แก่ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ขอบเขตการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) มี 6 ด้าน 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านระบบบริการ (Services) 3) ด้านบุคคล (Man) 4) ด้านการเงิน (Money) 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) และ 6) ด้านการจัดการ (Management) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)
2. สภาพแวดล้อมภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) มี 4 ด้าน 1) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social – Cultural) 2) ด้านเทคโนโลยี (Technology) 3) ด้านเศรษฐกิจ (Economics) และ 4) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political-Legal) (ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, 2552, หน้า 9-10)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน

3. หัวหน้าสำนักปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณ และสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมภายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. สภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ กลยุทธ์การจัดการขยะฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงาน การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน
3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) ความสอดคล้อง 2) ความเหมาะสม

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านความสอดคล้อง และด้านความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วยการประเมินกลยุทธ์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสอดคล้อง 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ 4) ด้านการยอมรับได้ (สมคิด พรมจัย, 2560 หน้า 2; สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2564, หน้า 197-200)

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

สำหรับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 6 คน

ขอบเขตตัวแปร

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการขยะ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับขยะใน 4 ขั้นตอนได้แก่ การกักเก็บ รวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ดังนี้

1.1 การกักเก็บรวบรวม หมายถึง การแยกขยะออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของขยะใส่ภาชนะรองรับที่จัดวางไว้ ส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ จัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชนมีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

1.2 การเก็บขน หมายถึง การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง มีการจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง การจัดระบบขยะรีไซเคิล รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะของเสียนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ

1.4 การกำจัดขั้นสุดท้าย หมายถึง การจัดการขยะที่เหลือจากนำขยะมาใช้ประโยชน์ แยกเป็นขยะ 4 ประเภทคือ ขยะที่เผาได้ ขยะที่เผาไม่ได้ ขยะรีไซเคิล ขยะขนาดใหญ่ การกำจัดโดย

การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย ระบบการเผาในเตาเผา ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล

2. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือกันของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการขยะ ใน 4 ด้านได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนี้

2.1 การวางแผน หมายถึง การที่กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญ การเลือกนโยบาย และการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการตามแผนงานและโครงการเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3 การรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่รับประโยชน์ที่ได้จากการจัดการขยะ

2.4 การประเมินผล หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบ การตัดสินผลการจัดการขยะ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการขยะ

3. เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง การสร้างรายได้เพิ่มจากการจัดการขยะใน 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ดังนี้

3.1 ลดการใช้ หมายถึง การลดจำนวนทำให้เกิดขยะการใช้ปัจจุบัน ควบคุมปริมาณการใช้ โดยลดการใช้และการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

3.2 นำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การนำขยะกลับมาใช้ใหม่หรือหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต การเลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือการนำขยะอินทรีย์กลับมาใช้ประโยชน์ โดยผ่านกระบวนการแปรรูป

3.3 ยืดอายุการใช้งาน หมายถึง การนำขยะที่ยังพอแก้ไขได้นำมาซ่อมแซมให้สามารถนำมาใช้ใหม่ได้หรือดูแลรักษาสິงของเครื่องใช้อย่างเหมาะสมเพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ

3.4 นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ หมายถึง การนำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

4. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยมีขั้นตอนการจัดการ มี 4 ขั้น ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งในแต่ละขั้นดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของเชื้อนและชุมชน ใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยความคาดหวังในผลของ

การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวเพื่อส่งเสริมให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน จึงมีการเพิ่มกระบวนการในขั้นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการใช้วิธีการในขั้นนี้ 4 วิธี ได้แก่ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

5. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย

6. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคหรือขัดข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลใน 4 ด้าน ด้านการกักเก็บรวบรวม ด้านการเก็บขน ด้านการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

7. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ดังนี้

7.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคคล ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

7.1.1 ด้านโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของโครงสร้างการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.2 ด้านระบบบริการ หมายถึง ลักษณะของระบบหรือรูปแบบการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.3 ด้านบุคคล หมายถึง ลักษณะของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

7.1.4 ด้านการเงิน หมายถึง ลักษณะของงบประมาณประจำปีที่จัดสรรสำหรับใช้ดำเนินการในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.1.6 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะของการบริหารจัดการงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง ลักษณะภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองและกฎหมาย ดังนี้

7.2.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะค่านิยมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.2 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง ลักษณะของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.3 ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ลักษณะของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

7.2.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย หมายถึง การเมืองและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

8. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง รูปแบบหรือวิธีการในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และเทศบาลตำบลท่าบ้านวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้ายที่ได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนระดับประเทศ

9. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์ (Goal) ประเด็นกลยุทธ์ (Strategy Issues) กลยุทธ์ (Strategy) ตัวชี้วัด (Indicator) และมาตรการ (Measure) ดังนี้

9.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.2 พันธกิจ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

9.3 เป้าประสงค์ หมายถึง ผลลัพธ์หรือเป้าหมายหรือสิ่งต้องการให้เกิดขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลตามพันธกิจกำหนดขึ้น

9.4 ประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ให้ได้ผลตามเป้าประสงค์

9.5 กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

9.6 ตัวชี้วัด หมายถึง คุณสมบัติในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่สามารถวัดผลได้ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่สำคัญในการใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

9.7 มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดในตัวชี้วัดความสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น

10. การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หมายถึง การตัดสินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใน 4 ด้าน ดังนี้

10.1 ความสอดคล้อง หมายถึง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันขององค์ประกอบของกลยุทธ์ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการ ชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น

10.2 ความเหมาะสม หมายถึง ความถูกต้องของกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งสภาพแวดล้อมภายในด้านจุดแข็งและจุดอ่อน และสภาพแวดล้อม ภายนอกด้านโอกาสและอุปสรรค

10.3 ความเป็นไปได้ หมายถึง โอกาสที่จะประสบผลสำเร็จของกลยุทธ์การจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้นเมื่อ นำไปสู่การปฏิบัติ

10.4 การยอมรับได้ หมายถึง การเห็นด้วยของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ นำกลยุทธ์การจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไข ภูมิพลที่พัฒนาขึ้นไปปฏิบัติ

11. ชุมชนที่ประสบความสำเร็จ หมายถึง เทศบาลตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา และเทศบาลตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่ได้รับรางวัล ถ้วยพระราชทานระดับประเทศ จากสำนักนายกรัฐมนตรีในการดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และเป็นชุมชนนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการชะยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

12. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล หมายถึง หน่วยงานที่ประกอบด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ซึ่งร่วมกันดำเนินงานการจัดการชะยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพล ระดับ ตำบลหรือเทศบาลที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื้อนภูมิพล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี 2507 และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปิงริศมีความกว้างของฝั่งซ้าย-ฝั่งขวา ครอบคลุมเนื้อที่ 10 กิโลเมตร ตามมติคณะกรรมการกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และตาก จำนวน 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่และมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนภูมิพล และชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สามารถนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ ส่งผลให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อนอื่นๆ และชุมชนเหนือเขื่อนอื่นๆ ที่มีบริบทคล้ายกันกับชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ
 - 1.1 ความหมายและประเภทของขยะ
 - 1.2 ความหมายของการจัดการขยะ
 - 1.3 แหล่งกำเนิดทำให้เกิดขยะ
 - 1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
 - 1.5 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษจากการจัดการขยะ
 - 1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 2.2 กระบวนการมีส่วนร่วม
 - 2.3 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
 - 2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ
 - 2.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน
 - 3.1 ความหมายเศรษฐกิจหมุนเวียน
 - 3.2 กระบวนการเศรษฐกิจหมุนเวียน
 - 3.3 ความสำคัญเศรษฐกิจหมุนเวียน
 - 3.4 การจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน
 - 3.5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน
4. บริบทการจัดการขยะของชุมชนในพื้นที่เหนือเขื่อนภูมิพล
 - 4.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 - 4.2 แนวทางการปฏิบัติการจัดการขยะของชุมชน

- 4.3 การจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนเหนือเงื่อนไขภูมิพล
 5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์
 - 5.1 ความหมายของกลยุทธ์
 - 5.2 ความสำคัญของกลยุทธ์
 - 5.3 ประเภทของกลยุทธ์
 - 5.4 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์
 - 5.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
 - 5.6 การประเมินกลยุทธ์
 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์
 - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
 7. กรอบแนวคิดในการวิจัย
- ซึ่งแต่ละหัวข้อเรื่องมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ

ความหมายและประเภทของขยะ

ขยะ หมายถึง ขยะมูลฝอย (Waste) สิ่งของที่เหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคของประชาชน ซึ่งเสื่อมสภาพจนไม่สามารถใช้งานได้ หรือไม่ต้องการใช้แล้วบางชนิดเป็นของแข็ง และของเหลวหรือกากของเสีย (Solid Waste) ซึ่งมีผลเสียต่อสุขภาพ ทางกายและจิตใจเนื่องจากความสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษ ของเสีย หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสารหรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกากตะกอนหรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็งของเหลวหรือก๊าซ ในทางวิชาการจะใช้คำว่า ขยะมูลฝอย ซึ่งหมายถึงบรรดาสิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นของแข็ง จะเน่าเปื่อยหรือไม่ก็ตาม รวมตลอดถึงเถา ชากสัตว์ มูลสัตว์ ฟุ่นละออง และเศษวัตถุที่ทิ้งแล้วจากบ้านเรือน ที่พักอาศัย สถานที่ต่างๆ รวมถึงสถานที่สาธารณะ ตลาดและโรงงานอุตสาหกรรม ยกเว้น อุจจาระ และปัสสาวะของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งปฏิกูล วิธีจัดเก็บและกำจัดแตกต่างไปจากวิธีการจัดขยะมูลฝอย (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 29)

สรุปขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ขยะหรือมูลฝอยหรือมูลฝอยชุมชนเป็นคำที่มีความหมายเดียวกันโดยหมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถา มูลสัตว์ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นรวมถึงมูล

ฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครัวเรือน ยกเว้นมูลฝอยที่มีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานนั้นสามารถจำแนกตามองค์ประกอบได้ 5 ประเภท ได้แก่ 1) ขยะย่อยสลายง่าย 2) ขยะรีไซเคิล 3) ขยะทั่วไป 4) ขยะอันตราย 5) ขยะติดเชื้อ โดยขยะแต่ละประเภทควรต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสมในแต่ละประเภท

ขยะมูลฝอยอาจมีขนาดต่างๆ กัน ตั้งแต่ใหญ่ขนาดตัวถังรถยนต์ไปจนถึงขนาดเล็กจำพวกฝุ่นละออง ซึ่งก็เป็นขยะมูลฝอยทั้งสิ้น การแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยนั้น เดิมแบ่งเพียง 5 ประเภท ดังนี้ 1) ขยะมูลฝอยอินทรีย์ 2) ขยะมูลฝอยทั่วไป 3) ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ 4) ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ และ 5) ขยะติดเชื้อ ซึ่งขยะแต่ละประเภทมีความหมายดังนี้

1. ขยะมูลฝอยอินทรีย์ หมายถึง เศษวัสดุต่างๆ ที่เหลือจากการประกอบอาหารจากห้องครัวร้านอาหาร ที่มีความชื้นสูง สามารถเน่าเปื่อยส่งกลิ่นเหม็นได้
2. ขยะมูลฝอยทั่วไป หมายถึง เศษวัสดุต่างๆ ที่เหลือใช้ทั่วไปซึ่งมีความชื้นต่ำจำพวก เศษกระดาษ เศษผ้า พลาสติก نیمห่อหุ้ม กล่องนม ขงนม ฯลฯ
3. ขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง ขวดพลาสติก กระดาษลัง ขวดแก้ว เศษโลหะ ฯลฯ
4. ขยะมูลฝอยอันตราย หมายถึง ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องบรรจุสารเคมี หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย ฯลฯ
5. ขยะมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการแพทย์ เช่น ผ้าพันแผล สำลี เช็มฉีดยา ฯลฯ (กระทรวงมหาดไทย, 2567, หน้า 30-45)

ความหมายของการจัดการขยะ

การจัดการขยะ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการจัดการขยะตั้งแต่การลดปริมาณขยะ ตั้งแต่ต้นทาง การคัดแยก การนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำกลับมาผลิตใหม่ และการกำจัดขยะขั้นตอนสุดท้ายอย่างถูกวิธี ในปัจจุบันหลักการจัดการขยะสามารถโดยเรียงลำดับตามความสำคัญของการจัดการสามารถแบ่งออกเป็นสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) การลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด 2) การนำกลับมาใช้ประโยชน์ 3) การผลิตพลังงาน 4) การกำจัดขั้นตอนสุดท้ายโดยมีขั้นตอนวิธีดำเนินการอันประกอบไปด้วย การลดและการคัดแยกแหล่งกำเนิดการเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง การแปรรูป การกำจัดหรือทำลายด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

ขยะย่อยสลาย (Compostable Waste) หรือมูลฝอยย่อยสลายคือขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็วสามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้เศษเนื้อสัตว์ แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืชผัก ผลไม้หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด ขยะรีไซเคิล (Recyclable Waste) หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้คือของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ

เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่ม กระจกเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ ขยะอันตราย (Hazardous Waste) หรือมูลฝอยอันตรายคือขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกรมมันตรังสีวัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ (2562) ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอยเราสามารถลดปริมาณขยะและนำขยะกลับมาใช้ได้ใหม่โดยมีแนวคิดอยู่ 7R ดังนี้

1. การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะรวมทั้งเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น กล่องโฟม หรือบรรจุภัณฑ์ที่มีพิษ (Refuse)
2. การเลือกใช้สินค้าที่ชนิดเดิมซึ่งใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้นกว่า ขยะก็น้อยกว่า (Refill)
3. การเลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์กลับสู่ผู้ผลิตได้ เช่น ขวดแก้ว กระจกเครื่องดื่ม (Return)
4. การซ่อมแซมเครื่องใช้ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ไม่ให้กลายเป็นขยะ (Repair)
5. การนำบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น ใช้ถุงผ้า แทนการถุงพลาสติกแบบถุง ถุงหิ้วใช้เพียงครั้งเดียว (Reuse)
6. การแยกขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ให้ส่งต่อการจัดเก็บและส่งแปรรูป ขายจำหน่ายเป็นเงินได้ เช่น บรรจุภัณฑ์ พลาสติก แก้ว กระจกเครื่องดื่มต่างๆ (Recycle)
7. การลดการบริโภคและหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ (Reduce)

สำนักสิ่งแวดล้อม (2564) ได้กำหนดแนวทางในการลดปริมาณขยะมูลฝอย 5 วิธีการ ได้แก่

1. การลดการก่อให้เกิดขยะมูลฝอย (Reduce) หรือการลดขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดที่เกิด
2. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ (Reuse)
3. การนำกลับมาผลิตใหม่ (Recycling)
4. การฟื้นฟูประโยชน์จากขยะมูลฝอย (Recovery)
5. การกำจัดขยะมูลฝอย (Residue Disposal)

สรุปความหมายของการจัดการขยะ หมายถึง การวางแผนขั้นตอนปฏิบัติการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทาง การคัดแยก การนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำกลับมาผลิตใหม่ และการกำจัดขยะขั้นตอนสุดท้ายอย่างถูกวิธี สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งไปทำลายด้วยวิธีการหรือระบบต่างๆ แยกตามประเภทของขยะในปริมาณน้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การใช้ซ้ำ นำมาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ แปรรูปใหม่ และผลพลอยได้จากขยะ

แหล่งกำเนิดทำให้เกิดขยะ

แหล่งกำเนิดที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอย ขยะเป็นสิ่งที่เหลือใช้หรือสิ่งที่ไม่ต้องการอีกต่อไป สามารถแบ่งตามแหล่งกำเนิดดังต่อไปนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2565)

1. ขยะมูลฝอยจากชุมชน คือขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเช่น บ้านพัก อาศัย ธุรกิจ การค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด สถาบันต่างๆ เศรษฐกิจก่อสร้าง ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้ 1) ขยะมูลฝอยทั่วไป 2) ขยะมูลฝอยอันตราย 3) ขยะมูลฝอยรีไซเคิล และ 4) ขยะมูลฝอยอันตรายชุมชน และไม่รวมกากของเสียอันตรายและขยะมูลฝอยติดเชื้อ
2. ขยะมูลฝอยจากธุรกิจสินค้า หมายถึงขยะมูลฝอยที่เกิดจาก สถานที่ที่มีการประกอบกิจการค้าขาย ขนส่ง หรือบริการทางการค้าซึ่งขึ้นอยู่กับว่าสินค้าประเภทใด ได้แก่ อาคารสำนักงาน ตลาดร้านอาหาร ร้านของชำ โรงแรม ซึ่งมักจะมีภาชนะเก็บขยะมูลฝอยเป็นของตนเอง ขยะมูลฝอยที่เกิด ขยะมูลฝอยที่เกิดจากเศษอาหาร เศษแก้ว พลาสติก เศรษฐกิจก่อสร้าง หรืออาจมีขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนปนอยู่ด้วย
3. ขยะมูลฝอยจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หมายถึงขยะมูลฝอยที่เกิดจากสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ท่องเที่ยวได้แก่ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ชายหาด ทะเล สระว่ายน้ำ หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปกรรม ได้แก่ โบราณสถานต่างๆ วัด และสถานที่กิจกรรมใน การพักผ่อนที่มักต้องมีการรับประทานอาหาร เครื่องดื่มต่างๆ
4. แหล่งเกษตรกรรม คือขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ทั้งในภาคการเกษตร ทั้งการเพาะปลูกในสวน ไร่ นา และจากการเลี้ยงสัตว์ รวมถึงภาชนะบรรจุสารเคมี และเคมีภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพ
5. แหล่งอุตสาหกรรมหรือแหล่งพาณิชย์ คือขยะมูลฝอยที่มีความแตกต่างกันไปตามประเภทอุตสาหกรรม องค์ประกอบสำคัญที่เป็นตัวกำหนดลักษณะ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอยประเภทนี้ได้แก่ วัตถุดิบ กรรมวิธีการผลิต ผลผลิต และผลพลอยได้จากการผลิต โดยทั่วไปขยะมูลฝอยประเภทนี้มักมีสารอันตรายปนอยู่ด้วย เช่น กากสารเคมีวัตถุไวไฟ ผลิตภัณฑ์ที่หมดอายุ เป็นต้น
6. แหล่งสถานพยาบาล คือ มักจัดไว้ในกลุ่มของขยะมูลฝอยอันตราย ชุมชนโดยรวมทั่วไปจะหมายถึง มูลฝอยติดเชื้อ ที่มาจากสถานบริการสาธารณสุข

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 58 การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชนและจัดให้มีการรับฟังนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีความมุ่งหมายที่จะให้มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ควบคู่กับการบริหารจัดการ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อันที่จะส่งเสริมการพัฒนาประเทศเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและเสริมสร้างคุณภาพแห่งชีวิตของประชาชน โดยได้กำหนดแนวทางที่จำเป็นเร่งด่วนในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดการทดแทนได้สู่สภาพสมดุลของการใช้และการเกิดทดแทน และกำหนดแนวทางการแก้ไขจัดภาวะมลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สารอันตรายและของเสียอันตราย ตลอดจนการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในอนาคตดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่สำคัญที่จะมีบทบาทเกี่ยวข้องเป็นตัวแปรในการกำหนดนโยบายในช่วง 20 ปี ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่จะเพิ่มขึ้นในฐานะผู้กระทำการผู้บริโภค-อุปโภค และผู้อาศัย
2. เทคโนโลยี ซึ่งจะนำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ ทั้งการผลิต การสื่อสาร การคมนาคม การบริการการจัดแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการบริหาร และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจน การเฝ้าระวัง และการสร้างจิตสำนึกของชุมชน
4. บทบาทขององค์กรเอกชนในการมีส่วนร่วมในหน่วยงานระดับต่างๆ ในงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเฝ้าระวังและการสร้างจิตสำนึกของประชาชน การระดมกำลังอาสาสมัครงานด้านสิ่งแวดล้อมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ
 - 4.1 ลดหรือควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชากรในอัตราไม่เกิน 1.0 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน
 - 4.2 ไม่มีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในเขตกรุงเทพมหานครและชุมชนทั่วประเทศในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

4.3 ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างจากการให้บริการเก็บขนในเขตเทศบาลจะหมดไป และสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

4.4 ให้ทุกจังหวัดให้มีแผนหลักและแผนการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่ถูกสุขลักษณะและมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ที่ถูกสุขลักษณะครบถ้วนทุกจังหวัด นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ประกอบด้วยนโยบาย

4 ประการ

1. ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่การจัดเก็บ การเก็บขน การขนส่งและการกำจัด
2. ควบคุมอัตราการผลิตขยะมูลฝอยของประชากรและส่งเสริมการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนก่อสร้างและหรือบริหาร และดำเนินการระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การประสานความร่วมมือการติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสนับสนุนให้เกิดกระบวนการอย่างสร้างสรรค์ การเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล แนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

กฎกระทรวงมหาดไทย การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. 2567 อาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาล ข้อที่ 34 และข้อ 35 ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หมายความว่า มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนที่เป็นวัตถุหรือปนเปื้อนสารที่มีคุณสมบัติเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารออกซิไดซ์ สารเปอร์ออกไซด์ สารระคายเคือง สารกัดกร่อน สารที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย สารที่เกิดระเบิดได้ สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารหรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อหรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม แต่ไม่หมายความรวมถึงมูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ กากกัมมันตรังสี และของเสียอันตรายตาม

กฎหมายว่าด้วยโรงงาน มูลฝอยทั่วไป หมายความว่า มูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญลักษณ์การจัดการ มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ผู้ซึ่งก่อให้เกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หมายความว่า ประชาชน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่พักอาศัย ร้านจำหน่ายสินค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาด สถานบริการการสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อหรือสถานที่ใดๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนน้ำชะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หมายความว่า ของเหลวที่ไหลผ่านหรือของเหลวที่ออกมาจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ซึ่งอาจประกอบด้วยสารละลายหรือสารแขวนลอยผสมอยู่

ข้อ 3 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสถานที่ถ่ายเทหรือทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในที่หรือทางสาธารณะ กำหนดให้มีวิธีการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตามกฎหมายนี้หรือตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ห้ามผู้ใดถ่ายเท ทิ้งทำให้มีขึ้นหรือกำจัดซึ่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากถ่ายเท ทิ้งหรือกำจัด ณ สถานที่หรือตามวิธีที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือจัดให้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ 4 ให้หน่วยงานหรือบุคคลดังต่อไปนี้ดำเนินการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายนี้

1. ราชการส่วนท้องถิ่น
2. ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ที่ดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันตามมาตรา 18 วรรค 2
3. บุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 18 วรรค 3

4. บุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ดำเนินการรับทำการเก็บขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการตามมาตรา 19

ข้อ 5 หน่วยงานหรือบุคคลตามข้อ 4 ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบซึ่งมีจำนวนและคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เพื่อควบคุมการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลตามข้อ 4 ดำเนินการเก็บหรือขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ด้านสุขาภิบาล อนามัยสิ่งแวดล้อมหรือเคมีหรือสาขาวิชาวิศวกรรมด้านสิ่งแวดล้อมหรือสาขาอื่นซึ่งผ่านการฝึกอบรม การจัดการมูลฝอย

ที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนอย่างปลอดภัยตามหลักสูตรและระยะเวลาที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลตามข้อ 4 ดำเนินการกำจัดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ควบคุมดูแลระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสาขาเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษ

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 12 การเพิ่มหมวด 3 (1) การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยให้อำนาจท้องถิ่นในการจัดการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดแยก เก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ รวมทั้งกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้ประโยชน์หรือหาประโยชน์ได้ โดยกำหนดบทลงโทษผู้ใดดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยมิได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และผู้มีหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้เก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของท้องถิ่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 55-58 ว่าด้วยมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

มาตรา 59-60 ว่าด้วยเรื่องแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ กำหนดให้ท้องถิ่นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษ ได้การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น
2. จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตามข้อ 1

3. ทำการศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้งขอบเขต ความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสม และจำเป็นสำหรับ การลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้น

มาตรา 88-93 ว่าด้วยเรื่องค่าบริการและค่าปรับในเขตควบคุมมลพิษที่มีการ ก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการโดยเงิน งบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุน

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 18 การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบ ให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจ อนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย

มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือ ขยะมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาด และการจัดระเบียบในการ เก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ดังนี้ ห้ามการถ่ายเท ทิ้ง หรือทำให้เกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยนอกจากในที่ ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้ กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะ และสถานที่เอกชน กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ตามสภาพหรือลักษณะการใช้ อาคารหรือสถานที่นั้นๆ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ และขนสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเก็บได้ กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ ตามมติคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโต บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติ

ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกัน ทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 4 ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู 3) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 4) ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ประเด็นได้แก่ 1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว 2) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน 3) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด 4) อนุรักษ์และฟื้นฟู แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ 5) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม 6) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัดเป็นแผนของจังหวัดที่มีการจัดทำให้สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติและความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นใน จังหวัดตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) แผนการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด 5 ปี เป็นแผนแม่บทการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดที่ใช้เป็นแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัด โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้กำหนดให้ระดับจังหวัดจัดทำแผน ดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดหนึ่ง (Key Performance Indicator: KPI) ของการประเมินผลการปฏิบัติราชการ รายปีของจังหวัด

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการขยะ

ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการขยะ หมายถึง การแปรสภาพขยะมูลฝอย ในการจัดการขยะมูลฝอยอาจจัดให้มีระบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการแปรสภาพขยะมูลฝอย สำหรับการกำจัดขยะมูลฝอย สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่ และสถานีย่อยขยะมูลฝอยชุมชน เมื่อพิจารณาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่เปิดดำเนินการ พบว่าสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการ ถูกต้อง ได้แก่การฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการการฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ เตาเผาผลิตพลังงาน เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ การหมักปุ๋ยและการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย (RDF) และ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเทกอง การเผากลางแจ้ง และเตาเผาไม่มี

ระบบบำบัดมลพิษอากาศ จากปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการขยะชุมชน ยังพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะทางกายภาพ หมายถึงเพื่อลดปริมาณเปลี่ยนแปลงรูปร่าง โดยวิธีคัดแยกเอาวัสดุที่สามารถหมุนเวียนใช้ประโยชน์ได้ออกมาโดยวิธีการบดให้มีขนาดเล็กลง และวิธีอัดเป็นก้อนเพื่อลดปริมาตรของขยะมูลฝอย ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของเครื่องมือและลักษณะของขยะมูลฝอย ผลที่ได้รับจากการแปรสภาพมูลฝอย จะช่วยให้การเก็บรวบรวมขนถ่ายและขนส่งได้สะดวกขึ้น สามารถลดจำนวนเที่ยวของการขนส่ง ช่วยให้ไม่ปลิวหล่นจากรถบรรทุก และช่วยรีดเอาน้ำออกจากขยะมูลฝอย ทำให้ไม่มีน้ำขยะมูลฝอยรั่วไหลในขณะขนส่งตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบ โดยสามารถ จัดวางซ้อนได้อย่างเป็นระเบียบจึงทำให้ประหยัดเวลาและค่าวัสดุในการกลบทับ ช่วยยืดอายุการใช้งานของบ่อฝังกลบได้อีกทางหนึ่ง เครื่องมือแปรสภาพขยะมูลฝอยสามารถเลือกใช้ได้ตามองค์ประกอบ และลักษณะสมบัติขยะมูลฝอยประเภทของแหล่งกำเนิด

2. เทคโนโลยีการกำจัดขยะมูลฝอย สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระบบใหญ่ๆ ดังนี้

2.1 ระบบหมักทำปุ๋ย เป็นการย่อยสลายเป็นการย่อยสลายอินทรีย์สารโดยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์เป็นตัวการย่อยสลายให้แปรสภาพเป็นแร่ธาตุที่มีลักษณะค่อนข้างคงรูปมีสีดำค่อนข้างแห้ง และสามารถใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน ขบวนการหมักทำปุ๋ยสามารถแบ่งเป็น 2 ขบวนการ

2.2 ขบวนการหมักแบบใช้ออกซิเจน (Aerobic Decomposition) ซึ่งเป็นการสร้างสภาวะที่จุลินทรีย์ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ออกซิเจนย่อยสลายอาหารแล้วเกิดการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และกลายสภาพเป็นแร่ธาตุเป็นขบวนการที่ไม่เกิดก๊าซกลิ่นเหม็น

2.3 ขบวนการหมักแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Decomposition) เป็นการสร้างสภาวะให้เกิดจุลินทรีย์ชนิดที่ดำรงชีพโดยใช้ออกซิเจนเป็นตัวช่วยย่อยสลายอาหาร และแปรสภาพกลายเป็นแร่ธาตุขบวนการนี้มักจะเกิดก๊าซที่มีกลิ่นเหม็น เช่น ก๊าซไข่เน่า (Hydrogen Sulfide: H_2S) แต่ขบวนการนี้จะมีผลผลิตที่เกิดก๊าซมีเทน (Methane Gas) ซึ่งเป็นก๊าซที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เป็นเชื้อเพลิงได้

3. ระบบการเผาในเตาเผา เป็นการทำลายขยะมูลฝอยด้วยวิธีการเผาทำลายในเตาเผาที่ได้รับการออกแบบก่อสร้างที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยต้องให้มีอุณหภูมิในการเผาที่ 850-1,200 องศาเซลเซียส เพื่อให้การทำลายที่สมบูรณ์ที่สุด แต่ในการเผาหมักก่อให้เกิดมลพิษด้านอากาศ ได้แก่ ฝุ่นขนาดเล็กก๊าซพิษต่างๆ เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (Sulfur Dioxide SO_2) เป็นต้นนอกจากนี้แล้ว ยังอาจเกิดไดออกซิน (Dioxins) ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นสารที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีระบบควบคุมมลพิษทางอากาศ และดักมิให้อากาศที่ผ่านปล่องออกสู่บรรยากาศมีค่าเกินกว่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศจากเตาเผาที่กำหนด

4. ระบบฝังกลบอย่างถูกสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) เป็นการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการนำไปฝังกลบในพื้นที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือกตามหลักวิชาการ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิศวกรรม สถาปัตยกรรม และการยินยอมจากประชาชน จากนั้นจึงทำการออกแบบและก่อสร้าง โดยมีการวางมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น การปนเปื้อนของน้ำเสียจากกองขยะมูลฝอย ที่เรียกว่าน้ำชะขยะมูลฝอย (Leach Ate) ซึ่งถือว่าเป็นน้ำเสียที่มีค่าความสกปรกสูงไหลซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดิน ทำให้คุณภาพน้ำใต้ดินเสื่อมสภาพลงจนส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค นอกจากนี้ยังต้องมีมาตรการป้องกันน้ำท่วม กลิ่นเหม็นและผลกระทบต่อสภาพภูมิทัศน์รูปแบบการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล อาจใช้วิธีขุดให้ลึกลงไปชั้นดินหรือการถมให้สูงขึ้นจากระดับพื้นดินหรืออาจจะใช้ผสม 2 วิธี ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศ

5. จัดตั้งศูนย์ขยะรีไซเคิล หากพื้นที่ที่ปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นปริมาณมากๆ อาจจะมีการจัดตั้งศูนย์คัดแยกขยะมูลฝอยซึ่งสามารถจะรองรับจากชุมชนใกล้เคียงหรือรับซื้อจากประชาชนโดยตรงซึ่งอาจจะให้เอกชนลงทุน หรืออาจให้สัมปทานเอกชนก็ได้

6. การขนส่งการขนส่งระยะทางไม่ไกลให้รถขนส่งขยะมูลฝอยไปยังสถานที่กำจัดโดยตรงระยะทางไกลและมีปริมาณขยะมูลฝอยลงสู่รถบรรทุกขนาดใหญ่ อาจดำเนินการกิจกรรมการคัดแยกและใช้ประโยชน์ขยะชุมชน เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ควรดำเนินการ เพราะเข้าถึงชุมชนได้ง่ายและตลอดเวลา ซึ่งสามารถดำเนินการรวมไปถึงขยะอันตรายบางประเภทได้ด้วย

7. กิจกรรมการผลิตเชื้อเพลิงเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงพลังงานเนื่องจากประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้านสินค้าทางการเกษตร และด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทุกระดับ รัฐบาลได้มีนโยบายในการช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการ อาชีพเกษตรกร และรับจ้างแรงงานต่างๆ โดยมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ หน่วยงานด้านพลังงาน ร่วมกันในการหามาตรการบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในครั้งนี้

สรุปขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะจากการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่กระบวนการเกิดขยะที่แหล่งกำเนิด ไปจนถึงการนำไปกำจัดหรือทำลายยังสถานที่ฝังกลบ ขั้นตอนวิธีการบริหารจัดการ การกำจัดขยะมูลฝอยของชุมชน คือ การลดและการคัดแยก ณ แหล่งกำเนิดการดำเนินการกับขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่างๆ อันได้แก่ บ้านเรือน อาคาร สำนักงาน สถานศึกษา ห้างร้าน ตลอดจนสถานที่สาธารณะทั่วไป เพื่อรอการเก็บขน การรวบรวม และการนำไปกำจัดทำลายจาก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ การเก็บรวบรวม การเก็บขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งไว้ในภาชนะรองรับขยะ ซึ่งวางไว้ตามสถานที่ต่างๆ การขนส่งการนำขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมจากแหล่งกำเนิดต่างๆ ภายในชุมชนถ่ายไปยังสถานที่ฝังกลบซึ่งตั้งห่างออกไปไกลจากชุมชนหรืออาจเป็นการขนถ่ายขยะไปสู่ขบวนการแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ การแปรสภาพ วิธีการที่จะทำให้ขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมจากชุมชนอยู่ในสภาพที่เกิดความสะดวกต่อการเก็บขนไปกำจัดทำลายหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ การกำจัดหรือทำลาย การกำจัดหรือทำลาย (disposal) ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะได้มีนักวิชาการที่เกี่ยวข้องได้ให้หลักการและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานการจัดการขยะ ประกอบด้วยอายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักของครัวเรือน ระดับรายได้รวมของครัวเรือน สถานภาพในครัวเรือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และจำนวนสถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชน (ศรีจุฑารัตน์ รัตน์, 2566, หน้า 67-68) ปัจจัยส่วนบุคคลว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้รับอิทธิพลจากลักษณะ ส่วนบุคคลของคนทางด้านต่างๆ ได้แก่ อายุ วงจรชีวิต ครอบครัว อาชีพ โอกาสทางเศรษฐกิจ การศึกษา ค่านิยมหรือคุณค่า และรูปแบบของการดำรงชีวิต ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 อายุ บุคคลที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษาสูงมีแนวโน้มจะให้ความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอยมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

1.3 อาชีพหลัก อาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการบริการที่แตกต่างกัน

1.4 รายได้หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ รายได้หรือโอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคลจะกระทบต่อสินค้าและบริการที่เขาตัดสินใจซื้อโอกาสเหล่านี้ประกอบไปด้วยรายได้ การออมทรัพย์ อำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน

1.5 สถานภาพในครัวเรือน ปัจจัยด้านสถานภาพในครัวเรือน จำนวนปีที่อยู่อาศัย ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกที่อยู่อาศัยในครัวเรือนต้องการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระหน้าที่ผู้นำครอบครัวในการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน และผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษาตั้งแต่เกิดมีความรักผูกพันกับพื้นที่ต้องการเห็นชุมชนสะอาด น่าอยู่จึงมีส่วนร่วมจัดการขยะมูลฝอยที่สูงกว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่นาน

1.6 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่ประชาชนจะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะจากวิทยุ โทรทัศน์ ต่อมาคือ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน และเอกสารสิ่งพิมพ์

1.7 จำนวนสถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชน สถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ส่วนใหญ่ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย จะเป็นสมาชิกกองทุนขยะและเป็นกรรมการกองทุนขยะ

2. ปัจจัยด้านความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ความหมายของความรู้ (Bloom, 1975, pp. 201-207) ความรู้ หมายถึง การระลึกถึงสิ่งเฉพาะวิธีการและกระบวนการต่างๆ หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นเรื่องของกระบวนการจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ของคน ประกอบด้วยความรู้ระดับต่างๆ รวม 6 ระดับ ไว้ดังนี้

- 1) ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกถึงความคิด วัตถุและปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันจนถึงความจำในสิ่งที่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน
- 2) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด หมายถึง เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผลการแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมายและความสามารถในการแปลความหมายการสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- 3) การนำไปปรับใช้ หมายถึง เป็นความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ หรือความคิดรวบยอดในเรื่องใดๆ ที่มีอยู่เดิมไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการนำความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมายการสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น
- 4) การวิเคราะห์ หมายถึง เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่สัมพันธ์กันรวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างแท้จริง
- 5) การสังเคราะห์ หมายถึง เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย หรือส่วนใหญ่เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่างๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดขึ้น
- 6) การประเมินผล หมายถึง เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิดค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระ เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างโดยมีการกำหนดเกณฑ์เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผลจัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานจัดการขยะ ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลักของครัวเรือน ระดับรายได้รวมของครัวเรือน สถานภาพในครัวเรือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และจำนวนสถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชนและปัจจัยด้านความรู้ เช่น ความรู้คือสิ่งที่สะสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติ ทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีแหล่งเอกสารข้อมูลตำราและนักวิชาการด้านการบริหารจัดการความหมายของการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความรู้ ความสามารถ และทำวิจัย แต่งตำรา เกี่ยวกับเรื่องนี้มานานได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมการวางแผนหลายท่านได้ อธิบาย ความหมายการมีส่วนร่วม ที่จะนำเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการ คิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมกันรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวของชุมชนเอง การผนึกกำลังเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์เกิดความร่วมมือว่าการระดมพลของประชาชน ให้ เกิดความร่วมมือร่วมใจระหว่างประชาชนด้วยกันและรวมทั้งการปฏิบัติการให้ประชาชนเกิดความร่วมมือ ร่วมใจกับหน่วยงานของรัฐหรือตัวแทนอย่างเต็มที่

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในปัจจุบันการพัฒนาประเทศในรูปแบบต่างๆ ได้เน้นการพัฒนาการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ ก็ได้รับอิทธิพลจากประเด็นดังกล่าวเช่นกันในการที่จะนำกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการบริหารขยะ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (สำนักสิ่งแวดล้อม 2564)

1. การกำจัด (Waste disposal) เป็นระบบเริ่มแรกที่ต้องการกำจัดของเสียให้หมดสิ้นไปในครั้งเดียว ซึ่งมักจะก่อให้เกิดผลกระทบอีกหลายๆด้านตามมาหากการกำจัดไม่ถูกต้อง และเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดไม่คุ้มค่าประโยชน์สูงสุด

2. การควบคุม (Pollution control) เป็นการควบคุมไม่ให้สารพิษภัยหรือเกิดอันตรายจากของเสียที่แพร่กระจายออกไป ในขณะเดียวกันก็จะช่วยลดปริมาณของเสียให้ลดลงด้วยการควบคุม จะทำลายคุณค่าของของเสีย และจำเป็นต้องมีการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูง เพื่อลดความเป็นพิษของของเสียก่อนที่จะไปกำจัดขั้นสุดท้าย เช่น โรงไฟฟ้าจากขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

3. การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) เป็นการเปลี่ยนสภาพ ปรับปรุงของของเสีย ให้กลายเป็นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือนำกลับมาใช้ใหม่ Resource Recovery ซึ่งรวมถึง Recycling, Repair, Energy Recovery, Composting, Reclamation, Distillation ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะได้ของเสียที่มีคุณค่าสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือใช้ประโยชน์ทางการค้า Recycling เป็นการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูงแต่ก็ได้ประโยชน์ตอบแทน

4. การลดปริมาณของเสีย (Waste Minimization) เป็นการจัดการระบบหรือปรับปรุงระบบการผลิตไม่ให้เกิดของเสียมาก เป็นการลดของเสียจากแหล่งกำเนิด และขณะเดียวกันก็จะเป็นการควบคุมไม่ให้มีการใช้วัตถุดิบในการผลิตมากเกินไป ซึ่งทำให้เกิดของเสียจำนวนน้อย รวมทั้งมีการนำวัตถุดิบที่เกือบจะเป็นของเสียมาเวียนใหม่

5. การป้องกันมลพิษ (Pollution Production) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในเรื่องของการป้องกันความเสี่ยงภัยในการทำงานเรื่องการเปลี่ยนแปลงผลผลิต เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบในการผลิต จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงของเสีย

6. การผลิตที่สะอาด (Cleaner Production) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการต่อเนื่องเป็นการผลิตที่สะอาดได้แก่ การเปลี่ยนวัตถุดิบ การปรับปรุงระบบการผลิต และระบบการจัดการในโรงงานการหมุนเวียนใช้วัตถุดิบ ของเสียจากการผลิตในโรงงาน การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

7. นิเวศอุตสาหกรรม หรือการผลิตที่สมดุลกับธรรมชาติ (Industrial Ecology) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในสังคมและธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรพลังงานและการลงทุน ในระบบนี้จะไม่มีการใช้ของเสียเพราะของเสียจะกลายเป็นทรัพยากรมีการควบคุมสมดุลของระบบนิเวศวิทยาระยะยาว และการกำจัดทรัพยากรมีนโยบายและแผนระยะยาวในการดำเนินงานและประเมินผลการทำงาน

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมโดยองค์กรเครือข่าย มี 2 แนวทาง ได้แก่ กระบวนการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุนั้น เป็นไปตามลักษณะของการปรับตัวทางสังคม 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านมาตรฐานทางสังคม 2) ด้านทักษะทางสังคม 3) ด้านแนวโน้มพฤติกรรมต่อต้านทางสังคม 4) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว 5) ด้านความสัมพันธ์ในสถาบันการศึกษา ชุมชน กลุ่มสังคม 6) ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนที่อยู่อาศัย และรูปแบบของการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมผู้สูงอายุขององค์กรเครือข่ายนี้มี 4 ขั้นตอน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์หรือรับผลประโยชน์ หน้าที่หลักขององค์กรจะถูกนำมาเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิบัติและสนับสนุนกิจกรรมของผู้สูงอายุ ซึ่งยังคงเป็นไปตามรูปแบบของทางราชการ เช่น การประชุมหมู่บ้าน การวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน

สังคม ซึ่งส่วนใหญ่กระบวนการมีส่วนร่วมในภาคประชาชนจะอยู่ในขั้นที่ 1 คือ ร่วมวางแผน ส่วนขั้นต่อไปคือ การดำเนินการ การติดตามตรวจสอบ จะเป็นบทบาทหน้าที่ของทางราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอีกครั้งการมีส่วนร่วมคือการรับผลประโยชน์ (อุบลวรรณ ภวากานันท์ และศรัณย์ กอสนาน, 2567, หน้า 88-89)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา การเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดการพัฒนา การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องพัฒนา การบริหารจัดการ ชะนะมูลฝอยที่ต้นทางระหว่างทาง และปลายทางอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งแบบต่อยอดงานเดิม เสริมศักยภาพและมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จสิ่งทำให้เกิดคือการเกื้อหนุน การหนุนเสริมกิจกรรมของแหล่งเรียนรู้ มีการร่วมคิดร่วมทำช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะในปัจจุบันการพัฒนาประเทศในรูปแบบต่างๆ ได้เน้นการพัฒนาการพัฒนายั่งยืนเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะก็ได้รับอิทธิพลจากประเด็นดังกล่าวเช่นกันในการที่จะนำกลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการบริหารขยะ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (United Nations, 1978, p. 11)

การมีส่วนร่วม หมายถึงการมีส่วนร่วมของพลเมืองหรือการมีส่วนร่วมของสาธารณะ ในสังคมศาสตร์หมายถึงกลไกต่างๆ สำหรับสาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นและพยายามใช้อิทธิพลในทางอุดมคติเกี่ยวกับการตัดสินใจทางการเมือง เศรษฐกิจ การจัดการ หรือการตัดสินใจทางสังคมอื่นๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสามารถใช้สถานที่ตามขอบเขตของกิจกรรมทางสังคมของมนุษย์ใดๆ รวมทั้งทางเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐศาสตร์ การเมือง เช่น การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หรือการบริหารจัดการ เช่น การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม วัฒนธรรม หรือครอบครัว เช่น สตรีนิยม การเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มีข้อมูลครบถ้วนเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่าความโปร่งใสบางรูปแบบ เช่นความโปร่งใสแบบสุดขีดมีความจำเป็นแต่ไม่เพียงพอ (Silverman, 2005)

สรุปการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เริ่มต้นจากสาเหตุที่เกิดขึ้นและร่วมกันแก้ไขปัญหาปลายเหตุ มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน มีส่วนร่วมต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชนโดยส่วนรวมร่วมกันสัญญา ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและความรู้ความสามารถ ควบคุมกิจกรรม กระบวนการนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้บริหารมีดังนี้ (Cohen & Uphoff, 1995, p. 222)

1. การร่วมประชุมกลุ่มผู้ทำกิจกรรมในสถานประกอบการนั้นๆ กล่าวคือ ผู้บริหารกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมตามวันและเวลาที่มีการประชุม
2. การร่วมวางแผนในการประกอบธุรกิจ คือ การที่บุคคลซึ่งเป็นผู้บริหารกิจกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอแนวความคิดใหม่ๆ ในการปรับปรุงกิจกรรมในธุรกิจ เช่น การตลาดก็มีการเสนอให้หาตลาดใหม่ก็ถือว่าเป็นการร่วมวางแผน เป็นต้น
3. การร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม คือ การที่ผู้บริหารกิจการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกิจกรรมที่จะมีขึ้นในสถานประกอบการนั้นๆ
4. การร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ คือ การที่ผู้บริหารได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการนั้นๆ
5. การร่วมประเมินผลในกิจกรรมต่างๆ คือ การที่ผู้บริหารกิจการมีโอกาสเป็นผู้ตรวจสอบและติดตามผลงานของกิจกรรมที่เกิดขึ้น
6. การร่วมได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการ คือ การที่ผู้บริหารกิจการมีโอกาสได้เงินเดือนหรือโบนัสเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1995, p. 6) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุดคือการกำหนดความต้องการและจัดลำดับความสำคัญจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้อาจมาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการ รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวังซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

องค์การอนามัยโลก ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (WHO, 1986, p. 16)

1. การวางแผนประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดอันดับความสำคัญตั้งเป้าหมายกำหนดการใช้ทรัพยากรกำหนดวิธีติดตามประเมินผลและประการที่สำคัญ คือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง
2. การดำเนินกิจกรรมประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและบริหารการใช้ทรัพยากรมีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน
3. การใช้ประโยชน์ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม
4. การได้รับประโยชน์ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคมหรือในรูปวัตถุก็ได้

สรุปกระบวนการมีส่วนร่วมเริ่มต้นจากการศึกษาข้อมูล สาเหตุของปัญหา และการพิจารณาตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหาการดำเนินการ หรือปฏิบัติงานและสิ้นสุดที่การติดตามประเมินผลโดยการดำเนินการที่ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในฐานะเจ้าของชุมชนหรือทรัพยากร ได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดสรรทรัพยากรและมีส่วนร่วมตามกระบวนการในทุกขั้นตอนหรือมากขึ้นตอนให้มากที่สุด มิใช่มีส่วนร่วมเพียงขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งก็จะช่วยลดความขัดแย้งและสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานพัฒนาไปในทางที่ดีประสบผลสำเร็จได้และเกิดผลดีต่อชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจทำได้หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่ายๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมเป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการตัดสินใจและเกิดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เกิดความรู้สึกรักหวงแหนในชุมชนของตนเอง รักถิ่นบ้านเกิดของตนเองตลอดจนเข้าใจการอยู่ร่วมกันในชุมชน

สมนึก ปัญญาสิงห์ (2562, หน้า 276-277) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถสร้างการยอมรับในคุณค่าของสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนได้

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถสร้างประสบการณ์ต่างๆ ให้กับประชาชนได้เรียนรู้และนำไปปฏิบัติเองอย่างถูกต้อง
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการระดมพลังความคิด พลังกาย พลังใจ และทรัพยากรต่างๆ ที่มีในชุมชนออกมาใช้ประโยชน์ในชุมชน
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนสอดคล้องกับปรัชญาทางสังคมและการเมืองที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกำหนดนโยบายในการพัฒนาการวางแผนการปฏิบัติและการประเมินผล
5. ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา การพัฒนาใดก็ตามถ้าขาดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมแล้วกิจกรรมนั้นๆ ก็ไม่สามารถสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีการกระจายอำนาจ

แนวคิดในการทำงานแบบอไจล์ ไม่ใช่รูปแบบวิธีการหรือขั้นตอนในการทำงานและไม่ได้จำกัดว่าต้องนำไปใช้กับการพัฒนาซอฟต์แวร์เท่านั้น เพราะอไจล์ให้ความสำคัญในเรื่อง คน การสื่อสารและแนวทางที่จะนำไปใช้พัฒนาสินค้าและบริการ ขององค์กรให้ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สินค้าและบริการเหล่านั้นตอบโจทย์ต่อความต้องการของผู้ใช้งานรวมถึงผู้บริโภครวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่จะทำงานด้วยระบบจัดการที่มีชื่อเรียกว่า Project Management โดยมี Project Manager หรือ PM เป็นผู้จัดการโครงการและมีทีมงานวางแผนร่วมกันก่อนที่จะเริ่มโครงการ ดูทั้งเรื่องงบประมาณโครงการ ระยะเวลา กำลังคน และองค์ประกอบอื่นๆ ตั้งแต่ต้นจนจบโครงการ ซึ่งมักจะใช้รูปแบบการทำงานแบบ Waterfall Process คือแบบมีขั้นมีตอน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องให้ผ่านไปทีละขั้น แต่แนวคิดอไจล์นั้นมีรูปแบบการทำงานที่ต่างออกไป อไจล์เป็นกระบวนการที่ช่วยลดการทำงานที่เป็นขั้นตอนและงานด้านการทำเอกสารลง แต่จะไปมุ่งเน้นในเรื่องการสื่อสารของทีมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ ได้รวดเร็วขึ้นแล้วจึงนำสิ่งที่ได้ไปให้ผู้ใช้งานตัวอย่าง Target Group. ทดสอบใช้งานจริง จากนั้นจึงรวบรวมผลทดสอบมาประเมินดูอีกครั้ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงสินค้าและบริการนั้นๆ ให้ดีขึ้นทีละนิดด้วยแนวทางนี้จะทำให้องค์กรสามารถพัฒนาสินค้าและบริการได้อย่างรวดเร็วและตอบโจทย์ผู้ใช้งานได้มากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

หลักการการทำงานแบบอไจล์มีวิธีการและขั้นตอนในการทำงานประกอบด้วย 5 วิธีการและขั้นตอนดังนี้ (Mitsumoto Agile, 2021)

1. การทำงานแบบ (Cross-functional Team) คือการนำคนที่มาจากหลายสายงานที่มักมีความต่างกัน มาทำงานร่วมกันอยู่ในทีมเดียวกัน สิ่งนี้จะส่งผลให้ทีมสามารถทำความเข้าใจ

เข้าใจกับรายละเอียดของงานได้ง่ายขึ้นแล้วยังส่งผลถึงเรื่องการประสานงานกับส่วนงานต่างๆ ที่มี ความคล่องตัวมากขึ้น

2. ทีมมีอำนาจในการในการตัดสินใจและกำหนดทิศทางของโครงการมากขึ้น ส่วนใหญ่คนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานใน Agile Squad จะได้รับอำนาจในการตัดสินใจที่มากพอเพื่อไม่ให้โครงการต้องผ่านกระบวนการการขออนุมัติขององค์กรที่มักจะใช้เวลานาน หมายความว่า Product Owner จะต้องมีความตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วที่สุด

3. ใช้บุคลากรที่ทำงานเพื่อโครงการนี้โดยเฉพาะ (Dedicated Resources) มีการแต่งตั้งคนที่รับผิดชอบงานในแต่ละส่วนเพื่อโฟกัสใน Scope of Work ของโครงการที่ได้รับมอบหมาย มา

4. แบ่งเฟสงานให้เป็นโครงการเล็กๆ กำหนดเป้าหมายที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ และต้องส่งมอบผลงานเป็นโครงการเล็กๆ เมื่อประเมินผลแล้วว่าอยู่ในทิศทางที่ดีจึงค่อยต่อยอดทำเพิ่มไปเรื่อยๆ ซึ่งหากพบข้อผิดพลาดหรือจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงใดก็จะปรับเปลี่ยนการทำงานให้เหมาะสมในแต่ละรอบไปมักเรียกวิธีการนี้ว่า Sprint ทุกคนสามารถรับรู้สถานะของโครงการได้อย่างชัดเจน ทุกคนจะต้องสื่อสารและรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นของโครงการ รวมทั้งรายงานความคืบหน้าของโครงการให้ทั้งทีมได้รู้ เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและการวัดผลได้

5. เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ เรียนรู้ข้อผิดพลาดและข้อดีได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการทำงานเป็นรอบเล็กๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้อผิดพลาดที่พบจากครั้งก่อนๆ และสามารถหาข้อบกพร่องตลอดจนข้อดีในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว

สรุปความสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นต้องทำงานโดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและผลลัพธ์ ถ้าคิดกลัตัดสินใจ เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับประชาชน ซึ่งมาจากหลากหลายความคิดและพร้อมรับฟังความคิดของประชาชน ดังนั้นการนำแนวคิดแบบบอโลลิไปใช้จึงไม่ใช่แค่การนำเอากระบวนการต่างๆ ไปบังคับใช้กับทุกคนในองค์กร แต่จะต้องเริ่มที่การเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงาน ซึ่งต้องทำและแสดงให้เห็นตั้งแต่ระดับผู้บริหารลงสู่ทีม เพื่อให้ทุกคนในทีมได้เห็นเป็นตัวอย่างที่ดีและเกิดการปฏิบัติตาม ชุมชนสามารถสร้างการยอมรับในคุณค่าของสังคมและวัฒนธรรม สร้างประสบการณ์ต่างๆ ให้กับประชาชนได้เรียนรู้และนำไปปฏิบัติเองอย่างถูกต้อง ระดมพลังความคิด พลังกาย พลังใจ และทรัพยากรต่างๆ ที่มีในชุมชนออกมาใช้ประโยชน์ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้ สติปัญญาอันนำไปสู่การพัฒนาและพึ่งพาตนเองได้ต่อไป

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน มีวิธีการการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่ต้นทาง การลดอัตราการทำให้เกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย ซึ่งแต่ละรายละเอียดมีดังนี้

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน มีวิธีการการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง การลดอัตราการทำให้เกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การเก็บขนขยะมูลฝอย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (เสนาะ แก้วคง, 2560, หน้า 65-67)

1. การลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย หมายถึงการลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอย โดยการใช้ช้อน หรือใช้สินค้าชนิดเดิม เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีห่อบรรจุภัณฑ์น้อยอายุการใช้งาน ยาวนานตัวสินค้าไม่เป็นพิษ การใช้ภาชนะแทนบรรจุภัณฑ์เช่น ปิ่นโต จาน ถังผ้า และกล่องใส่อาหาร แทนการใช้ถุงพลาสติก ลดการใช้วัสดุย่อยสลายยาก ลดการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย การใช้วัสดุอุปกรณ์สิ่งของต่างๆ โดยวิธีการใช้ซ้ำใช้ให้คุ้มค่าที่สุดการรีไซเคิลนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ นำมาแปรรูปใช้ใหม่โดยกรรมวิธีต่างๆ โดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภททั้งที่บ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและสำนักงานเพื่อนำสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยการนำวัสดุที่ผ่านการรีไซเคิลนำไปจำหน่าย หรือกิจกรรมในชุมชน หมู่บ้านกำหนดขึ้น เช่นรณรงค์ขยะ ขยะรีไซเคิลเพื่อสุขภาพ ขยะรีไซเคิลแลกของกินของใช้ชีวิตประจำวัน

2. การคัดแยกขยะมูลฝอย หมายถึงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการคัดแยกขยะ คัดแยกขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้หรือขยะรีไซเคิลออกจากขยะย่อยสลาย ขยะอันตรายและขยะทั่วไป จัดเก็บขยะที่ทำการคัดแยกแล้วในบ้านเรือนไว้ในถุงหรือถังรองรับขยะแบบแยกประเภทที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้ จัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทในบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทสะดวกหรือมีหลังคาครอบคลุมกันฝนกรณีที่มีแสงสว่างเพียงพอไม่กีดขวางทางเดิน อยู่ห่างจากสถานที่ประกอบอาหาร ที่รับประทานอาหารและแหล่งน้ำดื่ม จัดเก็บขยะอันตรายในสถานที่มิดชิดในอาคารสถานที่ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ให้ โดยให้แยกเก็บเป็นประเภทๆ ถ้าเป็นชนิดของเหลวให้ใส่ถังหรือภาชนะบรรจุที่มีฝาปิดให้มิดชิดและไม่รั่วไหล ถ้าเป็นของแข็งให้เก็บใส่ถังเก็บหรือภาชนะที่แข็งแรง

3. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจัดเตรียมภาชนะและรถขนส่งสำหรับเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยพร้อมพนักงานจัดเก็บให้เพียงพอการจัดวางภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยในตลาด โรงเรียน วัด อาคารสำนักงาน ชุมชน หมู่บ้านที่มีประชาชนอาศัยอยู่ จัดวางภาชนะรองรับขยะแบบแยกประเภทในอัตราที่เหมาะสมกับชุมชน วัด โรงเรียน ตลาด อาคารสำนักงาน การจัดเก็บขยะให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดเก็บทุกวัน

ให้หมดหรือให้มีปริมาณขยะตกค้างน้อยที่สุดให้มีเจ้าหน้าที่คอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดสรุปและประเมินผลส่งทุกวัน เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องกลิ่น ทักษะนิภาพและแหล่งพาหะนำโรค

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะที่กล่าวมาข้างต้นมีความจำเป็นทุกขั้นตอน ในแนวทางในการบริหารงานงานจัดการขยะอย่างครบวงจรโดยชุมชนมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ต้นแม่น้ำปิงเหนือเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก แต่ก็สามารถปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละพื้นที่ได้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

นักวิชาการหลายท่านได้ระบุว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม มีดังต่อไปนี้

คัพแมน (Koufman, 1949, p. 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัย ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

โรเจอร์ (Roger, 1951, pp. 525-533) ระบุว่า ปัจจัยที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเป็นตัวแทนตัดสินใจเข้าร่วมกระทำกิจกรรมใหม่ๆ ในชุมชนหรือยอมรับสิ่งใหม่ๆ คือการติดต่อสื่อสารและลักษณะส่วนตัวของบุคคลนั้นๆ ได้แก่

1. ปัจจัยช่องทางการสื่อสาร เป็นวิธีการที่ผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารใน 2 ลักษณะ คือ

1.1 ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channel) เป็นวิธีการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวกับการสื่อสารเช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และหนังสือประเภทอื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ กระจายข่าวสาร สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้

1.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (Personal Characteristic) ประกอบด้วยอายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้ ขนาดที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่าง รวมถึงระดับการศึกษา รูปแบบของชีวิตสาธารณะ ซึ่งดูเหมือนจะส่งผลกระทบโดยทางอ้อมเท่านั้น

รีเดอร์ (Reeder, 1974, p. 39) ได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการรักษาการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามความเชื่อถือพื้นฐาน กล่าวคือบุคคลและกลุ่มบุคคลเหมือนจะเลือกแบบวิถีการปฏิบัติซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อพื้นฐานของตนเอง

2. มาตรฐานคุณค่าบุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณค่าของตนเอง

3. เป้าหมายบุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริมป้องกันและรักษาเป้าหมายตน

4. ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดาพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลบางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา

5. ความคาดหวังบุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่า จะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้นทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่นด้วย

6. การมองแต่ตนเองบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งคิดว่าตนเองสมควรกระทำ

7. การบีบบังคับบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูกบังคับให้ทำ

8. นิสัยและประเพณีบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่างๆ ซึ่งเรานิสัยชอบกระทำอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ

9. โอกาสบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของสังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาสซึ่งโครงการของสังคมเอื้ออำนวยเข้ามามีส่วนร่วมกันในการกระทำเท่าที่พวกเขาได้รับรู้

10. ความสามารถบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้ามามีส่วนร่วมกันในกิจกรรมบางอย่างที่ตนเห็นว่าสามารถทำในสิ่งที่ต้องการให้เขาทำในสถานการณ์

11. การสนับสนุนบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติเมื่อเขารู้สึกว่าเขาได้รับการสนับสนุนที่ดีพอให้กระทำการ

นิวสตรอม (Newstrom, 1985, p. 131) พบว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมคือ

1. ลักษณะขององค์กรโครงสร้างขององค์กรวัฒนธรรมขององค์กรหากองค์กรมีโครงสร้างใหญ่ ขั้นตอนการปฏิบัติมากเช่น ระบบราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้

2. นโยบายองค์กรที่ขาดความชัดเจนจะทำให้บุคลากรไม่แน่ใจเป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติจึงเกิดความลังเลที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

3. ภาวะผู้นำซึ่งถ้าหากว่าผู้นำเชื่อว่าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ไม่มีศักยภาพไม่มี ความก้าวหน้าขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน งานจะสำเร็จได้ต้องควบคุม ภาวะผู้นำประเภทนี้จะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมได้

4. ลักษณะงาน ซึ่งหาว่างานที่สามารถทำได้ด้วยตัวเอง เช่น งานในห้องทดลอง ลักษณะงานเช่นนี้ทำให้บุคลากรไม่เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ระดับการศึกษา วิชาชีพ โดยถ้าหากบุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่สูงอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบมากก็จะแสวงหาการมีส่วนร่วมมากกว่าบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และหน้าที่ความรับผิดชอบที่น้อยกว่า

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1986, p. 16) เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งทั้งในแง่การร่วมแรงร่วมทรัพยากรหรืออื่นๆ นั้นมีเหตุผลอยู่ 2 ประการดังนี้คือ

1.1 การมองเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไปซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

1.2 การได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาวชนบทเป็นจำนวนมาก จะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาแต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วมหรือเข้าร่วมแล้วก็ไม่ได้รับดังที่คาดคิดเอาไว้ เนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมิได้จัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่นภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบ แบบแผน ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมจึงควรมีลักษณะดังนี้คือ

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยมีตัวแทนก็ได้

2.2 ควรมีกำหนดเวลาที่แน่ชัดเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมโดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่งๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วมแต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ

4. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบ เช่น การคมนาคมสะดวก วัสดุพร้อม

วันชัย วัฒนศัพท์ (2562, หน้า 59) พบว่าการที่คนเราจะพิจารณาว่าตนเองได้รับผลกระทบและเลือกที่จะมีส่วนร่วมในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ความใกล้ชิดปัญหา
2. ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ
3. การเข้าถึงประโยชน์ใช้สอยหรือบริการ
4. ประเด็นทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม
5. ค่านิยม
6. อำนาจที่ได้รับการมอบหมายตามกฎหมาย

นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะเข้ามามีส่วนร่วมปัจจัยที่เป็นส่วนสำคัญ คือการให้ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนทั่วไปถึงผลที่จะติดตามมาของการมีส่วนร่วมหรือการไม่ทำตามกิจกรรมที่นำเสนอและต้องแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ประชาชนเห็นช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมได้ถ้าเขาต้องการที่จะมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะส่วนใหญ่มาจากความผูกพันในชุมชน การต้องการช่วยเหลือพัฒนาชุมชนตนเองและแรงจูงใจจากผู้นำชุมชนหรืออื่นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อชุมชนของตนเอง การทำงานเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยเงื่อนไขที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมนั้นต้องเกิดจากความเต็มใจที่จะเข้าร่วม เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในการแก้ไขปัญหาในเรื่องนั้นๆ กระบวนการมีส่วนร่วมนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและขีดความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเสรีภาพ อิสรภาพที่จะตัดสินใจว่าจะเลือกในการมีส่วนร่วมหรือไม่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน

ความหมายของเศรษฐกิจหมุนเวียน

นักวิชาการและองค์กรต่างๆ ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจหมุนเวียน ไว้ดังนี้

ภัทรพร แยมละออ (2561, หน้า 115) ผู้ร่วมก่อตั้งบริษัท ป่าสาละ จำกัด นักวิชาที่สนใจเกี่ยวกับการทำธุรกิจ เพื่อความยั่งยืน อธิบายความหมายของเศรษฐกิจหมุนเวียนว่าเป็นรูปแบบการผลิตที่วางแผนและการออกแบบผลิตภัณฑ์ ให้สามารถนำวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตให้สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ หรือสร้างคุณค่าอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุดเป็นการใช้วัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพ ลดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม

เพชร มโนปวิตร (2561, หน้า 124) เศรษฐกิจหมุนเวียน คือ รูปแบบธุรกิจที่เน้นการนำวัตถุดิบกลับมาใช้ใหม่เป็นวงจร ไม่รู้จักแทนการผลิตใช้ทิ้ง ตามแนวคิดเศรษฐกิจแบบเส้นตรงจาก

รูปแบบธุรกิจเดิมที่มุ่งเน้นตัวเลขกำไรโดยไม่คำนึงว่า สินค้าที่ถูกเลิกใช้งานจะถูกนำไปกำจัดทิ้งอย่างไร กล่าวโดยสรุป เศรษฐกิจหมุนเวียน คือแนวคิดการดำเนินธุรกิจที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากร

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2562, หน้า 115) หนึ่งในองค์การวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้ เพื่อการพัฒนากล่าวว่า เศรษฐกิจหมุนเวียนคือ แนวคิดการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วมาแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดลดปัญหาขยะ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเมื่อมีความจำเป็น

มาซี, เดย์ และก๊อดเซลล์ (Masi, Day & Godsell, 2017) ระบุว่า เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นแนวคิดการทำธุรกิจที่แตกต่างไปจากการดำเนินธุรกิจแบบเศรษฐกิจเส้นตรง เป็นแนวคิดที่ผสมผสานมิติด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ เป็นแนวคิดเพื่อใช้เยียวยาความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลลัพธ์จากระบบเศรษฐกิจเส้นตรง และแนวคิดนี้ถือเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คณะกรรมการยุโรป (Euro Commission, 2019) กล่าวว่า เศรษฐกิจหมุนเวียนมีวัตถุประสงค์ในการคงสภาพมูลค่าของผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบ และทรัพยากรทั้งหลายให้นานเท่าที่จะทำได้โดยเมื่อสิ่งเหล่านั้นถูกเลิกใช้ยังสามารถนำสิ่งเหล่านั้นกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต พร้อมกับการลดของเสีย ลดการทิ้งและลดการใช้วัตถุดิบเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

มูลนิธิเอลเลน แมคอาเธอร์ (Ellen MacArthur Foundation, 2019) องค์การอิสระระดับนานาชาติที่มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่และส่งเสริมให้เกิดการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในภาคธุรกิจชั้นนำของโลก กล่าวว่า เศรษฐกิจหมุนเวียนประกอบด้วยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างและซ่อมแซมเพื่อความสมบูรณ์ของระบบโดยรวมกล่าวคือภาคอุตสาหกรรมภายใต้แนวคิดนี้ให้ความสำคัญในการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีการใช้วัสดุที่มาจากธรรมชาติย่อยสลายได้ง่าย เลือกใช้วัสดุที่ช่วยยืดอายุการใช้งานผลิตภัณฑ์ได้ยาวนานขึ้น มีการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ผลิตภัณฑ์เมื่อเลิกใช้งานแล้วสามารถย่อยสลายได้โดยมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำควบคู่กับการใช้สิ่งของร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การบริการเช่ายานพาหนะ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ แนวคิดดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือส่วนร่วมจากภาค ธุรกิจขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ความร่วมมือในระดับหน่วยงานและระดับบุคคล ระดับนานาชาติและระดับชาติ

เศรษฐกิจหมุนเวียนโอกาสใหม่ของธุรกิจเพื่อความยั่งยืน เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึงระบบอุตสาหกรรมที่วางแผนและออกแบบมาเพื่อคืนสภาพหรือให้ชีวิตใหม่แก่วัสดุต่างๆ ในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์แทนที่จะทิ้งไปเป็นขยะเมื่อสิ้นสุดการบริโภค โดยจะนำวัสดุที่เป็นองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นกลับมาสร้างคุณค่าใหม่ หมุนเวียนเป็นวงจรต่อเนื่องโดยไม่มีของเสีย นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความสมดุลในการดึงทรัพยากรธรรมชาติมาใช้งานใหม่ ควบคู่ไปกับการสร้างระบบและการออกแบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดผลกระทบภายนอกเชิงลบ

เราจึงมักเห็นเศรษฐกิจหมุนเวียนใช้พลังงานทดแทนหรือการจัดการใช้เคมีภัณฑ์ที่เป็นพิษ ซึ่งเป็นอุปสรรคของการนำวัสดุต่างๆ มาใช้อีกครั้งรวมถึงการออกแบบวัสดุ ผลิตภัณฑ์ ระบบ และโมเดลทางธุรกิจในรูปแบบใหม่เพื่อทำให้เกิดนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อแก้วิกฤตการขาดแคลนทรัพยากรที่กำลังเกิดขึ้นและก่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

สรุป เศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้ใช้สิ่งของหรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุดและมีการวางแผนให้สิ่งของให้สามารถคืนสู่สภาพเดิมหรือพร้อมนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ทั้งออกแบบรูปแบบการใช้สิ่งของให้เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความสมดุลในการดึงทรัพยากรธรรมชาติมาใช้งานใหม่ ควบคู่ไปกับการสร้างระบบและการออกแบบที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดผลกระทบกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืนต่างๆ ให้คุ้มค่า ยาวนานที่สุด โดยการลดปริมาณการใช้ (Reduce) โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องการการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อให้มีไว้ใช้อย่างเพียงพอสำหรับประชากรรุ่นปัจจุบันและรุ่นอนาคต การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยเฉพาะกับสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้เวลาในการย่อยสลายยาวนานหรือมีมลพิษจากการทำลายและการแปรสภาพแล้วนำกลับมาใช้ (Recycle) วัสดุหรือสิ่งของที่ภายหลังเลิกใช้แล้วสามารถนำเข้าสู่กระบวนการแปรสภาพแล้วนำกลับมาใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อการผลิตใหม่อีกรอบ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศตลอดจนการดำเนินการขององค์กรจะต้องเร่งให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือ Circular Economy

กระบวนการเศรษฐกิจหมุนเวียน

นักวิชาการได้ระบุกระบวนการเศรษฐกิจหมุนเวียนดังนี้

มูลนิธิเอลเลน แมคอาเธอร์ (Ellen MacArthur Foundation, 2019) กล่าวว่า กระบวนการเศรษฐกิจหมุนเวียนการที่จะก้าวไปสู่การเป็นเมืองเศรษฐกิจหมุนเวียนบันได 15 ขั้น ที่จะทำให้เมืองเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) การวางแผน (Plan) 2) การลงมือปฏิบัติ (Act) 3) การขับเคลื่อนและติดตามผล (Mobilize and Monitor) มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

1.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและการไหลของทรัพยากร การเปลี่ยนผ่านสู่แนวทาง Circular ต้องพิจารณาบนพื้นฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของเมือง โดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อบ่งชี้ว่าสาขาใดมีของเสียสูงสุดและมีศักยภาพในการเพิ่มการใช้ผลิตภัณฑ์สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์ได้มากขึ้นและทำให้ระบบการไหลของวัตถุดิบเป็นระบบปิดเพื่อลดของเสียให้เหลือน้อยที่สุดทั้งนี้ บางเมืองจะมีการจ้างบริษัทที่ปรึกษา ด้านทรัพยากรมาช่วยบ่งชี้ของเสียและโอกาสในการเพิ่มความหมุนเวียนในระบบ เพื่อนำไปสู่วิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

1.2 วางแนวทางและจัดลำดับความสำคัญ เมืองที่ประสบความสำเร็จด้าน

Circular มักจะเลือกให้ความสำคัญกับสาขาที่มีนัยสำคัญต่อการพัฒนาทั้งในบริบทด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งมีศักยภาพสูงในการสร้างระบบหมุนเวียนและเพิ่มการใช้สินทรัพย์ที่เสียเปล่า ซึ่งส่วนใหญ่สาขาที่มักถูกเลือกให้เป็นสาขาเป้าหมาย ได้แก่ การก่อสร้าง อาหารและเครื่องดื่ม การค้า อิเล็กทรอนิกส์เครื่องใช้ไฟฟ้าและสิ่งทอ

1.3 กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ Circular ที่มีจุดประสงค์และเป้าหมายที่

ชัดเจน วิสัยทัศน์จะเป็นแนวทางสำหรับการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ โดยการทำงานในส่วนนี้ ต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนภายใต้ 4 เป้าหมายการพัฒนาและการแบ่งงาน ความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ชัดเจน ครอบคลุมหน้าที่และบริการ ที่เกี่ยวข้องของเมืองอย่างครบถ้วน มีการระบุสาขาเป้าหมาย รวมทั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในการเข้าสู่ Circular การวางกลยุทธ์จะต้องครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ประชาชน ธุรกิจ สถาบันการศึกษา วิจัย สื่อมวลชน สาธารณชน โดยมุ่งเน้นการสร้างความตระหนักและกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมในการร่วมคิดร่วมทำ

2. การลงมือปฏิบัติ (Act)

2.1 ส่งเสริมให้เกิดระบบหมุนเวียนหรือระบบปิด โดยสร้างความเชื่อมโยงระหว่าง

ผู้สร้างของเสีย ของเหลือใช้กับผู้รับซื้อและผู้ใช้ทรัพยากรรอบสอง Secondary Resources ซึ่งถือเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน เช่น การส่งเสริมบทบาทของผู้เป็นตัวกลางในการซื้อขายวัตถุดิบวัสดุต่างๆ Material Brokers ในการทำงานร่วมกับบริษัท ผู้ประกอบกิจการ เพื่อช่วยระบุของเสีย ของเหลือใช้จากการผลิตส่วนใดที่สามารถนำมาใช้เป็นปัจจัยการผลิต โดยการพัฒนาระบบการจัดเก็บรวบรวมและรีไซเคิลขยะอินทรีย์และวัตถุพลอยได้ By Products ซึ่งเป็นวัตถุดิบจากธรรมชาติ เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการ Bio Refineries การทำเกษตรในเมือง Urban Farming หรือการผลิตพลังงาน

2.2 พิจารณาทางเลือกเพื่อยืดอายุการใช้งานและยืดอายุผลิตภัณฑ์โดยการสร้าง

Reuse and Repair Center การส่งเสริมบริษัทให้ปรับจากการผลิตผลิตภัณฑ์แบบทางตรง มาสู่การผลิตแบบใหม่ที่มีลักษณะการแบ่งปัน การเช่าหรือธุรกิจแบบ Product as Service ซึ่งเป็นโมเดลธุรกิจที่มุ่งเน้นการนำผลิตภัณฑ์หรือสินค้ามาให้บริการในรูปแบบการเช่าหรือการจ่ายเมื่อใช้งาน Pay-for-use แทนการซื้อขาย การจัดการอาคารที่สูญเสียเปล่าหรือสินทรัพย์อื่นๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในรูปแบบ Sharing แทนการปล่อยทิ้งไว้มาตรการเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยลดต้นทุนแต่ยังเป็นการยืดอายุของผลิตภัณฑ์และเป็นการใช้ประโยชน์สินทรัพย์ผลิตภัณฑ์ให้เกิดความคุ้มค่า สร้างคุณค่ากลับคืนตลอดอายุของสินทรัพย์ผลิตภัณฑ์นั้นๆ โดยมีการจัดตั้งเครือข่ายโลจิสติกส์ย้อนกลับ Reverse Logistic

Networks เป็นหนึ่งในปัจจัยเอื้อสำคัญซึ่งจะทำให้การส่งคืนผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปซ่อมแซมหรือนำเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่เป็นไปได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น

2.3 ส่งเสริมการสร้างและจัดหาอาคารสิ่งปลูกสร้าง ระบบพลังงานและระบบการเคลื่อนย้ายที่เป็น Circular มีเมืองจำนวนมากที่มีการไหลเข้าของประชากรจากความเติบโตของเมืองและการย้ายถิ่นฐาน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงวัยทำให้เกิดอุปสงค์ในสิ่งปลูกสร้าง ระบบพลังงานและการเคลื่อนย้ายรูปแบบใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนเหล่านี้ อาคารสิ่งปลูกสร้างต่างๆ จะต้องมียุทธศาสตร์แยกส่วนและมีความยืดหยุ่น Modular and Flexible Building มีการออกแบบที่ยืดอายุการใช้งาน ใช้วัสดุที่สามารถนำมาประกอบใหม่ได้แทนการรีไซเคิล ระบบพลังงานก็ต้องมีการวางแผนบนพื้นฐานของแหล่งพลังงานหมุนเวียนที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนระบบการเคลื่อนย้ายจะต้องมีการวางแผนบนหลักการการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดความแออัดและลดมลพิษ เช่น ใช้ระบบการแบ่งปันระบบอัตโนมัติหรือระบบการเรียกใช้ตามความต้องการ On-demand

2.4 ทำการทดลองเพื่อหาวิธีจัดการปัญหาของเมืองด้วยหลักการ Circular การพัฒนาเมืองบนแนวคิด Circular นั้นไม่มีสูตรที่ตายตัว การบริหารเมืองควรเป็นไปในทิศทางที่กระตุ้นให้เกิดการทดลองดำเนินการตามแนวทางและโมเดลธุรกิจด้าน Circular แบบใหม่ๆ ภายใต้การพัฒนากลไกปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และกฎระเบียบที่เอื้ออำนวย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้าน Circular ให้เกิดผลเชิงพาณิชย์ที่เป็นรูปธรรม

2.5 กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยใช้เครื่องมือด้านกฎระเบียบ สิทธิประโยชน์จูงใจและเงินทุน เช่น การคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มสำหรับการจัดการของเสียและการบริการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งควรพิจารณาโครงสร้างค่าธรรมเนียมให้มีความแตกต่างกันพอที่จะจูงใจให้ลดการใช้และเพิ่มการนำมาใช้ซ้ำแทนการนำไปกำจัด การจัดหาสนับสนุนที่ดินสำหรับกลุ่มเครือข่าย Circular เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ Circular การนำข้อกำหนดด้าน Circular มาเป็นเงื่อนไขในการออกใบอนุญาต รวมทั้งการสนับสนุนธุรกิจ Startup ด้าน Circular ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยอาจอยู่ในรูปของเงินช่วยเหลือ เงินอุดหนุน หรือการค้ำประกันเพื่อให้ Startup เหล่านี้สามารถเข้าถึงเงินทุนจากแหล่งทุนภายนอก

2.6 สร้างตลาดและความต้องการสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการ Circular ในฐานะผู้บริโภคนำร่อง ผู้บริหารเมืองสามารถสร้างให้เกิดอุปสงค์และช่วยสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีในเรื่องนี้ โดยนำหลักการของ Circular มาใช้ ผ่านกลไกการกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้า บริการสิ่งก่อสร้างต่างๆ ของเมือง เช่น การกระตุ้นให้เกิดการใช้วัตถุดิบรอบสองในบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ โดยตั้งเป็นเงื่อนไขในการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดให้มีการเข้าร่วมโครงการในลักษณะการให้คำมั่นโดยความสมัครใจ Voluntary Pledge Program

2.7 ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ใหม่ ๆ ที่สนับสนุนโมเดลธุรกิจแบบ Circular เช่น เครื่องมือดิจิทัลที่ใช้ในการระบุ นำเสนอรายการสินทรัพย์หรือผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ให้แก่กลุ่มลูกค้าที่ต้องการจะนำไปให้บริการในลักษณะการแบ่งปันไม่ใช่การนำไปขาย เพื่อให้การแลกเปลี่ยนสินทรัพย์วัสดุภายในเมืองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้อุปสงค์และอุปทานของสินทรัพย์วัสดุที่ไม่ใช้งาน มีความสอดคล้องกัน การพัฒนาธุรกิจในรูปแบบ Product as Services ยังต้องการระบบการติดตามสินทรัพย์ Asset Tracking เพื่อให้การส่งกลับรับคืนสินค้าเป็นไปได้โดยสะดวกรวดเร็วมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การขับเคลื่อนและติดตามผล (Mobilize and Monitor) จำเป็นต่อการผลักดันการพัฒนาเมืองสู่ Circular ก็คือการระดมกำลังของทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานและการติดตามผลโดยมีกิจกรรมสำคัญดังนี้

3.1 สร้างความรู้ความเข้าใจแก่พลเมืองธุรกิจภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน ความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนของเมืองไม่ได้เกิดขึ้นจากการบริหารเมืองแต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังเกิดจากความคิดสร้างสรรค์และความเป็นผู้ประกอบการทั้งในระดับครัวเรือนและภาคธุรกิจเพื่อขับเคลื่อนพลังสร้างสรรค์ ผู้บริหารเมืองจะต้องสื่อสารวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ด้าน Circular ไปยังทุกภาคส่วนพร้อมทั้งสร้างความตระหนักและความเข้าใจในหมู่ประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการระดมความร่วมมือของสถาบันการศึกษาวิจัย สื่อมวลชนและภาคประชาสังคมจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่จะทำให้การดำเนินการดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลได้

3.2 รับมือกับความเสี่ยงของระบบเศรษฐกิจแบบเส้นตรง และให้ความสำคัญกับการใช้โอกาสจากระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน บุคคลและธุรกิจในเมืองจำนวนมากยังคงยึดติดกับระบบเศรษฐกิจแบบเส้นตรง และยังรู้สึกคุ้นเคยกับการที่ไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายจากผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้นจากการผลิตและการบริโภค ด้วยความตระหนักที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบของการขาดแคลนทรัพยากรต้นทุนที่เพิ่มขึ้น การแข่งขันจากบริษัทที่มีนวัตกรรมในรูปแบบ Circular ข้อกังวลของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบ ทำให้ภาคธุรกิจหันมาให้ความสนใจกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากระบบเศรษฐกิจแบบเส้นตรง และให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบหมุนเวียนมากขึ้น ทั้งนี้เมืองจะมีบทบาทในการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงจากเศรษฐกิจแบบเส้นตรง และโอกาสที่เกิดจากระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมและการปรับเปลี่ยนสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนมากขึ้น

3.3 สร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน การพัฒนาและรูปแบบธุรกิจตามแนวคิด Circular จะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

ตลอดห่วงโซ่คุณค่า ซึ่งเมืองมีสถานะที่เหมาะสมในการเชื่อมโยงระดมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน รวมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนการดำเนินงานด้าน Circular เช่น การสร้างความร่วมมือตลอดห่วงโซ่อุปทานในการแลกเปลี่ยนของเสีย วัสดุเหลือใช้เพื่อนำกลับมาใช้ซ้ำ การส่งเสริมการรวมกลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพและมีเป้าหมายเดียวกัน

3.4 เรียนรู้จากผู้บุกเบิกและมีอาชีพด้าน Circular โดยเฉพาะเมืองที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ Circular ควรเชื่อมโยงและเรียนรู้จากเมืองที่มีระดับการพัฒนาสูงกว่า ซึ่งจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างในการจัดการกับอุปสรรคและความผิดพลาดต่างๆ กำหนดผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้าน Circular ในระดับชุมชนท้องถิ่นก็เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เมืองมีผู้สร้างแรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงและเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้าน Circular

3.5 การสื่อสารความคืบหน้าการดำเนินงานด้าน Circular โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องซึ่งจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบความคืบหน้าการดำเนินงานและทุ่มเทความพยายามในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไปได้อย่างตรงประเด็น ยังเป็นการกระตุ้นเชื่อเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มใหม่ๆ ให้เข้ามามีส่วนในการพัฒนาสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนได้ในอนาคต การติดตามและการรายงานความคืบหน้าจะช่วยให้สามารถติดตามได้ว่าขณะนี้การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้สัมฤทธิ์ผลในระดับใดและยังมีการพัฒนาในประเด็นใดที่จะต้องปรับเปลี่ยนหรือมุ่งเน้นเพิ่มเติม

สรุปกระบวนการเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือ Circular Economy เป็นเรื่องที่หลายประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกให้ความสำคัญมาก โดยเฉพาะในยุคที่โลกเข้าสู่ภาวะโลกร้อน อีกทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ก็กำลังลดลงหมดไปอย่างต่อเนื่องและใกล้กำลังจะหมดไป เหตุผลทางเดียวที่จะสามารถช่วยให้ทุกประเทศสามารถอยู่รอดได้ การพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นจะต้องนำเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เศรษฐกิจหมุนเวียนแม้จะยังไม่เป็นที่แพร่หลายในไทยหรือนำมาใช้มากนัก ปัจจุบันทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญและพยายามนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อการพัฒนาและยกระดับองค์กร ซึ่งประโยชน์ที่ได้นั้นไม่เพียงแต่จะช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ยังเป็นอีกกลไกสำคัญในการลดปัญหาขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนตลอดไป

ความสำคัญของเศรษฐกิจหมุนเวียน

เศรษฐกิจหมุนเวียน หมายถึง ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม ตั้งแต่ต้นทางอย่างกระบวนการ ตั้งแต่กระบวนการผลิตสินค้า การจำหน่ายจ่ายแจก ไปจนถึงปลายทางของผู้บริโภค และการจัดการของเสียที่เกิดขึ้นโดยมีหลักสำคัญดังต่อไปนี้ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2566)

1. ประชาชนทุกคนจำเป็นจะต้องมีส่วนร่วมในการสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนครบทั้งระบบเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนจากความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยเริ่มจากภาคการผลิตที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะตามมาไม่ว่าจะเป็นของเสียจากกระบวนการผลิต โดยการนำมาหมุนเวียนใช้ใหม่ การเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียน หรือเป็นวัตถุดิบการผลิตใหม่ได้ ตลอดไปจนถึงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคในเรื่องของบรรจุภัณฑ์และปริมาณที่สัมพันธ์กับราคาสินค้าที่จ่ายไป หรืออาจมีข้อกำหนดในเรื่องของการลงทุนเทคโนโลยีที่จะเข้ามาช่วยในการปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อให้สามารถนำทรัพยากรที่ใช้ไปแล้วนำกลับมาผลิตซ้ำแทนทรัพยากรใหม่ได้ รวมถึงกระบวนการผลิตที่จะต้องสะอาด นอกจากนี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานที่จำนวนผู้ใช้แรงงานอาจต้องลดลงเพื่อเป็นการลดต้นทุน

2. ภาคธุรกิจที่ทำหน้าที่กระจายสินค้าไปยังผู้บริโภค จะต้องคำนึงถึงการรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เช่น บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุประเภทแก้ว กระดาษ โลหะ หรือพลาสติกสามารถรวบรวมมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าใหม่ได้และบรรจุภัณฑ์บางชนิดสามารถใช้ซ้ำได้หลายครั้ง เช่น ขวดแก้วของน้ำอัดลม สามารถใช้ซ้ำได้ถึง 16-18 ครั้ง นับว่าเป็นตัวอย่าง ของภาคธุรกิจที่มักพบเห็นมาตั้งแต่เดิม สุดท้ายคือ ปลายทางซึ่งเป็นส่วนของผู้บริโภคที่จำเป็นต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคเองรวมถึงการเรียนรู้ถึงการคัดแยกขยะ เพื่อนำมาหมุนเวียนเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ก็จะเกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนได้ครบวงจรอย่างมีส่วนร่วม

3. หลักการในการขับเคลื่อน Circular Economy หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน คือ เศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ได้นานที่ ลดขยะหรือของเสียให้เป็นศูนย์ โดยยึดหลัก 3 ประการ ดังนี้

3.1 การรักษาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Capital) ควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาดและได้ประโยชน์สูงสุด ผ่านเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพด้วยการจัดการทรัพยากรในระบบและการฟื้นคืนสภาพทรัพยากรธรรมชาติ

3.2 การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการหมุนเวียนวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์โดยการออกแบบและแปรรูปทรัพยากร ภายหลังการใช้งาน การซ่อมแซมและการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของวัตถุดิบภายในระบบเศรษฐกิจ

3.3 การรักษาประสิทธิภาพของระบบและลดผลกระทบเชิงลบเน้นการจัดการและลดผลกระทบเชิงลบ ที่มาจากการใช้ทรัพยากร เช่น การใช้ที่ อากาศ น้ำ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

สรุปได้ว่าเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความสำคัญโดยเป็นแนวคิดการบริหารจัดการแนวใหม่ ที่ส่งผลเชิงบวกต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งช่วยในเรื่องการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในอุตสาหกรรมที่พึ่งพาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ในการจัดการขยะ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนสามารถช่วยให้ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับ องค์กรและชุมชน ซึ่งการนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับใช้ในประเทศให้เกิดประโยชน์อย่าง ถาวรและยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในระบบเศรษฐกิจเพื่อผลักดัน และขับเคลื่อนต่อไป

การจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน

การจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน ขยะแต่ละชนิดใช้เวลาย่อยสลายตัวนาน ไม่เท่ากัน ขยะชุมชนมีความหลากหลาย หากพิจารณาระยะเวลาการย่อยสลายตัวของขยะชุมชนแต่ละชนิด พบว่ามีความแตกต่างกันไปดังนี้ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2562)

1. ขยะอินทรีย์จำพวกพืชผัก ใบไม้ใช้เวลาในย่อยสลายประมาณ 5-90 วัน
2. ขยะกระดาษใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 60-150 วัน
3. กล่องนมใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 5 ปี
4. ก้นบุหรี่ใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 12 ปี
5. รองเท้าหนังใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 25-40 ปี
6. กระป๋องโลหะใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 50-100 ปี
7. พลาสติกใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 450 ปี
8. กล่องโฟมใช้เวลาในการสลายตัวประมาณ 450 ปี

ขยะอินทรีย์ แนวทางการจัดการขยะด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy

ย่อยขนาด (Reduce Size) → กระบวนการไพโรไลซิส (Pyrolysis)
 การย่อยสลายแบบไร้อากาศ → ก๊าซชีวภาพ → ความร้อน, ไฟฟ้า, CBE.
 การย่อยสลายแบบใช้อากาศ → ย่อยสมบูรณ์ → ปุ๋ยหมัก
 → ย่อยไม่สมบูรณ์ → อาหารสัตว์

1. ขยะอินทรีย์เป็นขยะประเภทหนึ่งที่มีปริมาณมากที่สุดในขยะชุมชน โดยทั่วไปขยะอินทรีย์ได้แก่ เศษอาหาร และเศษผักผลไม้ต่างๆ แหล่งกำเนิดขยะอินทรีย์มักได้รับจากร้านอาหารและ ตลาดสด ขยะประเภทนี้มีองค์ประกอบของธาตุคาร์บอนและไฮโดรเจน จึงย่อยสลายได้ทางชีวภาพ แนวทางการจัดการขยะอินทรีย์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือสร้างมูลค่าเพิ่มจึงมุ่งเน้นในการนำขยะอินทรีย์มาใช้ประโยชน์ 3 ด้านดังนี้

1.1 เป็นแหล่งผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยไส้เดือน และน้ำหมักชีวภาพ

1.2 เป็นแหล่งผลิตพลังงานชีวภาพ เช่น ก๊าซชีวภาพ จากการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกาศเพื่อทดแทนความร้อนและไฟฟ้ารวมถึงก๊าซไบโอมีเทนอัดถังเพื่อใช้ในรถยนต์ (Compressed Biomethane Gas, CBG.)

1.3 เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ ขยะอินทรีย์ของเหลือทิ้งจากภาคการเกษตร ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการเพาะปลูก และภายหลังการเก็บเกี่ยวมักพบของเหลือทิ้งจากการเกษตร เช่น ฟางข้าว วังข้าวโพด ทะลายปาล์ม และกะลามะพร้าว

ขยะอินทรีย์ของเหลือทิ้งจากภาคการเกษตรสามารถนำไปเป็นก๊าซชีวภาพ สามารถแบ่งกลุ่มได้เป็น 3 กลุ่มหลักดังนี้ 1) กลุ่มพืชอาหาร ชีวมวลผลิตอาหารภายหลังการเก็บเกี่ยวประกอบไปด้วย ข้าว ข้าวโพด มันและอ้อย มุ่งเน้นการนำไปอัดก้อนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์จากฟางข้าว หรือแปรรูปเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์ซีเมนต์ และถ่านกัมมันต์ 2) กลุ่มพืชพลังงาน ชีวมวลพืชพลังงาน ประกอบไปด้วย กะลามะพร้าว เส้นใยมะพร้าว และหญ้าเนเปียร์ มุ่งเน้นการผลิตพลังงานชีวภาพ เชื้อเพลิงอัดแท่ง ไบโอดีเซล และก๊าซชีวภาพ 3) กลุ่มอื่นๆ กลุ่มวัชพืช พืชโตเร็ว เช่น ผักตบชวา มุ่งเน้นการนำไปผ่านกระบวนการย่อยสลายเพื่อผลิตก๊าซชีวภาพ ปุ๋ยมูลไส้เดือน ปุ๋ยหมัก และสารปรับปรุงดิน

2. ขยะรีไซเคิลแนวทางการจัดการขยะด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ในการจัดการขยะชุมชนประเภท ขยะรีไซเคิล มุ่งเน้นการคัดแยกขยะที่ต้นทางให้ได้ ขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท เพื่อขายกลับคืนเป็นวัตถุดิบหมุนเวียนในโรงงานหรือทำเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel, RDF.) เพื่อผลิตเชื้อเพลิงทดแทน ซึ่งการคัดแยกขยะรีไซเคิลสามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนทุกระดับ ช่วยลดปริมาณขยะได้อย่างเป็นรูปธรรม แนวทางการนำวัสดุรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ มุ่งเน้นการแปรรูปใช้ใหม่ ใช้ซ้ำและทำเป็นเชื้อเพลิง โดยวัสดุรีไซเคิลที่สามารถนำกลับมาแปรรูป ใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ เศษเหล็ก อลูมิเนียม และพลาสติก โดยกระดาษที่ผ่านการใช้แล้วสามารถนำมาผ่านกระบวนการทางความร้อน แยกสี เพื่อผลิตเป็นวัตถุดิบตั้งต้น กรณีของพลาสติกควรมีการแยกชนิดและสีออกจากกันเพื่อนำกลับมาเป็นวัตถุดิบเริ่มต้นในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เม็ดหรือเกล็ดพลาสติกต่างๆ ได้

3. ขยะอันตราย แนวทางการจัดการขยะด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ขยะอันตรายส่วนมากมักจะเกิดจากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electronic Equipment, WEEE) และขยะอันตรายอื่นๆ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่และภาชนะบรรจุสารเคมี

การจัดการขยะอันตรายสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ขยะอันตรายรีไซเคิลได้ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่และน้ำมันหล่อลื่น
แนวทางเพิ่มมูลค่าจึงมุ่งเน้นการคัดแยกเพื่อขายต่อให้ผู้ประกอบการที่รับซื้อ
2. กลุ่มขยะอันตรายรีไซเคิลไม่ได้ เช่น ถ่านไฟฉาย สารเคมีเป็นพิษและภาชนะบรรจุ
สารเคมี มักต้องพึ่งพาการกำจัดในระบบให้ความร้อนแบบต่างๆ และระบบกำจัดปลายทาง เช่น
เทคโนโลยีเตาเผาขยะ (Incineration) พลาสมาแก๊สซิฟิเคชัน (Plasma Gasification) และเตาเผา
ปูนซีเมนต์ (Cement Kiln) ซึ่งต้องมีการปรับเสถียรจากเถ้าภายหลังจากการเผาไหม้โดยทั่วไป
การเผาไหม้ขยะประเภทนี้อาจได้พลังงานไฟฟ้าเป็นผลพลอยได้

สรุปได้ว่าการจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียนขยะแต่ละชนิดใช้เวลาย่อยสลายตัวนานไม่เท่ากัน ขยะชุมชนมีความหลากหลาย ขยะอินทรีย์เป็นขยะประเภทหนึ่งที่มีปริมาณมากที่สุดขยะชุมชน โดยทั่วไปขยะอินทรีย์ได้แก่ เศษอาหาร และเศษผักผลไม้ต่างๆ แห้งก้านิดขยะอินทรีย์มักได้รับจากร้านอาหารและตลาดสด ขยะรีไซเคิลมุ่งเน้นการคัดแยกขยะที่ต้นทางให้ได้ขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท เพื่อขายกลับคืนเป็นวัตถุดิบหมุนเวียนในโรงงานหรือทำเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel, RDF.) เพื่อผลิตเชื้อเพลิงทดแทน ขยะอันตรายส่วนมากมักจะเกิดจากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electronic Equipment, WEEE)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในแนวทางของเศรษฐกิจหมุนเวียน มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะ Circular Economy เป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย BCG การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ต้องขับเคลื่อนไปพร้อมกับการจัดการขยะ โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์และระบบการจัดการบรรจุภัณฑ์ ที่ผ่านมามีการร่างกลไกการขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนนโยบาย BCG โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนที่เหมาะสมสำหรับไทยอาจจะเป็นการทำงาน 2 แนวทางควบคู่กันไป ดังนี้ 1) การจัดการปัญหาเดิม เช่น ขยะ การใช้ทรัพยากรยังไม่เต็มประสิทธิภาพ 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ๆ ที่จะเพิ่มมูลค่าและแก้ปัญหาทรัพยากรในประเทศทำให้มีโอกาสใหม่ๆ ทางเศรษฐกิจ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2566, หน้า 20-25)

เศรษฐกิจหมุนเวียนกับการจัดการขยะอย่างยั่งยืนบางคนอาจจะยังสงสัยว่า Circular Economy มีความสำคัญอย่างไร นั่นก็เพราะในตอนนี้มีปัญหาด้านทรัพยากรคือ ทรัพยากรไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร ความต้องการใช้ทรัพยากรมากขึ้น ต้นทุนทางทรัพยากรกลายเป็นภาระ

ของภาคธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีโอกาสทางเศรษฐกิจจากการทำ Circular Economy คือการช่วยประหยัดต้นทุนทรัพยากรในเรื่องวัตถุดิบ การสร้างรายได้ใหม่ๆ โมเดลใหม่ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะหรือความจำเป็นมีดังต่อไปนี้ (อรนุช รัตน์, 2563, หน้า 96-97)

1. Over earth carrying capacity โลกสามารถรองรับมนุษย์ได้เพียง 8 พันล้านคน ซึ่งปัจจุบัน 7 พันล้านคน จะเพิ่มเป็น 9 พันล้านคนในปี พ.ศ. 2593 แต่พฤติกรรมบริโภคของมนุษย์ปัจจุบันต้องการโลกอีก 1.75 ใบ
2. ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ต้นทุนทรัพยากรกลายเป็นต้นทุนของอุตสาหกรรม
3. ปัญหาของเสียและมลพิษ เกินเพดานระบบนิเวศของโลกจะรับได้
4. การเกิดการกีดกันทางการค้า องค์การการค้าโลก EU. ประกาศนโยบาย Single Market for Green Product ผลิตภัณฑ์จะต้องมีข้อมูล Carbon Footprint โอกาสสูญเสียตลาดส่งออก
5. โอกาสทางเศรษฐกิจในอนาคต โลกจะเก็บเกี่ยวมูลค่าเพิ่มได้จากการประหยัดค่าวัสดุ

ปัจจัยหรือหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ทำให้ทรัพยากรหมุนเวียนกลับมาใช้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด โดยมีปัจจัยหรือหลักการคือ การลดการใช้วัตถุดิบใหม่ การคงคุณค่าผลิตภัณฑ์ของส่วนประกอบและวัสดุ และการลดผลกระทบทางลบให้เหลือน้อยที่สุด ที่ผ่านมามีหลายธุรกิจนำแนวคิดนี้มาใช้ดังนี้ (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, 2566, หน้า 20-25)

1. การใช้ทรัพยากรน้อย Terra Cycle มีระบบเก็บขยะที่รีไซเคิลยาก เช่น อะลูมิเนียม กระดาษ ห่อขนม นำมาเปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นการลดการใช้วัตถุดิบใหม่
2. การคงคุณค่าวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ เช่น แบรนส์เสื้อผ้า Patagonia รับเปลี่ยนคืน ซ่อมแซมและซื้อขายเสื้อผ้ามือสอง
3. การเปลี่ยนรูปแบบการใช้งาน เช่น Phillips เปลี่ยนจากการขายหลอดไฟเป็นหลอดๆ มาเป็นบริการขายแสงสว่าง pay-per-lux

การพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนในประเทศไทยจากข้อมูลขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ประเทศไทยยังมีประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่ยังไม่ดันทักเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ เช่น ปัญหาขยะ ปัจจุบันมีของเสียที่นำกลับมาสู่วงจรรีไซเคิล ที่เหลือนับทั้งที่ทั้งแบบถูกต้องและไม่ถูกต้อง ซึ่งน่าเสียดายเพราะหากสามารถเปลี่ยนขยะให้เป็นวัตถุดิบได้ทั้งหมดจะลดต้นทุน ดังนั้น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy ที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย อาจจะเป็นการทำงาน 2 แนวทางควบคู่กันไป 1) การจัดการปัญหาเดิมๆ เช่น ขยะ การใช้ทรัพยากร ยังไม่เต็มประสิทธิภาพ 2) การสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ๆ ที่จะเพิ่มมูลค่าและแก้ปัญหาทรัพยากรในประเทศ

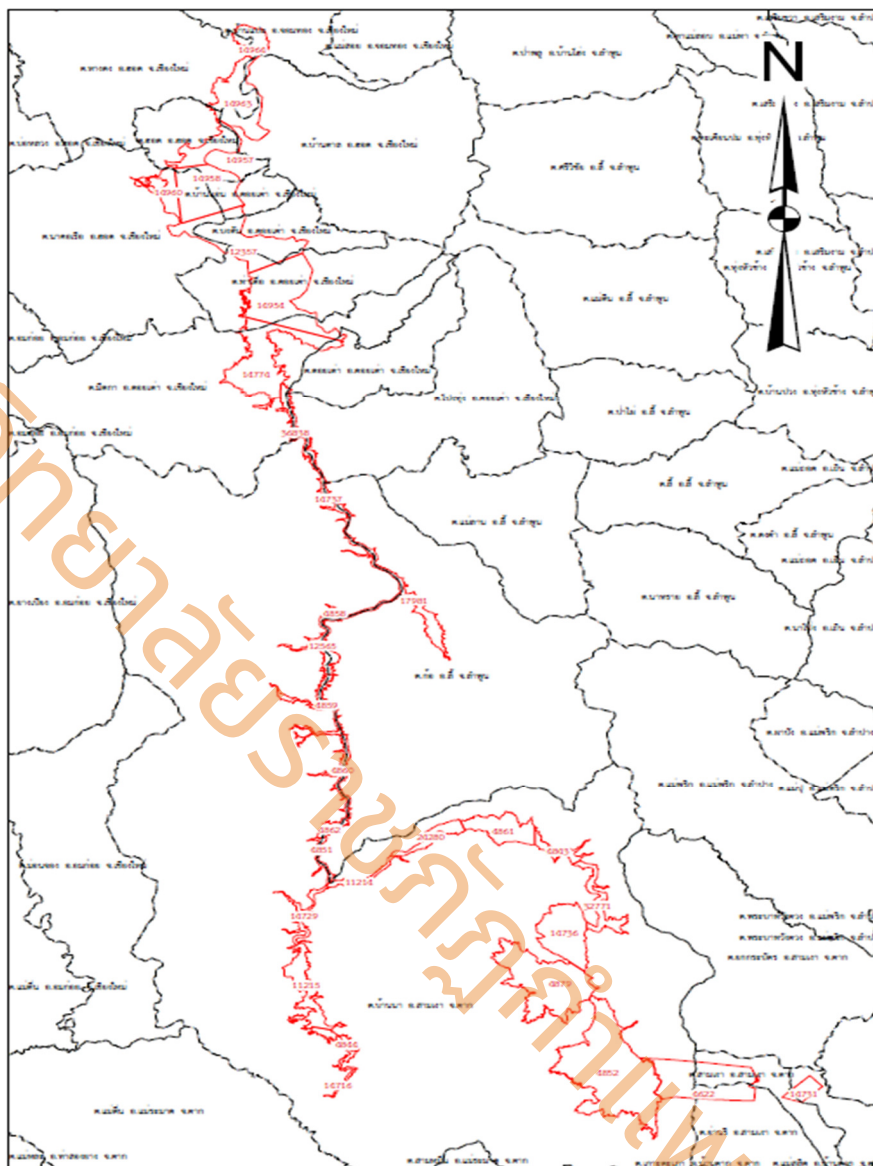
ทำให้มีโอกาสนี้ใหม่ๆ ทางเศรษฐกิจโดยมีองค์ประกอบ 3 อย่างที่ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy คือ 1) นโยบาย 2) ปัจจัยเอื้อ และ 3) การสร้างความร่วมมือกับประชาชน (OECD, 2020)

สรุปได้ว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะ Circular Economy เป็นระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม ตั้งแต่ต้นทางอย่างเป็นระบบ กระบวนการผลิตสินค้า การจำหน่ายจ่ายแจก ไปจนถึงปลายทางของผู้บริโภค และการจัดการของเสียที่เกิดขึ้น ประชาชนทุกคนจึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะ ครบทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน จากความสมดุลในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ขณะที่ภาคธุรกิจที่ทำหน้าที่กระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคจะต้องคำนึงถึงการรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ส่วนของผู้บริโภคก็จำเป็นต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบในการพิจารณาเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคเอง รวมถึงการเรียนรู้ถึงการคัดแยกขยะเพื่อนำมาหมุนเวียนเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่เกิดประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนได้ครบวงจร

บริบทการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ข้อมูลทั่วไปของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ชุมชนกับการจัดการขยะมีความสำคัญเพราะการจัดการขยะเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม ความสะอาดสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชนท้องถิ่นดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะโดยการหาวิธีการ กลยุทธ์ต่างๆ การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจในปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ในชุมชน ในบริบทอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพราะว่าชุมชนเป็นภารกิจหลักที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดเมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นสามารถรับรู้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ดี สถานการณ์ปริมาณขยะจากชุมชน ขยะเป็นปัญหาใหญ่อันดับต้นๆ ของประเทศไทย ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดตาก ประกอบไปด้วย 23 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นปรากฏดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลประกอบไปด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดตาก
ที่มา : (แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล, 2564)

ผลกระทบของขยะที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน จากสถานการณ์ของขยะมูลฝอยชุมชนที่แสดงให้เห็นว่าจำนวนการผลิตขยะและการจัดเก็บขยะสวนทางกัน จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับขยะตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งต้องบอกเลยว่าขยะสามารถส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คนในชุมชนได้ดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2562)

1. เป็นแหล่งพาหะนำโรค ขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชนถือเป็นแหล่งอาหาร แหล่งเพาะพันธุ์ และแหล่งซุกซ่อนชั้นดีของสัตว์พาหะนำโรค เช่น หนู ยุง แมลงวัน และแมลงสาบ ซึ่งนอกจากจะส่งผลด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยตามมาด้วย
2. ทำลายทัศนียภาพ ขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชนทำให้เกิดความสกปรก ความไม่สวยงาม และเกิดเป็นภาพที่ไม่น่ามอง
3. ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น ขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชนทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวน ก่อให้เกิดความรำคาญใจ และอาจจะบั่นทอนสุขภาพของคนในชุมชนได้
4. ทำให้อากาศเสีย ขยะมูลฝอยที่ถูกเทกองข้างทางนั้นอาจจะปลิวไปในอากาศ ทำให้เกิดความสกปรกและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้คนได้ ยิ่งไปกว่านั้นการเผาขยะมูลฝอยบนที่กลางแจ้ง ยังทำให้เกิดควัน ฝุ่นละออง และมลพิษทางอากาศได้
5. ทำให้ดินเสีย ขยะมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้นดินในชุมชนยังทำให้ดินเสีย เพราะมี สารพิษและน้ำชะขยะปนเปื้อนอยู่ นอกจากนี้ยังสามารถเปลี่ยนสภาพความเป็นกรด-ด่างรวมไปถึง ลักษณะทางกายภาพของดินได้
6. ทำให้น้ำเสีย ขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งในแม่น้ำ รวมถึงขยะมูลฝอยที่ตกค้างในชุมชนจน ไหลลงไปสู่แม่น้ำเมื่อฝนตก ทำให้แหล่งน้ำสกปรก เน่าเสีย และมีสารพิษเจือปน จนส่งผลกระทบต่อ คนและสัตว์ที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ อีกทั้งยังยุ่งยากต่อการนำไปปรับปรุงเพื่อบริโภค และเป็นสาเหตุ ที่ทำให้ท่อระบายน้ำอุดตัน
7. ทำให้เกิดไฟไหม้ กองขยะมูลฝอยที่หมักหมมในชุมชนเป็นเวลานาน ยังก่อให้เกิด ก๊าซชีวภาพและติดไฟง่ายขึ้น

แนวทางการปฏิบัติการจัดการขยะของชุมชน

แนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูล ฝอยชุมชน จังหวัดสระแก้ว (พ.ศ. 2567-2571) ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทย โดยกำหนด เป็น 4 ด้าน ดังนี้ (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

1. ด้านการบริหารจัดการ จัดทำรายงานในแบบรายงานผลการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านระบบสารสนเทศของกรมส่งเสริมปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีการออกข้อบัญญัติเทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย กำหนดค่าธรรมเนียมการกำจัด ขยะ และประกาศตารางกำหนดวันเวลาสำหรับเก็บขนขยะมูลฝอย จัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม และขยะมูลฝอยระดับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีการประชุมดำเนินกิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่อย่างน้อยปีละ 6 ครั้ง
2. ด้านการจัดการขยะต้นทาง ชุมชนมีการลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยก ขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด 3Rs หรือ 3ช ประกอบด้วย Reduce Reuse Recycle ใช้น้อย ใช้ซ้ำ

และนำกลับมาใช้ใหม่ ให้เป็นรูปธรรมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยชุมชนละ 1 โครงการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และตลาดในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 100 มีการจัดทำถังขยะเปียกรวมหรือสถานที่รวมขยะเปียก มีการตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนเป็นเงินหรือสิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ตลาดนัดขยะ อย่างน้อยองค์การบริหารส่วนตำบลละ 1 กลุ่มและมีการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อย 1 โครงการ

3. ด้านการจัดการขยะกลางทาง คือจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในชุมชน ที่สาธารณะ สถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดหาระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งจุดรวมขยะอันตรายชุมชนในหมู่บ้าน ชุมชนทุกแห่ง

4. ด้านการจัดการขยะปลายทาง คือขยะอันตรายชุมชนให้ดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมตามจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนและบันทึกข้อมูลปริมาณขยะอันตราย เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

วิธีการดำเนินการตามแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนมีดังนี้ (กรมควบคุมมลพิษ, 2563)

1. ลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอยรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะมูลฝอยในแต่ละวัน ได้แก่ ลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์โดยการใช้น้ำดื่มบรรจุภัณฑ์ใหม่ เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนาน และตัวสินค้าไม่เป็นมลพิษ และลดการใช้วัสดุกำจัดยาก

2. จัดระบบการรีไซเคิลหรือการรวบรวมรณรงค์ให้ประชาชนแยกของเสีย นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยจัดระบบที่เอื้อต่อการทำขยะรีไซเคิล เช่น จัดภาชนะรองรับ มีระบบบริการจัดเก็บ จัดกลุ่มให้มีกิจกรรม โครงการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ จัดตั้งศูนย์รีไซเคิล

3. การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม เช่น การใช้รถบรรทุกขนาดใหญ่ขนขยะมีการแยกประเภทขยะบนรถตามหลักวิชาการ การใช้รถบรรทุกขนาดเล็กขนขยะโดยพิจารณาตามระยะทาง

4. มีระบบกำจัดมูลฝอย เลือกระบบกำจัดแบบผสมผสานเนื่องจากปัญหาขาดแคลนพื้นที่ จึงควรพิจารณาปรับปรุงพื้นที่กำจัดมูลฝอยที่มีอยู่เดิม และพัฒนาให้เป็นศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย

การจัดการขยะของชุมชนนั้นมีความแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบ แต่มีปัญหาการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่ไม่แตกต่างกันนัก โดยเฉพาะปัญหาปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มมากขึ้นจนหลายพื้นที่ไม่สามารถรองรับปัญหาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ไขปัญหามาแบบต้นตอที่จึงมีข้อจำกัดทำให้ในวันปัญหาจะสะสมพอกพูนมากขึ้นปัญหาส่วนหนึ่งมาจากหน่วยงานผู้ปฏิบัติไม่ได้มีแผนการศึกษาแก้ไขปัญหามาระยะ

ยาวและการแก้ไขปัญหาก็ไม่มีการบูรณาการในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการศึกษาปัญหาให้ถ่องแท้และจัดการแก้ไขต้นตอแห่งสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการวางแผนรองรับผลที่จะเกิดจากเหตุของปัญหาเหล่านั้น โดยเฉพาะปัญหาที่ทิ้งขยะที่แทบจะไม่มี ชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีที่ทิ้งขยะหรือกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพสมบูรณ์

การจัดการขยะของชุมชนโดยทั่วไปที่ดำเนินการ ได้มีการดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในหมู่บ้าน ดำเนินการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในสถานที่ราชการ วัดและโรงเรียนในพื้นที่ ดำเนินการจัดให้มีจุดรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน ดำเนินการขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน ชุมชน มีส่วนร่วมในการลด ละ เลิกการใช้ประโยชน์หรือขอความร่วมมือไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยเริ่มจากการลดการเกิดขยะ การคัดแยกขยะ การใช้ประโยชน์จากขยะ และการรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย, 2567)

สรุปแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนกำหนดเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการขยะต้นทาง ด้านการจัดการขยะกลางทาง ด้านการจัดการขยะปลายทางและการจัดการขยะประจำวันของชุมชนมีหลักเกณฑ์การปฏิบัติมีอยู่ 4 ขั้นตอนคือลด ปริมาณการผลิตขยะมูลฝอยรณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตขยะมูลฝอย จัดระบบการรีไซเคิลหรือการรวบรวม การขนส่งมูลฝอยให้เป็นไปตามหลักการในการขนส่งที่เหมาะสม มีระบบกำจัดมูลฝอย

การจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนเหนือเขื่อนภูมิพล

การจัดการขยะและสถานการณ์ขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 40-60 ตันต่อวัน โดยมีอัตราการทำให้เกิดขยะมูลฝอยของชุมชนที่ทำให้เกิดขยะเฉลี่ยประมาณ 0.5-1.00 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงถึงจำนวนปริมาณขยะมูลฝอย และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล

ลำดับ ที่	ชุมชน ตำบล	ปริมาณขยะที่ เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	มีสถานที่ กำจัดขยะ	ไม่มีสถานที่ กำจัดขยะ	ไม่ถูก สุขาภิบาล
จังหวัดเชียงใหม่					
1.	บ้านแปง	2-3	√		√
2.	แม่สอย	3-5	√		√
3.	ทางดง	5-8		√	√
4.	บ่อหลวง	4-5		√	√
5.	ฮอด	5-8	√		√
6.	บ้านตาล	4-5	√		√
7.	บ้านแอ่น	5-8		√	√
8.	นาคอเรือ	4-5		√	√
9.	บงตัน	3-4		√	√
10.	ท่าเตื่อ	3-4	√		√
11.	อมก๋อย	3-4	√		√
12.	ดอยเต่า	6-8	√		√
13.	มีดกา	2-3		√	√
14.	โป่งทุ่ง	3-4		√	√
15.	แม่ลาน	1-2	√		√
16.	ยางเปียง	2-3		√	√
17.	ม่อนจอง	2-3		√	√
จังหวัดลำพูน					
18.	ก้อ	4-5	√		√
จังหวัดลำปาง					
19.	แม่พริก	4-6	√		√
20.	พระบาทวังดวง	1-2	√		√
จังหวัดตาก					
21.	บ้านนา	2-3	√		√

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชุมชน ตำบล	ปริมาณขยะที่ เกิดขึ้น (ตัน/วัน)	มีสถานที่ กำจัดขยะ	ไม่มีสถานที่ กำจัดขยะ	ไม่ถูก สุขาภิบาล
22.	ยกกระบัตร	3-4	√		√
23.	สามเงา	4-5	√		√

ที่มา : (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564)

ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนเหนือเขื่อนภูมิพล มีระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยส่วนใหญ่ชุมชนโดยความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการจัดหาภาชนะหรือจัดสร้างภาชนะรองรับขยะมูลฝอยเพื่อให้บริการชุมชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่ ส่วนองค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จะจัดซื้อภาชนะโดยใช้งบประมาณของหน่วยงานในการดำเนินการ ส่วนใหญ่ภาชนะที่รองรับขยะมูลฝอยจะเป็นภาชนะที่หาได้ในท้องถิ่น หรือนำขยะมูลฝอยใส่ถุงพลาสติก ส่วนหน่วยงานราชการที่มีงบประมาณก็จะดำเนินการซื้อถังรองรับขยะมูลฝอยประเภทถังพลาสติก ซึ่งมีขนาด 200 ลิตร สำหรับเก็บขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ ส่วนการลำเลียงหรือจัดเก็บขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่จะใช้รถบรรทุกขยะมูลฝอยขนาดใหญ่ และรถบรรทุกขนาดเล็กเพื่อนำไปกำจัดในบ่อขยะมูลฝอย หรือสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ และโดยส่วนมากการทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ยังไม่มีการคัดแยกและนำไปใช้ก่อนเทกองรวม หรือทำหลุมฝังกลบขยะมูลฝอยเป็นครั้งคราว

สถานการณ์ขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้ (สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, 2564)

1. มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อย่างมีจำนวนมาก
2. การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการจัดการขยะมูลฝอยที่ปลายเหตุ โดยไม่มี การจัดการขยะที่เป็นระบบตั้งแต่แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางการคัดแยก การเก็บขนขยะมูลฝอย การขนส่งและการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขาภิบาล หรือการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ในการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่
3. สถานที่กำจัดขยะตามหลักวิชาการมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ส่งผลทำให้มีขยะมูลฝอยที่ยังไม่ได้รับการกำจัดจัดการอย่างถูกต้อง โดยทิ้งตามข้างถนนเส้นทางสัญจร แอบนำไปทิ้งตามพื้นที่ป่าชุมชน หรือนำแอบไปทิ้งตามแหล่งน้ำ และประเด็นโดยการเผากลางแจ้ง

4. องค์กรมีกฎระเบียบข้อกำจัดการด้านงบประมาณในการกำจัดขยะ เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย เทคโนโลยี และบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลและรักษาระบบการบริหารจัดการขยะ ตลอดจนการจัดทำแผนการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปตามบริบทพื้นที่ในความเป็นจริง
 5. กฎหมายระเบียบที่มีอยู่ไม่สามารถเอื้ออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการขยะบางช่วงบางตอนยังขาดการบังคับใช้กฎหมายระเบียบวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน
 6. มีข้อจำกัดในด้านการลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและครบวงจร
 7. ขาดการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องให้ประชาชน ชุมชนเข้าใจปัญหาจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และปัญหาในการกำจัดขยะมูลฝอย โดยให้ประชาชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ รวมทั้งการรณรงค์การทำให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยลงหรือไม่มีขยะ Zero Waste
 8. ขาดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการขยะ
- สรุปการจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนเหนือเขื่อนภูมิพล
- สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 40-60 ตันต่อวัน โดยมีอัตราการทำให้เกิดขยะมูลฝอยของชุมชนที่ทำให้เกิดขยะเฉลี่ยประมาณ 0.5-1.00 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน แนวโน้มจำนวนขยะที่เกิดขึ้นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จากตารางแสดงจำนวนปริมาณขยะมูลฝอย และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการเพิ่มขึ้นของจำนวนปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อย่างมีจำนวนมาก การดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการจัดการขยะมูลฝอยที่ปลายเหตุ โดยไม่มีการจัดการขยะที่เป็นระบบตั้งแต่แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางการคัดแยก การเก็บขนขยะมูลฝอย การขนส่งและการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขาภิบาล หรือการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องในการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์

ความหมายของกลยุทธ์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ ดังนี้

กรรณภัทร กันแก้ว (2563, หน้า 158) ระบุว่า กลยุทธ์ หมายถึงระเบียบแบบแผน ที่องค์กรได้กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในการนำพาองค์กรบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งกลยุทธ์ที่ดีจะต้องสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาวะแวดล้อม บริบทที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้

คาดการณ์ล่วงหน้า กลยุทธ์ต้องมีความเชื่อมโยงกับปัจจัยซับซ้อนต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกขององค์กร การวางแผนพัฒนากลยุทธ์เพื่อความสามารถในการแข่งขัน แผนแนวทางปฏิบัติตามที่มุ่งหมายเป็นเครื่องชี้แนะเพื่อจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ กลยุทธ์มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง เป็นการกระทำก่อนการที่จะเกิดขึ้น 2) การพัฒนากลยุทธ์ หมายถึง เป็นการกระทำโดยมีเจตนาและมุ่งวัตถุประสงค์

ธงชัย สันติวงษ์ (2563, หน้า 242) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือหนทางที่ฝ่ายจัดการเลือกที่จะใช้ทรัพยากรขององค์กรขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นกลยุทธ์จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในแง่มุมต่างๆ กันระหว่างองค์การ วัตถุประสงค์ขององค์การโดยทั่วไปแล้วทางเลือกกลยุทธ์มักจะมีมากกว่าหนึ่งกลยุทธ์ และเป็นกลยุทธ์ที่สามารถวิเคราะห์ออกมาได้ และนำมาพิจารณาเปรียบเทียบก่อนที่จะเลือกพิจารณากลยุทธ์มายึดถือปฏิบัติ

ถวิล อรัญเวศ (2564, หน้า 72) ได้ให้ความหมาย กลยุทธ์คือวิธีที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีที่ถูกต้อง การกำหนดกลยุทธ์ไม่ได้เริ่มที่ตัวกลยุทธ์ แต่เริ่มที่วิสัยทัศน์ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) มีความหมายว่า การมองอนาคตให้ถูกต้องว่าจะเกิดอะไรขึ้น
2. ภารกิจ (Missions) เป็นคำที่ขยายความหมายของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นทิศทาง และความเชื่อที่ระบุว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย
3. เป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมายกับวัตถุประสงค์จะแตกต่างกันในรายละเอียด เป้าหมายจะระบุถึงจุดหมายปลายทางขององค์การที่เป็นส่วนรวม และสำหรับวัตถุประสงค์จะเป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินงานในระดับหน่วยงานมีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง

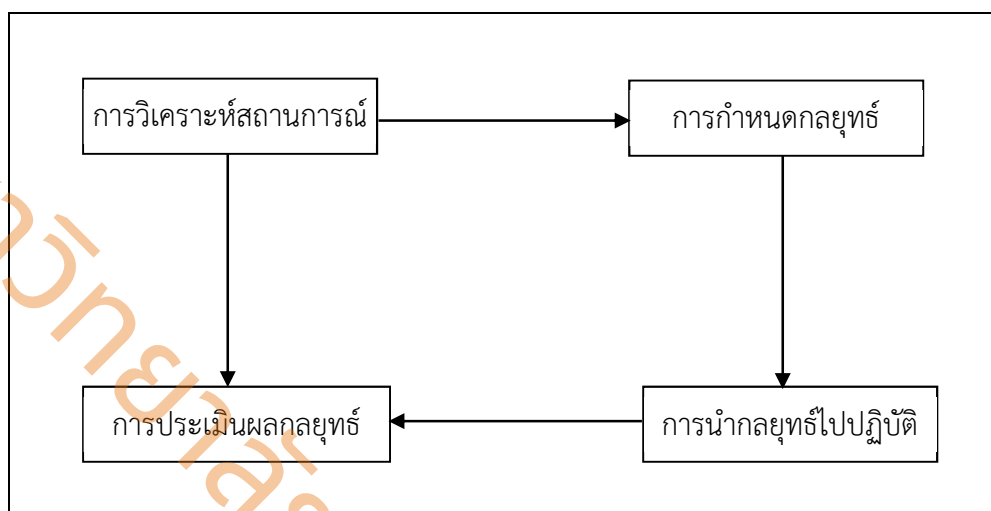
4. กลยุทธ์ (Strategy) ได้แก่การกำหนดกลยุทธ์และการนำไปใช้

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2564, หน้า 46) ให้ความหมายกลยุทธ์ว่า หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของธุรกิจเพื่อพิจารณาหาโอกาส และภัยอันตราย ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของบริษัทเพื่อหาจุดอ่อน และจุดแข็ง

โฮเฟอร์ และ เซนเดล (Hofer & Schendel, 1997, p. 11) ระบุว่า กลยุทธ์ หมายถึง มุมมองภาวะวิกฤติของผู้บริหารระดับสูงเกี่ยวกับการวางแผนสมรรถนะขององค์กร หรือสภาพแวดล้อมภายในองค์กรในด้านความเสี่ยงอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากภายนอกองค์กร และใช้ทรัพยากรองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงสุด

คูลเตอร์ (Coulter, 2008, p. 6) ระบุว่า กลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กรและนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปปฏิบัติ รวมทั้งทำการประเมินผลกลยุทธ์ จากการดำเนินงานโดยกิจกรรมทั้งหลายดังกล่าวข้างต้น

เรียกว่าการวิเคราะห์สถานการณ์การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินผลกลยุทธ์ ปรากฏดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมพื้นฐานของการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา : (Coulter, 2008, p. 6)

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนงานที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และกลั่นกรองอย่างชาญฉลาดภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่ใช้เป็นรูปแบบในการตัดสินใจ ในการนำไปใช้ในการดำเนินกิจการ หรือการกระทำโดยเฉพาะขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่องค์กรวางไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ระเบียบแบบแผนที่องค์กรได้กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการนำพาองค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล ชุมชนอย่างเป็นระบบ และสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นโดยไม่คาดการณ์ล่วงหน้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ความสำคัญของกลยุทธ์

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความสำคัญของกลยุทธ์ ดังนี้

อารีย์ แก้วสกุลพันธ์ (2562, หน้า 167) จากสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งลักษณะขององค์กรเงื่อนไขการแข่งขันใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ปัจจัยหรือสาเหตุของความสำเร็จขององค์กรเปลี่ยนไป ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรต้องพัฒนาปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ความสำคัญของกลยุทธ์ ได้แก่

1. เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจ ให้มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน
2. เป็นตัวกำหนดแนวทางหรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร
3. เป็นการนำวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานที่ได้มาคิดค้นประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
4. ทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการแข่งขัน
5. ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2562, หน้า 137) ได้กล่าวว่า กลยุทธ์อยู่ในลักษณะที่มีการเตรียมพร้อมโดยมีการวางแผนไว้แล้ว จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในองค์กร ดังนี้ 1) ทำให้เกิด การกำหนดทิศทางองค์กร (Direction Setting) 2) ทำให้มีการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ องค์กร (Stakeholders) 3) ทำให้องค์กรคำนึงถึงผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Shot-term and Long-term Advantage) 4) มีการมุ่งเน้นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) เพื่อเป็นการใช้เป็นเกณฑ์วัดผลสำเร็จขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทรงชนะ บุญขวัญ (2562, หน้า 184) อธิบายว่า การดำเนินการกลยุทธ์ที่ดีเป็นการ จัดการที่สำคัญในระดับต้นๆ หมายความว่า เป็นการวางแผนในการจัดการในการจัดทำธุรกิจ โดยมีแผนการดำเนินการ จะทำให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็วโดยมีความแตกต่างระหว่าง หน่วยงานที่ใช้แนวคิดหลัก วิธีการ และเทคนิคแบบเดิมที่คุ้นเคย เป็นสิ่งที่จะก้าวไปสู่การแข่งขัน ที่เหนือกว่าองค์กรอื่นได้ยาก กล่าวคือความแตกต่างระหว่างระดับความสำเร็จที่เป็นอยู่ของ องค์กร และยอมรับการเปลี่ยนแปลงจะก้าวหน้าหรือเจริญเติบโตอยู่ที่การพัฒนาการมีระเบียบวินัย และการดำเนินการกลยุทธ์ในอนาคต ซึ่งสร้างการดำเนินการกลยุทธ์ และการบริหารกลยุทธ์เป็น จุดสำคัญที่จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือเกิดการยอมรับ โดยผลสำเร็จ ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2563, หน้า 78) ระบุว่า กลยุทธ์มีความสำคัญ และมีความ จำเป็นสำหรับการดำเนินธุรกิจช่วยให้ผู้บริหารมีความตื่นตัวที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง และ สามารถปรับแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่รวมทั้งหาแนวทางหลบเลี่ยง ภัยคุกคามที่จะมีต่อธุรกิจในอนาคต และกลยุทธ์ยังช่วยกำหนดทิศทางในการบริหารที่ชัดเจนรวมถึง การปรับการบริหารเป็นในรูปแบบเชิงรับ ซึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน แก่องค์กร

ทอมสัน และสตรีก (Thompson & Strick, 2003) ระบุว่า กลยุทธ์เป็นการให้แนวทาง ในการปฏิบัติงานต่อทุกคนในองค์กร ทำให้ผู้จัดการมีความตื่นตัวมากยิ่งขึ้นต่อทิศทางการ

เปลี่ยนแปลง ช่วยให้มีความสมดุลในการจัดสรรงบประมาณในการลงทุน การจัดกำลังคน ทรัพยากรต่างๆ ให้กับแผนงานต่างๆ ทำให้ทั้งองค์การปฏิบัติงานร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกันที่สอดคล้องกันและเกิดการจัดการล่วงหน้า ในการตัดสินใจตอบโต้หรือตั้งรับต่อแนวโน้มต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี ตลอดจนกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การในด้านต่างๆ เช่น การตลาด การเงิน การผลิต และการบริการ ได้สร้างแรงกดดันให้กับองค์การส่งผลให้ผู้บริหารต้องมีความยืดหยุ่นที่กว้างไกล ในการตัดสินใจในโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น การทำความเข้าใจและการนำกลยุทธ์ที่ดีมาปรับใช้จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การจัดการเชิงกลยุทธ์มีประโยชน์ต่อองค์การ 4 ประการ ได้แก่ 1) กำหนดทิศทางขององค์การ (Set Direction) การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ (Harmony) โดยสอดคล้องกับการปฏิบัติและเป้าหมายขององค์การ 3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์การ (Provide Readiness) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและ 4) การกำหนดกลยุทธ์ จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องขององค์การเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพขององค์การสร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน (Improve Competitive Efficiency) การจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพการแข่งขันให้แก่ธุรกิจ ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพแก่สมาชิกรวมถึงสร้างความเข้าใจและแนวทางการรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและคู่แข่งที่สำคัญคือการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมาย จะช่วยให้ธุรกิจดำเนินงานอย่างเหมาะสมและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (The Nature and Importance of Strategic Management) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะกำหนดโครงร่างงานเกี่ยวกับสถานการณ์ขององค์การ การสร้าง และการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจองค์การภารกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ จุดแข็งและจุดอ่อนเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการประเมินอิทธิพลด้านสภาพแวดล้อม และการปรับกลยุทธ์ขององค์การให้ตอบสนองกับสภาพแวดล้อมนั้น การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญดังต่อไปนี้ (Perce & Robison, 2009)

1. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถสำรวจปัญหาและความสามารถพื้นฐานขององค์การ และการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์
2. ผลลัพธ์จากขบวนการจะกำหนดทิศทางซึ่งชัดเจนสำหรับพนักงาน ทำให้องค์การสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและผู้เกี่ยวข้องกับบริษัทจากภายนอก
3. ช่วยปรับปรุงให้เกิดการประสานงานระหว่างกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรในทุกระดับ

4. ทำให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงทิศทางและความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถคาดคะเนได้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์มีความสำคัญต่ออย่างเป็นทางการที่มีประโยชน์ และสร้างสรรค์ที่มุ่งพยายามต่อองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่วางไว้และให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและบริบทแต่พื้นที่ที่มีการกำหนดกลยุทธ์ การวางแผนแนวทางกลยุทธ์การดำเนินการตามกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ โดยการมีส่วนร่วมประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนในองค์กรโดยมุ่งเน้นความสำเร็จขององค์กรนั้นๆ

ประเภทของกลยุทธ์

นักวิชาการหลายท่านได้จำแนกประเภทของกลยุทธ์ ไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2560, หน้า 146-147) กลยุทธ์ขององค์กรมีความสำคัญต่อองค์กร การสำเร็จตามกลยุทธ์ต้องมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนของแต่ละกลยุทธ์ โดยแบ่งกลยุทธ์ตามระดับกลยุทธ์ สรุปได้คือ ระดับกลยุทธ์ (Levels of Strategy) ในการพัฒนาเป้าหมายและแผนในระดับต่างๆ นั้น ผู้บริหารต้องมีกลยุทธ์ในการวางแผนในแต่ละระดับเพราะการตัดสินใจและการปฏิบัติเกิดขึ้นในทุกระดับ ดังนั้นกลยุทธ์รวม (Total Strategy) จึงประกอบด้วยกลยุทธ์ 3 ระดับ ได้แก่

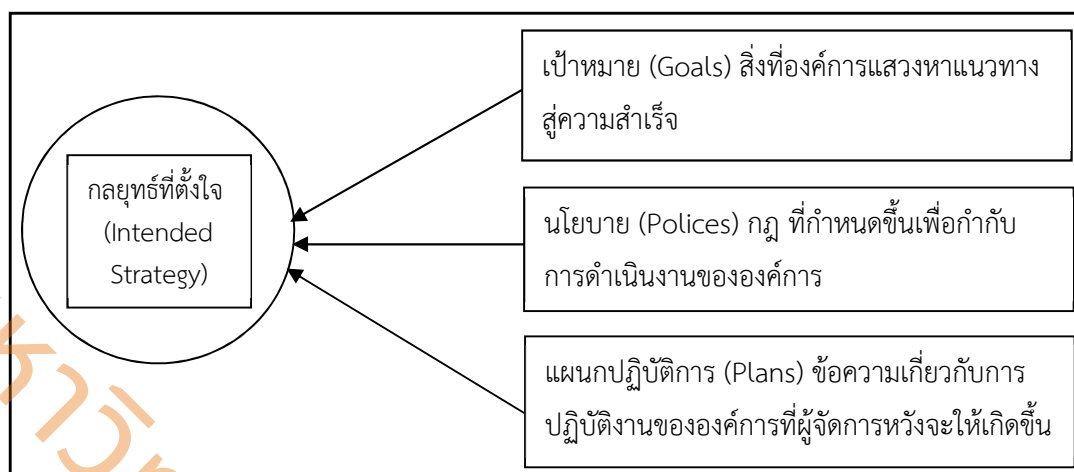
1. กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate Level Strategy) เป็นแผนซึ่งระบุถึงการจัดสรรทรัพยากรสำหรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของธุรกิจ (Portfolio of Businesses) ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ที่แสดงถึงวิธีการซึ่งผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจหลายอย่างมีความเกี่ยวข้องกันเป็นระดับกลยุทธ์ของกลยุทธ์ที่เสนอแนะทิศทางทั้งหมดขององค์กร กำหนดธุรกิจซึ่งบริษัทจะเข้าแข่งขันและกำหนดวิธีการจัดสรรทรัพยากรหรือหมายถึง กลยุทธ์ที่ระบุว่า กิจกรรมอะไรที่องค์กรดำเนินอยู่ ใช้กลยุทธ์อย่างไรที่สร้างความเข้มแข็งทางด้านตำแหน่งทางการแข่งขันขององค์กร และจะมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างไรระหว่างหน่วยธุรกิจ มีการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยธุรกิจ และสายผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ กลยุทธ์ระดับบริษัทประกอบด้วยเป้าหมายกลยุทธ์และแผนกลยุทธ์ในระดับสูงของการบังคับบัญชา โดยพิจารณาถึงเส้นทางที่ผู้บริหารขององค์กรที่จะให้บรรลุภารกิจขององค์กร กลยุทธ์นี้จะเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูง โดยทั่วไปจะต้องการณเิน 3-5 ปี เป็นอย่างน้อย

2. กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business Unit Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งถึงวิธีการแข่งขันในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง หรือเป็นวิธีการปฏิบัติซึ่งธุรกิจหนึ่งจะต้องมีการแข่งขันในอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งหรือของตลาดใดตลาดหนึ่งหรือเป็นระดับของกลยุทธ์ที่พิจารณาถึงวิธีการที่บริษัทจะแข่งขันในแต่ละธุรกิจ หรือหมายถึงการค้นหาวิธีการ บริษัทควรจะแข่งขันในแต่ละธุรกิจ หรือหมายถึงการค้นหาวิธีการ บริษัทควรจะแข่งขันในแต่ละธุรกิจ หรือหน่วยธุรกิจ (Strategic Business Unit หรือ SBUs) ซึ่งบริษัทจะต้องพยายามสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน

ประกอบด้วย การสร้างความแตกต่างเหนือกว่าคู่แข่ง (Competitive Differentiation) ความเป็นผู้นำด้านต้นทุน (Cost Leadership) และการปรับตัวที่รวดเร็ว (Quick Response) กลยุทธ์นี้เกิดจากกลยุทธ์ระดับบริษัทแล้วกำหนดวิธีการที่บริษัทจะแข่งขันในแต่ละหน่วยธุรกิจที่เลือก ซึ่งประกอบด้วยผลิตภัณฑ์และตลาดที่เลือก เมื่อบริษัทมีหลายหน่วยธุรกิจที่เลือกผู้บริหารกำหนดหน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์หน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Business Unit) เป็นหน่วยธุรกิจซึ่งมีผู้บริหารเฉพาะหน่วยเสนอขายผลิตภัณฑ์ ทรัพยากร ลูกค้า และคู่แข่งซึ่งมีการจัดการโดยอิสระหน่วยธุรกิจอื่นๆ ของบริษัท แต่ละหน่วยจะมีความสามารถที่จะตัดสินใจในวิธีการเข้าสู่ตลาด แหล่งปัจจัยการผลิตและวิธีการตัดสินใจที่สำคัญ ผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยต้องพัฒนากลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ ดังนั้นผู้บริหารระดับกลางจะทำงานกับผู้บริหารระดับสูงเพื่อพัฒนากลยุทธ์ระดับหน่วยกิจ ซึ่งโดยทั่วไปวางแผนในช่วง 1-3 ปี

3. กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Level Strategy) เป็นกลยุทธ์ซึ่งใช้ในการปฏิบัติสำหรับแต่ละหน้าที่ขององค์การ เพื่อให้การสนับสนุนกลยุทธ์ในระดับธุรกิจขององค์การหรือเป็นทางเลือกในการปฏิบัติหรือนโยบายขั้นพื้นฐาน ซึ่งแต่ละแผนกใช้เพื่อช่วยให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของแต่ละหน้าที่หรือเป็นระดับกลยุทธ์ซึ่งพิจารณาถึงกิจกรรมในแต่ละขอบเขตหน้าที่ขององค์การซึ่งให้การสนับสนุนกลยุทธ์ระดับหน่วยกิจหรือหมายถึงกลยุทธ์ซึ่งมุ่งที่แผนการปฏิบัติในการบริหารหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งภายในธุรกิจหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกลยุทธ์นี้จะกำหนดกิจกรรมในแต่ละหน้าที่ภายในองค์การ เช่น การตลาด การเงิน การผลิตและหน้าที่อื่นๆ ตลอดจนสนับสนุนเป้าหมายและแผนปฏิบัติการซึ่งเป็นวิธีการให้บรรลุเป้าหมายโดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งเป็นหัวหน้าแต่ละหน้าที่ และมีแนวโน้มเป็นระยะสั้นภายใน 1 ปี

เดสส์ และมิลเลอร์ (Dess & Miller, 1999, p. 5) ได้แบ่งกลยุทธ์ออกเป็น 2 ชนิดที่ไม่เหมือนกันคือกลยุทธ์ที่ตั้งใจ (Intended Strategies) กับกลยุทธ์ที่เป็นจริง (Realized Strategies) สรุปได้ดังนี้ กลยุทธ์ที่ตั้งใจ (Intended Strategies) ได้แก่กลยุทธ์ที่ผู้จัดการเสนอแนะ (Propose) ออกแบบ (Design) และความคาดหวัง (Expect) ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ เป้าหมาย (Goals) นโยบาย (Policies) และแผนปฏิบัติงาน (Plans) โดยที่เป้าหมาย (Goals) คือ สิ่งที่ต้องการแสวงหาแนวทางสู่ความสำเร็จ นโยบาย กฎ ที่กำหนดขึ้นเพื่อกำกับการดำเนินงานขององค์การและแผนปฏิบัติการ (Plans) เป็นข้อความเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การที่ผู้จัดการหวังจะให้เกิดขึ้น ปรากฏดังภาพที่ 3

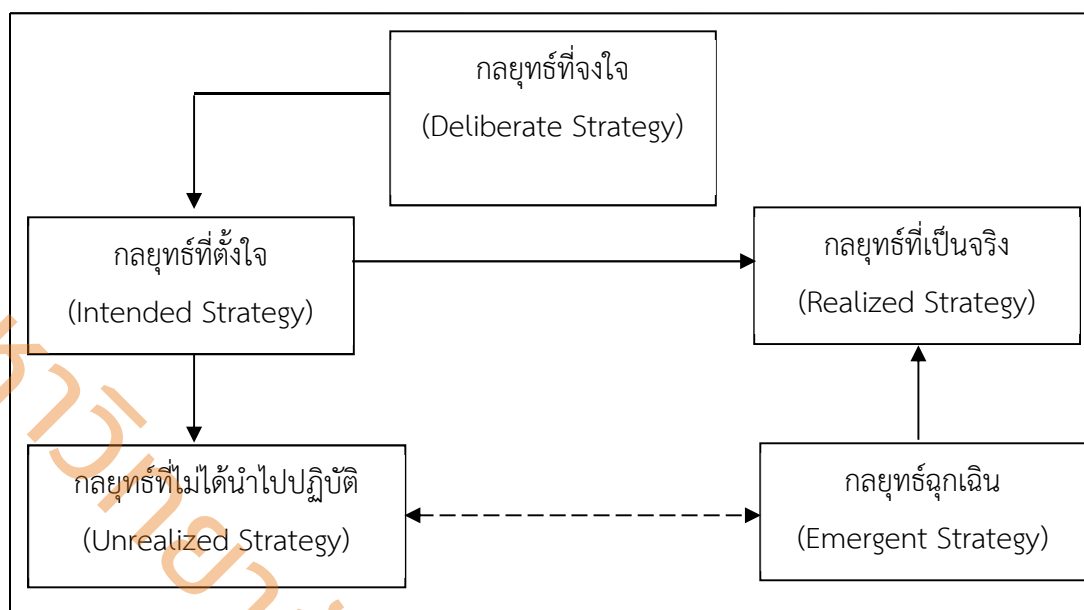

ภาพที่ 3 แสดงองค์ประกอบของกลยุทธ์ที่ตั้งใจ

ที่มา : (Dess & Miller, 1999, p. 7)

กลยุทธ์ที่เป็นจริง (Realized Strategies) เป็นกลยุทธ์ตรงข้ามกับกลยุทธ์ที่ตั้งใจเพราะเป้าหมายนโยบายและแผนปฏิบัติงานที่ก่อตัวกันขึ้นเป็นกลยุทธ์ที่ตั้งใจขององค์กรนั้น เมื่อถึงเวลานำไปปฏิบัติแตกต่างจากสิ่งที่เกิดขึ้นจริงมากก็ได้ เพราะในทางปฏิบัตินั้นกลยุทธ์เริ่มแรก (Original Strategies) เกือบทุกกลยุทธ์จะมีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง ในช่วงที่อยู่ในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) เหตุผลเนื่องจากว่าสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้เดิมอาจใช้ไม่ได้ผล จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ใหม่บางส่วน เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน และเพื่อให้สอดคล้องกับโอกาสที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงนั้นด้วย

แผนกลยุทธ์ที่ตั้งใจไว้แต่เดิมบางส่วนที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติเรียกว่า กลยุทธ์ที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติ (Unrealized Strategy) และกลยุทธ์ที่เกิดขึ้นใหม่โดยที่ไม่ได้วางแผนมาก่อนเรียกว่า กลยุทธ์ฉุกเฉิน (Emergent Strategy) ดังนั้นกลยุทธ์ที่เป็นจริง (Realized Strategy) เป็นการรวมกันของกลยุทธ์ที่จงใจกับกลยุทธ์ฉุกเฉินซึ่งพัฒนาเสริมแทรกเข้ามาใหม่ ปรากฏดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงกลยุทธ์ที่ตั้งใจและกลยุทธ์ที่เป็นจริง
ที่มา : (Dess & Miller, 1999, p. 7)

เสนาะ ดิยาวี (2566, หน้า 146-147) ได้กล่าวถึงประเภทของกลยุทธ์ สรุปได้ดังนี้
กลยุทธ์โดยทั่วไป สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ แต่ละกลุ่มย่อยสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. กลยุทธ์รวมตัวแยกเป็น 3 ประเภทคือ

- 1.1 กลยุทธ์รวมตัวไปข้างหน้า (Forward Integration) บริษัทที่เข้าไปเป็นเจ้าของค้าปลีกค้าส่ง (Wholesaler and Retailer) คือการควบคุมสินค้าแบบครบวงจร
- 1.2 กลยุทธ์การรวมตัวไปข้างหลัง (Backward Integration) ได้แก่การเข้าไปเป็นเจ้าของและควบคุมบริษัทผู้ขายวัตถุดิบ ทำให้ต้นทุนต่ำมีความแน่นอนในการส่งวัตถุดิบ
- 1.3 กลยุทธ์รวมตัวในแนวนอน (Horizontal Integration) ได้แก่การเป็นเจ้าของและควบคุมคู่กับการแข่งขัน (Competitor) ด้วยวิธีการเช่น การรวมตัว (Merger) การซื้อกิจการ (Acquisition) การครอบงำ (Taking Over)

2. กลยุทธ์เพิ่มความเข้มแข็ง เป็นการเพิ่มอำนาจทางการแข่งขันให้เข้มแข็ง
มี 3 ประเภท คือ

- 2.1 การขยายตลาด (Market Penetration) ได้แก่การเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด (Market Share) โดยใช้ผลิตภัณฑ์และบริการที่มีอยู่ เช่น เพิ่มพนักงาน เพิ่มโฆษณา
- 2.2 การพัฒนาตลาด (Market Development) การขยายเพิ่มพื้นที่ใหม่ (New Geographic Area) เช่นการเพิ่มพื้นที่ตารางการบิน การเพิ่มเส้นทางเดินรถ

2.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Product Development) เป็นกลยุทธ์เพิ่มยอดขาย การพัฒนาปรับเปลี่ยนสินค้า

3. กลยุทธ์กระจายธุรกิจ คือการดำเนินการมากกว่าหนึ่งธุรกิจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 กลยุทธ์กระจายธุรกิจเดียวกัน (Concentric Diversification) ได้แก่ การเพิ่มสินค้าตัวใหม่แต่เกี่ยวข้องกับสินค้าตัวเดิม

3.2 กลยุทธ์กระจายธุรกิจในแนวนอน (Horizontal Diversification) ได้แก่ การเพิ่มสินค้าตัวใหม่แต่ไม่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการเดิมเพื่อขายลูกค้าปัจจุบัน

3.3 กลยุทธ์การกระจายโดยรวมธุรกิจ (Conglomerate Diversification) ได้แก่การเพิ่มสินค้าตัวใหม่หรือบริการอันใหม่แต่ไม่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการเดิม

4. กลยุทธ์ป้องกันตัว คือการมุ่งดำเนินการในปัจจุบันให้ดีที่สุดเพื่อป้องกันการคุกคามหรือการรักษาสภาพตนเองไว้มี 4 ประเภท

4.1 บริษัทร่วม (Joint Venture) คือร่วมกันสองแห่งขึ้นไปร่วมมือกันจัดตั้งบริษัท ใหม่ที่สาม หรือการวิจัยร่วมกัน

4.2 การตัดตอน (Frenchmen) ได้แก่การที่องค์กรจัดระเบียบใหม่เพื่อลดต้นทุน หรือการฟื้นฟูกิจการ (Turnaround) หรือกลยุทธ์ปรับองค์การ (Reorganizational Strategy) เพื่อปกป้องคุ้มครองตนเอง

4.3 การขายกิจการบางส่วน (Divestiture) ได้แก่การเลือกขายที่ไม่มีกำไรที่ต้นทุนสูง และที่ไม่เหมาะสมกับองค์การ

4.4 การชำระบัญชี (Liquidation) คือการขายสินทรัพย์บางอย่างหรือเลิกกิจการบางส่วน

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ขององค์กรมีความสำคัญต่อองค์กร การสำเร็จตามกลยุทธ์ต้องมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนของแต่ละกลยุทธ์โดยแบ่งกลยุทธ์ตามระดับกลยุทธ์ได้ 3 ระดับ คือ กลยุทธ์ระดับบริษัท กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับหน้าที่ กลยุทธ์ในแต่ละระดับกลยุทธ์มีการกำหนด (Formulation) ในระดับการปฏิบัติการ(Implementation) ระดับการควบคุม (Control) การสร้างเครือข่ายการตัดสินใจและการปฏิบัติระหว่างระดับต่างๆ จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุลำดับขั้นของเป้าหมาย และกลยุทธ์มีอยู่ด้วยกัน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ตั้งใจและกลยุทธ์ที่เป็นจริง ซึ่งการกำหนดกลยุทธ์หรือการดำเนินการตามกลยุทธ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในแต่ละอย่างจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง และวิธีการดำเนินการนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร การแบ่งประเภทของกลยุทธ์จะยึดถือวิธีการนำกลยุทธ์ไปใช้ การแบ่งประเภทของกลยุทธ์ส่วนใหญ่สามารถแบ่งได้ 4 กลุ่มใหญ่ คือ กลยุทธ์รวมตัว กลยุทธ์เพิ่มความเข้มแข็ง กลยุทธ์กระจายธุรกิจและกลยุทธ์

การป้องกันตัว การที่จะนำกลยุทธ์แต่ละประเภทไปใช้ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เพราะว่าแต่ละองค์การมีข้อจำกัดที่แตกต่างกันไป

กระบวนการพัฒนากลยุทธ์

องค์ประกอบของกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบไปด้วยการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Planning and Formulating) การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) และการติดตามประเมินผลและควบคุม (Strategic Evaluation and Control) นักวิชาการได้เสนอกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ไว้ดังต่อไปนี้

อุทิศ ขาวเขียว (2562, หน้า 93-94) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการตรวจสอบสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของแผนตั้งแต่การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและสภาวะองค์กรภายใน การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์หลักของแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์และการจัดวางกลยุทธ์ตลอดจนขึ้นำการปรับปรุงกลไกขององค์กรและการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นผลที่ได้จากกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่อาจเปรียบเสมือนการทำความเข้าใจต่อคำถามอย่างเป็นขั้นตอนกล่าวคือปัจจุบันองค์กรอยู่ฐานะเช่นใด ก็มีสภาวะแวดล้อมขององค์กรในปัจจุบันเป็นอย่างไรทั้งทางบวกและลบ และอนาคตจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นแค่ไหนเพียงไรอนาคตองค์กรจะสามารถให้บริการแก่สังคมได้เต็มตามศักยภาพขององค์กร และตามความคาดหวังของสังคม ประชาชน ลูกค้านี้ได้แค่ไหนเพียงใด องค์กรจะไปถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าวโดยมีทางเลือกอย่างไรที่เหมาะสม ต้องใช้วิธีและเครื่องมือให้เกิดความราบรื่นในการดำเนินการเช่นใด และองค์กรรู้ได้อย่างไรว่าการดำเนินการขององค์กรถูกที่ถูกทางแล้วหากผิดควรแก้ไขอะไรบ้าง

ภิญโญ รัตนพันธุ์ (2564, หน้า 136-138) ระบุว่า เทคนิคการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ต้องมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดแนวทางการวางแผน การเตรียมการวางแผนเป็นการหาข้อกันระหว่าง บุคลากรที่ต้องรับภาระหลักของการประสานการดำเนินงานวางแผน และผู้บริหารระดับต่างๆ การวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางและเลือกประยุกต์เทคนิควิธีการวางแผนที่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรเจ้าของแผนโดยอาจจะหาหรือเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.1 การหาหรือสถานะองค์กรหรือภาคีการพัฒนา จุดยืนการพัฒนา วัตถุประสงค์หลักและรองของการทำแผน ผู้บริหารต้องพิจารณาว่าแผนที่จะวางนั้นมีจุดยืนของการพัฒนาหรือกลยุทธ์ ที่จะเกี่ยวข้องโดยเฉพาะจากแผนเบื้องต้นหรือไม่ประการใดบ้างจะใช้ผลเพื่อส่งเสริมและหรือปรับแก้ไขสภาวะแวดล้อมมีหลักการเงื่อนไขและหรือข้อจำกัดอะไรบ้างผู้บริหารจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารอย่างแท้จริง

1.2 การหาหรือถึงขอบข่ายงานหรือพันธกิจสมมุติลักษณะของแผน เช่น ขอบข่ายของงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน จะต้องมีการประสานขึ้นำที่กว้างขวางขนาดไหน

เกี่ยวข้องกับการบริหารและการพัฒนาระดับใด เพราะแผนเป็นเครื่องมือของผู้บริหารและจำเป็นต้องมีการกำหนดตามเหมาะสมของการบริหารแต่ละระดับทั้งนี้จะต้องคำนึงว่าระยะเวลาการวางแผนที่เหมาะสมควรเป็นแผนชั้นนำกี่ปี

1.3 การพิจารณาว่าควรมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ระดับใดบ้างจะเน้นการประเมินสถานการณ์หรือภาวะแวดล้อมของพันธกิจประเด็นสถานการณ์ประเภทใด จุดยืนของการพัฒนาที่มีการขึ้นมาจากแผนเบื้องต้นมีอะไรบ้างองค์กรต้องเกี่ยวข้องกับการดำเนินการระดับใด ขอบเขตของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมควรจากระดับของการวิเคราะห์ในระดับใดจึงจะเหมาะสม ไม่กว้างและแคบจนเกินไปภารกิจหลักขององค์กรเกี่ยวข้องการบริหารการจัดการระดับใด ทั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาในกระบวนการพัฒนาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี ตลอดจนปัจจัยการบริหารและดำเนินการด้านต่างๆ ในปัจจุบันมีประเด็นสำคัญอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวของการดำเนินงาน และแผนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร มีทั้งที่เป็นตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน อะไรบ้าง ระดับไหน

1.4 การพิจารณาทางเลือกและเทคนิคการวางแผน จะเป็นไปภายใต้เงื่อนไขอะไรบ้างโดยอาจจะต้องกำหนดขึ้นเป็นร่างพันธกิจสมมุติเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเบื้องต้น

1.5 ปัจจัยสนับสนุน คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เวลา สถานที่ และองค์กร รับผิดชอบในการวางแผนที่เกี่ยวข้องที่จะต้องรับผิดชอบการทำงานแต่ละขั้นตอน

1.6 ใครเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลไกของกระบวนการวางแผนแต่ละขั้นตอน

1.7 บุคลากรและสายงานและการแต่งตั้งมอบหน้าที่ด้านต่างๆ ในการทำแผน

1.8 กำหนดเครือข่ายและแนวทางการประสานงาน

1.9 ตารางขั้นตอนเวลาการวางแผน

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายในเพื่อเข้าใจสถานะที่เป็นอยู่ขององค์กรและหรือกระบวนการพัฒนาเป็นขั้นตอนการทำแผนกลยุทธ์ที่รู้จักค่อนข้างมาก มักเรียกกันว่า SWOT Analysis ที่เป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) วิเคราะห์โอกาส (Opportunities) ของสภาวะแวดล้อมภายใน จุดอ่อน (Weakness) ภัยคุกคาม (Threat) สภาวะแวดล้อมจากภายนอก การวิเคราะห์นี้เป็นพื้นฐานของการกำหนดกลยุทธ์การเลือกแนวทางดำเนินการหรือกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และองค์กรส่วนใหญ่อาศัยผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมนี้ในการจินตนาการ SWOT ในอนาคตเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์หลักของแผนด้วย

3. ขั้นตอนหลักการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การทบทวนและประเมินผลการพัฒนาหรือการดำเนินงานที่ผ่านมา ให้ทราบประวัติข้อบ่งชี้และระดับการบริหารจัดการขององค์กร ประวัติความสำเร็จและ

ความล้มเหลว ภาวะที่เป็นอยู่ที่สำคัญขององค์กร ตลอดจนวิเคราะห์ให้ทราบถึงสาเหตุและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินสถานการณ์จากบรรดาข้อมูลที่มีอยู่รวมทั้งข้อมูลของการติดตามประเมินผลแผนที่ผ่านมา

3.2 การประมวลข้อมูลสถานการณ์ แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลง เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยอื่นๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนข้อมูลด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบต่อดังกล่าวหรือกิจกรรมที่เป็นเป้าหมายของแผนกลยุทธ์

3.3 การกำหนดพันธกิจสมมุติและตัวแปรที่มีอิทธิพลเป็นขั้นตอนที่ทำความเข้าใจกับการทบทวนผลการพัฒนาที่ผ่านมา

3.4 การทำร่างตารางการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ในตารางการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก บทบาทของตัวแปรภายนอกจะแบ่งเป็นโอกาสและอุปสรรค ภัยคุกคาม บทบาทของตัวแปรภายในจะมีบทบาทแบ่งเป็นจุดอ่อนและจุดแข็ง

3.5 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอก ที่พิจารณาบทบาทของตัวแปรที่โดยทั่วไปองค์กรควบคุมไม่ได้หรือไม่ได้ควบคุมบทบาทของตัวแปรหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลดังกล่าว หากสนับสนุนการดำเนินการให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จได้จะก่อให้เกิดเป็นสภาวะแวดล้อมด้านโอกาส ที่เอื้อต่อการทำงานขององค์กรให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้และบทบาททางลบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการขององค์กรจะก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อม ภาวะคุกคามหรือข้อจำกัดหรืออุปสรรคอื่น เป็น ภาวะภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไปสู่ความสำเร็จและอาจก่อให้เกิดความล้มเหลวได้

3.6 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายใน เป็นการพิจารณาประเมินตรวจสอบสิ่งที่มีอิทธิพลที่มีอยู่ในแต่ละกระบวนการทำงานและผลงานขององค์กรโดยการพิจารณาบทบาทของตัวแปรภายในที่เป็นบวกต่อองค์กรที่มีอยู่และที่เป็นอยู่และเป็นปัจจัยผลสำเร็จต่อองค์กรให้สามารถพัฒนาสู่ความสำเร็จได้เป็นสภาวะแวดล้อม จุดแข็ง อันเป็นภาวะที่องค์กรมีสมรรถนะและความได้เปรียบที่มีผลต่อการแข่งขันไปสู่ชัยชนะได้และบทบาทตัวแปรภายในองค์กรทางลบที่มีอยู่หรือที่เป็นอยู่เป็นสภาวะแวดล้อม จุดอ่อน อันเป็นภาวะด้อยกว่าที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นปัจจัยที่ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้งไปขององค์กร

3.7 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจากตัวแปรที่มีบทบาทสนับสนุนการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมจะปรากฏอยู่เสมอว่าตัวแปรตัวหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาได้ทั้งบวกและลบ หรือมีบทบาททั้งที่ก่อให้เกิดสภาวะแวดล้อมจุดแข็งเป็นโอกาสได้ การวิเคราะห์ต้องได้ข้อสรุปว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ในภาพรวมมีบทบาทหลักเป็นบวกหรือลบ ต่อการดำเนินการขององค์กรเพื่อมิให้เกิดความสับสนในการนำผลการวิเคราะห์ SWOT ไปใช้

3.8 การตรวจสอบข้อผิดพลาดของการวางแผนกลยุทธ์ เช่น ข้อผิดพลาด ที่มีได้บรรจุตัวแปรที่มีอิทธิพลที่สำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กร หรือ กระบวนการพัฒนาเข้าไว้ในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดจากการวิเคราะห์บทบาทหลักของตัวแปรผิด โดยตัวแปรมีบทบาทหลักเป็นบวก โอกาส จุดแข็ง แต่วิเคราะห์ผิดเป็นลบ แรงบันดาลใจ ผลลัพธ์หรือ ตัวแปรมีบทบาทหลักเป็นลบ แต่วิเคราะห์เป็นบวกข้อผิดพลาดเกิดได้จากอคติของกลุ่มซึ่งอยู่ในฐานะ เป็นข้าราชการในหน่วยงานเดียวกัน บางครั้งต้องตรวจสอบจากมุมมองของคนภายนอกเป็นหลัก เป็นการวิเคราะห์แบบ Outside-In นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ที่ผิดพลาดเนื่องจากตัวแปร อาจสลับ ปรับเปลี่ยนแล้วแต่สถานการณ์การวิเคราะห์และการกำหนดตัวแปรและบทบาทตัวแปรที่สะท้อน สภาวะแวดล้อมที่ใกล้เคียงความเป็นจริง มากที่สุดของการวิเคราะห์แต่ละครั้งจึงควรเป็นการกำหนด โดยกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงมิใช่เป็นการกำหนด โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก

3.9 เพื่อให้การระดมสมองหรือประชุมเชิงปฏิบัติการมีประสิทธิภาพ ควรจะเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรและพันธกิจที่องค์กร ต้องทำ มาเป็นวิทยากรบรรยายให้เห็นสภาวะแวดล้อมโดยทั่วไปเป็นการนำร่องแนวคิด

4. การจัดลำดับความสำคัญของสภาวะแวดล้อมหรือการทำแผนที่สภาวะแวดล้อม SWOT ปกติไม่ใช้ข้อมูลทุกประเด็นของสภาวะแวดล้อม แต่จะเลือกเฉพาะสภาวะแวดล้อมที่มีลำดับ ความสำคัญ หรือที่มีประเด็นเชิงกลยุทธ์เท่านั้นและผลการวิเคราะห์และคัดเลือกสภาวะแวดล้อมที่ได้ จัดลำดับความสำคัญสามารถบรรจุสภาวะแวดล้อมตามความสำคัญของแต่ละประเด็นเป็นผังหรือแผนที่ แสดงสภาวะแวดล้อมที่สำคัญแยกจากสภาวะแวดล้อมที่สำคัญมากไปหาน้อย ได้แผนที่ดังกล่าวที่เรา อาจเรียกว่า แผนที่ SWOT การจัดลำดับความสำคัญแต่ละสภาวะแวดล้อมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและ จำเป็นเพื่อเลือกจัดสรรงบประมาณแต่ละกลยุทธ์ที่สำคัญเท่านั้น ที่จะก่อให้เกิดความแจ่มแจ้งและคุ้มค่า แก่การพัฒนามากกว่า แผนที่สภาวะแวดล้อมจะช่วยให้สามารถทราบสภาวะแวดล้อมทั้งหมด ในเอกสารแผ่นเดียวกัน เหมือนกับแผนที่ทางภูมิศาสตร์ที่บรรจุเฉพาะข้อมูลที่สำคัญเพื่อให้เราทราบ สภาวะแวดล้อมที่สำคัญทางภูมิศาสตร์และเช่นเดียวกับแผนที่ SWOT นอกจากช่วยให้เราทราบ ตำแหน่งแห่งที่เราอยู่ทราบสภาพแวดล้อมเราแล้ว ยังสามารถช่วยชี้แนะทิศทางและแนวทาง ที่เหมาะสมไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้

5. การวิเคราะห์และกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์หลักของแผนแนวทางและขั้นตอนการยกร่างเป้าหมายมีดังต่อไปนี้

5.1 การทบทวนข้อมูลรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเท่าที่มีอยู่เกี่ยวข้องกับอาทิวิสัยทัศน์ ของแผนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องข้อมูลจากการประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมาและ การวิเคราะห์คาดการณ์สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวิเคราะห์โครงสร้างปัญหาทางเลือก

ในการแก้ไขปัญหา ข้อมูลความต้องการและความคาดหวังข้อมูลที่สำคัญในกรณีที่มีการวิเคราะห์ SWOT แล้วได้แก่ข้อมูลจากแผนที่ SWOT

5.2 การจินตนาการสถานะแวดล้อมรวมในอนาคตการวิเคราะห์ SWOT เพื่อการยกร่างเป้าประสงค์ สามารถจำแนกประเด็นสถานการณ์ต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในอย่างหยาบเท่าที่ข้อมูลพื้นฐานจะระบุได้โดยจำแนกบทบาทของตัวแปรทั้งภายในและภายนอกเป็นเพียงบทบาททางบวกและลบต่อการพัฒนาที่เด่นชัดแล้ว

5.3 การกำหนดสาระเบื้องต้นของร่างเป้าประสงค์ส่วนต่างๆ การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการดึงสาระจากภาพ SWOT อนาคตรวมเฉพาะส่วนที่เป็นภาพเป้าหมาย หรือส่วนที่ระบุว่าเกิดอะไรที่ดีกว่าในอนาคตมายกร่างเป็นร่างวิสัยทัศน์เบื้องต้น และดึงสาระที่เป็นภาระเงื่อนไขหลักที่องค์กรต้องทำ ทั้งนี้ต้องปรับปรุงและต้องเพิ่มบทบาท เพื่อให้เกิดผลโดยตรงต่อการพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ที่ยกร่างขึ้น เป็นร่างพันธกิจเบื้องต้นและดึงสาระแนวทางที่ต้องดำเนินการให้เกิดผลสำเร็จที่ต้องการด้านต่างๆ เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ยกร่างขึ้นเป็นร่างวัตถุประสงค์หลัก

5.4 การระดมสมองหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดร่างเป้าประสงค์ หลังจากดำเนินการยกร่างเป้าประสงค์แล้ว ต้องผ่านการพิจารณาร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ปรับสาระสำคัญ ที่เป็นที่ยอมรับตลอดจนเป็นที่เข้าใจอย่างดีของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.5 การเจียรไนสาระของเป้าประสงค์เป็นการปรับให้เป้าประสงค์ทันสมัย สอดรับกับองค์ประกอบหลักอื่นๆ ของแผนที่และกับข้อมูลล่าสุดที่ได้รับเพิ่มเติมตลอดช่วงการวางแผน มีผลให้ได้เป้าประสงค์เป็นจุดอ้างอิงในการประสานแผนได้ในที่สุด

6. การวิเคราะห์และเลือกกลยุทธ์การดำเนินงาน เป็นการกำหนดแนวทางเลือกดำเนินการ พัฒนาซึ่งเป็นขั้นตอนที่กำหนดกลยุทธ์จากการประเมินสถานะแวดล้อมให้เกิดแนวทางเลือกการดำเนินการพัฒนาอย่างรอบคอบการกำหนดทางเลือกจะถูกร่างเป็นกลยุทธ์ ในลักษณะแนวทางความคิดการดำเนินการหรือกรอบแนวทางการดำเนินงานที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่าต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันการเป็นผู้นำและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรได้อย่างแท้จริง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 การยกร่างกลยุทธ์โดยทั่วไปองค์กรจะสามารถยกร่างกลยุทธ์จากความสัมพันธ์ของสถานะแวดล้อม 5 รูปแบบด้วยกันดังต่อไปนี้

6.1.1 องค์กรมีภาวะทั้งจุดแข็งและโอกาส เป็นภาวะพร้อมแข่งขัน ธุรภที่องค์กรได้เปรียบมากที่สุดเนื่องจากองค์กรสามารถใช้ทั้ง จุดแข็งภายในและได้รับโอกาส การสนับสนุนจากสาธารณะที่มีอยู่ ดังนั้นผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ภายใต้ภาวะนี้เป็นเชิงรุก เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่เสริมสร้างควบคู่การปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่มีเป็นการผนวก

พลังทั้งจากจุดแข็งขององค์กรและโอกาสที่ได้จากสภาวะภายนอกทั้งที่มีอยู่และเป็นศักยภาพให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

6.1.2 องค์กรอยู่ภายใต้แรงกดดันใจและผลลัพธ์ เป็นภาวะไม่พร้อม แข่งขันต้องรับและหลบเลี่ยง และหากจำเป็นต้องเลิกลด และโอนย้ายอันเป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์กรที่มีจุดอ่อนมาก และยังต้องเผชิญกับอุปสรรคจากภายนอกอันเป็นปัญหารุมเร้าทั้งภายในและภายนอก ทางเลือกคือกลยุทธ์ในลักษณะการตัดเนื้อร้าย กลยุทธ์เชิงรับ เลี่ยง ถอย เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียน้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดอ่อนภายในต่างๆ ที่มีอยู่โดยอาจจะต้องมีการติดตามผลการทดลอง ลองถูก ลองผิด ของการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนอย่างระมัดระวัง จนกว่าเหตุการณ์จะผ่านพ้น หากเหตุการณ์ไม่ดีขึ้น ในระยะสั้นองค์กรอาจถูกบีบให้ยกเลิกกิจการ

6.1.3 องค์กรมีจุดอ่อนแต่ภาวะภายนอก ยังมีโอกาสภาวะ ควรปรับ ควรเสี่ยง ซึ่งองค์กรมีโอกาที่เป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการแต่ติดขัดที่มีอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อน ทางออกขององค์กร คือกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อขจัด หรือทดแทนแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ โดยอาจสับเปลี่ยนโยกย้ายหรือจัดหาทรัพยากรทั้งระดับบริหารหรือระดับที่ปรึกษาจากภายนอกองค์กรถึงแม้ว่าจะใช้กลยุทธ์เชิงรุกได้แต่ต้องเป็นแผนงานโครงการระยะสั้นๆ และมุ่งพิจารณาให้ผลการแก้ไขการลงทุนเกี่ยวโยงและสนองโอกาสที่มีอยู่

6.1.4 องค์กรที่มีจุดแข็งต้องเผชิญสภาวะการแข่งขันที่รุนแรง ที่มีอุปสรรคภาวะ ไม่ควรเสี่ยงหรือควรรักษาและคงสภาพ สถานการณ์นี้สภาวะแวดล้อมภายนอกไม่เอื้อต่อการเร่งรัดพัฒนาดำเนินงาน ถึงแม้ว่าองค์กรจะมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่ผู้บริหารองค์กรสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์รับ การตรึงสถานการณ์การอิงของดีที่มีอยู่เพื่อยันหลักฝ่ายตรงข้ามหรือใช้ความแข็งแกร่งที่มีอยู่ป้องกันมิให้ฝ่ายตรงข้ามเพิ่มภาวะคุกคาม และหาหนทางแตกตัวหรือกระจายกิจการและหาจุดที่ฝ่ายตรงข้ามไม่เฝ้าระวังเข้าตีและหลีกหนีเพื่อลดรอนจุดแข็งของฝ่ายตรงข้ามไปเรื่อยๆ เป็นกลยุทธ์ที่ต้องหานวัตกรรมแนวคิดใหม่ๆ จากปัจจัยจุดแข็งที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ทดลองใช้ในแผนงานด้วยความระมัดระวัง

6.1.5 องค์กรต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ ภาวะที่ต้องเตรียมพร้อมไว้ เป็นการคาดการณ์ขององค์กรที่ต้องพิจารณาจากสมมุติฐานว่าหากจุดอ่อนแก้ไขไม่ทัน และขยายตัวจนเป็นความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้มากพร้อมกันอุปสรรคก็เลี่ยงไม่ได้ อาจถูกกระทำโดยปัจจุบัน ทันทีที่องค์กรต้องคาดการณ์จากสภาวะจุดอ่อนและสภาวะภัยคุกคาม ที่วิเคราะห์ไว้เดิมว่ามีแนวโน้มจะเกิดเป็นวิกฤตการณ์ได้ก็ดำเนินด้วยกัน แล้วพิจารณาว่าต้องปรับสภาวะแวดล้อมด้านใดบ้างไว้รอเผชิญเหตุและหากวิกฤตเกิดแล้วจะต้องมีกลยุทธ์ตอบรับที่ฉับพลันอะไรบ้าง

6.2 การเกลากลยุทธ์ให้แหลมคมต้องอาศัยการระดมสมองของผู้ส่วนเกี่ยวข้อง หลักมาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารและปฏิบัติการดำเนินการขององค์กรมาช่วยกันเสริมสร้างและคัดเลือกประเด็นกลยุทธ์ต่างๆ ใหม่สารที่แหลมคมขึ้นจากประสบการณ์และหลักการทฤษฎี แนวคิดด้านการเมืองที่สังคมยอมรับต้องการ และที่สำคัญมากคือความคิดริเริ่ม นวัตกรรมทางเลือกที่มีอยู่มาผสมผสานเข้าด้วยกันเป็นแนวคิดกลยุทธ์ในด้านต่างๆ ทั้งรุกและรับรวมทั้งแนวทางการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาวให้สอดคล้องรับและมีความแหลมคมเพิ่มขึ้นในทางปฏิบัติที่ยั่งยืน

6.3 การยกร่างกลยุทธ์อาจจะทำได้หลายวิธีและวิธีหนึ่งโดยอาศัยความเข้าใจสภาวะแวดล้อมในแต่ละประเภท การวิเคราะห์ว่าสภาวะแวดล้อมที่มีลำดับความสำคัญสูงควรทำอะไรบ้างจุดอ่อนควรแก้ไขอย่างไรบ้างจากแผนที่สภาวะแวดล้อมที่วิเคราะห์ได้ เมื่อได้ภาพสภาวะแวดล้อมเฉพาะด้านก็กำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมดังกล่าว การกำหนดกลยุทธ์เช่นนี้อาจได้กลยุทธ์ที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ๆ แต่อาจจะได้กลยุทธ์ที่ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมเช่นกันเพราะมิได้ผสมผสานสภาวะแวดล้อมทั้งเขาและเราเข้าด้วยกันเป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินการเฉพาะเขาและเฉพาะเรา

6.4 การจัดลำดับความสำคัญและการผนวกความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์

6.5 การแปลงกลยุทธ์เป็นแผนงานโครงการอาจทำได้โดยวิเคราะห์ว่ากลยุทธ์นั้นๆ ควรมีแนวทางดำเนินการสนับสนุนในทางปฏิบัติอย่างไรบ้างหรือมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง หรือจัดกลุ่ม แนวทางปฏิบัติที่กำหนดและพิจารณาว่าแนวทางแต่ละกลุ่มจะก่อเกิดผลกระทบและผลผลิตแค่ไหนระดับของเกณฑ์ที่จะบรรลุได้นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนหรือไม่ และจะต้องขยายเป้าหมายแต่ละแนวทางปฏิบัติเพียงใดหรือต้องเพิ่มแนวทางปฏิบัติแก่กลุ่มใดบ้าง จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์หลักของแผนหรือใช้วิธีจัดลำดับและพิจารณาความสัมพันธ์ของแนวทางปฏิบัติ ว่าแนวทางใดอยู่ในระดับแผนงานชุดโครงการและแนวทางใดที่เป็นโครงการ แนวทางใดเป็นเพียงกิจกรรมย่อยของโครงการที่ต้องผนวกไว้ในโครงการหรืออาจกำหนดองค์ประกอบของโครงการเบื้องต้น เพื่อบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์

7. การวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงกลไกองค์กร เป็นการกำหนดเครื่องมือและกลไกเพื่อเร่งรัดการพัฒนาเน้นการปรับปรุงกลไกและระเบียบตลอดจนการปรับวัฒนธรรมหรือความเชื่อขององค์กร เพื่อเสริมประสิทธิผลของการทำงานให้ได้ผลลัพธ์อันได้แก่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงานโครงการและวัตถุประสงค์หลักของแผนตามที่กำหนดไว้แล้วในที่สุด ประกอบด้วย การทบทวนขอบข่ายภารกิจที่องค์กรต้องรับผิดชอบ การจำแนกประเภทของแผนงานโครงการการจำแนกโครงการที่องค์กรต้องทำจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ภารกิจหลักขององค์กรว่ามีอะไรบ้างอย่างชัดเจนเพื่อประโยชน์การวิเคราะห์หาปัจจัยถ่วง และปัจจัยเสริมของแต่ละประเภทโครงการและกลุ่มกิจกรรมต่อไป การตรวจสอบสภาวะปัจจัยถ่วง ปัจจัยเสริมและความพร้อมของ

องค์กร การพิจารณาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างและวัฒนธรรมการบริหารปฏิบัติการที่องค์กรภาครัฐจะต้องคำนึงถึงหลักการและแนวคิดที่สำคัญต่อการปรับปรุงระบบราชการไทย หลักการบริหารภาครัฐสมัยใหม่จะเน้นการป้องกันองค์กรภาครัฐสู่ทิศทางการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) และเน้นการปรับระบบการจัดการอย่างทันที่ของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (Change Management) ภายใต้การปรับระบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้ สามารถนำองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้แรงกดดัน การเปลี่ยนแปลง และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และรักษาความนำได้อย่างต่อเนื่อง

8. การติดตามและประเมินผลหลักการบริหารการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน จะไม่จำกัดการประเมินผลสำเร็จการพัฒนาแต่เพียงผลผลิต Output ที่ได้จากการดำเนินโครงการ แต่ละด้านเท่านั้น แต่ความสำเร็จของการพัฒนาจะต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมถึงผลกระทบจากการพัฒนาทั้งหมดเป็นผลลัพธ์ Outcome ทั้งด้านผลลัพธ์การพัฒนาและสมรรถนะการแข่งขันขององค์กร ตามที่แผนพัฒนามาหนดไว้

สรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนากลยุทธ์ประกอบด้วยการกำหนดภารกิจ การประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย และการสร้างกลยุทธ์การจัดลำดับความสำคัญของสภาวะแวดล้อมหรือการทำแผนที่สภาวะแวดล้อม SOAR การวิเคราะห์และเลือกกลยุทธ์การดำเนินงาน การวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงกลไกองค์กร และการติดตามและประเมินผลหลักการบริหารการพัฒนา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

องค์กรควรเชิญและให้โอกาสผู้มีส่วนได้เสียทุกคนในองค์กรให้เข้ามามีส่วนร่วม จากนั้นแต่งตั้งกลุ่มผู้สัมภาษณ์ เพื่อค้นหาเรื่องราวดีๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร โดยใช้คำถามเชิงบวก จากนั้นให้เริ่มถามทุกคนในรายละเอียดที่นำไปของเหตุการณ์ให้ชัดเจน รายละเอียดที่ได้ของทุกเรื่องราวจากผู้มีส่วนได้เสียทุกคนล้วนแต่เป็นจุดแข็งทั้งสิ้น โดยสรุปเมื่อได้เรื่องดีๆ หรือจุดแข็ง (Strengths)ให้นำมาพิจารณาว่าโอกาสคืออะไร (Opportunities) และเกิดแรงบันดาลใจอะไร (Aspiration) และถ้าเอาเรื่องดังกล่าวไปขยายผลแล้วอะไรดีๆ จะเกิดขึ้นได้บ้าง (Results)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2558) ระบุว่า การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร หมายถึง เทคนิคในการวางแผนเชิงกลยุทธ์โดยเป็นเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) จากปัจจัยของสภาวะแวดล้อมภายใน (Internal Environment) และโอกาส (Opportunity) ภัยคุกคาม (Threat) จากปัจจัยของสภาวะแวดล้อมภายนอก (External Environment) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการนำจุดแข็งมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการขจัดแรงบันดาลใจและใช้ประโยชน์สูงสุดจากโอกาสที่มีอยู่ซึ่งมีความหมายดังนี้ จุดแข็งคือสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่มีอยู่ ผลลัพธ์คือสิ่งที่จะต้องปรับปรุงหรือหลีกเลี่ยง โอกาสคือ สถานการณ์

ที่เป็นเงื่อนไขทำให้ได้เปรียบหรือมีแนวโน้มว่าจะได้เปรียบ เช่น เทคโนโลยีและรูปแบบของสังคม ฯลฯ ผลลัพธ์คืออุปสรรคที่กำ ลังเผชิญอยู่ได้แก่การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

อุทิศ ขาวเอียร์ (2562, หน้า 45-46) ได้ให้ความหมาย SWOT ว่าเป็นการวิเคราะห์ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) ของสภาวะแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์โอกาส (Opportunity) ภาวะคุกคามหรือข้อก้ำจัด (Threat) ของสภาวะแวดล้อมภายนอก ซึ่งการวิเคราะห์ SWOT สามารถดำเนินการได้หลายสภาวะ เช่น

1. การวิเคราะห์ SWOT เพื่อทำความเข้าใจสภาวะแวดล้อมทั่วไป เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน (Concept)
 2. การวิเคราะห์ SWOT เพื่อประเมินความอยากง่ายในการดำเนินธุรกิจหลักขององค์กรภายใต้การแข่งขันที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ อันเป็นพันธกิจ (สมมุติ) ขององค์กรทำให้ทราบว่าองค์กรตกอยู่ในสภาพใด เพื่อเป็นการตัดสินใจเลือกแนวทางกลยุทธ์ (Process) ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
 3. การวิเคราะห์ SWOT เพื่อการวางแผนทางปรับปรุงกลไก (Tool) ขององค์กรและกระบวนการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา
 4. การจัดทำร่างตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อใช้ในการระดมสมอง การยกร่างตารางการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต้องมีการวิเคราะห์เบื้องต้นของบทบาทแต่ละตัวแปร ทั้งที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม การกำหนดบทบาทต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง ที่คาดว่าจะเกิดในช่วงการดำเนินงานตามแผน ประเด็นที่ระบุควรเป็นสภาวะที่มีความสำคัญและนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ได้
 5. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลและการกระทำขององค์กรที่มุ่งหวังจะอยู่รอดและสามารถปฏิบัติงานได้ภายใต้การแข่งขันและปัญหา โดยองค์กรจะต้องพิจารณาบทบาทของตัวแปรที่เป็นโอกาส หรือภาวะคุกคามต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรในการดำเนินการตามพันธกิจสมมุติที่จะเกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มจะเกิดขึ้น
 6. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เป็นการพิจารณา ประเมิน ตรวจสอบสถานะของภาคีพัฒนา หรือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อองค์กรในการดำเนินการพันธกิจสมมุติที่มีอยู่ในแต่ละกระบวนการการทำงานและผลงานขององค์กรที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร
- เอกชัย บุญยาธิษฐาน (2563, หน้า 39-40) กล่าวปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ได้แก่

1. PEST Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในระดับมหภาค ประกอบด้วย P. (Political-Legal Factors) หมายถึงปัจจัยทางการเมืองและกฎหมาย เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงผลักดันทางการเมือง และการออกกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่จะมาส่งผลกระทบต่อ

E (Economic Factors) หมายถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่จะต้องดูจะเกี่ยวกับเศรษฐกิจทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทั้งในประเทศและต่างประเทศ S (Socio-cultural Factors) หมายถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่จะต้องดูวัฒนธรรม ความเชื่อ ศาสนา ทักษะเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ภาษา ชีวิตความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อม อายุ ระดับการศึกษา การใช้แรงงาน T (Technological Factors) หมายถึงปัจจัยทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญของความเป็นโลกาภิวัตน์

2. PESTLE analysis เป็นการวิเคราะห์ที่ขยายจาก PEST โดยมีปัจจัยเพิ่มมาอีก 2 ปัจจัย ดังต่อไปนี้ L (Legal Factors) หมายถึงปัจจัยทางกฎหมายเพื่อขยายความออกไปให้ชัดเจนมากขึ้น E (Environmental Factors) หมายถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมเนื่องจากการให้ความสนใจต่อสภาพแวดล้อมของประชาชนมากขึ้น

ภิญโญ รัตนพันธุ์ (2564, หน้า 78) ระบุว่า SOAR เดิม คือ หลักการ SWOT ที่นำวิธีคิดแบบ Appreciative Inquiry เรียกสั้นๆว่า AI เข้ามาผสมผสานโดยวิธีคิดนี้หมายถึง การตั้งคำถามเชิงบวกกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths) หมายถึงการดำเนินงานภายในที่บริษัทสามารถกระทำได้ดี บริษัทจะต้องวิเคราะห์การดำเนินงานภายใน เช่น การบริหารการเงิน การตลาด การผลิต การวิจัยและพัฒนาเพื่อพิจารณาถึงจุดแข็งของการดำเนินงานภายในเหล่านี้เป็นระยะเพื่อองค์กรที่จะบรรลุความสำเร็จจะกำหนดแนวทางการให้บริการขององค์กรที่ใช้เป็นประโยชน์จากจุดแข็งจากการดำเนินงานภายในเหล่านี้อยู่เสมอ

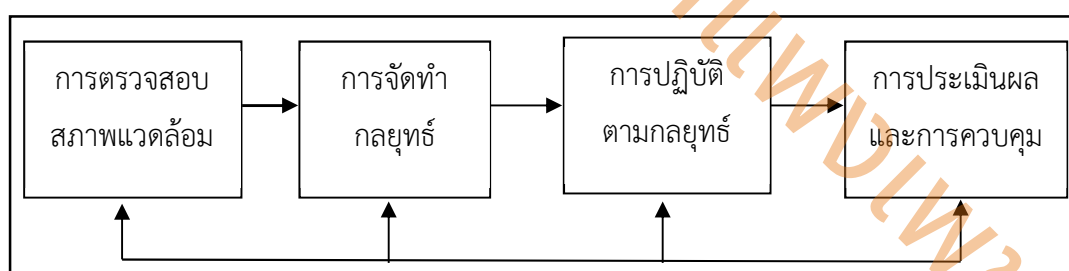
2. โอกาส (Opportunities) หมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กร องค์กรจะต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยีและการแข่งขันอยู่เป็นระยะเพื่อการแสวงหาประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเหล่านี้การพัฒนาของคอมพิวเตอร์และไบโอเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของประชากรการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและทัศนคติของพนักงาน และการแข่งขันจากต่างประเทศที่รุนแรงขึ้น จะเป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมภายนอกที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจจะทำให้ความต้องการของลูกค้าเปลี่ยนแปลงไปที่อาจจะทำให้ผลิตภัณฑ์บริการขององค์กรต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

3. แรงบันดาลใจ (Inspiration) หมายถึง พลังอำนาจในตนเองชนิดหนึ่งที่ใช้ในการขับเคลื่อนการคิดและการกระทำใดๆ ที่พึงประสงค์ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามต้องการ โดยไม่ต้องอาศัยแรงจูงใจ (Motivation) ภายนอกก่อให้เกิด แรงจูงใจขึ้นภายในจิตใจเสียก่อน เพื่อที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดและการกระทำในสิ่งที่พึงประสงค์เหมือนเช่นปกติวิสัยของมนุษย์ส่วนใหญ่ ไม่ว่าสิ่งกระตุ้นกระทำนั้นจะยากสักเพียงใดตนก็พร้อมที่จะฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายสู่ความสำเร็จที่ต้องการให้จงได้ แม้จะต้องเสียสละบางสิ่งของตนเองไปบ้างก็พร้อมที่จะเสียสละได้เสมอถ้าจะช่วยนำมาซึ่งผลสำเร็จ

ที่ต้องการนั้นได้จริง แรงบันดาลใจเป็นสิ่งสำคัญ เพราะแรงบันดาลใจทำให้เรามีแรงขับเคลื่อน แรงบันดาลใจเป็นชุมพลทั้งในการจุดระเบิดแรกเริ่มและยังคงเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงประคับประคองให้เราทำสิ่งนั้นจนสำเร็จลุล่วงไปได้ หลายเหตุการณ์ในชีวิตอาจจะไม่ได้เป็นสิ่งที่หวัง ทำให้รู้สึกท้อถอย และอยากจะเลิกทำได้ยากหนุใจว่าท้อได้แต่อย่าถอยหากจะถอยก็ขอให้ถอยเพื่อตั้งหลักสู้ต่อไป แม้จะล้มก็ลุกได้ อย่าล้มเลิกเพราะคนที่ล้มเหลวคือ คนที่ล้มเลิกไปก่อนที่จะเห็นผลของความสำเร็จ ความสำเร็จมีความสุขเพียงใด เมื่อเราได้มาในความยากลำบาก

4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Results) หมายถึงเครื่องมือที่ทำหน้าที่เหมือนกับตัวชี้วัด (KPI) ใช้วัดผลของเป้าหมายหรือ Aspiration ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่วัดเป็นตัวเลขหรือจับต้องได้ ผลสำเร็จจากการตั้งเป้าหมายขององค์กรนำมาวัดผลจากการดำเนินงานในด้านต่างๆ จากการส่งเสริมการเรียนรู้ใน SWOT นั้นจะวัดผลชี้วัด ที่สามารถชี้วัดอย่างมีประสิทธิภาพครอบคลุม ควรมีรางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่เหมาะสมกับทีมงานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ที่สำคัญต้องมีการวัดผล SWOT Analysis ระหว่างทางอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้แน่ใจว่าคำถามเชิงบวกที่เราใช้นั้น นำไปสู่ผลดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจริง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยตัวแปร 2 แปร คือ โอกาส (Opportunities) และผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Results) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร ซึ่งปกติแล้วผู้บริหารระดับสูงของบริษัท (Top. Management) ไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นเป็นปัจจัยที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับองค์การโดยตรง ซึ่งได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวกับงาน (Task Environment) และปัจจัยทางสังคม (Societal Environment) ปรากฏดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา : (Wheelen & Hunger, 2006, p. 9)

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2564, หน้า 98-99) กล่าวว่า การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร หมายถึง การวิเคราะห์พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและแรงบันดาลใจ และผลการประเมินสถานภาพของ

สภาพแวดล้อมภายนอกระหว่างโอกาสและผลลัพธ์โดยกำหนดสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและแรงบันดาลใจ มีสถานภาพโน้มเอียงไปในทางเด่นหรือด้อยและกำหนดสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายนอกระหว่างโอกาสและผลลัพธ์ว่ามีสถานภาพโน้มเอียงไปในทางเอื้อหรือไม่เอื้อ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร จะทำให้ทราบลักษณะกลยุทธ์ดังต่อไปนี้

1. ถ้าพบว่าเด่นและเอื้อลักษณะกลยุทธ์คือ การสร้างความเติบโต (Growth Strategy) โดยการขยายกิจการด้วยตนเอง
2. ถ้าพบว่าด้อยและไม่เอื้อลักษณะกลยุทธ์คือ การตัดทอน (Retrenchment Strategy) โดยการตัดบางกิจกรรมออกไป
3. ถ้าพบว่าเด่นแต่ไม่เอื้อลักษณะกลยุทธ์คือ การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) โดยเลือกดำเนินงานชนิดของกิจการ
4. ถ้าพบว่าเอื้อแต่ไม่เด่นลักษณะกลยุทธ์ คือ การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) โดยเลือกประเภทของกิจการที่กำลังดำเนินการอยู่

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) ขององค์กรนั้น เป็นการวิเคราะห์อีก 2 ตัว คือ จุดแข็ง (Strengths) และโอกาส (Opportunities) ขององค์กร ซึ่งโดยปกติแล้วผู้บริหารระดับสูงขององค์กรไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นเช่นเดียวกัน ซึ่งได้แก่ โครงสร้าง (Structure) วัฒนธรรม (Culture) และทรัพยากร (Resources) ขององค์กร จุดแข็งขององค์กรที่สำคัญจะกลายเป็นความสามารถหลัก (Core Competencies) ซึ่งองค์กรจะนำมาใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ขององค์กร

ธนภณ นิธิเชาวกุล (2565) กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis จุดแข็งที่ท้าทายความสามารถหรือท้าทายความสามารถพิเศษหรือผู้เชี่ยวชาญบางครั้งอาจมุ่งเป้าไปที่เป้าหมายที่มุ่งหวังรายการของธุรกิจอาจมีข้ออ้างเก่งของเขียนปีผ่านๆมาถึงจุดสุดยอดจุดแข็งที่มีไปเติมเต็มตลาดท้าทายความรับผิดชอบและความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โอกาสที่มักจะที่ดีต่อการเรียกร้องการขับเคลื่อน ได้โอกาสต่างๆ ประโยชน์กำหนดเวลาที่โต้ตอบกับข้อกำหนดในธุรกิจท้าทายความรับผิดชอบมาท้าทายความรับผิดชอบคือกลุ่มลูกค้าทรัพยากรสินค้าเหล่านี้สำหรับลูกค้าผู้มีโอกาสเข้าไปทำการตลาดเบื้องใหม่ผู้นำความท้าทายด้านต่างๆ มาสร้างเป็นโอกาส แรงบันดาลใจท้าทายที่จะท้าทายเป้าหมายที่ท้าทายเกินกว่าที่จะท้าทายตามเป้าหมายที่ท้าทายออกไปแท้ที่จริงแล้วเรามีไอดีกับสิ่งมากที่สุดพยายามจะเอาโฆษณามาอ้างที่ต้องการความอยากว่าเราควรจะไปอยู่จุดใดซักจะถึงการชักนำให้บังคับปรับแต่งเพื่อตามใจ

Strengths จุดแข็ง เราสามารถทำอะไรต่อจากจุดแข็งที่มีได้	(Weakness) จุดอ่อน เราให้ความสนใจกับอะไรบ้าง เพื่อนำมาขับเคลื่อนธุรกิจ
Opportunities โอกาส อะไรคือสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียถามถึง หรืออยากให้เราทำ	(Threat) ภัยคุกคาม จะรู้ได้อย่างไรว่าเรามีปัญหาอุปสรรค

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ได้แก่ ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural) หมายถึง โครงสร้างประชากรการเคลื่อนย้าย อาชีพ การศึกษา การอนามัย ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนความรู้ ทักษะ ทักษะภูมิปัญญาของประชาชนและชุมชน ด้านเทคโนโลยี (Technology) หมายถึง ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของชุมชน ด้านเศรษฐกิจ (Economics) หมายถึง โครงสร้างทางรายได้การกระจายรายได้หรือรายได้จากการประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal) หมายถึง นโยบายยุทธศาสตร์ กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของรัฐบาล กระทรวง หน่วยงานต้นสังกัด และการปกครองของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การนำผลการวิเคราะห์ SWOT ไปจัดทำกลยุทธ์เป็นการนำผลของการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกองค์กรมาเพื่อตรวจสอบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม ปัจจัยภายใน ได้แก่ โครงสร้างและนโยบาย บุคลากร งบประมาณ วัสดุหรือทรัพยากร การบริหารจัดการ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม นโยบายการและกฎหมาย และเทคโนโลยี การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรสามารถนำไปใช้ตามสภาพความเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจขององค์กร ดำเนินการจัดทำกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือตำแหน่งทางกลยุทธ์ขององค์กร ปัจจุบันและอนาคตขององค์กร

การประเมินกลยุทธ์

นักวิชาการได้กล่าวถึงการประเมินและแนวทางการประเมิน ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2560, หน้า 69-70) ได้ให้ความหมายการประเมินกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งของการกำหนดโครงการ ซึ่งต้องปฏิบัติทั้งก่อนดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการงานโครงการ การประเมินโครงการเป็นขบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของโครงการ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่า วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ดีหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ ยุติโครงการ

หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิผลของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สารโจน โอพิทักษ์ชีวิน (2560, หน้า 62) กล่าวว่า การประเมินกลยุทธ์มีผลต่อการตัดสินใจที่มีความสำคัญในระยะยาว นักกลยุทธ์เห็นด้วยกับการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการอยู่รอดขององค์กรการประเมินอย่างเหมาะสม ทันเวลา จะช่วยแก้ปัญหาการบริหารงาน ก่อนจะลุกลามจนกลายเป็นวิกฤติ การประเมินกลยุทธ์ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังต่อไปนี้ 1) ตรวจสอบพื้นฐานกลยุทธ์ขององค์กรที่เคยเห็นมา 2) เปรียบเทียบผลที่คาดหวังกับผลที่เกิดขึ้น 3) แก้ไขเพื่อให้ผลปฏิบัติงานสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ การย้อนกลับที่เพียงพอและทันเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญของการประเมินกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลการประเมินกลยุทธ์ไม่ได้ดีไปกว่าข้อมูลที่ดำเนินการอยู่การกดดันมากเกินไปจากผู้บริหารระดับสูงไปยังผู้บริหารระดับต่ำกว่า จะทำให้มีความขัดแย้งมากมายจากผู้บริหารที่ต่ำกว่า การประเมินกลยุทธ์เป็นงานที่ยุ้งยากและละเอียดอ่อนการเน้นการประเมินกลยุทธ์มากเกินไป อาจจะเป็นการทำให้สิ้นเปลืองและไม่เกิดผลิตภาพ ไม่มีใครอยากที่จะถูกประเมินมากเกินไป ซึ่งผู้จัดการพยายามที่จะประเมินพฤติกรรมผู้อื่นมากเพียงไรก็จะทำให้ผู้จัดการมีการควบคุมน้อยเพียงนั้น หากแต่การประเมินน้อยเกินไปหรือไม่มีการประเมินผลเลยก็จะทำให้เกิดปัญหาที่เลวร้ายมากกว่า การประเมินกลยุทธ์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่จะทำให้แน่ใจได้ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ องค์กรจำนวนมากมีการประเมินกลยุทธ์โดยประเมินว่าทำงานได้ดีเพียงใด ทรัพย์สินขององค์กรเพิ่มขึ้นหรือไม่กำไรเพิ่มขึ้นหรือไม่ ยอดขายเพิ่มขึ้นหรือไม่ ระดับผลผลิตเพิ่มขึ้นหรือไม่ ผลกำไรผลตอบแทนการลงทุนอัตราผลตอบแทนต่อหุ้น เพิ่มขึ้นหรือไม่ บางบริษัทเห็นว่ากลยุทธ์จะต้องได้รับการแก้ไข ถ้าคำตอบของคำถามเหล่านั้นได้รับการยืนยัน กลยุทธ์ทั้งหลายอาจถูกแก้ไข แต่เหตุผลอาจจะทำให้เข้าใจผิดเพราะว่าการประเมินกลยุทธ์ต้องทำทั้งระยะสั้นและระยะยาว กลยุทธ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นผลในระยะสั้นจนกระทั่งสายเกินกว่าจะแก้ไขแล้วมันเป็นไปได้ที่จะแสดงว่า กลยุทธ์ไหนจะดีที่สุดจะได้ผลการประเมินจึงเป็นสิ่งที่เดียวที่จะทำได้

สุพานี สฤกษ์วานิช (2562, หน้า 48) ให้ความหมายการควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์ หมายถึงกระบวนการของการควบคุมที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ระดับขององค์กร คือ ระดับขององค์กรโดยรวม ระดับของหน่วยกิจ และระดับของหน้าที่งานเพื่อให้สามารถประเมินได้ว่า องค์กรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ตั้งไว้ และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมและประเมินกลยุทธ์เพื่อติดตามไว้ว่า มีการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่วางไว้หรือไม่ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ และสอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กรและกลไกต่างๆ ในการควบคุมเพื่อประเมินว่าสภาพแวดล้อมมีความสำคัญและสัมพันธ์กับกิจการนั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง และกิจการได้ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไรบรรลุตามกำหนดไว้หรือไม่ มีความแตกต่างไปจากแผนมากน้อยเพียงใด สาเหตุความ

แตกต่างกันนั้นเกิดจากอะไร เพื่อหาวิธีแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อสามารถจัดวางวัดและผลประโยชน์ตอบแทนให้เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ตามแผนกลยุทธ์นั้น

จินตนา บุญบงการ และณัฏฐพันธ์ เซจรรนันท์ (2562, หน้า 39-40) ได้กล่าวถึงการประเมินกลยุทธ์ (Evaluation of Strategy) เป็นงานที่สำคัญที่มีผลต่อเนื่องถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลยุทธ์ จะส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ขององค์กรดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีการประเมินกลยุทธ์เพื่อให้แน่ใจว่ากลยุทธ์มีความเหมาะสมกับความต้องการและสถานการณ์ขององค์กร และวิเคราะห์ทางเลือกข้อดีและข้อเสีย เพื่อให้แน่ใจทางเลือกนั้นเกิดประโยชน์แก่องค์กรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อนิวัช แก้วจำนงค์ (2562, หน้า 146-147) ได้กล่าวถึงการประเมินกลยุทธ์ ต้องคำนึงถึงหลักพื้นฐานของการประเมิน (Strategy Evaluation Principles) 3 ประการ ได้แก่ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความเหมาะสม หลักเกณฑ์ที่เป็นไปได้ และหลักเกณฑ์การยอมรับได้ดังนี้

1. หลักความเหมาะสม (Suitability) เป็นหลักในการประเมินว่า กลยุทธ์หรือทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่ใช้มีความเหมาะสมเพียงใด โดยพิจารณาควบคู่ไปกับสภาพแวดล้อมภายนอกหรืออาจตรวจสอบดูว่ากลยุทธ์ที่นำมาใช้กลยุทธ์ใดสามารถนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นภัยอันตรายต่อองค์กรหรืออาจจะเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่อาศัยช่องว่างที่เปิดกว้างในแง่ของโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงจุดแข็ง นั่นคือ การใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานหรืออาจหมายถึงกลยุทธ์ที่เหมาะสมในแง่ที่หาทางหลีกเลี่ยงส่วนที่เป็นผลมาจากจุดอ่อน เป็นกลยุทธ์ที่พยายามแก้ไขจุดจุดตันที่จะเป็นปัญหาสำหรับองค์กรก็ได้ หลักการความเหมาะสมจำเป็นต้องพิจารณากลยุทธ์ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ SWOT ด้วย

2. หลักความเป็นไปได้ (Feasibility) เป็นการประเมินในลักษณะการประเมินกลยุทธ์ที่นำมาใช้ว่ามีโอกาสเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด สามารถดำเนินการได้ด้วยทรัพยากรที่องค์กรมีอยู่หรือไม่ หรือเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมโดยคำนึงความเป็นไปได้ของการกำหนดทิศทางว่า องค์กรมีโอกาาสในการบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แตกต่างกันรวมถึงทรัพยากรที่มีในองค์กร

3. หลักการยอมรับได้ (Acceptability) เป็นการพิจารณาว่ากลยุทธ์ที่ใช้ถึงแม้ว่าจะมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติแต่ต้องคำนึงข้อเท็จจริงว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรจะเห็นด้วยและยอมรับได้มากน้อยเพียงใด ในการประเมินกลยุทธ์สามารถใช้หลักเกณฑ์และองค์ประกอบที่ต่างกันได้ในแต่ละองค์กรทั้งนี้ในการประเมินกลยุทธ์ ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัย 3 ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบได้แก่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยการถ่วงน้ำหนัก ข้อจำกัดในการใช้ทรัพยากร

(Resource Utilization) และวัฒนธรรมองค์กร (Cooperate Culture) เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์ สำหรับเป็นแนวทางในการประเมินความเหมาะสมของแต่ละกลยุทธ์

นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร, (2563, หน้า 57) กล่าวว่า การประเมินกลยุทธ์ผู้เข้าร่วมทำการประเมินกลยุทธ์ทั้งหมดโดยการพิจารณาและตรวจสอบใน 3 ประเด็น คือ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับในกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ด้วยกันเอง ถ้าหากพบว่ามีบางกลยุทธ์ไม่สอดคล้องหรือรองรับกับกลยุทธ์อื่นๆ เลยกกลุ่มต้องช่วยกันประเมินกลยุทธ์นี้และตัดสินใจว่าควรจะใช้กลยุทธ์นี้หรือไม่ ถ้าควรใช้หรือไม่ควรใช้สำหรับกลยุทธ์ที่ผ่านการประเมินแล้วจะเป็นกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การประเมินกลยุทธ์จะกระทำเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินโดยใช้เกณฑ์ 3 ประการคือ มีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นไปได้หรือไม่และยอมรับกันหรือไม่ ทั้งนี้อาจมีกลยุทธ์ทางเลือกที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้ง 3 ประการ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการใช้เกณฑ์ประเมินกลยุทธ์

กลยุทธ์	เหมาะสมหรือไม่	เป็นไปได้หรือไม่	ยอมรับกันได้หรือไม่
1.....	√	√	√
2.....	√	-	√
3.....	√	√	√
4.....	-	√	√
ฯลฯ			

2. พิจารณาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ในแต่ละด้าน โดยอาจใช้วิธีแผนที่กลยุทธ์ (Strategic Map)

3. พิจารณาและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ที่ผ่านการประเมินด้วยเกณฑ์ข้างต้นแล้วกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มโดยคาดว่าเมื่อนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติแล้วสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่มได้

สุวัฒน์ ศิรินิรัตน์ (2564, หน้า 66-67) ได้กล่าวถึงการประเมินกลยุทธ์ว่าก่อนที่จะนำกลยุทธ์ไปสร้างเป็นแผนระดับองค์กรสิ่งที่ควรปฏิบัติคือ การประเมินเพื่อความแน่ใจในความถูกต้อง โดยมีเกณฑ์การพิจารณาได้แก่ 1) ต้องมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนดขึ้น

2) ต้องมีความสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรเพื่อมั่นใจว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง 3) กลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นต้องสนับสนุนต่อกันและไม่ขัดแย้งกันเอง 4) ในการวิเคราะห์สถานการณ์ ได้ให้ความสำคัญต่อการใช้จุดแข็งขององค์กรในโอกาสที่มีอยู่ในการวิเคราะห์ไปสู่การดำเนินการในแผนงานขององค์กร 5) ให้ความสำคัญต่อมุมมองด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในและด้านการเรียนรู้ พัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

สมชาย ภคภาสวณิช (2564, หน้า 132-133) ได้อธิบายเกี่ยวกับการประเมินกลยุทธ์ไว้ดังนี้ หลักเกณฑ์ในการประเมินกลยุทธ์ประการแรกคือ การยึดหลักการพิจารณาความเหมาะสม (Suitability) ซึ่งเป็นการประเมินดูว่า กลยุทธ์หรือทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่ใช้นั้นเหมาะสมเพียงไร คำว่าเหมาะสมเพียงไรในกรณีนี้อาจหมายถึง เป็นกลยุทธ์ที่สามารถนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีภัยอันตราย (Threat) หรืออาจจะเป็นกลยุทธ์ที่อาศัยช่องว่างที่เปิดกว้างในแง่ของโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม (Opportunity) หรือเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงจุดแข็ง กล่าวโดยง่ายก็คือการใช้จุดแข็งให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินการ หรืออาจหมายถึงเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในแง่ที่หลีกเลี่ยงส่วนเป็นผลมาจากจุดอ่อน (Weakness) เป็นกลยุทธ์ที่พยายามแก้ไขจุดดุดันที่เป็นปัญหา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเกณฑ์ในการที่จะดูความเหมาะสมนั้นก็คือ การพิจารณากลยุทธ์คู่ไปกับเรื่อง SWOT Analysis หลักเกณฑ์พื้นฐานในการประเมินกลยุทธ์ประการที่สองคือ การพิจารณาบนพื้นฐานของหลักเกณฑ์ความเป็นไปได้ (Feasibility) กล่าวคือเป็นลักษณะของการประเมินกลยุทธ์ที่นำมาใช้นั้นมีโอกาสที่เป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน สามารถดำเนินการได้ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของกรอบภายในขององค์กร โดยมองถึงความเป็นไปได้ในเรื่องของทิศทาง กล่าวคือเป็นการประเมินว่ากลยุทธ์นั้นมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จบนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรและบนพื้นฐานของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องระดับใดและเพียงใด หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) อีกประการหนึ่งก็คือ การพิจารณาถึงการยอมรับ (Acceptability) กล่าวคือเป็นการพิจารณาว่ากลยุทธ์ที่ใช้นั้นถึงแม้ว่าจะมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ แต่ต้องคำนึงว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรนั้นไม่คัดค้านและยอมรับกลยุทธ์ดังกล่าว และยังรวมถึงการยอมรับในระดับประเทศ เป็นมาตรการที่คิดว่าสามารถเป็นที่ยอมรับทางการเมือง ถ้าหากว่าโครงการต่างๆ เหล่านั้นเป็นที่เกี่ยวข้องกับกลไกหรือองค์กรทางด้านการเมือง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2564, หน้า 98-99) ทฤษฎีการประเมินผลการดำเนินงาน (A Theory of Performance Evaluation) การดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ จำเป็นต้องมีกลยุทธ์และตรรกะของการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเป็นคำรวมที่มีส่วนประกอบของผลผลิต ผลกระทบ และผลลัพธ์ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของการดำเนินงานและความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ควรครอบคลุมถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของ

ผลการดำเนินงาน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยหลักการประเมินผลการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีองค์การทุกแห่งย่อมมีภาพของความสำเร็จเป็นของตนเอง การบริหารงานในองค์การต่างมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่องค์การปรารถนา วงจรของการบริหารงานให้สำเร็จจึงประกอบไปด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานของความสำเร็จที่ชัดเจน การวางแผนดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติงาน และการติดตามกำกับผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก องค์การสามารถนำไปสู่การพัฒนาความมุ่งหมายในระดับต่างๆ ขององค์การ พันธกิจ (Mission) ซึ่งเป็นหน้าที่หรืองานพื้นฐานขององค์การ จุดมุ่งหมาย (Goals) อันเป็นจุดหมายปลายทางในการดำเนินงานขององค์การ วัตถุประสงค์ (Objectives) อันเป็นจุดมุ่งหมายที่จำแนกรายละเอียดตามแผนปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการกำหนดเป้าหมาย (Targets) ซึ่งเป็นรูปธรรมของความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2. การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมาย (Purposes) ระดับต่างๆ เหล่านั้น จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ (Strategy) การดำเนินงานและกิจกรรมที่เหมาะสมการสร้างโมเดลเชิงตรรกะ (Logic Model) ของการดำเนินการสู่ผลสัมฤทธิ์เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานบังเกิดผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายของความสำเร็จด้วยการพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และกิจกรรมที่จำเป็นของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อสร้างโครงข่ายของการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งติดตามกำกับงาน เพื่อปรับปรุงแก้ไข และประเมินสรุปผลการดำเนินงาน

3. ความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลสัมฤทธิ์ เป็นคำรวมที่มีมาจากส่วนประกอบของผลหลายส่วนที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน สามารถเรียงลำดับจากกระบวนการสู่นามธรรม คือ ผลผลิต (Outputs) เป็นผลโดยตรงจากการดำเนินกิจกรรม ผลกระทบ (Impacts) เป็นผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากผลผลิตและผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นผลจุดหมายปลายทางที่เกิดเนื่องจากผลกระทบ

4. การประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณค่าของการดำเนินงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่สำคัญซึ่งสามารถสะท้อนคุณภาพหรือความสำเร็จของการดำเนินงาน ครอบคลุมถึงประสิทธิผล (Effectiveness) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และความพึงพอใจ (Satisfaction) ของกลุ่มเป้าหมายและผู้ปฏิบัติงาน

5. กระบวนการประเมินผลการดำเนินงาน ควรประกอบด้วยการศึกษาวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายขององค์การ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการดำเนินงานวิเคราะห์โครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้าทรัพยากร กระบวนการและผลการดำเนินงาน ติดตามกำกับ การปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดผลการดำเนินงานสำหรับเปรียบเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ

วัดผลการดำเนินงานสำหรับเปรียบเทียบกับผลที่คาดหวัง เพื่อตัดสินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน และใช้ผลการประเมินสำหรับพัฒนาความสำเร็จของการดำเนินในระดับขั้นที่สูงยิ่งขึ้นต่อไป

รูเมลท์ (Rumelt, 2011) เสนอหลักการประเมินกลยุทธ์ คือ 1) ความคงเส้นคงวา (Consistency) 2) ความเข้ากันได้ (Consonance) 3) ความเป็นไปได้ (Feasibility) 4) ความได้เปรียบ (Advantage) 5) ความเข้ากันได้และความได้เปรียบเป็นการประเมินจากปัจจัยภายในของบริษัท

สรุปได้ว่า การประเมินกลยุทธ์ (Strategy Evaluation) นั้นเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนากลยุทธ์ ก่อนที่จะนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการในระดับองค์การ เพื่อเป็นการทำให้มั่นใจได้ว่ากลยุทธ์ที่ได้กำหนดขึ้นนั้นสามารถนำไปปฏิบัติเพื่อตอบสนององค์การได้ ต้องหลักพิจารณาในการประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านการยอมรับได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์

นักวิชาการหลายท่านได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ ดังต่อไปนี้

สุทธิพงษ์ ธรรมสอน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา 2) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา 3) การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ 2) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ

เพ็ญศรี แสนหา (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนบ้านหนองอีเก้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยมีกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 2) การยกร่างกลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการ

คุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 3) การตรวจสอบร่างกลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 4) การทดลองใช้กลยุทธ์และคู่มือ การใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 5) การติดตามผลการทดลองใช้กลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 6) การประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล 7) การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องของ กลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล

แซนเดอร์ส (Sanders, 2011) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารระดับกลางขององค์กรในเครือคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย โดยมี กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับกลาง 2) การศึกษาและจัดอันดับความต้องการ จำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับกลาง 3) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับกลาง 4) การยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับกลาง 5) การประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ระดับกลาง 6) การปรับปรุงร่างกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารระดับกลาง ตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 7) การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารระดับกลาง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากลยุทธ์ข้างต้น สรุปกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ ได้ว่า มีการดำเนินการใน 2 แบบ ได้แก่ แบบที่มีการทดลองใช้กลยุทธ์ และแบบที่ไม่มีการทดลองใช้กลยุทธ์ ซึ่งสรุปขั้นตอนสำคัญในการพัฒนากลยุทธ์ได้ 9 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษา ข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพ ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสิ่งที่ต้องการพัฒนา 2) การยกร่างกลยุทธ์และคู่มือการใช้ร่าง กลยุทธ์ 3) การตรวจสอบร่างกลยุทธ์และคู่มือการใช้ร่างกลยุทธ์ 4) การปรับปรุงร่างกลยุทธ์และคู่มือ การใช้ร่างกลยุทธ์ให้เป็นกลยุทธ์และคู่มือการใช้กลยุทธ์ที่สมบูรณ์ 5) การทดลองใช้กลยุทธ์ตามคู่มือ การใช้กลยุทธ์ 6) การติดตามประเมินผลการทดลองใช้กลยุทธ์ 7) การประเมินสอดคล้อง ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ 8) การปรับปรุงกลยุทธ์ ตามผลการประเมินความถูกต้อง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ของกลยุทธ์ 9) การนำเสนอกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

นักวิชาการหลายท่านได้ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการขยะ ดังต่อไปนี้

วิทยา ทศนไพบูลย์ (2560, หน้า 205) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประธานสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการขยะตามกฎหมายแต่บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือมีไม่เพียงพอ และการบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ 2) กลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร มี 9 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนาการจัดทำแผนจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) พัฒนาการจัดทำงบประมาณในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) สร้างเสริมสมรรถนะผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะร่วมกับชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ 4) สร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียงในการบริหารจัดการขยะร่วมกับชุมชนท้องถิ่น 5) ปลุกฝังและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น 6) ส่งเสริมให้มีหน่วยงานหลักในท้องถิ่นรับผิดชอบจัดการขยะ 7) พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่นในการจัดการขยะ 8) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการจัดการขยะ และ 9) ปรับปรุงกระบวนการควบคุมกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมาก

พัชรพล ทะจะกัน (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการขยะในชุมชนเกษตรกรบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการของการจัดการขยะในชุมชนและผลของการจัดการขยะในชุมชนบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะของชุมชนบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะกรรมการชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาล และตัวแทนชาวบ้านในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการขยะของชุมชนบ้านกอม่วง พบว่า มีการตั้งกลุ่มคณะกรรมการของชุมชนบ้านกอม่วงเป็นหลักในการจัดการขยะ โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “โครงการสิ่งแวดล้อมขยะในชุมชนบ้านกอม่วง” มีเริ่มเรียนรู้เรื่องการจัดการขยะจากการเข้าร่วมงาน Big Cleaning Day ที่เทศบาลได้จัดขึ้น จากมีการสำรวจสถานการณ์ขยะในหมู่บ้านสำรวจข้อมูลโรคไข้เลือดออก มีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ในชุมชนเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยจัดตั้งโครงการกองทุนขยะบุญขึ้น มีการส่งเสริมการแยกขยะของชุมชนมีการกำหนดหลักการคัดแยกขยะของชุมชน ได้แก่ ทุกครัวเรือนมีการใช้หลักการ 3R Reduce Reuse และ Recycle การใช้ถุงพลาสติกในครัวเรือน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะไม่มีถุงขนม ห้ามให้มีการเผาขยะภายในเขตบริเวณชุมชน และทุกครัวเรือนต้องมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง มีการจัดสวัสดิการให้สมาชิกในชุมชน มีการสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในชุมชน มีการนำหลัก 3R มาใช้ในการจัดการขยะ และมีการรณรงค์การจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะของชุมชนบ้านกอม่วง ได้แก่ คณะกรรมการมีความขยัน ซื่อตรงต่อการทำงาน กระตือรือร้นในการจัดการขยะ มีความคล่องตัวในการประสานงานของกลุ่มสูง และมีความพร้อมในการเข้ามาจัดการขยะสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือ และเทศบาลตำบลอุโมงค์ให้การสนับสนุนทำให้ชุมชนบ้านกอม่วงมีความสำเร็จโดดเด่นในด้านการจัดการขยะ

อรอุมา รัตนพล (2562, หน้า 58) ทำวิจัยเรื่อง การจัดการขยะในชุมชนเมืองอีสาน : อำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการจัดการขยะในชุมชนเมืองอีสานในมิติอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 2) เปรียบเทียบการจัดการขยะในชุมชนเมืองและชุมชนชนเมืองในมิติอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และประชาชน ผู้ร่วมในกิจกรรมการจัดการขยะในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การพรรณนาตามสภาพความเป็นจริง จากการตีความการให้ความหมายในประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบททั่วไปของการจัดการขยะนั้นยังคงเป็นทิศทางการจัดการภายใต้นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน ปัญหาและความต้องการในชุมชนเองนั้น ประชาชนในชุมชนจะรับทราบปัญหา ความต้องการที่แท้จริง การส่งเสริมสนับสนุนหรือการเสริมสร้างพลังชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่หลายฝ่ายมุ่งหาแนวทางให้ชุมชนหรือประชาชนเกิดความตระหนักรู้ เช่นเดียวกับการจัดการขยะชุมชนที่เกิดขึ้น ภายใต้แนวคิด “ขยะเกิดขึ้นที่ใด ย่อมเป็นความรับผิดชอบของพื้นที่นั้น” 2) การจัดการขยะในชุมชนเมืองและชุมชนชนเมือง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการจัดการขยะโดยผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนได้มีบทบาทในการจัดการชุมชน

โดยการดำเนินงานจะเป็นในลักษณะเครือข่ายในชุมชน การดึงกลุ่มพลังมวลชนเข้ามาร่วมในการบริหารจัดการ อาทิเช่น กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการจัดการชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการขยะ โดยโครงสร้างชุมชนแล้วทุกชุมชนมีโครงสร้างทางสังคมเหมือนกัน แต่สภาวะการเป็นผู้นำในแต่ละชุมชนแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากความสำเร็จของการจัดการขยะของทั้งสองพื้นที่เกี่ยวเนื่องจาก ผู้นำชุมชนมีสภาวะในการเป็นผู้นำสูง มีความเสียสละให้แก่ชุมชน การช่วยเหลือเกื้อกูล ความเอาใจใส่ ก่อให้เกิดความศรัทธาต่อคนในชุมชน การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในชุมชน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในชุมชนเกิดขึ้นได้ง่าย

พระศักดิ์ชัย จิรสีโล (2564, หน้า 156) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 2) พัฒนาจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของ ตำบลสันสลีอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 3) เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานชมรมผู้สูงอายุ ผู้นำท้องถิ่น ตัวแทนเครือข่าย กลุ่มนักเรียน ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการอบรมให้ความรู้แนวทางการจัดการขยะและจัดกิจกรรมการจัดเก็บขยะร่วมกับเยาวชน นำรูปแบบการจัดการขยะที่ได้นำไปปฏิบัติ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์พูดคุยแบบไม่เป็นทางการ การวิเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ด้านวิจัย และด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ร่วมกันลดการใช้โฟมและถุงพลาสติก ซึ่งหลังจากเลิกใช้จะกลายเป็นขยะอันตรายจำนวนมากทิ้งสะสมอยู่ในชุมชน และสร้างปัญหาสุขภาพ นอกจากนั้นการใช้ภาชนะโฟมและพลาสติกบรรจุอาหารอาจเสี่ยงเกิดผลเสียต่อสุขภาพ เป็นสารก่อมะเร็ง ประชาชนสามารถลดขยะได้ตามแนวคิดลดขยะให้เป็นศูนย์ โดยเริ่มที่ตัวเองใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก ใช้ขวดน้ำแก้วน้ำส่วนตัว ใช้ภาชนะใส่อาหารที่สามารถล้างและนำกลับมาใช้ซ้ำได้ คิดก่อนทำ ก่อนใช้ทรัพยากร ส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติในชีวิตประจำวัน 2) การพัฒนาจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย การมุ่งเน้นการจัดการขยะที่ต้นทางเพื่อการจัดการที่ยั่งยืน เริ่มจากส่งเสริมการคัดแยกขยะจากต้นทางลดปริมาณขยะจากครัวเรือน ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าหรือแปรรูปขยะมูลฝอย ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดลง ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบการกำจัดลดลงและมีการกำจัดที่ถูกวิธีเพิ่มมากขึ้น โดยดำเนินการภายใต้หลัก “ประชารัฐ” โดยใช้หลัก 3Rs คือ การใช้น้อย การใช้ซ้ำ การรีไซเคิลหรือการแปรรูปใช้ใหม่ แนวคิด

และแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นน้อยลง 3) เสริมสร้างเครือข่ายการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยใช้หลักการแบบมีส่วนร่วมโดยที่ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และรับ ผลประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ยังใช้หลักการส่งเสริมการบริหารจัดการเป็นไปตามวงจรวัฏจักรเดมมิง หรือ PDCA ของ (Dr. Deming) ที่เน้นการเผยแพร่ภูมิปัญญาแบบตะวันตก ผสมผสานกับภูมิปัญญาแบบตะวันออก อันเน้นการปลูกจิตสำนึกการตรวจสอบด้วยตนเอง ส่วนการประเมินผลก็เน้นตามทฤษฎีระบบ คือประเมินตั้งแต่ด้านวัตถุประสงค์ กระบวนการ ผลลัพธ์ และยังสามารถนำรูปแบบการศึกษานี้ไปพัฒนาการบริหารจัดการขยะกับหน่วยงานอื่นๆ ได้

สร้างบุญ ชันทอง (2567, หน้า 381) ได้ทำวิจัยเรื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเป็นแนวทางหรือกระบวนการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดความยั่งยืน ดำเนินการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบยั่งยืนควรดำเนินการตามแนวทาง 3 ระยะ แนวทางระยะที่ 1 การจัดการขยะมูลฝอยต้นน้ำ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปดำเนินการเพื่อเป็นการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยจากครัวเรือนตามหลักการ 3Rs ซึ่งกระบวนการนี้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่แล้ว ประชาชนจึงมีองค์ความรู้ในการจัดการจัดการขยะมูลฝอยแต่ยังมีขยะมูลฝอยที่ประชาชนไม่สามารถจัดการได้ซึ่งต้องส่งต่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ แนวทางระยะที่ 2 การจัดการขยะมูลฝอยกลางน้ำ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหัวใจสำคัญ มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (Cluster) เพื่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม และแนวทางระยะที่ 3 การจัดการขยะมูลฝอยปลายน้ำ เป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพหรือเกิดศูนย์บริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร

ณัฐธินิชา ลายเมฆ (2567) ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง มาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคของประเทศไทยเกี่ยวกับการควบคุมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ 2) ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บ รวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะว่ากฎหมาย ณ ปัจจุบันของประเทศไทยสามารถปรับใช้ได้จริงหรือไม่ 3) ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับรถบรรทุกขยะจากขยะมูลฝอยชุมชนตาม

กฎหมายสาธารณสุขเกาหลี เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางให้ประเทศไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ

4) เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับรถบรรทุกขยะจากขยะมูลฝอยชุมชน ดำเนินการวิจัยโดยใช้การศึกษาค้นคว้าแบบวิจัยเอกสาร ได้แก่ กฎหมายที่ให้อำนาจและหน้าที่ในการจัดการรถบรรทุกขยะจากขยะมูลฝอยชุมชน กฎกระทรวง มติ คณะรัฐมนตรี บทความทางกฎหมาย วิจัยกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง วิทยานิพนธ์ และเอกสารวิชาการ อื่นๆ แล้วนำข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาวิเคราะห์เชื่อมโยงปัญหา เพื่อหาข้อสรุปของปัญหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะของประเทศไทย ได้แก่ ปัญหาการเก็บรวบรวมคัดแยกและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชน ปัญหาการควบคุมป้องกันมลพิษจากรถบรรทุกขยะ ปัญหาการดูแลบำรุงรักษารถบรรทุกขยะ ปัญหาการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจเก็บรวบรวมขยะ ปัญหาการตรวจสอบติดตามและควบคุมเส้นทางขนส่งรถบรรทุกขยะ และปัญหาการคุ้มครองรักษาคุณภาพสุขภาพอนามัยและสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานในรถบรรทุกขยะ 2) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ ณ ปัจจุบันของประเทศไทยมีเพียงแนวปฏิบัติ กฎหมายที่มีนั้นนำมาแก้ปัญหาได้ไม่สมบูรณ์ 3) มาตรการทางกฎหมายสาธารณสุขเกาหลีที่เป็นแนวทางให้ประเทศไทย ได้แก่ สถานที่ขนถ่ายต้องได้มาตรฐานและป้องกันมิให้รถบรรทุกขนานำมลพิษกลับมาสู่ภายนอก สร้างของเสียให้ได้น้อยที่สุดและตระหนักถึงความปลอดภัยของรถบรรทุกขยะ เพิ่มมาตรการการตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยและบำรุงรักษารถบรรทุกขยะเพิ่มรายละเอียดการจัดทำรายงานหรือขอใช้ความเสียหายจากการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและตรวจสอบได้โดยระบุในการต่อใบอนุญาตดำเนินการเกี่ยวกับขยะมูลฝอย จัดทำ GPS หรือระบบโปรแกรมคำนวณขยะและเส้นทางเก็บรวบรวมเข้าถึงทุกพื้นที่ จัดช่องทางให้ประชาชนแจ้งสถานการณ์ของแต่ละท้องที่หรือตรวจสอบติดตามการเดินทางรถบรรทุกขยะได้ และเพิ่มสวัสดิการรักษายาบาล ค่ารักษายาบาล ประกันอุบัติเหตุ และค่าตอบแทนให้กับผู้ปฏิบัติรถบรรทุกขยะให้สูงขึ้น 4) เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาฯ ในลักษณะข้อเสนอแนะด้านกฎหมายและนโยบาย ได้แก่ ควรมีมาตรการการจัดการผู้ประกอบการธุรกิจรถบรรทุกขยะเพื่อให้ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ควรต้องมีนโยบายและมาตรการส่งเสริมให้สามารถนำพาขยะใช้งานบนท้องถนนได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยและสภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชน และการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดการเส้นทางการเดินรถบรรทุกขยะ

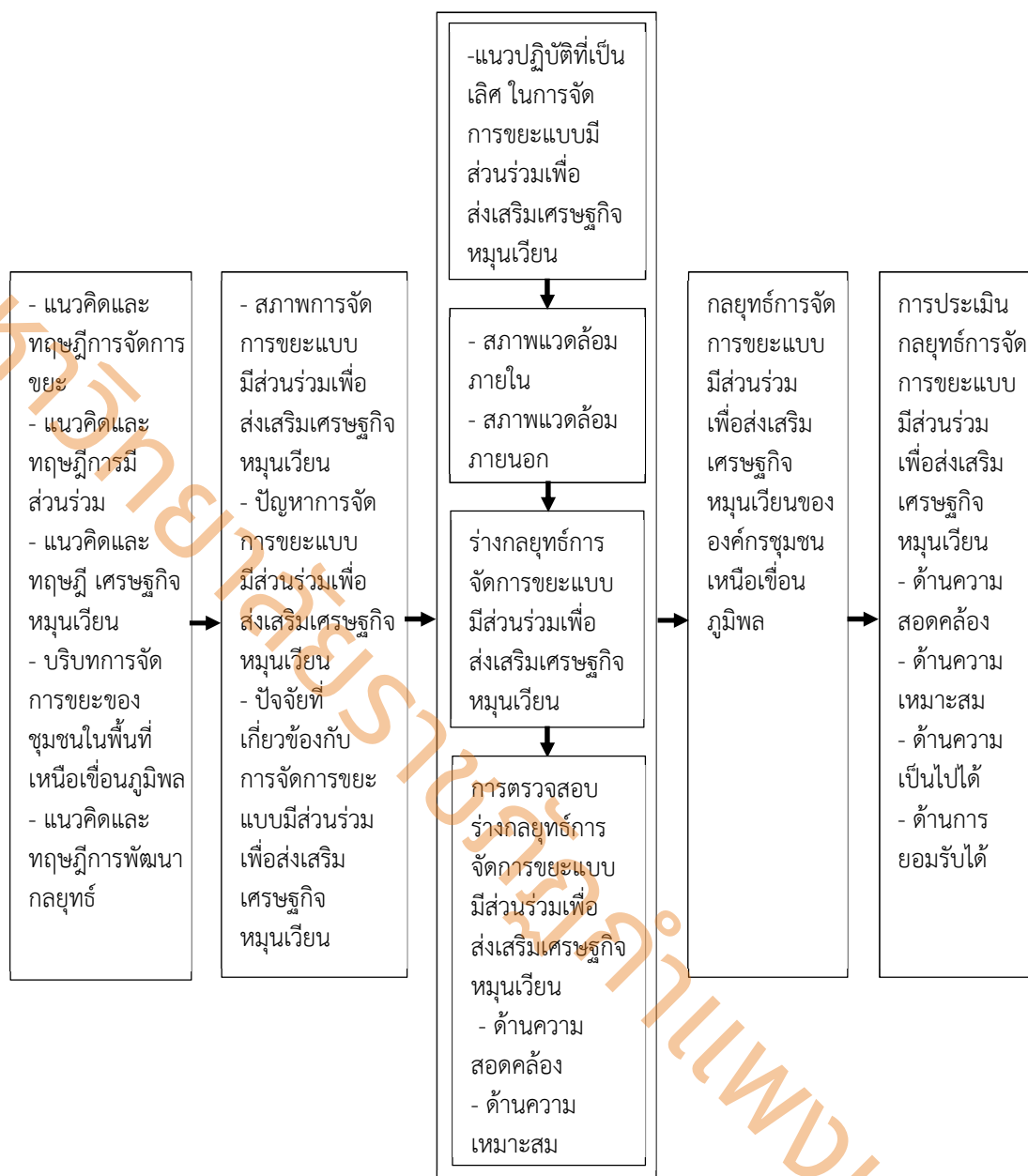
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ พบว่ามีการวิจัยในประเด็นดังนี้

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการขยะในชุมชนเกษตรกร การจัดการขยะในชุมชนเมืองอีสาน การพัฒนาจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบล แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรการ

ทางกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ ดำเนินการวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน ตัวแทนเครือข่าย กลุ่มนักเรียน และประชาชนผู้ร่วมในกิจกรรมการจัดการขยะในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลการใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดการขยะเป็นงานในหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ มีการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน มีการสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะ และมีการใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ ทั้งนี้ชุมชนเกษตรกร ชุมชนเมืองอิสาน และชุมชนในระดับตำบลมีการดำเนินการจัดการขยะที่ใช้หลักการร่วมกันคือ การมีส่วนร่วมและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ และข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับบริบทการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยมีการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล แล้วดำเนินการพัฒนากลยุทธ์ด้วยการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) การยกย่องกลยุทธ์ การตรวจสอบกลยุทธ์ และการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัย ปรากฏดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นการวิจัยและพัฒนา ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน
ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

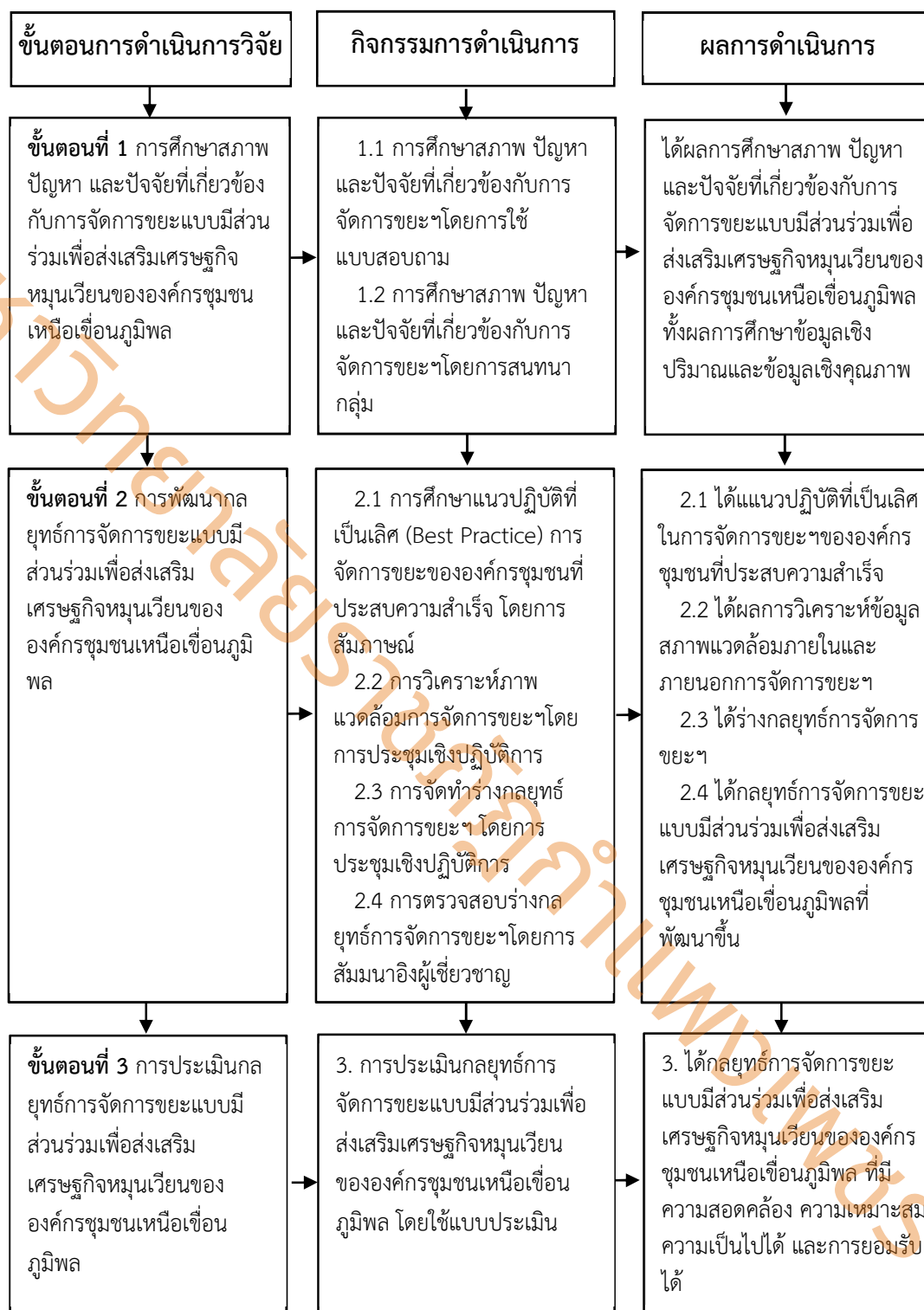
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

รายละเอียดในการดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

กรอบกระบวนการดำเนินการวิจัย

กรอบกระบวนการดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวิจัย กิจกรรมการดำเนินการ
และผลการดำเนินการ ปรากฏดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงกรอบกระบวนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือ เขื่อนภูมิพล

การศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ดำเนินการ
2 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยใช้ แบบสอบถาม

การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะฯ โดยใช้
แบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมี
ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 23 ตำบล
ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 1,390 คน
ประกอบด้วย

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 244 คน
 2. หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำนวน 249 คน
 3. หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและพนักงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 128 คน
 4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยใหญ่บ้าน จำนวน 135 คน
 5. ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 634 คน
- ซึ่งรายละเอียดจำนวนประชากร ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และ
ตำแหน่ง

ลำดับ ที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบลหรือ เทศบาลตำบล	นายก ปลัด	หัวหน้า	หัวหน้า	กำนัน	ประธาน	รวม
		และสภา องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ส่วนงานและ เจ้าหน้าที่ สิ่งแวดล้อม องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ส่วนงาน และงาน บริเวณ เชื่อนภูมิพล ฝิ่งซ้าย และขวา	ผู้ใหญ่บ้าน และ ประชาชน	ชุมชน กรรมการ ชุมชน และ ประชาชน	
1.	ตำบลบ้านแปง	20	12	8	10	8	58
2.	ตำบลแม่สอย	22	11	10	11	6	60
3.	ตำบลหางดง	21	12	12	10	9	64
4.	ตำบลบ่อหลวง	22	10	8	11	8	58
5.	ตำบลฮอด	24	12	12	10	9	67
6.	ตำบลบ้านตาล	22	14	12	10	7	55
7.	ตำบลบ้านแอ่น	22	11	10	10	7	60
8.	ตำบลนาคอเรือ	21	12	8	10	8	58
9.	ตำบลบงตัน	20	11	10	10	9	60
10.	ตำบลท่าเดื่อ	20	11	8	10	6	55
11.	ตำบลอมก๋อย	22	12	12	10	7	63
12.	ตำบลดอยเต่า	21	11	12	11	6	61
13.	ตำบลโป่งทุ่ง	21	12	8	10	8	59
14.	ตำบลแม่ลาน	20	11	10	10	8	59
15.	ตำบลยางเปียง	21	14	8	10	6	59
16.	ตำบลก้อ	20	11	12	10	8	61
17.	ตำบลม่อนจอง	20	12	10	10	7	59
18.	ตำบลแม่ตื่น	22	12	10	10	9	63
19.	ตำบลแม่พริก	21	13	8	11	7	60
20.	ตำบลบ้านนา	21	11	12	10	8	62
21.	ตำบลพระบาทวังดวน	20	12	8	10	8	58

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบลหรือ เทศบาลตำบล	นายก ปลัด	หัวหน้า	หัวหน้า	กำนัน	ประธาน	รวม
		และสภา องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ส่วนงานและ เจ้าหน้าที่ สิ่งแวดล้อม องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	ส่วนงาน และงาน บริเวณ เชื่อนภูมิพล ฝิ่งซ้าย และขวา	ผู้ใหญ่บ้าน และ ประชาชน	ชุมชน กรรมการ ชุมชน และ ประชาชน	
22.	ตำบลยกกระบัตร	20	12	10	11	6	59
23.	ตำบลสามเงา	21	10	10	10	9	60
รวม		484	269	228	235	174	1,390

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่
หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 12 ตำบล
ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน ลำปาง และจังหวัดตาก จำนวน 370 คน
โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)
กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมี
ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. สุ่มประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลซึ่งมีจำนวน 23 แห่ง
โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากจากรายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล
มาร้อยละ 50 ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลจำนวน 12 แห่ง
2. สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล จำนวน
12 แห่งที่สุ่มได้ โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นแบบโควต้า ตามจำนวนที่มีอยู่
ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด 370 คน โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย
ตามตำแหน่งหน้าที่ ดังนี้

2.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนแต่ละ 6 คน รวมจำนวน 72 คน

2.2 หัวหน้าส่วนงานและเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำนวนแห่งละ 6 -10 คน รวมจำนวน 92 คน

2.3 หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล จำนวน 4-6 คน
รวมจำนวน 52 คน

2.4 กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 6-7 คน รวมจำนวน 74 คน

2.5 ประธานชุมชน กรรมการชุมชน และประชาชน จำนวน 5-6 คน
รวมจำนวน 80 คน

ซึ่งรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบล และ
ตำแหน่ง

ลำดับ ที่	องค์การบริหาร ส่วนตำบลหรือ เทศบาลตำบล	นายก ปลัด และสภา องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	หัวหน้า ส่วนงานและ เจ้าหน้าที่ สิ่งแวดล้อม องค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	หัวหน้า ส่วนงาน และงาน บริเวณ เขื่อนภูมิพล ฝั่งซ้าย และขวา	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ ประชาชน	ประธาน ชุมชน กรรมการ ชุมชน และ ประชาชน	รวม
1.	ตำบลหางดง	6	8	6	6	5	25
2.	ตำบลฮอด	6	8	6	7	5	26
3.	ตำบลบ้านแอ่น	6	6	5	6	6	24
4.	ตำบลท่าเตี๋ย	6	8	4	6	6	26
5.	ตำบลอมก๋อย	6	8	6	6	5	25
6.	ตำบลดอยเต่า	6	8	6	6	5	25
7.	ตำบลยางเปียง	6	6	4	7	5	24
8.	ตำบลก้อ	6	8	6	6	6	26
9.	ตำบลแม่พริก	6	8	4	6	6	26
10.	ตำบลพระบาทวังดวน	6	6	4	6	5	23
11.	ตำบลยกกระบัตร	6	6	5	6	6	24
12.	ตำบลสามเงา	6	10	5	6	6	28
รวม		72	92	52	74	80	370

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือใช้ในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก และเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งตัวเลือก

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนดังนี้

5 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรและชุมชน

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

4. นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล และการจัดการขยะ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย วงษ์นายะ อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

6.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี ดวงทิพย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

6.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ลีตระกูล รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

6.4 นายสนั่น สายเครื่องษ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงอินตา

6.5 นายคมสันต์ บรรทัดจันทร์ หัวหน้าส่วนงานสิ่งแวดล้อมเชิงภูมิพล

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้แบบสอบถามที่ข้อคำถาม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

8. ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

9. นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัย และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.85 และ 0.89 ตามลำดับ

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้วยแบบสอบถามดังนี้

1. ขอนหนังสือราชการจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

2. ส่งหนังสือราชการ และแบบสอบถาม ไปที่ชุมชนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ติดตามรวบรวมแบบสอบถาม และนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนในการตอบ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
3. ข้อมูลปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121)
 - 4.51-5.00 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมาก
 - 2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อย
 - 1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม

การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ โดยการสนทนากลุ่ม ดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะฯ โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหาร จำนวน 6 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานบริหาร และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อมของ
เขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ

โดยการสนทนากลุ่มได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การสร้างและหาคุณภาพของแบบบันทึกการสนทนากลุ่มดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ
ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบบันทึก

3. สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เป็นแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

4. นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
โดยการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุม กองปฏิบัติการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังน้ำและ
พลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 น.-
12.00 น. ดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขออนุญาตให้
ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

2. ส่งหนังสือราชการ กำหนดการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม และเอกสาร
ประกอบการสนทนากลุ่มให้ผู้ให้ข้อมูล

3. ดำเนินการสนทนากลุ่มดังนี้

3.1 นำเสนอผลการวิจัยสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่ได้ศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1 ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มพิจารณา และเสนอความคิดเห็น

3.2 บันทึกข้อมูลความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่ได้จากแบบสอบถาม ลงในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

4. สรุปผลการสนทนากลุ่มและนำเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงสรุปผลการสนทนากลุ่ม ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปเป็นสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อนำไปวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2.2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์

การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ โดยมี

เกณฑ์คัดเลือกองค์กรที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน มีดังนี้ 1) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) เป็นองค์กรที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ที่มีการนำเทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี 2561 จำนวน 7 คน ดังนี้

1. นายกองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน
3. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นแบบปลายเปิด สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์

3. สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ โดยการ

สัมภาษณ์ ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา และ
ห้องประชุมเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 10-11
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ดังนี้

1. ขอนหนังสือราชการจากมหาลัราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์
ในการสัมภาษณ์
2. ส่งหนังสือราชการ และแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ให้ข้อมูล
3. สัมภาษณ์ จดบันทึก และบันทึกวิดีโอ
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และนำไป
วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นแนว
ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเวียน
ขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะ
แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในขั้นตอนที่ 2.3
ต่อไป

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมปฏิบัติการ (Workshop)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมปฏิบัติการ ดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะ ได้แก่ ผู้บริหารและ
ผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงาน
การจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มี
ประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน
2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 4 คน
3. หัวหน้าสำนักงานปลัด และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

4. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน

5. กำนันและผู้ใหญ่บ้านของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน

6. ประธานชุมชนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

7. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นแบบปลายเปิด บันทึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

การสร้างและหาคุณภาพของแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อกำหนดกลยุทธ์

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบบันทึก

3. สร้างแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เป็นแบบปลายเปิด ซึ่งมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพแวดล้อมภายใน ด้านจุดแข็งและจุดอ่อน

ตอนที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอก ด้านโอกาสและอุปสรรค

4. นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้า

พลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เชื้ออนุบาลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00-12.00 น.ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
2. ส่งหนังสือราชการ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้กับผู้ร่วมประชุม
3. จัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้
 - 3.1 นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 - 3.2 นำเสนอร่างผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
 - 3.3 ผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 - 3.4 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เสนอผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 3.5 ผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประเมินความสำคัญ และสภาพที่เป็นจริงของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 - 3.6 วิเคราะห์ผลการประเมินโดยการคำนวณค่าเฉลี่ยได้คะแนนความสำคัญ และคะแนนสภาพที่เป็นจริง นำมาคำนวณค่าน้ำหนัก และค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
 - 3.7 นำค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักมาจัดอันดับความสำคัญของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค และนำมาเขียนกราฟเพื่อกำหนดสถานการณ์หรือตำแหน่งกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 - 3.8 นำเสนออันดับความสำคัญของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และกราฟเพื่อกำหนดสถานการณ์หรือตำแหน่งกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม

เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ต่อผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำเสนอผลการประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงผลการประชุมเชิงปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค และกราฟเพื่อกำหนดสถานการณ์หรือตำแหน่งกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในขั้นตอนที่ 2.3 ต่อไป

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือรักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

3. หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมของเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

4. กำนันของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นแบบปลายเปิด บันทึกเกี่ยวกับการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

การสร้างและหาคุณภาพของแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำกลยุทธ์ และการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบบันทึก

3. สร้างแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

4. นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00-12.00 น.ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ส่งหนังสือราชการ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ และเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้ร่วมประชุม

3. จัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

3.1 นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเงื่อนไขภูมิพลในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ

3.2 นำเสนอร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ที่ผู้วิจัยยกร่าง โดยใช้เทคนิค SWOT Matrix

3.3 ผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

4. สรุปผลการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล เสนอผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำเสนอผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ต่อประธานกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

6. ปรับปรุงผลการประชุมเชิงปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปเป็นร่างกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ รวมทั้งภาพความเชื่อมโยงขององค์ประกอบ และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบ ร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในขั้นตอนที่ 2.4 ต่อไป

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ดังนี้

1. อดีตนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุข ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลที่มีประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็นแบบปลายเปิด บันทึกเกี่ยวกับการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

การสร้างและหาคุณภาพของแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบกลยุทธ์
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบบันทึก
3. สร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง และความเหมาะสมเป็นแบบปลายเปิด ซึ่งมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมขององค์ประกอบ

ตอนที่ 2 ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์

ตอนที่ 3 ความสอดคล้องและความเหมาะสมของกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. นำแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. นำแบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญแบบออนไลน์ ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00-12.00 น. ดังนี้

1. ขออนุญาตนำเอกสารจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์เรียนเชิญร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ส่งหนังสือราชการ กำหนดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และเอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญให้กับผู้ร่วมประชุม

3. จัดกิจกรรมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.1 นำเสนอร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ รวมทั้งภาพความเชื่อมโยงขององค์ประกอบ

3.2 ผู้ร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แก้ไข เพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล รวมทั้งภาพความเชื่อมโยงขององค์ประกอบ

3.3 สรุปผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เสนอผู้ร่วมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำเสนอผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา
สรุปเป็นกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
เหนือเขื่อนภูมิพล ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และ
มาตรการ รวมทั้งภาพความเชื่อมโยงขององค์ประกอบ และนำไปใช้เป็นข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ดำเนินการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการ
การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการ
การจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
และการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 21 คน ดังนี้

1. อดีตนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหัวหน้าฝ่าย
บริการสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่มีประสบการณ์
ในการประเมินโครงการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2. หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ที่มี
ประสบการณ์การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

3. ผู้ใหญ่บ้าน และประธานชุมชน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์
การจัดการขยะไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

4. ผู้อำนวยการโรงเรียน ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประสบการณ์การจัดการขยะ
ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

5. นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม หรือ
รักษาการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ประสบความสำเร็จ
ในการจัดการขยะ จำนวน 8 คน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ วุฒิศึกษาในระดับ
ปริญญาเอกจำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ แบบประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านความสอดคล้อง
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

การสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมิน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกลยุทธ์
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบประเมิน
3. สร้างแบบประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

พอเพียงขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ความสอดคล้องของกลยุทธ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของกลยุทธ์ เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
ในอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
ในอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
ในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ เป็นแบบปลายเปิด

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ
พิจารณาความถูกต้อง

5. ปรับปรุงแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6. จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบประเมิน ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อขอความอนุเคราะห์ประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้น
2. ส่งหนังสือราชการ เอกสารประกอบการประเมิน และแบบประเมินให้กับผู้ประเมินด้วยระบบออนไลน์ ทางไลน์ และอีเมล
3. ติดตามรวบรวมแบบประเมินที่ติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง และที่ส่งคืนทางไลน์ และอีเมล
4. นำแบบประเมินที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของการประเมินได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ
การยอมรับได้ของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กร
ชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ≥ 3.51 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

2. ข้อมูลข้อเสนอแนะในการพัฒนากลยุทธ์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

รายละเอียดของแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการใช้แบบสอบถาม

1.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการใช้แบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	183	49.46
- หญิง	187	50.54
2. อายุ		
- น้อยกว่า 20 ปี	22	5.95
- 20-40 ปี	179	48.38
- 41-60 ปี	143	38.65
- มากกว่า 60 ปี	26	7.02
3. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	127	34.33
- ปริญญาตรี	197	53.24
- สูงกว่าปริญญาตรี	46	12.43
4. ภารกิจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้ง		
- นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปลัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	41	11.08
- หัวหน้าส่วนงาน หรือเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	86	23.24
- หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล	50	13.51
- กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน	54	14.60
- ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชน	139	37.57
5. ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
- น้อยกว่า 5 ปี	55	14.86
- 5-10 ปี	101	27.30
- 11-15 ปี	105	28.38
- มากกว่า 15 ปี	109	29.46

จากตารางที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.54) มีอายุ 20-40 ปี (ร้อยละ 48.38) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 53.24) ปรชาชนชุมชนหรือกรรมการชุมชน (ร้อยละ 37.57) และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มากกว่า 15 ปี (ร้อยละ 29.46)

1.1.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษาสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 6-9

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1.1 ขยะอินทรีย์	140	37.84
1.2 ขยะรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้	81	21.89
1.3 ขยะทั่วไปหรือขยะที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้	187	50.54
1.4 ขยะอันตรายหรือขยะจากภาชนะบรรจุสารเคมี	49	13.24
1.5 ขยะจากผลผลิตทางการเกษตร	118	31.89
2. การกักเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
2.1 มีถังขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งบริเวณหน้าบ้าน	103	27.84
2.2 มีถังขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งตามปากซอย	116	31.35
2.3 มีถังขยะไม่แยกประเภทขยะจัดตั้งกลางชุมชน	76	20.54
2.4 มีถังขยะไม่แยกประเภทขยะแบบขนาดใหญ่ถึงเดียวตั้งไว้ที่วัด ตลาด หรือ หลังองค์รปกครองส่วนท้องถิ่น	44	11.89
2.5 ไม่มีถังขยะ แต่มีการจัดเก็บขยะโดยไม่แยกประเภทขยะใส่ในถุง ขยะวางไว้ริมถนนในชุมชน	71	19.19

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
3. การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
3.1 คัดแยกประเภทของขยะทิ้งลงในถังขยะแยกประเภท	109	29.46
3.2 คัดแยกเฉพาะขยะที่นำไปจำหน่ายได้	125	33.78
3.3 ไม่มีการคัดแยกขยะเทรวมกันรอเจ้าหน้าที่มาจัดเก็บไปทิ้ง	75	20.27
3.4 ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำขยะใส่ถุงวางรอการจัดเก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	76	20.54
3.5 ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งข้างทาง ทั้งในป่า หรือจุดไฟเผา	22	5.95
4. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการกักเก็บรวบรวมขยะ		
4.1 วางแผนการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ	100	27.03
4.2 ดำเนินงานตามแผนดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ	146	39.46
4.3 รับผลประโยชน์จากการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ	94	25.41
4.4 ประเมินผลการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ	63	17.03
4.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ	55	14.86

จากตารางที่ 6 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม มีการดำเนินการดังนี้

ประเภทของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นขยะทั่วไปหรือขยะที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ (ร้อยละ 50.54) รองลงมาคือ ขยะอินทรีย์ (ร้อยละ 37.48) และส่วนน้อยได้แก่ ขยะอันตรายหรือขยะจากภาชนะบรรจุสารเคมี (ร้อยละ 13.24)

การเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่มีถังขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งตามปากซอย (ร้อยละ 31.35) รองลงมาคือ มีถังขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งบริเวณหน้าบ้าน (ร้อยละ 27.84) และส่วนน้อยได้แก่ มีถังขยะไม่แยกประเภทขยะแบบขนาดใหญ่ตั้งไว้ที่วัด ตลาด หรือ หลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร้อยละ 11.89)

การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดแยกเฉพาะขยะที่นำไปจำหน่ายได้ (ร้อยละ 33.78) รองลงมาคือ มีการคัดแยกประเภทของขยะทิ้งลงในถังขยะ

แยกประเภท (ร้อยละ 29.46) และส่วนน้อยได้แก่ ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งข้างทาง
ทิ้งในป่า หรือจุดไฟเผา (ร้อยละ 5.95)

ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นในการกักเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผน
ดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ (ร้อยละ 39.46) รองลงมาคือ วางแผนการดำเนินการกักเก็บรวบรวม
ขยะ (ร้อยละ 27.03) และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการกักเก็บรวบรวม
ขยะ (ร้อยละ 14.86)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขน

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
1. การเก็บขนขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ้างเอกชนเก็บขนขยะ	47	12.70
1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการงานเก็บขนขยะ	214	57.84
1.3 ชุมชนจ้างบุคคลภายนอกเพื่อเก็บขนขยะ	46	12.43
1.4 แต่ละครอบครัวเก็บขนขยะของตนเอง	49	13.24
1.5 ชุมชนไม่มีระบบการเก็บขนขยะที่ชัดเจน	32	8.65
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขนขยะในชุมชนเหนือ เขื่อนภูมิพล		
2.1 ใช้รถบรรทุกเก็บขยะตามจุดที่มีถังขยะจัดวางไว้ในชุมชนหรือ ครัวเรือน	116	31.35
2.2 ใช้รถบรรทุกเก็บขยะที่มีถังขยะตั้งไว้ริมถนนหน้าปากซอยหรือ หน้าอาคาร	90	24.32
2.3 พนักงานเก็บขนไปนำถังขยะมาเทขยะใส่รถบรรทุกแล้วนำถังไว้ ที่เดิม	84	22.70
2.4 พนักงานเก็บขนไปนำถังขยะมาเทขยะใส่รถบรรทุกแล้ว ครัวเรือนเก็บถังเอง	46	12.43
2.5 พนักงานเก็บขนเก็บขยะตามครัวเรือนใส่ถังในรถเข็นแล้วเทใส่ รถบรรทุก	42	11.35

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
2.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการเก็บขยะในชุมชน	27	7.30
3. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขยะ		
3.1 วางแผนการดำเนินการเก็บขยะ	106	28.65
3.2 ดำเนินงานตามแผนดำเนินการเก็บขยะ	164	44.32
3.3 รับผลประโยชน์จากการดำเนินการเก็บขยะ	91	24.59
3.4 ประเมินผลการดำเนินการเก็บขยะ	50	13.51
3.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการเก็บขยะ	41	11.08

จากตารางที่ 7 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขน มีการดำเนินการดังนี้

การเก็บขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการงานเก็บขยะ (ร้อยละ 57.84) รองลงมาคือ แต่ละครอบครัวเก็บขยะของตนเอง (ร้อยละ 13.24) และส่วนน้อยได้แก่ชุมชนไม่มีระบบการเก็บขยะที่ชัดเจน (ร้อยละ 8.65)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุกเก็บขยะตามจุดที่มีถังขยะจัดวางไว้ (ร้อยละ 31.35) รองลงมาคือ มาใช้รถบรรทุกเก็บขยะที่มีถังขยะตั้งไว้ริมถนนหน้าปากซอยหรือหน้าอาคาร (ร้อยละ 24.32) และส่วนน้อยได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการเก็บขยะในชุมชน (ร้อยละ 7.30)

ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขยะ พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามแผนดำเนินการเก็บขยะ (ร้อยละ 44.32) รองลงมาคือ มีการวางแผนการดำเนินการเก็บขยะ (ร้อยละ 28.65) และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการเก็บขยะ (ร้อยละ 11.08)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้
ประโยชน์

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
1. การเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1.1 คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปใส่ถังขยะ	75	20.27
1.2 คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปใช้ประโยชน์	88	23.78
1.3 คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปจำหน่ายเพิ่มรายได้	115	31.08
1.4 คัดแยกขยะและจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์จากขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle)	51	13.78
1.5 คัดแยกขยะและจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์ขยะที่ย่อยสลายได้	89	24.05
1.6 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์	29	7.84
2. การดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
2.1 สร้างระบบการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขยะในชุมชน	45	12.16
2.2 สร้างคุณค่าใหม่และสร้างนวัตกรรมใหม่ของการจัดการขยะชุมชน	84	22.70
2.3 การสร้างความร่วมมือในการจัดการขยะชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน	159	42.97
2.4 ส่งเสริมการนำขยะที่ใช้ได้มาใช้ซ้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน	85	22.97
2.5 สร้างภาคีเครือข่ายการจัดการขยะชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน	62	16.76

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
3. การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
3.1 กำจัดขยะที่ย่อยสลายได้โดยใช้วิธีการฝังกลบเพื่อให้เป็นปุ๋ย	90	24.32
3.2 คัดแยกขยะแต่ละประเภทเพื่อลดจำนวนขยะที่จะทิ้ง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลง	75	20.27
3.3 ลดการใช้ภาชนะหรือสิ่งของที่ใช้ซ้ำได้ยากและสร้างขยะ	107	28.92
3.4 คัดแยกขยะที่สามารถจำหน่ายหรือแปรสภาพเพื่อสร้างรายได้	162	43.78
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการเปลี่ยนแปลงขยะและการขนานกลับมาใช้ประโยชน์		
4.1 ลดจำนวน ควบคุมปริมาณการทำให้เกิดขยะและลดการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น	175	47.30
4.2 นำขยะกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต เช่น เลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล นำขยะอินทรีย์มาแปรรูป	161	43.51
4.3 นำขยะที่แก้ไขซ่อมแซมได้มาใช้ใหม่หรือรักษาสีของเครื่องใช้เพื่อยืดอายุการใช้งานทำให้ไม่เพิ่มปริมาณขยะ	46	12.43
4.4 นำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่	45	12.16
5. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน		
5.1 วางแผนการดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน	79	21.35
5.2 ดำเนินงานตามแผนดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน	187	50.54
5.3 รับผลประโยชน์จากการดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน	108	29.19

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
5.4 ประเมินผลการดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน	35	9.46
5.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน	26	7.03

จากตารางที่ 8 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ มีการดำเนินการดังนี้

การเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ (ร้อยละ 31.08) รองลงมาคือ คัดแยกขยะและจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์ขยะที่ย่อยสลายได้ (ร้อยละ 24.05) และส่วนน้อยได้แก่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ (ร้อยละ 7.84)

การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่สร้างความร่วมมือในการจัดการขยะชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน (ร้อยละ 42.97) รองลงมาคือ ส่งเสริมการนำขยะที่ใช้ได้มาใช้ซ้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน (ร้อยละ 22.97) และส่วนน้อยได้แก่ สร้างระบบการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขยะในชุมชน (ร้อยละ 12.16)

การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่คัดแยกขยะที่สามารถจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อสร้างรายได้ (ร้อยละ 43.78) รองลงมาคือ ลดการใช้ภาชนะหรือสิ่งของที่ใช้ซ้ำได้ยากและสร้างขยะ (ร้อยละ 28.92) และส่วนน้อยได้แก่ คัดแยกขยะแต่ละประเภทเพื่อลดจำนวนขยะที่จะทิ้ง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลง (ร้อยละ 20.27)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการเปลี่ยนแปลงขยะและการขนานกลับมาใช้ประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่ลดจำนวน ควบคุมปริมาณการทำให้เกิดขยะ และลดการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น (ร้อยละ 47.30) รองลงมาคือ นำขยะกลับมาใช้ใหม่ หมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต เช่น เลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล นำขยะอินทรีย์มาแปรรูป (ร้อยละ 43.51) และส่วนน้อยได้แก่ นำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (ร้อยละ 12.16)

ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผนดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน (ร้อยละ 50.54) รองลงมาคือ รับผลประโยชน์จากการดำเนินการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน (ร้อยละ 29.19) และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน (ร้อยละ 7.03)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการจัดชั้นสุดท้าย

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำจัดขยะขั้นสุดท้ายโดยใช้บ่อขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1.1 บ่อขยะเป็นลานกว้างแถมรวมกันและมีรั้วกันบริเวณ	140	37.84
1.2 บ่อขยะเป็นลานกว้าง มีรั้วกันบริเวณ และมีอาคารแยกประเภทขยะ	77	20.81
1.3 บ่อขยะเป็นแบบลานกว้าง มีรั้วกันบริเวณ และมีเตาเผาขยะประจำชุมชน	65	17.57
1.4 บ่อขยะเป็นแบบขุดหลุมฝังกลบ มีวัสดุกันน้ำซึมลงใต้พื้นดิน และมีรั้วกันบริเวณ	84	22.70
1.5 ไม่มีบ่อขยะ ไม่มีรั้วกันบริเวณ ทั้งขยะตามข้างถนนหรือป่า	12	3.24
2. ผลของการกำจัดขยะขั้นสุดท้ายในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
2.1 ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน	162	43.78
2.2 ไม่มีบ่อขยะหรือถังขยะที่มีกลิ่นเหม็น	71	19.19
2.3 ไม่มีการจุดไฟเผาขยะในชุมชน	88	23.78
2.4 มีขยะตกค้างในชุมชน	98	26.49
2.5 มีบ่อขยะหรือถังขยะที่มีกลิ่นเหม็น	16	4.32
2.6 มีการจุดไฟเผาขยะในชุมชน	10	2.70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวน	ร้อยละ
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการขยะที่หลีกเลี่ยงการใช้ประโยชน์		
3.1 เผาในเตาเผาขยะของชุมชน	34	9.19
3.2 จำหน่ายให้กับโรงไฟฟ้าขยะ	17	4.59
3.3 ทิ้งในบ่อขยะ	155	41.89
3.4 ฝังกลบในบ่อขยะ	173	46.76
3.5 เผาในพื้นที่ชุมชน	20	5.41
4. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
4.1 วางแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน	77	20.81
4.2 ดำเนินงานตามแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน	138	37.30
4.3 รับผลประโยชน์จากการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน	108	29.19
4.4 ประเมินผลการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน	65	17.57
4.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน	61	16.49

จากตารางที่ 9 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย มีการดำเนินการดังนี้

การกำจัดขยะขั้นสุดท้ายโดยใช้บ่อขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่บ่อขยะเป็นลานกว้างแถมกันและมีรั้วกันบริเวณ (ร้อยละ 37.84) รองลงมาคือ บ่อขยะเป็นแบบขุดหลุมฝังกลบ มีวัสดุกันน้ำซึมลงใต้พื้นดินและมีรั้วกันบริเวณ (ร้อยละ 22.70) และส่วนน้อยได้แก่ ไม่มีบ่อขยะ ไม่มีรั้วกันบริเวณ ทิ้งขยะตามข้างถนนหรือป่า (ร้อยละ 3.24)

ผลของการกำจัดขยะขั้นสุดท้ายในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน (ร้อยละ 43.78) รองลงมาคือ มีขยะตกค้างในชุมชน (ร้อยละ 26.49) และส่วนน้อยได้แก่ มีการจุดไฟเผาขยะในชุมชน (ร้อยละ 2.70)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการขยะที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่ฝังกลบในบ่อขยะ (ร้อยละ 46.76) รองลงมาคือ มาทิ้งในบ่อขยะ (ร้อยละ 41.89) และ ส่วนน้อยได้แก่จำหน่ายให้กับโรงไฟฟ้าขยะ (ร้อยละ 4.59)

ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน (ร้อยละ 37.30) รองลงมาคือ รับผลประโยชน์จากการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน (ร้อยละ 29.19) และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน (ร้อยละ 16.49)

1.1.3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ

หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ผลการศึกษาปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ปรากฏดังตารางที่ 10-14

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยภาพรวม

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการเก็บรวบรวม	3.70	1.00	มาก
2. ด้านการเก็บขน	3.66	1.06	มาก
3. ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์	3.71	1.00	มาก
4. ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย	3.75	0.99	มาก
รวมเฉลี่ย	3.70	0.99	มาก

จากตารางที่ 10 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาคือ ด้านการเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=3.71$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการเก็บขน ($\bar{X}=3.66$)

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการกักเก็บรวบรวม

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ถังขยะแยกประเภทประจำครัวเรือนที่ติดตั้งบริเวณหน้าบ้านในชุมชนมีจำนวนไม่เพียงพอ	3.73	1.13	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวิธีการหรือรูปแบบการจัดการขยะในชุมชน	3.74	1.22	มาก
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการมอบหมายงานการจัดการขยะอย่างชัดเจน	3.57	1.25	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดการขยะของชุมชน	3.55	1.24	มาก
5. การให้บริการจัดการขยะในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ทั่วถึงในพื้นที่ที่รับผิดชอบ	3.61	1.26	มาก
6. การจัดการขยะชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือไม่ต่อเนื่อง	3.66	1.27	มาก
7. ประชาชนอาศัยในชุมชนไม่คัดแยกขยะ และไม่เห็นโทษของการไม่คัดแยกขยะ	3.79	1.09	มาก
8. ประชาชนในชุมชนอื่นลักลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชนของตน	3.78	1.12	มาก
9. ประชาชนในชุมชนลักลอบเผาขยะของครัวเรือนในชุมชน	3.77	1.05	มาก
10. ประชาชนในชุมชนลักลอบทิ้งภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้แล้วตามแหล่งน้ำหรือตามป่าริมทางถนนสัญจร	3.75	1.22	มาก
11. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลขาดการวางแผนร่วมกันในการกักเก็บรวบรวมขยะ	3.75	1.19	มาก
12. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลไม่มีการร่วมกันกำหนดบทบาทในการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.74	1.23	มาก

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เรือนภูมิพลมีปัญหากในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผลประโยชน์จากการกักเก็บรวบรวมขยะ	3.69	1.11	มาก
14. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เรือนภูมิพลมีปัญหากในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการกักเก็บรวบรวมขยะ	3.74	1.14	มาก
รวมเฉลี่ย	3.70	1.00	มาก

จากตารางที่ 11 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประชาชนอาศัยในชุมชนไม่คัดแยกขยะและไม่เห็นโทษของการไม่คัดแยกขยะ ($\bar{X}=3.79$) รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชนอื่นลักลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชนของตน ($\bar{X}=3.78$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดการขยะของชุมชน ($\bar{X}=3.55$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขน

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการจัดเก็บขนส่งและจัดการขยะไม่มีแผนงานที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน	3.61	1.26	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรถขนส่งขยะพร้อมอุปกรณ์ขนส่งไม่เพียงพอในการใช้งาน	3.65	1.22	มาก
3. อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขนขยะโดยแยกประเภทขยะมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการ	3.70	1.18	มาก
4. การเก็บขนขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีขยะตกค้างในชุมชน	3.60	1.19	มาก
5. การจัดรูปแบบหรือวิธีการคัดแยกขยะ การเก็บขนแยกประเภทของขยะโดยเทรวมกัน	3.76	1.13	มาก
6. แผนงานการบริหารจัดการขยะที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เหมาะสมตามบริบทชุมชน	3.64	1.12	มาก
7. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดเก็บแยกประเภท และขนส่งขยะไม่ต่อเนื่อง	3.64	1.22	มาก
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนไม่ได้มีการกำหนดระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันกับชุมชนในการเก็บขนขยะ	3.68	1.23	มาก
9. อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขนขยะไม่มีมาตรฐาน ไม่มีการดูแลรักษาให้พร้อมใช้งาน	3.66	1.18	มาก
10. บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการกิจงานเก็บขนขยะในชุมชนไม่เพียงพอ	3.63	1.21	มาก
11. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนการเก็บขนขยะ	3.64	1.25	มาก
12. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขนขยะ	3.66	1.22	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผลประโยชน์จากการเก็บขยะ	3.65	1.27	มาก
14. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการเก็บขยะ	3.65	1.23	มาก
รวมเฉลี่ย	3.66	1.06	มาก

จากตารางที่ 12 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดรูปแบบหรือวิธีการคัดแยกขยะการเก็บขนแยกประเภทของขยะโดยเทรวมกัน ($\bar{X}=3.76$) รองลงมาคือ อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขยะโดยแยกประเภทขยะมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการ ($\bar{X}=3.70$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การเก็บขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีขยะตกค้างในชุมชน ($\bar{X}=3.60$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้านให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์น้อย	3.71	1.18	มาก
2. ชุมชนให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ในการคัดแยกขยะน้อย	3.64	1.20	มาก
3. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการแยกขยะประเภทขยะอินทรีย์เศษอาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ ผลผลิตจากทางการเกษตร	3.71	1.22	มาก
4. ชุมชนขาดความรู้ในการคัดแยกขยะอันตราย หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ กระป๋องสารเคมี ยาฆ่าแมลง ทินเนอร์	3.69	1.21	มาก
5. ชุมชนขาดความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์	3.76	1.14	มาก
6. การจัดอบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ หรือการสื่อสารเรื่องการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในชุมชนไม่เหมาะสม	3.70	1.17	มาก
7. ขยะประเภท พื้นนอกเก่า โซฟาเก่าชำรุด เศษกระจกแตก เศษปูนซีเมนต์ ก่อ่งโฟม ลังโฟมไม่มีการนำมาเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้ประโยชน์	3.76	1.14	มาก
8. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะแต่ละประเภทมีน้อย	3.77	1.13	มาก
9. การคัดแยกขยะรีไซเคิล กระดาษ ขวดพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม เหล็ก โลหะ เพื่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะทำได้ยาก	3.67	1.20	มาก
10. แนวทางการลดขยะประเภทพลาสติก ลดการฝังกลบขยะแล้วเพิ่มปริมาณประเภทขยะรีไซเคิลขาดความชัดเจน	3.72	1.15	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ	3.68	1.14	มาก
12. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ	3.66	1.14	มาก
13. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ	3.75	1.17	มาก
14. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ	3.73	1.17	มาก
รวมเฉลี่ย	3.71	1.00	มาก

จากตารางที่ 13 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะแต่ละประเภทมีน้อย ($\bar{X}=3.77$) รองลงมาคือ ชุมชนขาดความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=3.76$) ขยะประเภท ที่นอนเก่า ไซฟาเก่า ขำรด เศษกระจกแตก เศษปูนซีเมนต์ กล่องโฟม ลังโฟมไม่มีการนำมาเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้ประโยชน์ ($\bar{X}=3.76$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ ($\bar{X}=3.66$)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสม	3.85	1.14	มาก
2. การกำจัดขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เหมาะสมส่งกลิ่นเหม็นและเกิดมลภาวะในสิ่งแวดล้อม	3.71	1.11	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนกำจัดขยะเพื่อเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	3.78	1.11	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำจัดขยะในขั้นตอนสุดท้ายยังไม่เป็นระบบทำให้ไม่สามารถสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	3.71	1.13	มาก
5. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการขยะมีจำนวนไม่พอเพียงและมีความสามารถน้อย	3.76	1.18	มาก
6. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้น้อยในการใช้เทคโนโลยีบริหารจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.70	1.15	มาก
7. ชุมชนขาดความรู้และขาดผู้นำในการจัดการขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ	3.78	1.11	มาก
8. การกำจัดขยะขั้นสุดท้ายในชุมชนตามกระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนไม่ชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วม	3.74	1.16	มาก
9. บ่อกำจัดขยะในชุมชนไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพป่าชุมชน พื้นที่สาธารณะ และบ้านพักอาศัย	3.73	1.17	มาก
10. บ่อกำจัดขยะในชุมชนมีแมลงวัน นก อีกา สุนัข หรือสัตว์พาหะนำโรค ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ	3.82	1.17	มาก
11. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ	3.68	1.18	มาก
12. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เขื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ	3.75	1.18	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผลประโยชน์จากการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ	3.73	1.22	มาก
14. ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ	3.70	1.18	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.99	มาก

จากตารางที่ 14 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเชื่อนภูมิพล ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.85$) รองลงมาคือ มีบ่อกำจัดขยะในชุมชนมีแมลงวัน นก อีกา สุนัข หรือสัตว์พาหะนำโรค ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ($\bar{X}=3.82$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ ($\bar{X}=3.68$)

1.1.4 ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ปรากฏดังตารางที่ 15-26

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล รายด้าน

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านโครงสร้าง	4.00	0.75	มาก
2. ด้านระบบบริการ	3.97	0.77	มาก
3. ด้านบุคคล	4.01	0.77	มาก
4. ด้านการเงิน	3.92	0.85	มาก
5. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.87	0.88	มาก
6. ด้านบริหารจัดการ	3.98	0.79	มาก

จากตารางที่ 15 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านบุคคล ($\bar{X}=4.01$) รองลงมาคือ ด้านโครงสร้าง ($\bar{X}=4.00$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X}=3.87$)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
 ชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 ด้านโครงสร้าง

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบและเป้าหมายในการ จัดการชยะในชุมชนอย่างชัดเจน	4.09	0.86	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการชยะในชุมชน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	4.02	0.85	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการชยะชัดเจน และปรับเปลี่ยนขั้นตอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์	3.95	0.90	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำวิธีการจัดการชยะชุมชนที่ประสบ ผลสำเร็จ มาจัดการชยะในชุมชน	3.99	0.90	มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวิเคราะห์การจัดการชยะให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกับชุมชน	4.00	0.88	มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.91	0.95	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	0.75	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ
 ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านโครงสร้าง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบ
 และเป้าหมายในการจัดการชยะในชุมชนอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.09$) รองลงมา ได้แก่องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการชยะในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.02$)
 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วม
 เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
 ชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
 ด้านระบบบริการ

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์รณรงค์ระเบียบข้อตกลง ร่วมกัน ในการจัดการชยะในชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.06	0.94	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสริมทักษะการจัดการชยะเพื่อสร้าง เศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการ ชุมชน และประชาชน	3.94	0.91	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาเพื่อการ พัฒนาการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.05	0.91	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดจุดพื้นที่โรงเรือนคัดแยกและ จัดเก็บชยะในชุมชนที่เหมาะสมและชัดเจน	3.92	0.97	มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดระบบและดำเนินการจัดการชยะ เพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.91	มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบริการการจัดการชยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.91	0.94	มาก
รวมเฉลี่ย	3.97	0.77	มาก

จากตารางที่ 17 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านระบบบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
 มาก ($\bar{X}=3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์รณรงค์ระเบียบข้อตกลงร่วมกันในการจัดการชยะในชุมชน
 เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.06$) รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็น
 ของชุมชนมาเพื่อการพัฒนาการจัดการชยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.06$)
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสริมทักษะการจัดการชยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน และประชาชน ($\bar{X}=4.06$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบริการการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียน ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ด้านบุคคล

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญ การจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.08	0.90	มาก
2. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะ มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม	3.92	0.91	มาก
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการขยะ มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน	4.03	0.91	มาก
4. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการขยะ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการยอมรับในชุมชน	4.03	0.90	มาก
5. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการขยะ มีสมรรถนะในการสร้างการมีส่วนร่วมและนำนวัตกรรมมาใช้	3.99	0.94	มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรที่เหมาะสมและเพียงพอในการ จัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.00	0.91	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.77	มาก

จากตารางที่ 18 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหาร
หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน
ในชุมชน ($\bar{X}=4.08$) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะ
มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.03$) เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการยอมรับในชุมชน ($\bar{X}=4.03$) สำหรับข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม ($\bar{X}=3.92$)

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลด้านการเงิน

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามบริบทพื้นที่	3.94	0.98	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.86	0.97	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง	3.91	0.97	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ	3.91	0.96	มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.95	0.99	มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.93	0.97	มาก
รวมเฉลี่ย	3.92	0.85	มาก

จากตารางที่ 19 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเงิน โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.95$) รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ ($\bar{X}=3.94$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านวัสดุอุปกรณ์

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้การกำจัดขยะแบบเตาเผา ระบบปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อขยะแบบฝังกลบ	3.87	1.13	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรถบรรทุกเก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยกประเภทเพียงพอและพร้อมใช้งาน	3.85	0.99	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทนเพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่	3.92	0.95	มาก
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและป้องกันเชื้อโรคแก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานจัดการขยะจำนวนเพียงพอ	3.86	0.96	มาก
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสถานที่พักขยะ คัดแยกขยะและจัดเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ	3.85	1.04	มาก
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.84	1.04	มาก
รวมเฉลี่ย	3.87	0.88	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทน เพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่ ($\bar{X}=3.92$) รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้การกำจัดขยะแบบเตาเผา ระบบปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อขยะแบบฝังกลบ ($\bar{X}=3.87$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและป้องกันเชื้อโรคแก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานจัดการขยะจำนวนเพียงพอ ($\bar{X}=3.86$)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.84$)

ตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านบริหารจัดการ

ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาและแก้ปัญหามาตรการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.97	0.95	มาก
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมายและแผนงานการจัดการขยะเหมาะสม	3.94	0.92	มาก
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.01	0.92	มาก
4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและมีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท	4.01	0.90	มาก
5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำถุงผ้า ตะกร้า ปิ่นโต แก้วใส่น้ำ ฆนะไปซื้อของที่ตลาดและปฏิเสธการใช้ถุงหิ้วประเภทถุงพลาสติก	3.97	0.96	มาก
6. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการขยะในชุมชนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นประจำไม่มีขยะตกค้างในชุมชน	3.99	0.97	มาก
7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.98	0.93	มาก
รวมเฉลี่ย	3.98	0.79	มาก

จากตารางที่ 21 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง สุด ได้แก่ องค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.01$) รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและมีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท ($\bar{X}=4.01$) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการขยะในชุมชนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นประจำไม่มีขยะตกค้างในชุมชน ($\bar{X}=3.99$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.97$)

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล รายด้าน

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม	3.96	0.93	มาก
2. ด้านเทคโนโลยี	3.86	0.96	มาก
3. ด้านเศรษฐกิจ	3.87	0.93	มาก
4. ด้านการเมืองและกฎหมาย	3.98	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย			

จากตารางที่ 22 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.96$) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.86$)

ตารางที่ 23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.04	0.97	มาก
2. ชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.92	0.95	มาก
3. ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.97	มาก
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.04	2.23	มาก
5. ชุมชนมีการเรียนรู้การจัดการขยะกับชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ	3.86	0.96	มาก
6. ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.91	1.01	มาก
รวมเฉลี่ย	3.96	0.93	มาก

จากตารางที่ 23 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณารายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.04$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเทคโนโลยี

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือ มีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.89	1.08	มาก
2. ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร แจ้างข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.85	1.05	มาก
3. กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน มีความหลากหลายตามบริบทชุมชน	3.87	1.04	มาก
4. เทคโนโลยีมีประสิทธิภาพเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.85	1.07	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.96	มาก

จากตารางที่ 24 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือ มีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความหลากหลายตามบริบทชุมชน ($\bar{X}=3.87$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร แจ้างข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.85$)

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เศรษฐกิจของชุมชนต้องการการจัดการขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	3.98	1.01	มาก
2. ระบบเศรษฐกิจการเงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.89	1.04	มาก
3. ระบบการใช้จ่ายเงินภาครัฐเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.86	1.01	มาก
4. ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	3.78	1.11	มาก
5. เศรษฐกิจของชุมชนเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.88	1.12	มาก
รวมเฉลี่ย	3.88	0.93	มาก

จากตารางที่ 25 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) เมื่อพิจารณารายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เศรษฐกิจของชุมชนต้องการการจัดการขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาระบบเศรษฐกิจการเงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.89$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ($\bar{X}=3.78$)

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเมืองและกฎหมาย

ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. รัฐบาลมีนโยบายการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	3.98	1.00	มาก
2. นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.98	0.96	มาก
3. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐกำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	3.97	0.96	มาก
4. ภาครัฐใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง	3.96	1.01	มาก
5. การกำหนดโทษในการทำผิดหรือข้อบังคับในการจัดการขยะชุมชนของภาครัฐเหมาะสมกับบริบทของชุมชน	3.98	0.96	มาก
6. การเมืองและกฎหมายต่างๆ เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.01	0.98	มาก
รวมเฉลี่ย	3.98	0.84	มาก

จากตารางที่ 26 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเมืองและกฎหมาย โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การเมืองและกฎหมายต่างๆ เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.01$) รองลงมาการกำหนดโทษในการทำผิดหรือข้อบังคับในการจัดการขยะชุมชนของภาครัฐเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ($\bar{X}=3.98$) นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=3.98$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ภาครัฐใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.96$)

1.2 สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

1.2.1 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผลการศึกษาจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.2.1.1 ด้านการกักเก็บรวบรวม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกักเก็บรวบรวม ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ในการกักเก็บรวบรวมขยะเป็นงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในส่วนงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และขยะประเภทขยะอินทรีย์ คือ เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ หญ้า ใบไม้ ซากพืช ซากสัตว์ ขยะประเภทขยะจากผลิตผลทางการเกษตรได้แก่ ช้างข้าวโพด ฟาง แกลบ เหง้ามันสำปะหลัง มูลสัตว์

1.2.1.2 ด้านการเก็บขนขยะ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเก็บขนขยะ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขนขยะ และใช้รถบรรทุกเก็บขยะตามจุดที่มีถังขยะจัดวางไว้ในชุมชนหรือหน้าบ้านแต่ละครัวเรือน มีรถบรรทุกตามเก็บริมถนน บริเวณหน้าปากซอย หน้าอาคารตึกแถว พนักงานเก็บขนไปนำถังขยะมาเทขยะใส่รถบรรทุกแล้วนำถังไว้ที่เดิม และใช้รถบรรทุกเก็บขนขยะแบบเทรวมกันในรถเก็บขน

1.2.1.3 ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ การคัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปจำหน่ายเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ มีกิจกรรมธนาคารขยะ มีการส่งเสริมกิจกรรมคัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทนำมาใช้ประโยชน์ซ้ำ มีการซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ของเครื่องใช้ที่ผ่านการใช้งานมาแล้วแทนที่จะทิ้งเป็นเศษขยะชิ้นใหญ่ที่ยากต่อการทำลาย มีการนำวัสดุอุปกรณ์มาใช้งานอีกครั้ง มีการสนับสนุนจัดทำกิจกรรมในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการขยะประเภทขยะอินทรีย์มาใช้เป็นปุ๋ยบำรุงดิน

1.2.1.4 ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ด้านการกำจัด

ขั้นสุดท้าย ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ มีข้อยะ
เป็นลานกว้างทรวมกันแบบบ่อฝงกลบและมีรั้วกันบริเวณ มีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะอินทรีย์
(ขยะเปียก) มีการขุดหลุมขยะแบบฝงกลบ

1.2.2 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน
เหนือเขื่อนภูมิพล ผลการศึกษาจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.2.2.1 ด้านการกักเก็บรวบรวม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัญหาการจัดการ
ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านการกักเก็บ
รวบรวม ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ จำนวนถังขยะ
แยกประเภทประจำครัวเรือนที่ตั้งบริเวณหน้าบ้านในชุมชนมีจำนวนไม่เพียงพอ ไม่มีความต่อเนื่องใน
การบริหารงานจัดการขยะ การให้บริการจัดการขยะในชุมชนไม่ทั่วถึง และประชาชนที่อาศัยในชุมชน
ส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยกขยะ นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มไม่เห็นด้วยกับปัญหาการจัดการขยะแบบมี
ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านการกักเก็บรวบรวม ได้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวิธีการหรือรูปแบบการจัดการขยะในชุมชนที่ชัดเจน
และงบประมาณการดำเนินการจัดการขยะแบบขาดทุน จำนวนบุคลากรและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ
ขาดการรณรงค์เพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาในการจัดการขยะ และการทิ้ง
ขยะไม่เป็นที่เป็นทาง

1.2.2.2 ด้านการเก็บขน ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัญหาการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านการเก็บขน ที่ได้จากการ
รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ รถบรรทุกเก็บขนขยะพร้อมอุปกรณ์
ในการเก็บขน ไม่มีถึงคัดแยกขยะบนรถโดยทรวมกัน ไม่มีการคัดแยกขยะอีกครั้งก่อนทรวมกันบนรถ
พนักงานเก็บขนขยะไม่มีการจัดรูปแบบการเก็บขนขยะ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ และองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้กำหนดระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันกับชุมชนเก็บขนขยะอย่างชัดเจน

1.2.2.3 ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม
เห็นด้วยกับปัญหา การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล ในด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วย
แบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำหนด
ผู้ใหญ่บ้านยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงขยะและนำกลับมาใช้ประโยชน์ ประชาชน
ที่อาศัยอยู่ในชุมชนให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมา
ใช้ประโยชน์ของขยะน้อย ชุมชนขาดความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้
ประโยชน์ขยะ การจัดอบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การรณรงค์หรือการสื่อสารเรื่อง
การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ขยะในชุมชนไม่เหมาะสม

1.2.2.4 ด้านการกำจัดการจัดชั้นสุดท้าย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านการกำจัดชั้นสุดท้าย ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการกำจัดขยะที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนที่รับผิดชอบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมกำจัดขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีน้อยไม่ครอบคลุมในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลส่วนใหญ่การกำจัดขยะชั้นสุดท้ายยังเป็นแบบหลุมฝังกลบมีการลักลอบเผาขยะและลุกลามเข้าพื้นที่ของป่าไม้ พื้นที่บ่อขยะมีพื้นที่ไม่เพียงพอกับปริมาณของขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน ในบ่อขยะมีแมลงวัน อีกา สุนัขจิ้งจอกจัดคุ้ยขยะ คนเก็บของเก่าเป็นคนนอกพื้นที่ในชุมชน และการดำเนินการขนขยะไปเผายุ้งใกล้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงและการเดินทางไม่สะดวก

1.2.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ผลการศึกษาจำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.2.3.1 ด้านโครงสร้าง ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านโครงสร้าง ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อเป็นจุดแข็ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบและเป้าหมายในการจัดการขยะในชุมชนอย่างชัดเจน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำวิธีการจัดการขยะชุมชนที่ประสบผลสำเร็จมาจัดการขยะในชุมชน สำหรับข้อที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ มีโครงสร้างหรือขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้อง ขาดการทบทวนในรายละเอียดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง ขาดความยืดหยุ่นที่สอดคล้องกับสภาพและสถานการณ์ในพื้นที่ ขาดการติดตามเป้าหมายในการจัดการขยะตามหลักแนวความคิดเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่กำหนดไว้

1.2.3.2 ด้านระบบบริการ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านระบบบริการ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ระเบียบข้อตกลงร่วมกันในการจัดการขยะในชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างน้อยเดือนละครั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาเพื่อพัฒนาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในการประชุมสภา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมทักษะการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่สภาตำบล สภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชนและประชาชน สำหรับข้อที่เป็น ได้แก่ การปฏิบัติงานยังไม่ต่อเนื่องจนเป็นรูปแบบวิธีการ การสร้างจิตสำนึก

ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นระเบียบข้อตกลงร่วมกันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ชุมชนปลอดภัย ชุมชนสะอาด ชุมชนไร้เชื้อเพลิงมีน้อย และ ยังไม่ค่อยมีการปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ตลอดเวลาโดยอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง

1.2.3.3 ด้านบุคคล ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านบุคคลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนให้ความสำคัญการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดการขยะมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการขยะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการยอมรับในชุมชน สำหรับข้อที่เป็นจุดอ่อนได้แก่ ขาดการประชุมร่วมกับผู้บริหารหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ตัวแทนประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะแต่ในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนยังเห็นไม่ชัดเจน และขาดการสร้างจิตอาสาจิตสามัญสำนึกในชุมชนเพื่อแสวงหาข้อมูลในเชิงรุกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ

1.2.3.4 ด้านการเงิน ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านการเงิน ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนตามบริบทพื้นที่ในงบประมาณกองทุนรอบโรงไฟฟ้า สำหรับข้อที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ ผู้การจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่ค่อยต่อเนื่อง และจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการขยะยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ

1.2.3.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะมีความคงทนเพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้กำจัดขยะแบบเตาเผาแบบปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อฝังกลบ จัดเจ้าหน้าที่ประจำอาคารสถานที่เพื่อจัดการขยะและมีอุปกรณ์ที่สวมใส่ในการปฏิบัติ

หน้าที่ทันสมัยเพื่อป้องกันเชื้อโรค สำหรับข้อที่เป็นจุดอ่อนได้แก่ ยังไม่มีรบบรทุกเก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยกประเภทภายในรถ ขาดการพัฒนาอุปกรณ์จัดเก็บขยะที่ทันสมัยสะดวก สะอาด ปลอดภัย ยังไม่มีการนำรูปแบบอุปกรณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาใช้หรือพัฒนาต่อยอด การรักษาทำความสะอาดถังใส่ขยะให้สะอาด ไม่มีกลิ่น ไม่ซารุดยังมีน้อย

1.2.3.6 ด้านบริหารจัดการ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านการจัดการ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและมีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับข้อที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานและขั้นตอนจากคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับปรุง และขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนปฏิบัติตามขั้นตอนโดยให้สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนเป็นที่ปรึกษาและกำกับดูแล

1.2.4 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ผลการศึกษาจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1.2.4.1 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นโอกาส ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในข้อที่เป็นอุปสรรคได้แก่ ไม่มีการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม นิสัยความเป็นระเบียบการคัดแยกขยะ การทำให้เกิดขยะน้อยที่สุดและการนำขยะมารีไซเคิลนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตั้งแต่ระดับอบบาลของเยาวชนในชุมชน

1.2.4.2 ด้านเทคโนโลยี ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านเทคโนโลยี ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นโอกาส

ได้แก่ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือมีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และมีกระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำมาปรับปรุง ระบบสื่อสารเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีความหลากหลายตามบริบทของชุมชน ในข้อที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ รูปแบบหรือการนำเครื่องมือมีความทันสมัยมาใช้งาน มีความยุ่งยาก การใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมต้องมีความคุ้มค่า การบำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องมือหรือเทคโนโลยีในการจัดการขยะต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ

1.2.4.3 ด้านเศรษฐกิจ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านเศรษฐกิจ ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นโอกาส ได้แก่ ระบบเศรษฐกิจของชุมชน การตลาดรับซื้อหมุนเวียนครบวงจรรองรับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม การเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน เอื้อต่อการจัดการขยะ ระบบเศรษฐกิจการใช้เงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในข้อที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ การจัดตั้งกองทุนตลาดกลางรับซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่จากขยะหรือสินค้าจากขยะรีไซเคิลอย่างเป็นรูปธรรมต้องอาศัยทรัพยากรสนับสนุน และระบบเศรษฐกิจของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลไม่ค่อยเอื้อต่อการดำเนินการเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.2.4.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นด้วยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ในด้านด้านการเมืองและกฎหมาย ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และมีความเห็นเพิ่มเติม ในข้อที่เป็นโอกาส ได้แก่ นโยบายจากรัฐบาลกลางเรื่องการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง นโยบายของภาครัฐกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดโทษในการทำผิดหรือออกข้อบังคับในการจัดการขยะ หรือการลักลอบทิ้งขยะในชุมชน ในข้อที่เป็นอุปสรรคได้แก่ กฎระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายมีมากจนเกินไป มีทั้งกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ มีเยอะมากจนเกินไป ยังไม่มีการรวบรวมเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมด้านเดียวและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะที่มีอยู่บางข้ออาจไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

2.1 ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ ผลการศึกษาจำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกักเก็บรวบรวม

1.1 ดำเนินการจัดการขยะฯ โดยจัดตั้งจุดรวบรวมขยะภายในชุมชนในที่ที่สะดวก
ต่อการนำขยะมาทิ้ง เช่น บริเวณตลาด โรงเรียน และศูนย์ชุมชน จัดให้มีถังขยะที่แยกประเภทชัดเจน
ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะอันตราย ใช้สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอย สุสานหอยยา รองรับขยะมูลฝอย
ที่เก็บขนจากเทศบาลนครเชียงใหม่ ปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 300-350 ตัน/วัน

1.2 ปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการขยะฯ ด้านการกักเก็บรวบรวม ประสบความสำเร็จ
ได้แก่

1.2.1 มีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมโดยมีข้อตกลงร่วมกันทั้งบ้าน วัด
โรงเรียนและส่วนราชการ เน้นให้มีการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกขยะ
ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย โดยยึดหลัก 3 R
คือ คัดแยกขยะ (Recycle) ลดขยะ (Reduce) นำมาใช้ใหม่ (Reuse) วิธีการของการมีส่วนร่วม
พระสงฆ์ใช้ปิ่นโตบิณฑบาตลดการใช้ถุงพลาสติกและกล่องโฟม ใช้ใบตองแทนกระดาษและ
ถุงพลาสติก มีมาตรการงดขนมกรูบกรอบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลดขยะในโรงเรียน โรงพยาบาล
ประจำตำบลใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ในผู้ป่วยเรือรังกดใช้กล่องโฟมและถุงพลาสติกในงานประชุม
อบรม เทศบาลองค์กรปลอดโฟมงดใช้กล่องโฟมในการประชุมอบรมและกิจกรรมอื่นเพื่อสร้างสุขภาพ
และสิ่งแวดล้อม งดการใช้ถุงพลาสติกในงานต่างๆในชุมชน แต่ละประเภททางเทศบาลตำบลบ้าน
เหล่าจะไม่มีถังขยะให้ ทางเทศบาลตำบลบ้านเหล่าสนับสนุนจัดให้มีกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับขยะ
อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น โครงการธนาคารขยะในโรงเรียน โครงการผ้าป่าขยะร่วมสร้างสภาวะ
แวดล้อม โครงการหมู่บ้านจัดการขยะสภาวะสะอาดปลอดภัย โครงการชุมชนน่าอยู่ประตูบ้านน่ามอง
กิจกรรมรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกในชุมชน เช่น 1) ขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกเทใส่ในเสวียนหรือ
ทางเทศบาลจะจัดทำถังขยะอินทรีย์แจกจ่ายให้ครัวเรือนละ 1 ใบพร้อมฝาปิด ส่วนวัดโรงเรียนอย่าง
ละ 10 ใบสำหรับใส่เศษอาหาร พืชผัก เปลือกผลไม้ นำไปฝังดินลึกประมาณ 30 เซนติเมตรบริเวณใต้

ต้นไม้ในบริเวณ เมื่อเศษอาหาร พืชผัก เปลือกผลไม้เต็มแล้วให้ย้ายที่ฝังดินแล้วใช้ดินที่ขุดฝังกลบใช้ เป็นปุ๋ยสำหรับต้นไม้ ส่วนตลาดในชุมชนจะมีจิตอาสาจัดทำเป็นถังขยะชั่วคราวใส่ถุงพลาสติกสีขาวใบ ใหญ่ จิตอาสาจะยืนกำกับให้แยกประเภทขยะ 2) ขยะทั่วไป ให้แต่ละครัวเรือน วัด โรงเรียน ให้คัด แยกขยะทั่วไปออกมาแล้วล้างทำความสะอาดให้แห้งแล้วเก็บรวบรวมไว้ นำมาวางบริเวณหน้าบ้าน ทาง เทศบาลจะมาเก็บเดือนละ 1 ครั้ง รวม 14 หมู่บ้าน 3) ขยะรีไซเคิล ให้แต่ละครัวเรือน วัด โรงเรียน ตลาด ในชุมชนคัดแยกประเภทขยะล้างทำความสะอาด ทางเทศบาลจะมีตลาดรับซื้อขยะรีไซเคิล เดือนละ 1 ครั้ง ทุกครัวเรือน วัด โรงเรียน ตลาด จะต้องนำขยะที่แยกไว้มานำจำหน่ายจะจูงรถรับซื้อขยะ ประจำหมู่บ้านโดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยจดบันทึก รายได้จากการจำหน่ายขยะขยะรีไซเคิลจะเป็นใน รูปแบบประกันชีวิตและประดิษฐ์ของใช้ 4) ขยะอันตราย ให้แต่ละครัวเรือน วัด โรงเรียน คัดแยกขยะ ใส่ถุงพลาสติกใส่นำมาวางบริเวณหน้าบ้าน ทางเทศบาลจะมาเก็บเดือนละ 1 ครั้ง รวม 14 หมู่บ้านเพื่อ รวบรวมนำส่งไปท้องที่การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อกำจัดให้ถูกวิธีต่อไป

1.2.2 ความร่วมมือของชุมชน ประชาชนในชุมชนมีความเข้าใจและให้ความ ร่วมมือในการแยกขยะและนำขยะมาทิ้งที่จุดรวบรวมที่กำหนด โดยมีกลไกความร่วมมือภายใน หมู่บ้านกิจกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยภายในชุมชนบ้านป่าตึงงานนั้นประกอบไปด้วยหลายกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมนั้นเริ่มตั้งแต่การลดขยะต้นทาง คือ การสร้างขยะในครัวเรือนให้น้อยที่สุด ผ่านกิจกรรม ดังต่อไปนี้ 1) กิจกรรม หิ้วถุงผ้า หิ้วตะกร้า ลดราคา เมื่อชาวบ้านนำถุงผ้าหรือตะกร้าของตนเองไป จับบายตลาด ทางร้านค้าจะลดราคาให้ 1 บาทในทุก 50 บาท จำนวนเงิน 1 บาทนั้นไม่ได้เป็นจำนวน ที่มากแต่ถือว่าการกระตุ้นเตือนการรับรู้ของชาวบ้าน และการจำกัดขยะต้นทางให้ถูกต้องและเกิด ประโยชน์สูงสุด 2) กิจกรรม คัดแยกขยะในครัวเรือน ตามหลักแนวคิด 3Rs (Reduce- ลดการใช้ Reuse- นำกลับมาใช้ซ้ำ และ Recycle- นำกลับมาใช้ใหม่ การคัดแยกนั้นจะใช้วิธีการที่เรียบง่าย จากอุปกรณ์ที่สามารถให้ได้ภายในชุมชนไม่จำเป็นต้องไปซื้อใหม่เพื่อเพิ่มภาระให้แก่ชาวบ้าน 3) กิจกรรม “ปู้หมักจากขยะอินทรีย์” เพื่อลดปริมาณขยะเปียก 4) กิจกรรม บริจาคขยะรีไซเคิล เป็นการเปิดรับบริจาคขยะเดือนละ 1 ครั้ง โดยการรับบริจาคมาจากชาวบ้านและจะขายออกไป 5) กิจกรรม ป้ายจราจรจากเศษวัสดุ เป็นกิจกรรมภายในหมู่บ้านที่นำขยะ เช่น ฝาสิ่ ท่อ กะละมัง ที่ไม่ใช่แล้ว มาดัดแปลงเป็นป้ายบอกจราจรภายในหมู่บ้าน 6) กิจกรรม การจัดการขยะมีพิษ ขยะ บางประเภท เช่น หลอดไฟ ยาฆ่าแมลง แบตเตอรี่ ทางชาวบ้านไม่สามารถกำจัดเองได้ จัดพื้นที่ เพื่อรวบรวมขยะเหล่านั้นแล้วส่งมอบให้ทางเทศบาลตำบลบป้าสักร้าไปกำจัดต่อไป 7) กิจกรรม คัดแยกขยะพลาสติกเพื่อเป็นพลังงาน

1.2.3 สถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยท่าวังพร้าว รองรับขยะมูลฝอยที่เก็บขน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรอบนอกและพื้นที่ห่างไกลปริมาณขยะ มูลฝอยประมาณ 300-350 ตัน/วัน

2. ด้านการเก็บขน

2.1 ดำเนินการจัดการขยะฯ โดย ใช้รถขนขยะที่มีการจัดการและแยกประเภทขยะ เพื่อประหยัดเวลาและทรัพยากรในการขนส่งกำหนดตารางเวลาในการเก็บขนขยะอย่างชัดเจน เช่น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้จะถูกขนส่งโดยรถบรรทุกขนาดใหญ่ที่ได้รับการปรับปรุงให้สามารถ ขนถ่ายขยะมูลฝอยได้ มีระบบกักเก็บน้ำขยะมูลฝอย เพื่อป้องกันการไหลของน้ำขยะมูลฝอยลงสู่ถนน รวมทั้งมีการปิดคลุมกระบะด้านหลังเพื่อป้องกันทัศนอุจาด ป้องกันการปลิวของขยะมูลฝอย และกลิ่นที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการขนส่งขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสานบ้านตาล ต้องผ่านแหล่งชุมชนหลายพื้นที่ ดังนั้นมาตรการป้องกันผลกระทบจากการขนส่งจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

2.2 ปัจจัยที่เอื้อให้การดำเนินการจัดการขยะฯ ด้านการเก็บขน ประสบความสำเร็จ ได้แก่

2.2.1 อาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมดำเนินการเก็บขนทุกวันที่ 10 ของเดือน ประเภทขยะอันตรายเช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย กระป๋องยาฆ่าแมลง มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกเก็บขนทุกเดือน ให้ประชาชนนำมาวางบริเวณหน้าบ้านทางเทศบาลจะมาเก็บ ขยะทั่วไปประกอบด้วย กล้องเครื่องดื่ม ขวด ถุงพลาสติก โฟม โดยมีการตกลงให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกประเภทของขยะ และเน้นย้ำว่าขยะที่ทำการคัดแยกต้องแห้ง ขยะรีไซเคิล ประกอบไปด้วย กระดาษขาว กระดาษสี ขวดแก้ว ขวดพลาสติกสี ขาวพลาสติกน้ำดื่มกระป๋องเครื่องดื่ม โดยมีการตกลงให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกประเภทของขยะทางเทศบาลตำบลบ้านเหล้ามีการกำหนดจุดคัดแยกขยะภายในหมู่บ้าน ทางเทศบาลบ้านเหล้าจะเก็บรวบรวมทุกหมู่บ้านแล้วอัดเป็นก้อนแยกประเภทขยะ มีการจัดทำบัญชีควบคุมแล้วนำไปจำหน่ายให้กับผู้รับซื้อรายใหญ่ประจำอำเภอต่อไป ทางเทศบาลตำบลบ้านเหล้าไม่มีรถเก็บขนขยะเนื่องจากไม่มีความจำเป็นเพราะทุกครัวเรือนคัดแยกขยะแล้วไม่มีขยะให้ขน

2.2.2 ประสิทธิภาพของระบบการเก็บขน มีรถขนขยะที่ทันสมัยและเพียงพอต่อปริมาณขยะมีการวางแผนที่ดี มีการกำหนดเส้นทางและตารางเวลาการเก็บขนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์

3.1 ดำเนินการจัดการขยะฯ โดยรีไซเคิลขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ พลาสติก โลหะ การผลิตปุ๋ยหมักจากขยะอินทรีย์ และระบบบำบัดน้ำเสีย นำขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จะถูกส่งมายังพื้นที่ระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ (ผลิตก๊าซชีวภาพได้) บ่อฝัง และบ่อระเหยแห้ง ซึ่งนำขยะมูลฝอยจากพื้นที่กำจัดขยะมูลฝอยและบ่อฝังกลบเก่าที่ปิดไปแล้วจะไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศที่จะบำบัดให้ความสกปรกของน้ำลดลง หลังจากนั้นจะถ่ายออกไปสู่บ่อฝังและบ่อระเหยแห้งต่อไป ทำให้น้ำขยะมูลฝอยไม่มีการไหลออกสู่พื้นที่ภายนอก นอกจากนี้แล้วศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน

บ้านตาลยังมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทำการวิจัยการใช้น้ำชะมูลฝอยที่ผ่านการบำบัดแล้ว มาทำเป็นปุ๋ยทดลองปลูกหญ้า โดยมีจุดประสงค์เพื่อหาอัตราส่วนการใช้น้ำชะขยะที่เหมาะสมในการ ปลูกพืช ซึ่งสามารถนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ปลูกพืชที่ต้องการได้ต่อไป รวมทั้งระบบผลิตพลังงาน ไฟฟ้าจากก๊าซชีวภาพ ก๊าซชีวภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยจะถูกนำไปเป็นเชื้อเพลิง ให้กับเครื่องยนต์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า โดยก๊าซชีวภาพจะผ่านการกำจัดก๊าซซัลเฟอร์ (H₂S) และ ลดความชื้น เพื่อเพิ่มคุณภาพเชื้อเพลิงก่อนนำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงให้กับเครื่องยนต์ต่อไป ศูนย์กำจัด ขยะมูลฝอยแบบผสมผสานบ้านตาล ใช้เครื่องยนต์ผลิตพลังงานไฟฟ้า 2 เครื่อง แต่ละเครื่องผลิตไฟฟ้า ได้สูงสุด 1,063 kW โดยมีประสิทธิภาพในการผลิตไฟฟ้าประมาณร้อยละ 40 ใช้ก๊าซชีวภาพประมาณ 550 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง (ที่ก๊าซมีเทน 45%) โดยมีอายุการทำงานของเครื่องที่ 60,000 ชั่วโมง หรือประมาณ 7 ปี (เดินระบบ 24 ชั่วโมง)

3.2 ปัจจัยที่เอื้อให้การดำเนินการจัดการขยะฯ ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำ กลับมาใช้ประโยชน์ ประสบความสำเร็จ ได้แก่

3.2.1 ขยะอันตรายเช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย กระป๋องยาฆ่าแมลง มีเจ้าหน้าที่ ดำเนินการออกเก็บขนทุกเดือนเดือนละ 1 ครั้ง รวม 14 หมู่บ้าน โดยมีการคิดนวัตกรรมการทำ อิฐบล็อกทางเดิน ที่มีส่วนผสมของ ทราาย ปูน น้ำยากันซึม และถ่านไฟฉาย โดยอิฐบล็อกที่ได้สามารถ นำไปใช้ในการจัดสวนทางเดินในชุมชนเป็นการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน มีการนำ ขยะประเภทโฟมมาตัดให้เป็นชิ้นเล็กเพื่อนำไปเป็นส่วนผสมกับทราย ปูนซีเมนต์เพื่อทำเป็นอิฐบล็อก สำหรับทางเดินในชุมชน จัดตั้งกลุ่มประดิษฐ์ของใช้จากขยะประเภทกล่องนมทำเป็นหมวก เครื่องจักร สานผลิตภัณฑ์จากหลอดดูดพลาสติกเป็นตะกล้าใส่ของ จัดประกวดการแต่งกายจากขยะในกิจกรรม ของโรงเรียน ส่วนเศษใบไม้กิ่งไม้เล็กๆและมูลสัตว์เลี้ยงในชุมชนนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักใช้สำหรับผสมดิน ทำเป็นปุ๋ยสำหรับปลูกพืชผักสวนครัว ปุ๋ยสำหรับต้นไม้ ลดการใช้สารเคมี และขยะประเภทยางรถยนต์ เก่า นำแปรรูปใช้สำหรับปลูกผักสวนครัวภายในครัวเรือน

3.2.2 การสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กร มีการสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี และงบประมาณในการดำเนินการการจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลและการผลิตปุ๋ยหมัก มีสถานที่และอุปกรณ์ ที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการ

4. ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

4.1 ดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ ชุมชน ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย โดยการเผาขยะที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ในเตาเผาขยะที่มีระบบกรอง มลพิษ และการฝังกลบขยะที่ไม่สามารถเผาได้หรือขยะอันตราย และการกำจัดขยะมูลฝอยของศูนย์ กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสานบ้านตาล เป็นการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งดำเนินงานเตรียม สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การจัดเตรียมบ่อฝังกลบ การปูพื้น

บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยด้วยพลาสติก HDPE (1.5 มิลลิเมตร) การปูทับ ด้วยดินเหนียวป้องกัน การฉีกขาดของพลาสติก การวางท่อระบายน้ำขยะมูลฝอย การดูแลพื้นที่ในการฝังกลบขยะมูลฝอย และการกลบทับด้วยดินเมื่อเสร็จจากการฝังกลบในแต่ละวัน นอกจากนี้แล้วศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย แบบผสมผสานบ้านตาล ยังดำเนินงานติดตั้งท่อระบายก๊าซชีวภาพจากบ่อฝังกลบ พร้อมทั้งนำก๊าซ มาใช้ประโยชน์เพื่อผลิตเป็นพลังงาน

4.2 ปัจจัยที่เอื้อให้การดำเนินการจัดการขยะฯ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ประสบความสำเร็จ ได้แก่

4.2.1 ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน ชุมชนสะอาดหน้าอยู่อาศัย ชุมชนไม่จำเป็นต้องมีบ่อขยะ เช่นขยะทั่วไปประกอบด้วย กล่องเครื่องดื่ม ขวด ถุงพลาสติก โฟม โดยมีการตกลง ให้ทุกครัวเรือนมีการคัดแยกประเภทของขยะ และเน้นย้ำว่าขยะที่ทำการคัดแยกต้องแห้ง โดยจะมี โรงอัดขยะที่ทางเทศบาลได้สร้างขึ้นจากงบประมาณของเทศบาล เพื่อใช้อัดก้อนขยะจำพวกขยะทั่วไป แล้วจึงนำขยะอัดก้อนไปขายให้กับบริษัทเอกชนเพื่อให้เกิดรายได้ให้กับเทศบาลต่อไป ส่วนขยะ ประเภทขยะอินทรีย์ (ขยะเปียก) ประกอบไปด้วยเศษอาหาร พืชผัก เปลือกผลไม้ ขยะจากทาง การเกษตรที่เหลือจากรับประทานหรือแม่กระทั่งมูลสัตว์เลี้ยงเพื่อเศรษฐกิจ หรือสัตว์เลี้ยงบริโภคใน ชุมชนก็เทลงในเสวียนหรือถังหมักทำปุ๋ย แล้วนำไปหมักที่ได้นำไปใส่พืชผักสวนครัวในครัวเรือนหรือ แปลงปลูกต้นไม้ประดับเพื่อลดการใช้สารเคมีในชุมชน และมีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อซื้อเครื่องจักร สำหรับการสลายโม่ให้ย่อยสลายได้รวดเร็วมากขึ้น

4.2.2 บทบาทของตัวผู้นำหมู่บ้านป่าติ่งงามมีผู้นำที่มีบทบาท 2 ท่าน ได้แก่ กำนัน และประธานชุมชนปลอดขยะ ทั้ง 2 ท่านเป็นบุคคลในการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ในการขับเคลื่อนเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชน เริ่มต้นตั้งแต่ การให้ความรู้เรื่องขยะและการคัดแยกขยะมูลฝอยแก่ชาวบ้าน ช่วงก่อนปี พ.ศ.2560 เหล่าผู้นำ มีการนำหลัก 5ส + 2 : สะสาง สะอาด สะดวก สุขลักษณะ สร้างนิสัย+ เสริมสร้าง หลังจากสะสาง ดำเนินการให้มันดีขึ้น เข้ามาปรับใช้ในหมู่บ้านภายหลังปี พ.ศ.2560 หมู่บ้านป่าติ่งงามได้รับรางวัล ชมเชยด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่ 5 เพื่อเป็นการต่อยอดและให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นจึงเกิดแนวคิด ผู้นำทำก่อน เข้ามาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างของการจัดการเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใช้เทคนิค SWOT Analysis ปรากฏดังตารางที่ 27-28

ตารางที่ 27 แสดงจุดแข็ง (S: Strengths) และจุดอ่อน (W: Weaknesses) ของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

จุดแข็ง	จุดอ่อน
ด้านโครงสร้าง - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบและเป้าหมายในการจัดการขยะในชุมชนอย่างชัดเจน - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำวิธีการจัดการขยะชุมชนที่ประสบผลสำเร็จมาจัดการขยะในชุมชน	ด้านโครงสร้าง - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างหรือขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องและยังขาดนโยบายเพื่อลดการเกิดขยะอย่างยั่งยืน - ยังขาดการทบทวนในรายละเอียดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง - ยังขาดความยืดหยุ่นที่ให้สอดคล้องกับสภาพและสถานการณ์ในพื้นที่ - ยังขาดการติดตามเป้าหมายในการจัดการขยะตามหลักแนวความคิดเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่กำหนดไว้
ด้านระบบบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ระเบียบข้อตกลงร่วมกันในการจัดการขยะในชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างน้อยเดือนละครั้ง	ด้านระบบบริการ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการกำหนดจุดพื้นที่โรงเรียนคัดแยกและจัดเก็บขยะในชุมชนที่เหมาะสมและชัดเจน - การปฏิบัติงานยังไม่ต่อเนื่องจนเป็นรูปแบบหรือเป็นวิธีการในการดำเนินการ

ตารางที่ 27 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาเพื่อการพัฒนาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในการประชุมสภา 3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมทักษะการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่สภาตำบล สภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน และประชาชน	3. การสร้างจิตสำนึกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นระเบียบข้อตกลงร่วมกันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ชุมชนปลอดขยะ ชุมชนสะอาด ชุมชนไร้เชื้อเพลิงน้อย 4. ยังไม่ค่อยมีการปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของชุมชน 5. ยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง
ด้านบุคคล 1. ผู้บริหารหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนให้ความสำคัญการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. เจ้าหน้าที่หน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดการขยะมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน 3. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการขยะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และได้รับการยอมรับในชุมชน	ด้านบุคคล 1. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะ แต่ในด้านของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนยังไม่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. ยังขาดการประชุมร่วมกับผู้บริหารหน่วยงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ตัวแทนประชาชน 3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะ แต่ในด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนยังเห็นไม่ชัดเจน

ตารางที่ 27 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
	4. ยังขาดการสร้างจิตอาสาจิตสำนึกในชุมชนเพื่อแสวงหาข้อมูลในเชิงรุกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ
ด้านการเงิน 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนตามบริบทพื้นที่ในงบประมาณกองทุนรอบโรงไฟฟ้าที่มีจำนวนจำกัด	ด้านการเงิน 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือมีงบประมาณก็ยังคงค่อนข้างน้อย 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง 3. จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการขยะเนื่องจากเป็นการดำเนินการแบบขาดทุน
ด้านวัสดุอุปกรณ์ 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้การกำจัดขยะขั้นสุดท้ายแบบบ่อขยะแบบฝังกลบ 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีรถบรรทุกเก็บขนย้ายขยะในชุมชนและพร้อมใช้งาน	ด้านวัสดุอุปกรณ์ 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดการจัดสถานที่พักขยะ คัดแยกขยะขั้นสุดท้าย 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทน ยังไม่เพียงพอ กับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่

ตารางที่ 27 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
	3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยและที่ป้องกันเชื้อโรคแต่เจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะมีจำนวนไม่เพียงพอ 4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาเรื่องพื้นที่ดินสำหรับทำบ่อขยะแบบฝังกลบเนื่องจากมีพื้นที่ดินไม่เพียงพอ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้จากกรมป่าไม้ 5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาเรื่องจากชุมชนอื่นหรือต่างอำเภอ ต่างจังหวัด มีการลักลอบนำขยะมาทิ้งในพื้นที่
ด้านการบริหารจัดการ 1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผล การปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจ หมุนเวียน 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและมีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท 3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรณรงค์เรื่องการจัดการขยะเปียก มีการขุดหลุมดินเพื่อบริหารจัดการกับขยะเปียกประจำครัวเรือนทุกครัวเรือน	ด้านการบริหารจัดการ 1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำถุงผ้า ตะกร้า ปิ่นโต ขณะไปซื้อของที่ตลาดและปฏิเสธการใช้ถุงหิ้วประเภทถุงพลาสติก และกล่องโฟม 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาในการดำเนินการจัดขนขยะไปเพื่อดำเนินการเผาในเตาเผาไหม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งมีระยะทางที่ไกล มีค่าใช้จ่ายมากในการดำเนินการและการเดินทางไม่สะดวก 3. ยังไม่มีรถบรรทุกเก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยกประเภทภายในรถ และยังขาดการพัฒนาอุปกรณ์จัดเก็บขยะที่ทันสมัยสะดวก สะอาด ปลอดภัย

ตารางที่ 27 (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
	4. ยังขาดการนำรูปแบบการบริหารจัดการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ ผลสำเร็จมาใช้หรือพัฒนาต่อยอด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตารางที่ 28 แสดงโอกาส (O: Opportunities) และอุปสรรค (T: Threats) ของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

โอกาส	อุปสรรค
ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม 1. ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียน 3. ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง	ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม 1. ชุมชนยังขาดการเรียนรู้ในการจัดการขยะกับชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ 2. ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนไม่เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ด้านเทคโนโลยี 1. นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือมีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความหลากหลายแนวทางการดำเนินการตามบริบทชุมชน	ด้านเทคโนโลยี 1. ระบบสารสนเทศไม่สอดคล้องต่อการประชาสัมพันธ์ในการสื่อสารและแจ้งข้อมูลข่าวสารในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมีผลกระทบต่อ การนำมาปฏิบัติใช้งานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ด้านเศรษฐกิจ 1. เศรษฐกิจของชุมชนมีความต้องการการจัดการขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน 2. ระบบเศรษฐกิจการเงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ด้านเศรษฐกิจ 1. ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนค่อนข้างน้อย 2. ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3. ระบบการใช้จ่ายเงินภาครัฐยังไม่เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 28 (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค
ด้านการเมืองและกฎหมาย 1. รัฐบาลมีนโยบายการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน 2. นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ด้านการเมืองและกฎหมาย 1. ภาครัฐบังคับใช้กฎหมายและมาตรการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่ต่อเนื่อง 2. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่สามารถมั่นใจได้ว่าจะบังคับใช้ได้จริง

ผลการประเมินสภาพแวดล้อมของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลกระทบ ซึ่งเป็นการพิจารณาว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แต่ละข้อกระทบต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในระดับใด และ 2) ด้านความสำคัญซึ่งเป็นการพิจารณาซึ่งเป็นการพิจารณาว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แต่ละข้อปรากฏอยู่ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในระดับใด โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ นำผลการประเมินมาคำนวณเป็น น้ำหนัก (Weight) และคะแนน (Score) แล้วนำน้ำหนัก (Weight) คูณกับคะแนน (Score) ได้คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score) นำมาจัดอันดับ ปรากฏดังตารางที่ 29-31

ตารางที่ 29 แสดงน้ำหนัก คะแนน คะแนนถ่วงน้ำหนัก และอันดับของจุดแข็งและจุดอ่อนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
จุดแข็ง (Strengths : S)					
S1	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดโครงสร้างและกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะอย่างชัดเจน	0.035	3.867	0.136	2
S2	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบ	0.036	3.933	0.141	1
S3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาประยุกต์ใช้	0.035	3.067	0.106	12
S4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ สร้างแรงจูงใจและข้อตกลงร่วมกันในการจัดการขยะ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยึดอายุการใช้งาน และนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่	0.031	3.733	0.117	9
S5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาเพื่อการพัฒนาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.034	3.733	0.127	5
S6	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ และให้ความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.035	3.667	0.127	6

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
S7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหาร งบประมาณการจัดการขยะตามหลัก ธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.038	3.533	0.134	3
S8	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรร งบประมาณในการบริหารจัดการขยะอย่างพอเพียง และเหมาะสมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ตามบริบทพื้นที่ในงบประมาณกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ที่มีจำนวนจำกัด	0.031	3.133	0.096	13
S9	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การกำจัดขยะ ขั้นสุดท้ายแบบบ่อขยะแบบฝังกลบ	0.034	3.267	0.111	11
S10	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีรถบรรทุก เก็บขนย้ายขยะในชุมชนและพร้อมใช้งาน	0.035	3.333	0.115	10
S11	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการ ขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.036	3.667	0.132	4
S12	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรณรงค์ให้ชุมชน มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือนและ มีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละ ประเภท	0.032	3.733	0.119	8
S13	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรณรงค์เรื่อง การจัดการขยะเปียก ให้ชุมชนมีการขุดหลุมดิน เพื่อบริหารจัดการกับขยะเปียกประจำครัวเรือน ทุกครัวเรือน	0.037	3.400	0.124	7
รวมจุดแข็ง		0.447		1.584	

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
จุดอ่อน (W: Weaknesses)					
W1	เจ้าหน้าที่และผู้บริหารปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนค่อนข้างน้อย	0.030	3.200	0.096	17
W2	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ค่อยมีการประชุมเรื่องการจัดการขยะร่วมกับผู้บริหารหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน และตัวแทนประชาชน	0.033	3.200	0.104	6
W3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการสร้างความจิตอาสาและสำนึกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนค่อนข้างน้อย	0.035	4.133	0.146	1
W4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.029	3.133	0.090	18
W5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดข้อมูลเชิงลึกที่ใช้ในการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.031	3.267	0.100	10
W6	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณในด้านการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนค่อนข้างน้อย	0.031	3.400	0.104	4

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
W7	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนไม่ต่อเนื่อง	0.030	3.467	0.104	3
W8	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการขยะโดยดำเนินการแบบขาดทุน	0.033	3.533	0.115	2
W9	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดการจัดสถานที่พักขยะและคัดแยกขยะขั้นสุดท้าย	0.031	3.267	0.102	7
W10	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดถึงขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทน ไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชน	0.032	3.200	0.102	8
W11	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะไม่เพียงพอและขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยและที่ป้องกันเชื้อโรค	0.029	3.400	0.100	9
W12	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาเรื่องพื้นที่ดินสำหรับทำบ่อขยะแบบฝังกลบเนื่องจากมีพื้นที่ดินไม่เพียงพอ ปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้จากกรมป่าไม้	0.031	3.067	0.094	12
W13	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาที่ชุมชนอื่นหรือต่างอำเภอ ต่างจังหวัดมีการลักลอบนำขยะมาทิ้งในพื้นที่	0.031	3.467	0.106	16

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
W14	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการรณรงค์ให้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการลดขยะโดยนำภาชนะ เช่น ถุงผ้า ตะกร้า ปิ่นโต แก้วใส่น้ำฯ ไปใส่ของที่ซื้อและ ปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติก	0.029	3.133	0.090	18
W15	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาในการ ดำเนินการจัดขยะไปเพื่อดำเนินการเผาในเตาเผา ใหม่ที่ถูกตั้งตามหลักวิชาการ ซึ่งมีระยะทางที่ไกล มีค่าใช้จ่ายมากในการดำเนินการและการเดินทาง ไม่สะดวก	0.029	3.067	0.090	14
W16	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีรถบรรทุก เก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยกประเภทภายในรถ และยังขาดการพัฒนาอุปกรณ์จัดเก็บขยะที่ทันสมัย สะดวก สะอาด ปลอดภัย	0.031	3.333	0.102	5
W17	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการนำรูปแบบ การบริหารจัดการองค์กรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาใช้เพื่อส่งเสริม การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม	0.030	3.267	0.098	11
W18	W18 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการ บำรุงรักษา และการทำความสะอาดถังขยะให้ ไม่มี กลิ่นเหม็นและสะอาด นำมาขยะมาทิ้งในถังขยะ	0.029	3.067	0.090	15
รวมจุดอ่อน		0.553		1.831	
รวมสภาพแวดล้อมภายใน		1.000			

ตารางที่ 30 แสดงน้ำหนัก คะแนน คะแนนถ่วงน้ำหนัก และอันดับ ของโอกาสและอุปสรรค ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายนอก (External Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
	โอกาส (O: Opportunities)				
O1	ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.058	3.533	0.204	2
O2	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.055	3.267	0.181	6
O3	ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง	0.060	3.333	0.200	3
O4	นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือมีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.052	3.067	0.160	9
O5	กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีแนวทางการดำเนินการที่หลากหลายตามบริบทชุมชน	0.053	3.267	0.174	7
O6	เศรษฐกิจของชุมชนมีความต้องการการจัดการขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	0.053	3.067	0.163	8
O7	ระบบเศรษฐกิจการใช้เงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.058	3.400	0.197	4
O8	รัฐบาลมีนโยบายการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	0.055	3.533	0.196	5

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายนอก (External Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
O9	นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุน การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	0.062	3.600	0.225	1
รวมโอกาส		0.508		1.695	
อุปสรรค (T: Threats)					
T1	ชุมชนยังขาดการเรียนรู้ในการจัดการขยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนกับชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ ความสำเร็จในการดำเนินการ	0.058	3.400	0.197	1
T2	ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนไม่เอื้อต่อการ จัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน	0.054	3.067	0.167	6
T3	ระบบสารสนเทศไม่สอดคล้องต่อการ ประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร และแจ้งข้อมูลข่าวสาร ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.054	3.200	0.174	5
T4	เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมีผลกระทบต่อการ นำมาปฏิบัติใช้งานในการจัดการขยะแบบมีส่วน ร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.052	3.067	0.160	6
T5	ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	0.055	3.267	0.181	3
T6	ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	0.052	3.067	0.160	7

ตารางที่ 30 (ต่อ)

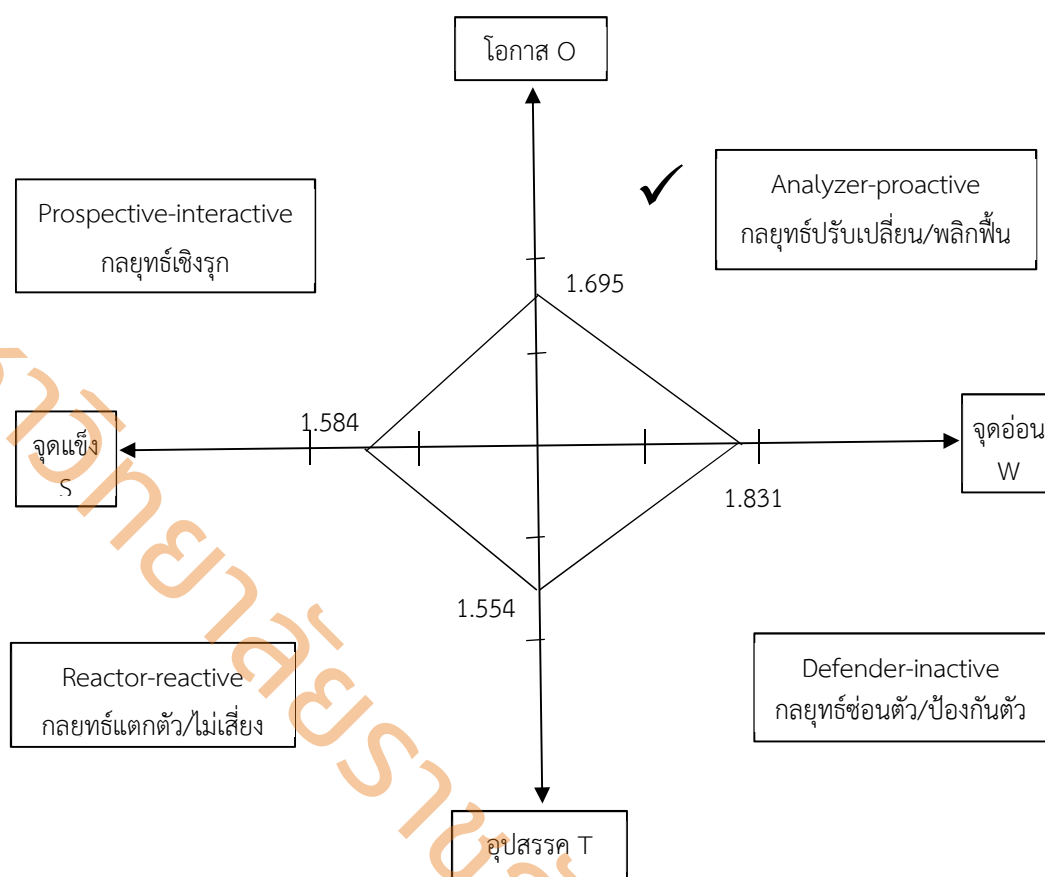
ลำดับ	สภาพแวดล้อมภายนอก (External Factors)	ถ่วง น้ำหนัก (Weight)	คะแนน (Rating)	คะแนน ถ่วงน้ำหนัก (Weight Score)	อันดับ
T7	ระบบการใช้จ่ายเงินภาครัฐยังไม่เอื้อต่อการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	0.057	3.133	0.177	4
T8	ภาครัฐบังคับใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริม การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่ต่อเนื่อง	0.057	3.333	0.189	2
T9	กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐที่ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่สามารถ บังคับใช้ได้จริง	0.053	2.867	0.152	8
รวมอุปสรรค		0.492		1.554	
รวมสภาพแวดล้อมภายนอก		1.000			

ตารางที่ 31 แสดงคะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ปัจจัยสภาพแวดล้อม		คะแนนถ่วงน้ำหนัก
จุดแข็ง (Strengths)	S	1.584
จุดอ่อน (Weaknesses)	W	1.831
โอกาส (Opportunities)	O	1.695
อุปสรรค (Threats)	T	1.554

จากตารางที่ 31 พบว่า คะแนนถ่วงน้ำหนักของในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล คะแนนถ่วงน้ำหนักด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ จุดอ่อน (Weaknesses : W) =1.831 รองลงมาคือ โอกาส (Opportunities : O) =1.695 สำหรับด้านที่มีค่าต่ำสุด ได้แก่ อุปสรรค (Threats : T) =1.554

เมื่อนำคะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาเขียนกราฟ พบว่าสถานการณ์หรือตำแหน่งทางกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในตำแหน่งกลยุทธ์ WO ซึ่งเป็นกลยุทธ์ปรับเปลี่ยนหรือพลิกฟื้น (Analyzer-proactive) ปรากฏดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงสถานการณ์หรือตำแหน่งทางกลยุทธ์ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

2.3 ผลการร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลการร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 13 คน ได้ กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล (ร่าง) ดังนี้

วิสัยทัศน์ (ร่าง)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพสูงและเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนสู่ความยั่งยืน

พันธกิจ (ร่าง)

1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายอย่างมีคุณภาพ
2. ส่งเสริมการทำให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจากขยะคือ ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
3. สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ควบคุม ติดตามประเมินผลสู่ความยั่งยืน

ในชุมชน

เป้าประสงค์ (ร่าง)

1. ชุมชนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะ มีการกำหนดขั้นตอน และวิธีการดำเนินการ ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ชุมชนปราศจากขยะ ใช้นวัตกรรมในการจัดการขยะ ชุมชนมีส่วนร่วมอย่าง
3. ชุมชนมีภาคีเครือข่าย มีการรวมกลุ่ม มีข้อตกลงร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

เข้มแข็ง

ประเด็นกลยุทธ์ (ร่าง)

1. การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีคุณภาพ
2. การพัฒนาการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
3. การพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนสู่ความยั่งยืน

กลยุทธ์ (ร่าง)

กลยุทธ์ในแต่ละประเด็นกลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีคุณภาพ มี 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนงานหลักในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน (WO: W1,W2,W4,W5,W8,W9,O1,O3,O5,O6,O8, O9)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการจัดทำฐานข้อมูลตั้งงบประมาณการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (ST: S1,S2,S3,S4,S5,S6,S7,S8,S11,T3,T4,T5,T6,T7)

กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ (WO: 8,W9,W10,W11,W12,W13,W15,W16,W17,W18,O3,O4,O5,O8,O9)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน มี 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (ST: S1,S2,S3,S4,S5,S6,S10,S12,S13,T1,T2,T3,T4,T5,T6,T7)

กลยุทธ์ที่ 5 เร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (WT: W2,W4,W5,W6,W7,W12,W13,T7,T8,T9)

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน (WO: W3,W6,W7,W8,W9,W10,W11,W12,W13,O1,O2,O3,O4,O7,O8,O9)

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างยั่งยืน มี 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 7 เสริมสร้างองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน (SO: S3,S4,S5,S6,S9,S11,S12,S13,O1,O2,O3,O4,O5,O6,O7)

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (WO: W1,W2,W3,W6,W14,O1,O2,O3,O5,O6)

กลยุทธ์ที่ 9 สนับสนุนนโยบายการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนสู่ความยั่งยืน (WO: W10,W15,W16,W17,W18,O4,O8,O9)

ตัวชี้วัดและมาตรการ (ร่าง)

ตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ปรากฏดังตารางที่ 32-34

ตารางที่ 32 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
1. พัฒนาการจัดทำ แผนงานการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน (WO: W1,W2,W4, W5,W8,W9,O1,O3, O5,O6,O8,O9)	1.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำ แผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ภายในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการจัดทำแผนงานในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. มีการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยผ่าน การพิจารณาจากคณะกรรมการ จัดการขยะมูลฝอยระดับจังหวัด 3. มีการศึกษาความพึงพอใจของ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนผู้มี ส่วนร่วมต่อแผนงานการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน 4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในชุมชนได้รับทราบถึงหลักการปฏิบัติ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 5. มีการประเมินผลแผนงานแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน	1.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาและ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติใน การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน 1.3 จัดอบรมให้ความรู้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน ประชาชน ในการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 1.4 ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ในชุมชนได้รับทราบการบริหาร จัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน 1.5 จัดทำแผนงาน การจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน ระดับ ชุมชน

ตารางที่ 32 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 1.2 ร้อยละของการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน 1.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนที่มีต่อแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	1.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 1.7 ใช้ผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 32 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
2. พัฒนากฎเกณฑ์การจัดทำข้อมูล ตั้งงบประมาณการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (ST: S1,S2, S3,S4,S5,S6,S7,S8, S11,T3,T4,T5,T6,T7)	2.1 ระดับความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูลตั้งงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการจัดทำงบประมาณประจำปีให้เหมาะสม เพียงพอ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเบิก-จ่ายงบประมาณ 3. มีการนำข้อมูลการเบิก-จ่ายงบประมาณเข้าสู่ระบบศูนย์ข้อมูลในการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนสามารถตรวจสอบได้ 4. มีการ Update ข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีไตรมาสประจำปีงบประมาณ 5. มีการจัดหางบประมาณหรือแหล่งเงินทุนสนับสนุนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	2.1 จัดทำงบประมาณงบดุลรายจ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ 2.2 สร้างแรงจูงใจการมีส่วนร่วมแก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุน ด้วยการประกาศเกียรติคุณ โล่รางวัล หรือประกาศยกย่องชมเชย 2.3 ขอสนับสนุนงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจากหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชน 2.4 ประเมินความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนที่มีผลต่องบประมาณ 2.5 ใช้ผลการประเมินความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนที่มีผลต่องบประมาณเพื่อวางแผนพัฒนา

ตารางที่ 32 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	
3. สนับสนุนเทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ (WO: W8, W9,W10,W11,W12, W13,W15,W16,W17, W18,O3,O4,O5,O8, O9)	3.1 มีอุปกรณ์เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนภารกิจในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับใช้งานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. มีการสนับสนุนส่งเสริมการตลาดจากผลิตภัณฑ์จากขยะในชุมชน 3. มีการจัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมสินค้าจากขยะในชุมชน 4. มีการฝึกอบรมทักษะด้านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี	3.1 จัดหาเทคโนโลยีนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 3.2 นำเทคโนโลยี นวัตกรรม ปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 3.3 ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 3.4 นำผลประโยชน์มาพัฒนาปรับปรุงการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ตารางที่ 32 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	5. มีการติดตามประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์จากขยะในชุมชน <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 3.2 คุณภาพของการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมที่จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	

ตารางที่ 33 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
4. สนับสนุนสร้างแรงจูงใจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (ST:S1,S2,S3,S4,S5,S6,S10,S12,S13,T1,T2,T3,T4,T5,T6,T7)	4.1 คุณภาพการประชาสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจ ในการจัดการขยะมีการลดการใช้ การนำกลับมาใช้ใหม่ การยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ 4.2 ระดับความสำเร็จการจัดการขยะที่มีจำนวนขยะลดลง มีการลดการใช้ มีการนำกลับมาใช้ใหม่ มีการยืดอายุการใช้งาน มีการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการประชาสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจ หรือให้รางวัล 2. มีการลดการใช้ ลดปริมาณการทำให้เกิดขยะในชุมชน 3. มีการนำกลับมาใช้ใหม่ มีกิจกรรมยืดอายุการใช้งานจากการทำให้เกิดขยะ 4. มีการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่จากขยะ 5. มีการประเมินผลจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.1 การประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ อาทิเช่น เอกสารประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ ขนาดใหญ่ เสียงตามสาย หอกระจายข่าว สื่อออนไลน์ รถประชาสัมพันธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4.2 ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางระดับครัวเรือน ชุมชน ตลาด โรงเรียน วัด สำนักงานในพื้นที่ 4.3 จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน เยาวชน จิตอาสา การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4.4 จัดให้มีการจัดการขยะแต่ละประเภทอย่างเป็นระบบครอบคลุมในพื้นที่ชุมชน

ตารางที่ 33 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	
5. เร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (WT:W2,W4,W5,W6,W7,W12,W13,T7,T8,T9)	5.1 ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการดำเนินการจัดประชุม สัมมนาในการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5.1 จัดประชุม สัมมนา ในการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5.2 ประสานงาน ผลักดันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติกฎหมาย ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม 5.3 ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 33 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	2. มีการนำเสนอแนวทางการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ต่อกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3. มีการบูรณาการทุกภาคส่วน ผลักดันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติกฎหมาย ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม 4. มีการติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติ กฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. มีการประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติกฎหมาย ให้ประชาชนได้รับทราบและบังคับใช้	
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ	

ตารางที่ 33 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	
6. ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน (WO: W3, W6,W7,W8,W9,W10, W11,W12,W13,O1, O2,O3,O4,O7,O8,O9)	6.1 มีหน่วยงานหลักทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 6.2 ระดับความสำเร็จในสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการสนับสนุนกิจกรรมกลุ่มต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะ อาทิ มีการนำกลับมาซ่อมแซมใช้ใหม่ การนำมาทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ 2. มีการสนับสนุนให้ใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ปล่อยก๊าซเรือนกระจกทำให้โลกร้อน อาทิ การลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่	6.1 จัดให้มีหน่วยงานหลักทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 6.2 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 6.3 กำหนดให้มีกลุ่มต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะ อาทิ มีการนำกลับมาซ่อมแซมใช้ใหม่ การนำมาทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ 6.4 กำหนดภารกิจของหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สอดคล้องกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 33 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	3. มีการสร้างความร่วมมือ ภาคี เครือข่าย ผู้ประกอบการในชุมชนที่ทำให้เกิดขยะ ผู้ใช้ประโยชน์จากขยะในชุมชน 4. มีการส่งเสริมภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการจัดการขยะการลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ 5. มีการสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ในชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่ม มีรายได้เพิ่มจากขยะ นำขยะไปเป็นพลังงานทางเลือก <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	6.5 ส่งเสริมให้หน่วยงานหลัก ทั้งภาครัฐและเอกชนศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 6.6 กำหนดให้หน่วยงานหลัก ภาครัฐมีการเก็บภาษี ค่าดำเนินการจัดการขยะตามหลักการที่เป็นจริงเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น 6.7 แต่งตั้งคณะทำงาน ในการติดตามประเมินผล ด้านการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 34 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของแต่ละกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา
องค์ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างยั่งยืน (ร่าง)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
7. เสริมสร้างองค์ ความรู้การจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนให้แก่ ประชาชนในชุมชน (SO: S3,S4,S5,S6,S9, S11,S12,S13,O1,O2, O3,O4,O5,O6,O7)	7.1 ระดับความสำเร็จการส่งเสริม องค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการขยะแต่ละประเภทตั้งแต่ระดับ ครัวเรือน ให้ครอบคลุมพื้นที่ในชุมชน 2. มีการเสริมสร้างสมรรถนะของ ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ร่วมกับประชาชน 3. มีการพัฒนากระบวนการจัดการ ขยะตั้งแต่การกักเก็บรวบรวม การเก็บ ขน การเปลี่ยนแปลง การนำกลับมาใช้ ประโยชน์รวมถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ในพื้นที่ 4. มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย จัด กิจกรรมศึกษาดูงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน 5. มีการติดตามประเมินผล ตาม จุดประสงค์การจัดการขยะเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	7.1 กำหนดให้ใช้สินค้าที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ ปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็น ต้นเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) 7.2 ชี้แจงแนวทางการ ปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนการลดการใช้ นำ กลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้ งาน การนำมาเข้ากระบวนการ ผลิตซ้ำ 7.3 ฝึกอบรมการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน ให้แก่เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน เยาวชน ประชาชน มีการศึกษาดูงานกับหน่วยงาน ท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จ 7.4 ประชาสัมพันธ์ผลการ ดำเนินการเสริมสร้างองค์ ความรู้การจัดการขยะเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ ประชาชนรับทราบ มีการ วัดผลความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ 34 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 7.2 จำนวนบุคลากรที่มีองค์ความรู้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนหลังจากได้รับความรู้ 7.3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	7.5 ประเมินผลองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 7.6 ใช้ผลการประเมินมาพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
8.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล (WO: 1,W2,W3,W6, W14,O1,O2,O3,O5, O6)	8.1 ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนครอบคลุมทุกพื้นที่ในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	8.1 ประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม การลดทำให้เกิดขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ ยึดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำในชุมชน

ตารางที่ 34 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	2. มีการสร้างแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะในชุมชน 3. มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4. มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลักกับประชาชนในพื้นที่ในการคัดแยกขยะ มีบทลงโทษสำหรับผู้ลบลอบทิ้งขยะ 5. มีการติดตาม การประเมินผล กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	8.2 กำหนดวิธีดำเนินการ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน 8.3 กำหนดข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่ในการคัดแยกขยะ มีบทลงโทษสำหรับผู้ลบลอบทิ้งขยะในชุมชน 8.4 จัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน 8.5 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย โดยการฝึกอบรมให้มีการปฏิบัติจริง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	8.2 จำนวนประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่	
9. สนับสนุนนโยบายการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ WO:W10,W15,W16,W17,W18,O4,O8,O9)	9.1 ระดับความสำเร็จในการใช้ทรัพยากรในการหมุนเวียนหรือวัสดุมาใหม่กลับมาใช้ใหม่ อาทิ เช่นการลดทำให้เกิดขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำ ในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. มีการสนับสนุนและส่งเสริมทำให้ไม่เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน 2. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ วัสดุให้มากที่สุดด้วยวิธีการที่เหมาะสมตามบริบทชุมชน 3. มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จ 4. มีการฝึกอบรมทักษะด้านการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี	9.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร โดยผู้เชี่ยวชาญ 9.2 จัดหาเทคโนโลยีนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 9.3 นำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยที่ได้มาปรับใช้กับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 9.4 ประเมินผลการใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยปรับใช้กับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ตารางที่ 34 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	5. มีการติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 9.2 คุณภาพของการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมที่จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	9.5 นำผลประเมินมาพัฒนาการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยปรับใช้กับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ (ร่าง)

ปรากฏดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ (ร่าง)

2.4 ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล หลังการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการ
การจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการ
การจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ จำนวน 11 คน ได้กลยุทธ์
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ดังนี้

วิสัยทัศน์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน
ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลอย่างมีระบบสู่ความยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดเตรียมระบบและกลไก เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่การวางแผนงาน
การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้น
สุดท้าย
2. ส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจากขยะประกอบด้วย ลดการใช้
นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ใน
รูปแบบที่หลากหลาย
3. พัฒนาระบบการดำเนินงานจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนอย่างมีระบบ

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมและ
มีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ในชุมชน
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนนำระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมา
ดำเนินการในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินการด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่าย มีกระบวนการดำเนินงาน
ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

ประเด็นกลยุทธ์

1. การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียน

2. การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนของชุมชน

3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ในแต่ละประเด็นกลยุทธ์มีดังต่อไปนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 มี 4 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ
ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์
สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติ
ให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลัก
ของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ให้แก่ประชาชนในชุมชน

กลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ
ตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 มี 2 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุน
การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่าย ในการ
จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ตัวชี้วัดและมาตรการ

ตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นกลยุทธ์ปรากฏดังตารางที่ 35-37

ตารางที่ 35 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบและกลไก
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
1. ปรับปรุงระบบ ฐานข้อมูลการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชนให้ ทันสมัยและมีคุณภาพ (ST: S1,S2,S3,S4,S5, S6,S7,S8,S11,T3,T4, T5,T6,T7))	1.1 ระดับความสำเร็จของการ ปรับปรุงฐานข้อมูลในการจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ ทันสมัยและมีคุณภาพ <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. วิเคราะห์ ทบทวนและสำรวจ ข้อมูลเพื่อให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการบริหาร จัดการขยะ 2. แต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบ ระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3. จัดทำแผนพัฒนาระบบกลไกใน การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน 4. อบรบเชิงปฏิบัติจริงคณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชน ในการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 5. ประเมินผลระบบและกลไก ฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	1.1 จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูล ทบทวนและสำรวจข้อมูล ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหนือเงื่อนไขภูมิพลใช้ข้อมูล ร่วมกันได้ 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติ ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 1.3 จัดอบรมให้ความรู้แก่ เจ้าหน้าที่ คณะทำงาน ผู้นำ ชุมชน ประชาชนในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 1.4 จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ Electronics ที่อำนวยความสะดวก สะดวกสำหรับสำนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการขยะ

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 1.2 ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาระบบกลไกและฐานข้อมูลในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 1.3 ระดับความพึงพอใจของคณะทำงานของการพัฒนาระบบกลไกและแผนงาน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	1.5 นำข้อมูลแผนงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเข้าระบบการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 1.7 ใช้ผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
2. ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (WO:W10,W15,W16,W17,W18,O4,O8,O9)	2.1 ระดับความสำเร็จการปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. สืบหาแสวงหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมาใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2. สนับสนุนส่งเสริมการตลาดจากผลิตภัณฑ์จากขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 3. จัดกิจกรรมและสนับสนุนให้มีการหมุนเวียนอุปกรณ์นำกลับมาใช้ใหม่จากขยะในชุมชน 4. ฝึกอบรมและศึกษาดูงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 5. ติดตามประเมินผลจากนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ	2.1 ประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาให้ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี 2.2 จัดประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี 2.3 นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2.4 ติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 2.2 ร้อยละของการลดการใช้ทรัพยากรในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2.3 จำนวนเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2.4 ระดับความพึงพอใจต่อการติดตามประเมินผลการลดการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	
3. เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (WT:W2,W4,W5,W6,W12,W13,T7,T8,T9)	3.1 ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. จัดประชุม สัมมนาในการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.1 จัดประชุม สัมมนา แนวทางการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3.2 ประสานงาน ผลักดันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	2. นำเสนอแนวทางการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. บูรณาการทุกภาคส่วนผลักดันกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม 4. ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติ ให้ประชาชนได้รับทราบและบังคับใช้ <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	3.3 ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.4 ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการปรับปรุงข้อบัญญัติให้ประชาชนรับทราบ 3.5 ประเมินผลการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	3.2 จำนวนข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	
4. พัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน (ST: S1, S4,S7,S8,T3,T4,T5, T6,T7)	4.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. จัดระบบทำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. วิเคราะห์ปัญหาและสภาพแวดล้อมในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจัดการขยะมูลฝอยระดับจังหวัด 3. วางระบบขั้นตอนลดการใช้ และลดปริมาณการทำให้เกิดขยะในชุมชน	4.1 สำรวจ ทบทวน สภาพและปัญหาของแผนงานที่พัฒนาขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางในการจัดทำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4.3 จัดอบรมให้ความรู้แก่คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4.4 ส่งเสริมให้เกิดการนำเอาระบบกลไกและแผนงานไปสู่การปฏิบัติจริง

ตารางที่ 35 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	4. ส่งเสริมให้เกิดระบบกลไกและการนำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 5. ประเมินผลการจัดทำแผนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 4.2 ระดับความพึงพอใจของคณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนที่มีต่อแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4.3 ร้อยละของการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน	4.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 4.6 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาแผนงานการปฏิบัติงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตารางที่ 36 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการ
ความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
5. เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงาน หลักของภาครัฐ ปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อ สนับสนุนการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน (ST:S1,S2, S3,S4,T1,T2,T3,T4)	5.1 ระดับความสำเร็จของการ เสริมสร้างแรงจูงใจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบริหาร จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. จัดการประชุมสัมมนา กำหนด วิธีการสร้างแรงจูงใจ ปรับบทบาท บริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน 2. ปรับปรุงการให้บริการการจัดเก็บ ขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการจัดการขยะเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3. จัดกิจกรรมนำขยะกลับมาใช้ใหม่ และยืดอายุการใช้งานจากการทำให้ เกิดขยะ 4. ปรับโครงสร้างกำหนดแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน 5. ประเมินผลการจัดการขยะเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	5.1 จัดการประชุมสัมมนา กำหนดวิธีการ ปรับบทบาทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 5.2 ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทางระดับครัวเรือน ชุมชน ตลาด โรงเรียน วัด สำนักงานในพื้นที่ 5.3 จัดกิจกรรมที่หลากหลายใน การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน 5.4 จัดทำข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกับประชาชนใน พื้นที่กำหนดบทลงโทษสำหรับ ผู้ลักลอบทิ้งขยะ 5.5 ติดตามและประเมินผล การดำเนินการจัดการขยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในพื้นที่

ตารางที่ 36 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 5.2 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 5.3 จำนวนชุมชนที่มีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	5.6 ใช้ผลการติดตามและประเมินเพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่
6. พัฒนาน้องค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน (SO: S3,S4,S5,S6, S11,S12,S13,O1,O2, O3,O4,O5,O6,O7)	6.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. กำหนดกรอบกลุ่มเป้าหมายและอาสาสมัคร สำหรับพัฒนาน้องค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	6.1 กำหนดให้ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming)

ตารางที่ 36 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	2. ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะแต่ละประเภทเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3. จัดทำคู่มือ ข้อตกลงร่วมกัน แนวทางการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4. แต่งตั้งจิตอาสา ภาศิเครือข่ายระดับหมู่บ้านในการถ่ายทอดความรู้และกำกับดูแลในพื้นที่ 5. วัดผลความรู้ความเข้าใจและติดตามประเมินผลการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	6.2 กำหนดแนวทางการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนการลดการใช้น้ำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้ งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำให้แก่ประชาชน 6.3 ฝึกอบรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและมีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ ความสำเร็จ 6.4 ประเมินผลองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 6.5 ใช้ผลการประเมินการ พัฒนาองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 36 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	6.2 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 6.3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	
7. สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน WO: (W10, W15, W16, W17, W18, O4, O8, O9)	7.1 ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. จัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับใช้งานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. สนับสนุนส่งเสริมการตลาดจากผลิตภัณฑ์จากขยะในชุมชน 3. จัดกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมสินค้าจากขยะและการต่อยอดในชุมชน 4. ฝึกอบรมทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 5. ติดตามประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์จากขยะในชุมชน	7.1 ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ 7.2 จัดหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 7.3 จัดกิจกรรมอบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้เชี่ยวชาญ 7.4 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ตารางที่ 36 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	<u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 7.2 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมที่จัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 7.3 จำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและ นวัตกรรมสนับสนุนภารกิจในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน	7.5 ประเมินผลการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 7.6 นำผลการประเมินมา พัฒนาการใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน

ตารางที่ 37 แสดงตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
8 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน (WO: W6, W7,W8,W9,W10, W11,W12,W13,O1, O3,O4)	8.1 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. สนับสนุนกิจกรรมต่างๆภาครัฐและเอกชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะของชุมชน 2. ส่งเสริมให้ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกทำให้โลกร้อนในชุมชน 3. สร้างความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4. ส่งเสริมภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 5. สนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มย่อยในชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ	8.1 สร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนประสานความร่วมมือในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นในชุมชน 8.2 กำหนดช่องทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 8.3 สนับสนุนให้กลุ่มต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนสร้างค่านิยมในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะในชุมชน 8.4 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 8.5 กำหนดให้หน่วยงานหลักภาครัฐมีการเรียกเก็บค่าดำเนินการจัดการขยะตามความเป็นจริงเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 37 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ 8.2 จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 8.3 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน	8.6 ประเมินผลการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน 8.7 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน
9. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาครัฐเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน (WO: W1,W2, W3,W6,W14,O1,O2, O3,O5,O6)	9.1 ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์การพิจารณา</u> 1. รณรงค์ สร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 2. สร้างแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมชุมชนต้นแบบในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	9.1 อบรมเชิงปฏิบัติการจริงในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย 9.2 รณรงค์ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการลดทำให้เกิดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ การยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำในชุมชน

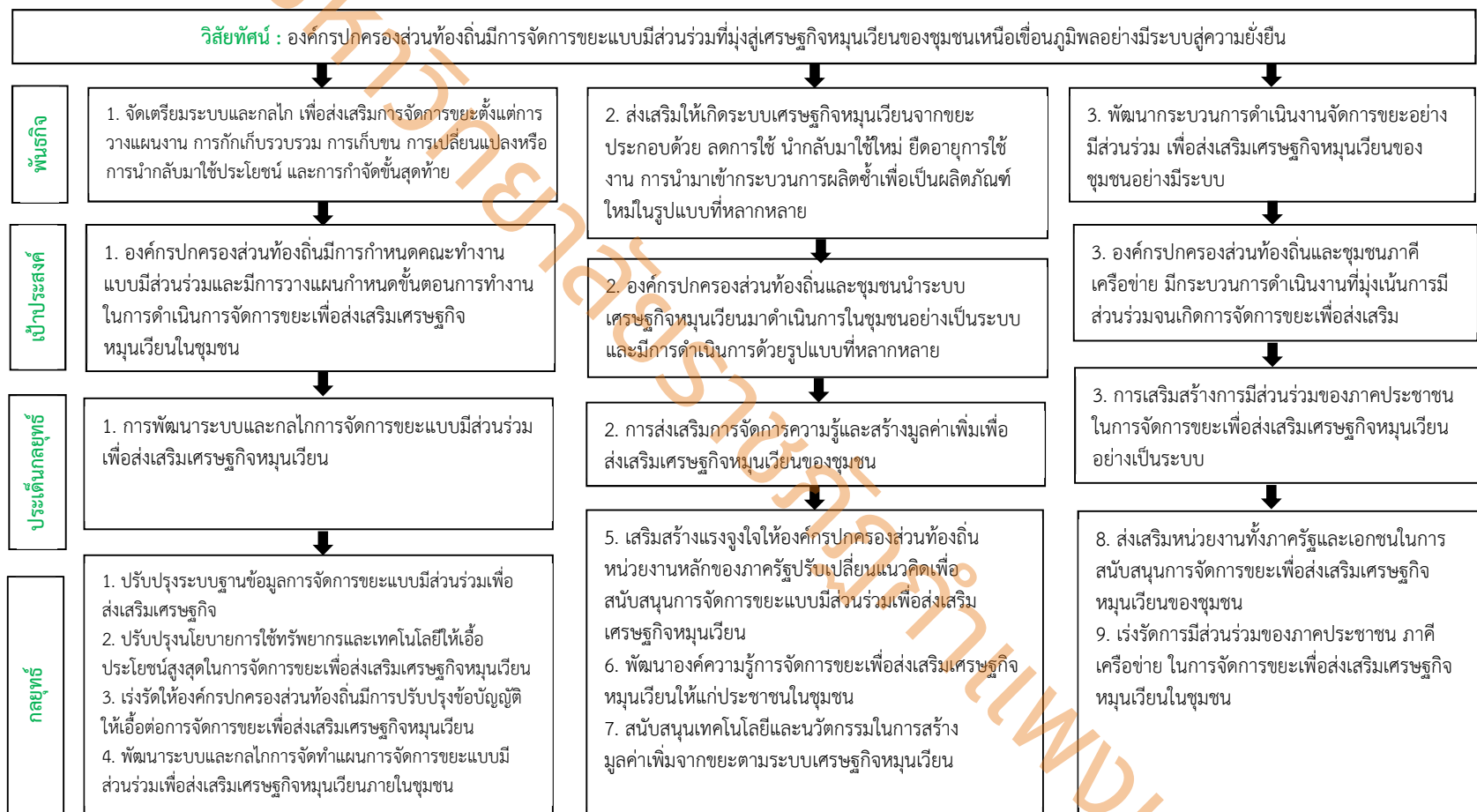
ตารางที่ 37 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	3. สนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน 4. จัดทำตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 5. ติดตาม การประเมินผลการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน <u>เกณฑ์ระดับความสำเร็จ</u> ระดับที่ 1 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 1 ข้อ ระดับที่ 2 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 2 ข้อ ระดับที่ 3 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 3 ข้อ ระดับที่ 4 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 4 ข้อ ระดับที่ 5 ปฏิบัติตามเกณฑ์การพิจารณา 5 ข้อ	9.3 จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน 9.4 จัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในเชิงรุก อย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน 9.5 ประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 9.6 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการพัฒนา

ตารางที่ 37 (ต่อ)

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
	9.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย 9.3 ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	

ความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ ปราบกฏ
 ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 แสดงความเชื่อมโยงของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์

ตอนที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ผลการประเมินความสอดคล้องคล่อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้
ของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อน
ภูมิพล ปรากฏดังตารางที่ 38-43

ตารางที่ 38 แสดงความสอดคล้องของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกัน	4.80	0.40	มากที่สุด
2. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.66	0.48	มากที่สุด
3. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับพันธกิจ	4.58	0.52	มากที่สุด
4. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์	4.61	0.49	มากที่สุด
5. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับประเด็นกลยุทธ์	4.57	0.50	มากที่สุด
6. ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์	4.71	0.46	มากที่สุด
7. มาตรการมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์	4.76	0.43	มากที่สุด
8. มาตรการมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด	4.48	0.51	มาก

จากตารางที่ 38 ความสอดคล้องของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกัน ($\bar{X}=4.80$)
รองลงมาคือ มาตรการมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.76$) สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่
มาตรการ มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด ($\bar{X}=4.48$) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินพบว่า กลยุทธ์
ทุกรายการมีความสอดคล้องกัน

ตารางที่ 39 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ
เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
วิสัยทัศน์									
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลอย่างมีระบบสู่ความยั่งยืน	4.51	0.51	มากที่สุด	4.47	0.60	มาก	4.42	0.50	มาก
พันธกิจ									
1. จัดเตรียมระบบและกลไกเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่การวางแผนงาน การกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์และการกำจัดขั้นสุดท้าย	4.52	0.51	มากที่สุด	4.42	0.50	มาก	4.48	0.60	มาก
2. ส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจากขยะประกอบด้วย ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ยืดอายุการใช้ งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย	4.57	0.50	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก	4.47	0.51	มาก
3. พัฒนาระบบการดำเนินงานจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนของชุมชนอย่างมีระบบ	4.33	0.48	มาก	4.42	0.50	มาก	4.28	0.46	มาก

ตารางที่ 39 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เป้าประสงค์									
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมและมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.23	0.43	มาก	4.19	0.40	มาก	4.23	0.43	มาก
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนนำระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาดำเนินการในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินการด้วยรูปแบบที่หลากหลาย	4.33	0.48	มาก	4.38	0.49	มาก	4.47	0.51	มาก
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่าย มีกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ	4.57	0.50	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.38	0.49	มาก

จากตารางที่ 39 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความเหมาะสม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พันธกิจที่ 2 ส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจากขยะประกอบด้วย ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย และเป้าประสงค์ที่ 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่าย มีกระบวนการ

ดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
 อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.57$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เป้าประสงค์ที่ 2 องค์ประกอบของ
 ส่วนท้องถิ่นและชุมชนนำระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาดำเนินการในชุมชนอย่างเป็นระบบและ
 มีการดำเนินการด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ($\bar{X}=4.33$)

ด้านความเป็นไปได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่
 วิสัยทัศน์องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนของ
 องค์การชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลอย่างมีระบบสู่ความยั่งยืน และเป้าประสงค์ที่ 3 องค์ประกอบของ
 ส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่าย มีกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการ
 จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.47$) สำหรับรายการที่มี
 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เป้าประสงค์ที่ 1 องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบ
 มีส่วนร่วมและมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.19$)

ด้านการยอมรับได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พันธกิจ
 ที่ 1 จัดเตรียมระบบและกลไกเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่การวางแผนงาน การกักเก็บรวบรวม
 การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์และการกำจัดขั้นสุดท้าย สำหรับรายการ
 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เป้าประสงค์ที่ 1 องค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบ
 มีส่วนร่วมและมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.23$)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินพบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ทุกรายการ
 มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

ตารางที่ 40 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประเด็นกลยุทธ์									
1. การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.71	0.46	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด
2. การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	4.61	0.49	มากที่สุด	4.76	0.43	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก
3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ	4.52	0.51	มากที่สุด	4.71	0.46	มากที่สุด	4.61	0.49	มากที่สุด
กลยุทธ์									
1. ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ	4.66	0.48	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.52	0.51	มาก
2. ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.85	0.35	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.52	0.51	มาก
3. เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.76	0.43	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก

ตารางที่ 40 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. พัฒนาระบบและกลไกในการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน	4.57	0.50	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.66	0.48	มากที่สุด
5. เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.61	0.49	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก
6. พัฒนาศักยภาพความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน	4.90	0.30	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
7. สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.52	0.52	มากที่สุด	4.38	0.49	มาก	4.42	0.50	มาก
8. ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	4.61	0.49	มากที่สุด	4.47	0.51	มาก	4.38	0.49	มาก
9. เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.57	0.50	มากที่สุด	4.33	0.48	มาก	4.42	0.50	มาก

จากตารางที่ 40 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ ของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กร ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความเหมาะสม รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชน ในชุมชน ($\bar{X}=4.90$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ และกลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจ หมุนเวียน ($\bar{X}=4.52$)

ด้านความเป็นไปได้ รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ของชุมชน ($\bar{X}=4.76$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชน ภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.33$)

ด้านการยอมรับได้ รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกในการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน ($\bar{X}=4.66$)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินสรุปได้ว่า ประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ ทุกรายการ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

ตารางที่ 41 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของ
กลยุทธ์ที่ 1-4 ของประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะแบบ
มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ									
ตัวชี้วัด									
1.1 ระดับความสำเร็จของการ ปรับปรุงฐานข้อมูลในการจัดการขยะ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ ทันสมัยและมีคุณภาพ	4.47	0.51	มาก	4.33	0.48	มาก	4.42	0.50	มาก
1.2 ร้อยละขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาระบบกลไก และฐานข้อมูลในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.23	0.43	มาก	4.14	0.35	มาก	4.19	0.40	มาก
1.3 ระดับความพึงพอใจของ คณะทำงานของการพัฒนาระบบ กลไกและแผนงานในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.33	0.43	มาก	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก
มาตรการ									
1.1 จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ทบทวนและสำรวจข้อมูลที่ต้องกร ปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเขื่อน ภูมิพลใช้ข้อมูลร่วมกันได้	4.42	0.50	มาก	4.33	0.48	มาก	4.33	0.48	มาก
1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน	4.47	0.51	มาก	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.3 จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนใน การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน	4.52	0.51	มาก	4.47	0.51	มาก	4.42	0.50	มาก
1.4 จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ อำนวยความสะดวกสำหรับสำนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ บริหารจัดการขยะ	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก
1.5 นำข้อมูลแผนงานและข้อมูล ที่เกี่ยวข้องเข้าระบบการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.38	0.49	มาก	4.47	0.51	มาก	4.33	0.48	มาก
1.6 ประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แผนงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก
1.7 ใช้ผลการประเมินมาพัฒนาการ ปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.33	0.48	มาก	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก
กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน									
ตัวชี้วัด									
2.1 ระดับความสำเร็จการปรับปรุง นโยบายการใช้ทรัพยากรและ เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนที่มีคุณภาพ	4.38	0.49	มาก	4.42	0.50	มาก	4.42	0.50	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.2 ร้อยละของการลดการใช้ ทรัพยากรในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.33	0.48	มาก	4.28	0.46	มาก	4.23	0.46	มาก
2.3 จำนวนเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์ สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	4.19	0.40	มาก	4.14	0.35	มาก	4.14	0.35	มาก
2.4 ระดับความพึงพอใจต่อการ ติดตามประเมินผลการลดการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.47	0.51	มาก	4.38	0.49	มาก
มาตรการ									
2.1 ประสานงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาให้ ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้ทรัพยากร และเทคโนโลยี	4.47	0.51	มาก	4.42	0.50	มาก	4.42	0.50	มาก
2.2 จัดประชุมกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในสร้าง ความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทาง การใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี	4.28	0.46	มาก	4.19	0.67	มาก	4.14	0.65	มาก
2.3 นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.23	0.43	มาก	4.33	0.48	มาก	4.33	0.48	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.4 ติดตามประเมินผลการใช้ ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.19	0.40	มาก	4.14	0.65	มาก	4.09	0.30	มาก
กลยุทธ์ 3 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน									
ตัวชี้วัด									
3.1 ระดับความสำเร็จของการเร่งรัด ให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็น อุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.33	0.48	มาก	4.23	0.43	มาก	4.23	0.43	มาก
3.2 จำนวนข้อบัญญัติขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุง ให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	4.23	0.43	มาก	4.14	0.35	มาก	4.09	0.43	มาก
3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียจากการใช้ข้อบัญญัติของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.28	0.46	มาก	4.04	0.38	มาก	4.14	0.35	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
มาตรการ									
3.1 จัดประชุม สัมมนา แนวทางการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.23	0.43	มาก	4.14	0.35	มาก	4.09	0.43	มาก
3.2 ประสานงาน ผลักดันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม	4.33	0.48	มาก	4.28	0.46	มาก	4.14	0.35	มาก
3.3 ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.14	0.35	มาก	4.09	0.30	มาก	4.04	0.38	มาก
3.4 ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการปรับปรุงข้อบัญญัติให้ประชาชนรับทราบ	4.19	0.40	มาก	4.23	0.43	มาก	4.14	0.47	มาก
3.5 ประเมินผลการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.04	0.21	มาก	4.09	0.30	มาก	4.19	0.40	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน									
ตัวชี้วัด									
4.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน	4.52	0.51	มากที่สุด	4.42	0.50	มาก	4.42	0.50	มาก
4.2 ระดับความพึงพอใจของคณะทำงาน ผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีต่อแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก
4.3 ร้อยละของการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน	4.42	0.50	มาก	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก
มาตรการ									
4.1 สำรวจ ทบทวน สภาพและปัญหาของแผนงานที่พัฒนาขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.28	0.46	มาก	4.23	0.43	มาก	4.19	0.40	มาก
4.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการจัดทำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.33	0.48	มาก	4.23	0.43	มาก	4.28	0.46	มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.3 จัดอบรมให้ความรู้แก่คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.52	0.51	มากที่สุด	4.42	0.50	มาก	4.28	0.46	มาก
4.4 ส่งเสริมให้เกิดการนำเอาระบบ กลไกและแผนงานไปสู่การปฏิบัติจริง	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก	4.33	0.48	มาก
4.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.33	0.48	มาก	4.28	0.46	มาก
4.6 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนา แผนงานการปฏิบัติงานการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก	4.33	0.48	มาก

จากตารางที่ 41 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและ
มาตรการของกลยุทธ์ที่ 1-4 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม
เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า

ด้านความเหมาะสม รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่
มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการ
จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 4 จัดอบรมให้ความรู้
แก่คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนในชุมชน และตัวชี้วัดที่ 1 กลยุทธ์ที่ 4 ($\bar{X}=4.52$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายการ
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 5 กลยุทธ์ที่ 3 ประเมินผลการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.04$)

ด้านความเป็นไปได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 1 จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน มาตรการที่ 5 กลยุทธ์ที่ 1 นำข้อมูลแผนงาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเข้าระบบการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวชี้วัดที่ 4 กลยุทธ์ที่ 2 ระดับความพึงพอใจต่อการติดตามประเมินผลการลดการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.47$) อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 3 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.04$)

ด้านการยอมรับได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1 กลยุทธ์ที่ 1 ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงฐานข้อมูลในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทันสมัยและมีคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ 1 กลยุทธ์ที่ 2 ระดับความสำเร็จการปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ มาตรการที่ 1 กลยุทธ์ที่ 2 ประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาให้ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี และตัวชี้วัดที่ 1 กลยุทธ์ที่ 4 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน ($\bar{X}=4.42$) สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 3 ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.09$)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์พบว่า ตัวชี้วัด และมาตรการของกลยุทธ์ที่ 1-4 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ทุกรายการมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

ตารางที่ 42 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของ
กลยุทธ์ที่ 5-7 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่ม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐ ปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน									
ตัวชี้วัด									
5.1 ระดับความสำเร็จของการ เสริมสร้างแรงจูงใจขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบริหาร จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก	4.33	0.48	มาก
5.2 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียที่มีต่อการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน	4.23	0.43	มาก	4.19	0.40	มาก	4.19	0.40	มาก
5.3 จำนวนชุมชนที่มีการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.33	0.48	มาก	4.38	0.49	มาก
มาตรการ									
5.1 จัดการประชุมสัมมนากำหนด วิธีการ ปรับบทบาทขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน	4.19	0.67	มาก	4.14	0.40	มาก	4.19	0.67	มาก
5.2 ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ ต้นทางระดับครัวเรือน ชุมชน ตลาด โรงเรียน วัด สำนักงานในพื้นที่	4.38	0.49	มาก	4.33	0.48	มาก	4.33	0.48	มาก

ตารางที่ 42 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.3 จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.47	0.51	มาก	4.52	0.51	มาก	4.38	0.49	มาก
5.4 จัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ลักลอบทิ้งขยะ	4.38	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก	4.28	0.46	มาก
5.5 ติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก	4.33	0.48	มาก
5.6 ใช้ผลการติดตามและประเมินเพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่	4.23	0.43	มาก	4.19	0.40	มาก	4.14	0.40	มาก
กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน									
ตัวชี้วัด									
6.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.47	0.51	มาก	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก
6.2 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.52	0.51	มาก	4.47	0.51	มาก	4.42	0.50	มาก

ตารางที่ 42 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6.3 ระดับความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.42	0.50	มาก	4.38	0.49	มาก	4.38	0.49	มาก
มาตรการ									
6.1 กำหนดให้ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming)	4.33	0.57	มาก	4.28	0.56	มาก	4.23	0.53	มาก
6.2 กำหนดแนวทางการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนการลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำให้แก่ประชาชน	4.38	0.49	มาก	4.14	0.47	มาก	4.14	0.47	มาก
6.3 ฝึกอบรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและมีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ	4.33	0.57	มาก	4.23	0.53	มาก	4.19	0.51	มาก
6.4 ประเมินผลองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.23	0.53	มาก	4.28	0.56	มาก	4.23	0.53	มาก
6.5 ใช้ผลการประเมินการพัฒนาองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.49	มาก	4.33	0.49	มาก	4.28	0.46	มาก

ตารางที่ 42 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน									
ตัวชี้วัด									
7.1 ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.23	0.43	มาก	4.09	0.30	มาก	4.14	0.35	มาก
7.2 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.14	0.35	มาก	4.09	0.30	มาก	4.19	0.40	มาก
7.3 จำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภารกิจในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.09	0.30	มาก	4.04	0.39	มาก	4.09	0.53	มาก
มาตรการ									
7.1 ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ	4.23	0.70	มาก	4.19	0.67	มาก	4.14	0.65	มาก
7.2 จัดหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.23	0.62	มาก	4.19	0.60	มาก	4.14	0.65	มาก

ตารางที่ 42 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.3 จัดกิจกรรมอบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยผู้เชี่ยวชาญ	4.19	0.67	มาก	4.14	0.35	มาก	4.09	0.30	มาก
7.4 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.09	0.62	มาก	4.04	0.58	มาก	4.04	0.58	มาก
7.5 ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.14	0.72	มาก	4.09	0.70	มาก	4.09	0.70	มาก
7.6 นำผลการประเมินมาพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.23	0.70	มาก	4.19	0.74	มาก	4.23	0.70	มาก

จากตารางที่ 42 พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการกลยุทธ์ที่ 5-7 ของประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความเหมาะสม รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 กลยุทธ์ที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 7 จำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภารกิจในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมาตรการที่ 4 กลยุทธ์ที่ 7 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.09$)

ด้านความเป็นไปได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 5 จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม

เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 7 จำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภารกิจในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมาตรการที่ 4 กลยุทธ์ที่ 7 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.04$)

ด้านการยอมรับได้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 กลยุทธ์ที่ 6 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.42$) อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 4 กลยุทธ์ที่ 7 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.04$)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ตัวชี้วัด และมาตรการของกลยุทธ์ที่ 5-7 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ทุกรายการมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

ตารางที่ 43 แสดงความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของ
กลยุทธ์ที่ 8-9 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 8 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ									
ตัวชี้วัด									
8.1 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	4.33	0.65	มาก	4.28	0.64	มาก	4.23	0.62	มาก
8.2 จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.38	0.49	มาก	4.23	0.43	มาก	4.28	0.46	มาก
8.3 ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงาน	4.23	0.70	มาก	4.14	0.65	มาก	4.19	0.60	มาก
มาตรการ									
8.1 สร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนประสานความร่วมมือในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นในชุมชน	4.28	0.64	มาก	4.23	0.70	มาก	4.23	0.70	มาก
8.2 กำหนดช่องทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.23	0.62	มาก	4.19	0.60	มาก	4.14	0.57	มาก

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8.3 สนับสนุนให้กลุ่มต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนสร้างค่านิยมในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะในชุมชน	4.14	0.72	มาก	4.23	0.62	มาก	4.14	0.72	มาก
8.4 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.28	0.64	มาก	4.23	0.62	มาก	4.19	0.60	มาก
8.5 กำหนดให้หน่วยงานหลักภาครัฐมีการเรียกเก็บค่าดำเนินการจัดการขยะตามความเป็นจริงเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น	4.23	0.62	มาก	4.19	0.60	มาก	4.14	0.57	มาก
8.6 ประเมินผลการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	4.14	0.47	มาก	4.09	0.62	มาก	4.19	0.60	มาก
8.7 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน	4.19	0.51	มาก	4.14	0.47	มาก	4.09	0.43	มาก

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน									
ตัวชี้วัด									
9.1 ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.23	0.70	มาก	4.19	0.74	มาก	4.19	0.74	มาก
9.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย	4.33	0.48	มาก	4.14	0.57	มาก	4.19	0.40	มาก
9.3 ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน	4.14	0.72	มาก	4.09	0.70	มาก	4.09	0.70	มาก
มาตรการ									
9.1 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจริงในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย	4.33	0.48	มาก	4.23	0.43	มาก	4.19	0.40	มาก
9.2 รมรณรงค์ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการลดทำให้เกิดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ การยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำในชุมชน	4.28	0.56	มาก	4.23	0.53	มาก	4.14	0.47	มาก

ตารางที่ 43 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			การยอมรับได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.3 จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน	4.14	0.57	มาก	4.09	0.53	มาก	4.14	0.57	มาก
9.4 จัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน	4.28	0.46	มาก	4.23	0.53	มาก	4.19	0.51	มาก
9.5 ประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	4.14	0.47	มาก	4.09	0.53	มาก	4.14	0.47	มาก
9.6 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการพัฒนา	4.19	0.40	มาก	4.14	0.57	มาก	4.09	0.43	มาก

จากตารางที่ 43 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการของกลยุทธ์ที่ 8-9 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความเหมาะสม รายการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 กลยุทธ์ที่ 8 จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.38$) อยู่ในระดับมาก สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 8 สนับสนุนให้กลุ่มต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนสร้างค่านิยมในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะในชุมชน และมาตรการที่ 6 กลยุทธ์ที่ 8 ประเมินผลการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน และตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 9 ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 9 จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน และมาตรการที่ 5 กลยุทธ์ที่ 9 ประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.14$)

ด้านความเป็นไปได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 กลยุทธ์ที่ 8 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ($\bar{X}=4.28$) อยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 6 กลยุทธ์ที่ 8 ประเมินผลการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน และตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 9 ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมาตรการที่ 3 กลยุทธ์ที่ 9 จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน และมาตรการที่ 5 กลยุทธ์ที่ 9 ประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ($\bar{X}=4.09$)

ด้านการยอมรับได้ ทุกรายการอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2 กลยุทธ์ที่ 8 จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ($\bar{X}=4.28$) อยู่ในระดับมาก สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มาตรการที่ 7 กลยุทธ์ที่ 8 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน และตัวชี้วัดที่ 3 กลยุทธ์ที่ 9 ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมาตรการที่ 6 กลยุทธ์ที่ 9 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการพัฒนา ($\bar{X}=4.09$)

เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ตัวชี้วัด และมาตรการของกลยุทธ์ที่ 8-9 ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ทุกรายการมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และยอมรับได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล 2) พัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล 3) ประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพล จำนวน 370 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ โดยการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล และภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนได้แก่

2.1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการจัดการขยะฯ ขององค์กรชุมชนที่ประสบ

ความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ ประจำปี 2560 2) เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลองค์กรนำร่องในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะระดับประเทศ ประจำปี 2561 จำนวน 7 คน

2.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการขยะฯ ได้แก่ ผู้บริหารและผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 15 คน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2.3 การจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 คน จัดทำกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค TOWS Matrix วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2.4 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ในด้านความสอดคล้องและความเหมาะสม โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลในการตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยใช้แบบประเมิน ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะฯ ที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ภาคประชาชนที่ร่วม

ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์จำนวน 21 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินโดยเทียบกับเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

1.1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1.1.1 ด้านการกักเก็บรวบรวม

1.1.1.1 ขยะชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นขยะทั่วไปหรือขยะที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ รองลงมาคือ ขยะอินทรีย์ และส่วนน้อยได้แก่ ขยะอันตรายหรือขยะจากภาชนะบรรจุสารเคมี

1.1.1.2 การเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่มีถึงขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งตามปากซอย รองลงมาคือ มีถึงขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งบริเวณหน้าบ้าน และส่วนน้อยได้แก่ มีถึงขยะไม่แยกประเภทขยะแบบขนาดใหญ่ถึงเตียวตั้งไว้ที่วัด ตลาด หรือหลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.1.3 การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดแยกเฉพาะขยะที่นำไปจำหน่ายได้ รองลงมาคือ มีการคัดแยกประเภทของขยะทิ้งลงในถังขยะแยกประเภท และส่วนน้อยได้แก่ ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งข้างทางทิ้งในป่า หรือจุดไฟเผา

1.1.1.4 ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกักเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผนดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ รองลงมาคือ วางแผนการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการกักเก็บรวบรวมขยะ

1.1.2 ด้านการเก็บขน

1.1.2.1 การเก็บขนขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการงานเก็บขนขยะ รองลงมาคือ แต่ละครอบครัวเก็บขนขยะของตนเอง และส่วนน้อยได้แก่ชุมชนไม่มีระบบการเก็บขนขยะที่ชัดเจน

1.1.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่ใช้รถบรรทุกเก็บขยะตามจุดที่มีถังขยะจัดวางไว้ รองลงคือ มาใช้รถบรรทุกเก็บขยะที่มีถังขยะตั้งไว้ริมถนนหน้าปากซอยหรือหน้าอาคาร และส่วนน้อยได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้ดำเนินการเก็บขยะในชุมชน

1.1.2.3 ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามแผนดำเนินการเก็บขยะ รองลงมาคือ มีการวางแผนการดำเนินการเก็บขยะ และส่วนน้อยได้แก่นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการเก็บขยะ

1.1.3 ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์

1.1.3.1 การเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปจำหน่ายเพิ่มรายได้ รองลงมาคือ คัดแยกขยะและจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์ขยะที่ย่อยสลายได้ และส่วนน้อยได้แก่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์

1.1.3.2 การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่าส่วนใหญ่สร้างความร่วมมือในการจัดการขยะชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน รองลงมาคือ ส่งเสริมการนำขยะที่ใช้ได้มาใช้ซ้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน และส่วนน้อยได้แก่ สร้างระบบการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขยะในชุมชน

1.1.3.3 การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า ส่วนใหญ่คัดแยกขยะที่สามารถจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อสร้างรายได้ รองลงมาคือ ลดการใช้ภาชนะหรือสิ่งของที่ซ้ำได้ยากและสร้างขยะ และส่วนน้อยได้แก่ คัดแยกขยะแต่ละประเภทเพื่อลดจำนวนขยะที่จะทิ้ง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลง

1.1.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีการเปลี่ยนแปลงขยะและการขยะนำกลับมาใช้ประโยชน์ พบว่าส่วนใหญ่ลดจำนวน ควบคุมปริมาณการทำให้เกิดขยะ และลดการบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็น รองลงมาคือ นำขยะกลับมาใช้ใหม่ หมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการผลิต เช่น เลือกซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลได้หรือที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล นำขยะอินทรีย์มาแปรรูป และส่วนน้อยได้แก่ นำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

1.1.3.5 ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่าส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผนดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน รองลงมาคือ รับผลประโยชน์จากการดำเนินการเปลี่ยนแปลง และการนำกลับมาใช้

ประโยชน์ของขยะในชุมชน และส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะในชุมชน

1.1.4 ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

1.1.4.1 การกำจัดขยะขั้นสุดท้ายโดยใช้บ่อขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่าส่วนใหญ่บ่อขยะเป็นลานกว้างรวมกันและมีรั้วกันบริเวณ รองลงมาคือ บ่อขยะเป็นแบบขุดหลุมฝังกลบ มีวัสดุกันน้ำซึมลงใต้พื้นดิน และมีรั้วกันบริเวณ และส่วนน้อยได้แก่ไม่มีบ่อขยะ ไม่มีรั้วกันบริเวณ ทั้งขยะตามข้างถนนหรือป่า

1.1.4.2 ผลของการกำจัดขยะขั้นสุดท้ายในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน รองลงมาคือ มีขยะตกค้างในชุมชน และส่วนน้อยได้แก่ มีการจุดไฟเผาขยะในชุมชน

1.1.4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการขยะที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่ฝังกลบในบ่อขยะ รองลงมาคือมาทิ้งในบ่อขยะ และส่วนน้อยได้แก่จำหน่ายให้กับโรงไฟฟ้าขยะ

1.1.4.4 ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเขื่อนภูมิพลมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่าส่วนใหญ่ดำเนินงานตามแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน รองลงมาคือ รับผลประโยชน์จากการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน และส่วนน้อยได้แก่นำผลการประเมินมาปรับปรุงการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชน

1.2 ผลการศึกษาปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1.2.1 โดยภาพรวมปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย รองลงมาคือด้านการเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้ประโยชน์ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการเก็บขน

1.2.2 ด้านการกักเก็บรวบรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประชาชนอาศัยในชุมชนไม่คัดแยกขยะและไม่เห็นโทษของการไม่คัดแยกขยะ รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชนอื่นกลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชนของตน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดการขยะของชุมชน

1.2.3 ด้านการเก็บขน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดรูปแบบหรือวิธีการคัดแยกขยะการเก็บขน

แยกประเภทของขยะโดยเทรวมกัน รองลงมาคือ อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขยะโดยแยกประเภทขยะมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การเก็บขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีขยะตกค้างในชุมชน

1.2.4 ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะแต่ละประเภทมีน้อย รองลงมาคือ ชุมชนขาดความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ขยะประเภท ที่นอนเก่า โซฟาเก่าชำรุด เศษกระจกแตก เศษปูนซีเมนต์ ก่ออิฐ โฟม ลังโฟมไม่มีการนำมาเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้ประโยชน์ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะ

1.2.5 ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย โดยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสม รองลงมาคือ มีบ่อกำจัดขยะในชุมชนมีแมลงวัน นก อีกา สุนัข หรือสัตว์พาหะนำโรค ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เชื่อนภูมิพลมีปัญหาในการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางแผนการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะ

1.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีดังนี้

1.3.1 ผลการศึกษาปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สรุปได้ดังนี้

3.1.1.1 โดยภาพรวมปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคคล รองลงมาคือ ด้านโครงสร้าง สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์

3.1.1.2 ด้านโครงสร้าง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบและเป้าหมายในการจัดการขยะในชุมชนอย่างชัดเจน รองลงมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.1.3 ด้านระบบบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์รณรงค์ระเบียบข้อตกลงร่วมกันในการจัดการขยะในชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาเพื่อการพัฒนาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสริมทักษะการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน และประชาชน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบริการการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.1.4 ด้านบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการยอมรับในชุมชน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม

1.3.1.5 ด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน รองลงมาคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามบริบทพื้นที่ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ

1.3.1.6 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงขยะที่ถูกละทิ้งลักษณะ มีความคงทน เพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่ รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้การกำจัดขยะแบบเตาเผาแบบปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อขยะแบบฝังกลบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและป้องกันเชื้อโรคแก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานจัดการขยะจำนวนเพียงพอ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.1.7 ด้านบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผล

การปฏิบัติงานและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน
 รองลงมาคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรณรงค์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือน
 และมีจิตสำนึกรับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการขยะ
 ในชุมชนตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นประจำไม่มีขยะตกค้างในชุมชน สำหรับข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ สภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการขยะ
 เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.2 ผลการศึกษาปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
 เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล สรุปได้ดังนี้

1.3.2.1 โดยภาพรวมปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมี
 ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม สำหรับ
 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านเทคโนโลยี

1.3.2.2 ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 เมื่อพิจารณารายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ชุมชนตระหนักถึง
 ความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน รองลงมาคือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการ
 จัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ค่านิยมและ
 วัฒนธรรมของชุมชนเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.2.3 ด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี
 และเครื่องมือ มีความทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 รองลงมาคือ กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความหลากหลาย
 ตามบริบทชุมชน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการประชาสัมพันธ์
 สื่อสาร แจ้งข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.2.4 ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 รายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เศรษฐกิจของชุมชนต้องการการจัดการ
 ขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน รองลงมาคือระบบเศรษฐกิจ
 การใช้เงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับข้อที่
 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ของชุมชน

1.3.2.5 ด้านการเมืองและกฎหมาย โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การเมืองและกฎหมายต่างๆ

เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน รองลงมาการกำหนดโทษในการทำผิดหรือข้อบังคับในการจัดการขยะชุมชนของภาครัฐเหมาะสมกับบริบทของชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ภาครัฐใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล พบว่า

2.1.1 จุดแข็ง (Strengths) มีจำนวน 16 ข้อ โดยในสามอันดับแรกได้แก่

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดโครงสร้างและกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะอย่างชัดเจน 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเมื่อประเมินจุดแข็งทุกข้อ พบว่า คะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดแข็ง (Strengths: S) = 1.584 มีค่าสูงเป็นอันดับที่ 3

2.1.2 จุดอ่อน (Weaknesses) มีจำนวน 18 ข้อ โดยในสามอันดับแรกได้แก่

1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการสร้างความเข้าใจและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนค่อนข้างน้อย 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการขยะโดยดำเนินการแบบขาดทุน 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อประเมินจุดอ่อนทุกข้อ พบว่า คะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดอ่อน (Weaknesses: W) = 1.831 มีค่าสูงเป็นอันดับที่ 1

2.1.3 โอกาส (Opportunities) มีจำนวน 9 ข้อ โดยในสามอันดับแรกได้แก่

1) นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 2) ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 3) ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อประเมินโอกาสทุกข้อ พบว่า คะแนนถ่วงน้ำหนักของโอกาส (Opportunities: O) = 1.695 มีค่าสูงเป็นอันดับที่ 2

2.1.4 อุปสรรค (Threats: T) มีจำนวน 9 ข้อ โดยในสามอันดับแรกได้แก่

1) ชุมชนยังขาดการเรียนรู้ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนกับชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ 2) ภาครัฐบังคับใช้กฎหมาย

และมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนยังไม่ต่อเนื่อง

3) ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเมื่อประเมินอุปสรรคทุกข้อ พบว่า คะแนนถ่วงน้ำหนักของอุปสรรค (Threats: T) = 1.554 มีสูงเป็นอันดับที่ 4

2.2 ผลการวิเคราะห์ตำแหน่งกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สรุปได้ดังนี้ คะแนนถ่วงน้ำหนักของในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล คะแนนถ่วงน้ำหนักด้านที่มีค่าสูงสุด ได้แก่ จุดอ่อน (Weaknesses : W) = 1.831 รองลงมาคือ โอกาส (Opportunities : O) = 1.695 สำหรับด้านที่มีค่าต่ำสุดได้แก่ อุปสรรค (Threats : T) = 1.554 เมื่อนำคะแนนถ่วงน้ำหนักของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาเขียนกราฟ พบว่า สถานการณ์หรือตำแหน่งทางกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในตำแหน่งกลยุทธ์ WO ซึ่งเป็นกลยุทธ์ปรับเปลี่ยนหรือพลิกฟื้น (Analyzer-Proactive)

2.3 ผลการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลอย่างมีระบบสู่ความยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดเตรียมระบบและกลไกเพื่อส่งเสริมการจัดการขยะตั้งแต่การวางแผนงาน การเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงหรือการนำกลับมาใช้ประโยชน์และการกำจัดขั้นสุดท้าย

2. ส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนจากขยะประกอบด้วย ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปแบบที่หลากหลาย

3. พัฒนาระบบการดำเนินงานจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนอย่างมีระบบ

เป้าประสงค์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วม และมีการวางแผนกำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนนำระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาดำเนินการในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินการด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่ายมีกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

ประเด็นกลยุทธ์

1. การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน
3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ในแต่ละประเด็นกลยุทธ์มีดังนี้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 7 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงฐานข้อมูลในการจัดการขยะขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทันสมัยและมีคุณภาพ
2. ร้อยละขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาระบบกลไกและฐานข้อมูลในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ระดับความพึงพอใจของคณะทำงานของการพัฒนาระบบกลไกและแผนงานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

มาตรการ

1. จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ทบทวนและสำรวจข้อมูล ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเหนือเชื่อมโยงภูมิพลใช้ข้อมูลร่วมกันได้
2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

3. จัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
4. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ Electronics ที่อำนวยความสะดวกสำหรับ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะ
5. นำข้อมูลแผนงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเข้าระบบการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
7. ใช้ผลการประเมินมาพัฒนาการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด 4 มาตรการ ดังนี้

1. ระดับความสำเร็จการปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีคุณภาพ
 2. ร้อยละของการลดการใช้ทรัพยากรในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 3. จำนวนเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 4. ระดับความพึงพอใจต่อการติดตามประเมินผลการลดการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
- มาตรการ

1. ประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาให้ข้อเสนอแนะแนวทางการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี
2. จัดประชุมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จในสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยี
3. นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
4. ติดตามประเมินผลการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 5 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. จำนวนข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

มาตรการ

1. จัดประชุม สัมมนาแนวทางการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ประสานงาน ผลักดันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนปรับปรุงข้อบัญญัติให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม
3. ติดตามผลการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการปรับปรุงข้อบัญญัติให้ประชาชนรับทราบ
5. ประเมินผลการใช้ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกในการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 6 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน
2. ระดับความพึงพอใจของคณะทำงาน ผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีต่อแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
3. ร้อยละของการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน

มาตรการ

1. สำรวจ ทบทวน สภาพและปัญหาของแผนงานที่พัฒนาขึ้นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการในการจัดทำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
3. จัดอบรมให้ความรู้แก่คณะทำงาน ผู้นำชุมชน ประชาชนในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน
4. ส่งเสริมให้เกิดการนำเอาระบบกลไกในแผนงานไปสู่การปฏิบัติจริง
5. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
6. ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาแผนงานการปฏิบัติงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 6 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างแรงจูงใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
3. จำนวนชุมชนที่มีการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

มาตรการ

1. จัดการประชุมสัมมนากำหนดวิธีการ ปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
2. ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางระดับครัวเรือน ชุมชน ตลาด โรงเรียน วัด สำนักงานในพื้นที่
3. จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

4. จัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในพื้นที่กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ลักลอบทิ้งขยะ

5. ติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่

6. ใช้ผลการติดตามและประเมินผลเพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 5 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3. ระดับความพึงพอใจของประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

มาตรการ

1. กำหนดให้ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming)

2. กำหนดแนวทางการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน การลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำให้แก่ประชาชน

3. ฝึกอบรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและมีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ

4. ประเมินผลองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

5. ใช้ผลการประเมินการพัฒนาศักยภาพการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

2. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

3. จำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาระกิจในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

มาตรการ

1. ศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ

2. จัดหาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

3. จัดกิจกรรมอบรมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

4. นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

5. ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

6. นำผลการประเมินมาพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 7 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้การสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

2. จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

3. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

มาตรการ

1. สร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนประสานความร่วมมือในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดขึ้นในชุมชน

2. กำหนดช่องทางหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

3. สนับสนุนให้กลุ่มต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนสร้างค่านิยมในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ประโยชน์จากขยะในชุมชน

4. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

5. กำหนดให้หน่วยงานหลักภาครัฐมีการเรียกเก็บค่าดำเนินการจัดการขยะตามความเป็นจริงเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

6. ประเมินผลการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

7. ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด 4 มาตรการ ดังนี้

ตัวชี้วัด

1. ระดับความสำเร็จของการเร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย

3. ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

มาตรการ

1. อบรมเชิงปฏิบัติการจริงในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ภาคประชาชนและภาคีเครือข่าย

2. รณรงค์ สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการลดทำให้เกิดขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ การยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำในชุมชน

3. จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน

4. จัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

3.1 ผลการประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์ของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.3 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของประเด็นกลยุทธ์และกลยุทธ์ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.4 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของตัวชี้วัดและมาตรการ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

1.1.1 ด้านการเก็บรวบรวม พบว่าการเก็บรวบรวมขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ส่วนน้อยได้แก่ มีถังขยะไม่แยกประเภทขยะแบบขนาดใหญ่ตั้งไว้ที่วัด ตลาด หรือหลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งข้างทางทิ้งในป่า หรือจุดไฟเผา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนถังขยะแยกประเภทไม่เพียงพอกับจำนวนประชาชนในพื้นที่และชุมชนอื่นนอกพื้นที่นำขยะมาทิ้งขยะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า ระดับนโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยระยะเร่งด่วน การสั่งการจากระดับผู้บริหารและระยะสั้น การกำหนดเป็นกฎระเบียบพร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือ กระทรวงมหาดไทย

1.1.2 ด้านการเก็บขน พบว่า การเก็บขนขยะในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ส่วนน้อยได้แก่ชุมชนไม่มีระบบการเก็บขนขยะที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนเก็บขนยังขาดคัดกรองก่อนการเก็บขนและการคัดแยกขยะระหว่างการเก็บขนยังไม่มีระบบคัดแยกที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า ระดับนโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยระยะเร่งด่วนการสั่งการจากระดับผู้บริหาร และระยะสั้นการกำหนดเป็นกฎระเบียบพร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือ กระทรวงมหาดไทย

1.1.3 ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ พบว่า 1) การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ส่วนน้อยได้แก่ สร้างระบบการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขยะในชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ยังขาดการดำเนินการอย่างจริงจังของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและยังขาดงบประมาณสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า 1) ระดับนโยบาย ควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยระยะเร่งด่วนการสั่งการจากระดับผู้บริหารและระยะสั้นการกำหนดเป็นกฎระเบียบพร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือกระทรวงมหาดไทย 2) การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ส่วนใหญ่คัดแยกขยะที่สามารถจำหน่ายหรือแปรรูปเพื่อสร้างรายได้ ส่วนน้อย ได้แก่ คัดแยกขยะแต่ละประเภทเพื่อลดจำนวนขยะที่จะทิ้ง ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการณรงค์และการประชาสัมพันธ์เกิดข้อตกลงร่วมกันในชุมชนในการคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่าระดับนโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยระยะเร่งด่วนการสั่งการจากระดับผู้บริหารและระยะสั้นการกำหนดเป็นกฎระเบียบพร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือ กระทรวงมหาดไทย 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้ชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลมีการเปลี่ยนแปลงขยะและการขนานกลับมาใช้ประโยชน์ ส่วนน้อยได้แก่ นำขยะมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์เกิดข้อตกลงร่วมกันในชุมชนในการคัดแยก

ขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน โรงเรียน วัด ตลาด หน่วยงาน สถานที่ราชการในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า ระดับนโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยระยะเร่งด่วนการสั่งการจากระดับผู้บริหาร และระยะสั้นการกำหนดเป็นกฎระเบียบพร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือ กระทรวงมหาดไทย

1.1.4 ด้านการกำจัดการจัดขั้นสุดท้าย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการขยะที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ ส่วนน้อยได้แก่จำหน่ายให้กับโรงไฟฟ้าขยะทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดนโยบายการลดทำให้เกิดปริมาณขยะลดลงหรือการเลือกใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ซึ่งทำให้เกิดปริมาณของเสีย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธธีรา วงศราวิทย์ (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนกับวิสาหกิจชุมชน พบว่า เป้าหมายและนโยบายในการลดขยะพลาสติก การลดการฝังกลบขยะ (Landfill) และเพิ่มปริมาณการรีไซเคิล บทบาทของภาครัฐกิจในการสนับสนุนการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายด้านความยั่งยืนที่สำคัญของโลกในความพยายามผลักดันให้เกิดระบบเศรษฐกิจแบบวงรอบ หรือระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์เพื่อทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนนำมาสู่การปราศจากของเสียและมลพิษ ตลอดทั้งกระบวนการของสินค้าและบริการ ระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน มุ่งให้ความสำคัญกับการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ เพื่อทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนนำมาสู่การปราศจากของเสียและมลพิษ สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขอุปสรรค ด้านการกักเก็บรวบรวม การเก็บขน การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้ายของขยะในชุมชนเหนือเงื่อนไขอุปสรรค พบว่า ชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของเงื่อนไขอุปสรรคมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ส่วนน้อยได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติตามนโยบายตั้งแต่ระดับกระทรวง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอจนถึงระดับท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประเทศไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม

เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

1.2 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

1.2.1 ปัญหาการจัดการขยะฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดวิธีการหรือรูปแบบการจัดการขยะในชุมชนและงบประมาณไม่เพียงพอ ในการนำระบบนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสมและระบบกำจัดขยะในขั้นตอนสุดท้าย ยังไม่สามารถสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ระเบียบข้อกำหนดของ กระทรวงมหาดไทย (2567) ที่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ ดำเนินการเก็บและขนขยะมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยหรือถุงเก็บมูลฝอยไว้ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภทขยะ ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่

1.2.2 ปัญหาด้านการกักเก็บรวบรวม ขยะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ประชาชนอาศัยในชุมชนไม่คัดแยกขยะและไม่เห็นโทษของการไม่คัดแยกขยะทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังขาดการประชาสัมพันธ์การสร้างการมีส่วนร่วมจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมในชุมชน การบังคับใช้กฎระเบียบกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม พื้นที่สาธารณะในชุมชน โดยยังไม่ครบทุกพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า ระดับนโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียนโดยระยะเร่งด่วน การสั่งการจากระดับผู้บริหาร และระยะสั้นควรกำหนดเป็นกฎระเบียบ พร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัดคือ กระทรวงมหาดไทย ระดับปฏิบัติการ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยให้

ชุมชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และสนับสนุนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.3 ปัญหาด้านการเก็บขน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดรูปแบบหรือวิธีการคัดแยกขยะการเก็บขนแยกประเภทของขยะโดยเทรวมกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่สามารถเก็บขนขยะได้ในวันเดียวทั้งหมด ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้างตามแหล่งชุมชน ขยะมูลฝอยตกค้างเน่าเสีย องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลบางแห่งยังขาดรถขนส่งขยะหรือมีก็สภาพไม่พร้อมใช้งานชำรุดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หรือองค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีก็ใช้วิธีขออนุญาตการใช้ที่ดินจากกรมป่าไม้ซึ่งมีข้อจำกัดการใช้ที่ดินในการกำจัดขยะมูลฝอยทำให้การกำจัดมีขยะตกค้างในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญพัชร อยู่สนอง และคนอื่นๆ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการขยะภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของเกาส์ลันเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พบว่า การลดขยะจากแหล่งกำเนิด โดยออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลดขยะมูลฝอยในครัวเรือนหรือที่ต้นทางอย่างเข้มงวด รวมทั้งกำหนดระยะเวลาและเส้นทางในการจัดเก็บขยะมูลฝอยเพื่อลดพฤติกรรม การทิ้งขยะที่ไม่จำเป็น และจัดหายานพาหนะขนส่งขยะมูลฝอยและพนักงานประจำรถขยะให้เพียงพอ กับปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

1.2.4 ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงขยะและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ของขยะแต่ละประเภทมีน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเริ่มจากชุมชนหนึ่งก่อนแล้วค่อยขยายไปสู่ชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ต่อไป ยังขาดการรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนสมัครเข้าร่วมโครงการและมีข้อตกลงร่วมกัน การมีธรรมนูญชุมชน ในการขับเคลื่อนการคัดแยกขยะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นงนุช ศรีสุข และเบญญาดา กระจ่างแจ้ง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการขยะฐานศูนย์ของชุมชนภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่าการจัดการขยะฐานศูนย์ของชุมชนภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน มีการนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนภายใต้หลักการ 3R คือ การลดการเกิดขยะ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการจัดการขยะของชุมชนแบบครบวงจร เกิดจากการประยุกต์ใช้หลักกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย การสร้างความรู้ (Appreciation: A) การสร้างแนวทางการพัฒนา (Influence: I) และการสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control: C) หรือที่เรียกว่า หลัก A-I-C

1.2.5 ปัญหาด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสม ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจากการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนมีขยะตกค้างสะสมในสถานการณ์ที่วิกฤติของขยะมูลฝอยเก่าตกค้าง เน้นการสร้างวินัยและให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยของ กระทรวงมหาดไทย (2567) ที่ได้กำหนดการจัดการขยะมูลฝอย คือให้มีระบบคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย ขยะพลาสติกเพื่อนำไปกำจัดตามหลักวิชาการ มีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

1.3.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการในการกำหนดโครงสร้าง บุคลากร เจ้าหน้าที่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ โดยส่วนใหญ่มีความพร้อมในการดำเนินงานการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนซึ่งประกอบไปด้วยหลายภาคส่วน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ รวมไปถึงหน่วยงานภาคเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีวิสัยทัศน์และนโยบายให้ความสำคัญในการจัดการขยะชุมชนที่มีองค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (2567) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนะชน ปุราชะกัง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนเกาะกอก จังหวัดระยอง พบว่าชุมชนเกาะกอกมีผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะการบริหาร มีความยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรม สามารถบริหารและนำคนในชุมชนพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี

1.3.2 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ด้านวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเงื่อนไขภูมิพลไม่มีรถบรรทุกเก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยกประเภทภายในรถ ยังไม่มีการพัฒนาอุปกรณ์จัดเก็บขยะที่ทันสมัยสะดวก สะอาด ปลอดภัย โดยนำรูปแบบอุปกรณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จมาใช้และไม่มีการพัฒนาต่อยอด องค์กรเหนือเงื่อนไขภูมิพลควรจะมีการรักษาทำความสะอาดถังใส่ขยะให้สะอาดหน้าทั้งขยะไม่มีกลิ่น และไม่ซำรุดไม่พร้อมใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (2567) หมวด 2 ส่วนที่ 2 ข้อความทั่วไป ข้อที่ 10 และข้อที่ 11 และข้อที่ 12 การเก็บรวบรวม การเก็บและขนขยะมูลฝอย ภาชนะรองรับมูลฝอยหรือถุงเก็บมูลฝอยต้องมีลักษณะที่เหมาะสมกับการใช้โดยมีสีเฉพาะสำหรับมูลฝอยแต่ละประเภท หรืออาจกำหนดข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นซึ่งแสดงถึงมูลฝอยประเภทนั้นไว้อย่างชัดเจนที่ภาชนะรองรับมูลฝอยหรือถุงเก็บมูลฝอยแทนก็ได้ เพื่อความปลอดภัยอาจจัดภาชนะรองรับมูลฝอยตามวรรคหนึ่งให้มีลักษณะโปร่งใสก็ได้

1.3.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านโครงสร้าง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากควมมีการทบทวนด้านโครงสร้างตดัขั้นตอนที่ไม่เกี่ยวข้องออกและยังขาดการทบทวนในรายละเอียดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าด้านโครงสร้างการบริหารงานถูกกำหนดหลักเกณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของการจัดการขยะตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราชกิจจานุเบกษา (2567) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชนะชน ปุราชะกัง (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนเกาะกอก จังหวัดระยอง พบว่า ชุมชนเกาะกอกมีผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะการบริหาร มีความยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรม สามารถบริหารและนำคนในชุมชนพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี

1.3.4 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านระบบบริการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบบริการการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากควมมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจนเป็นรูปแบบวิธีการ สร้างจิตสำนึกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นระเบียบข้อตกลงร่วมกันของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน ชุมชนปลอดขยะ ชุมชนสะอาด ชุมชนไร้ไซเคิล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังขาดการตั้งกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อใช้ในการบังคับพฤติกรรมของประชาชนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรเหนือเงื่อนไขภูมิพลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของการจัดการขยะตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูลนิธิเอลเลน แมคอาร์เธอร์ (Ellen MacArthur Foundation, 2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนไปปรับใช้ พบว่าการสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการสร้างแผนการดำเนินงาน (Road Map) และกลยุทธ์สำหรับการดำเนินงาน การเข้าไปมีส่วนร่วม

1.3.5 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเงื่อนไขภูมิพลบางแห่งมีจำนวนบุคลากรในการบริหารจัดการขยะเพียงพอและได้มีการกำหนดแบ่งหน้าที่เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานการจัดการขยะตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน และเกิดจากความร่วมมือของประชาชนในชุมชนร่วมด้วยช่วยกันดูแลความสะอาดจากในบ้าน หน้าบ้าน สู่การดูแลเป็นหูเป็นตาในชุมชนที่ทุกคนในชุมชนเป็นเจ้าของร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตามดูเอาใจใส่และรับผลประโยชน์ในการจัดการขยะตามแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างยั่งยืนในทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของการถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จ

ของการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (กระทรวงมหาดไทย, 2561) กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ให้ความสำคัญที่จะให้จังหวัดสะอาดเป็นจังหวัดที่สะอาด มีการกำหนดวิสัยทัศน์จังหวัด และกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชนได้นำไปเป็นแบบอย่างในหลายๆกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

1.3.6 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านการเงิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเชื่อมภูมิพลมีการบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนตามบริบทพื้นที่ในงบประมาณกองทุนรอบโรงไฟฟ้า ทั้งนี้เป็นไปตามการมอบให้เอกชนดำเนินหรือร่วมดำเนินโครงการร่วมลงทุนในการเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการกำจัดขยะมูลฝอย 2567 ข้อกำหนดส่วนที่ 3 (ราชกิจจานุเบกษา, 2567) การรักษาวินัยการเงินการคลังของราชการส่วนท้องถิ่น ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการจัดทำและดำเนินโครงการร่วมทุน รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง

1.3.7 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านวัสดุอุปกรณ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเชื่อมภูมิพลมีถังขยะที่ถูกสุขลักษณะมีความคงทนเพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่ องค์กรเหนือเชื่อมภูมิพลใช้การกำจัดขยะแบบเตาเผาระบบปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อฝังกลบ เจ้าหน้าที่ประจำอาคารสถานที่เพื่อจัดการขยะมีอุปกรณ์ที่สวมใส่ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเชื้อโรค ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามราชกิจจานุเบกษา (2567) หมวด 2 ส่วนที่ 2 ข้อความทั่วไป ข้อที่ 9 การกำจัดขยะมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยหรือถุงเก็บมูลฝอยไว้ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น โดยอย่างน้อยต้องมีภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยหรือถุงเก็บมูลฝอยตามวรรคหนึ่ง

1.3.8 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะด้านบริหารจัดการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเชื่อมภูมิพลมีความพยายามนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนไปปรับใช้ในการดำเนินงานและการบริการในการลดปริมาณขยะในชุมชน

ตั้งแต่ต้นทาง การกำจัดขยะกลางทาง และการกำจัดขยะปลายทาง ภายใต้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน คือการลดการใช้ การนำกลับมาใช้ใหม่ ยืดอายุการใช้งาน นำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มูลนิธิเอลเลน แมคอาร์เธอร์ (Ellen MacArthur Foundation, 2019) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ไปปรับใช้ พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการสร้างแผน การดำเนินงาน (Road Map) และกลยุทธ์สำหรับการดำเนินงาน การเข้าไปมีส่วนร่วม

1.4 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

1.4.1 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตระหนักถึงและให้ความสำคัญ การมีส่วนร่วม และจัดกิจกรรม การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัย ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณาธิป ไกยชน (2567) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขยะ ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) พบว่า นโยบายการพัฒนาระบบบริหารจัดการ ขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนไว้อย่างชัดเจนในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

1.4.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเขื่อนภูมิพลมีการพัฒนารูปแบบหรือการนำ เครื่องมือมีความทันสมัยเข้าใช้งานโดยไม่คำนึงถึงคุณค่าความคงทน และการบำรุงรักษาซ่อมแซม เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองได้เบื้องต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรเหนือเขื่อนภูมิพลยังขาดการพัฒนา ศักยภาพด้านการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและการบำรุงรักษาซ่อมแซม การศึกษาดูงานในการให้ เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บขนขยะ การเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดขั้นสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิด ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนกับวิสาหกิจชุมชน พบว่า วิสาหกิจชุมชนจะต้องมีการออกแบบสินค้าและ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้แนวคิดขยะเหลือเป็นศูนย์มาปรับใช้ มีการผลิตสินค้าใช้ เทคโนโลยีทันสมัยตอบสนองตลาดการซื้อขายของผู้ซื้อที่หลากหลายชนิดเพื่อรองรับขยะเหลือศูนย์

1.4.3 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังขาดการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมนิสัย

ความเป็นระเบียบในการคัดแยกขยะ การรณรงค์ทำให้เกิดขยะน้อยที่สุดและการนำขยะมารีไซเคิล นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตั้งแต่ระดับอนุบาลของเยาวชนในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิถีชีวิตของชุมชน ประชาชนขาดค่านิยมและการตื่นตัวในด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ภาวะโลกร้อนสาเหตุมาจากขยะที่มีจำนวนมาก ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดี จึงทำให้ชุมชน ประชาชน ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ภัทธรัตน์ ตันนุกิจ, สุขสันต์ กิตติสุภกร และปิติ ฉลองวิริยะเลิศ (2564) ที่ศึกษา การพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมในโรงพยาบาลสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการขยะโรงพยาบาล สังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นการบริหารจัดการที่มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในองค์กรและเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม

1.4.4 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้านเทคโนโลยี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ระบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร แจ้งข้อมูลข่าวสารการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรเหนือเชื่อมภูมิพลปรับปรุง กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่และระบบสื่อสารเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีความหลากหลายตามบริบทของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันมีความทันสมัยรวดเร็ว สามารถอำนวยความสะดวกช่วยให้การดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศาลิมาร์ เกิดกลิ่นหอม (2562) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เทศบาลนครศรีธรรมราช พบว่า กำหนดการปฏิบัติการของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางโดยมุ่งเน้นตั้งแต่ระดับครัวเรือนและชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นคนจัดการขยะด้วยตัวเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนความรู้ งบประมาณ เทคโนโลยีเครื่องมือและ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

1.4.5 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้านเศรษฐกิจ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างระบบเศรษฐกิจของชุมชน มีสร้าง การตลาดรับซื้อวัสดุหมุนเวียนรองรับระบบการจัดการขยะและเอื้อต่อการเสริมสร้างเศรษฐกิจ หมุนเวียนของชุมชน ระบบเศรษฐกิจการเงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนสมัครเข้าร่วม โครงการและมีข้อตกลงร่วมกัน มีการเน้นการให้มีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเริ่มจาก ชุมชนในการรณรงค์ให้ทุกครัวเรือน โรงเรียน วัด ตลาด สถานที่ราชการ มีการคัดแยกขยะและนำขยะ ประเภทรีไซเคิล มาร่วมบริจาคหรือนำมาขาย ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พระมหานิพนธ์ ปรีปณโณ (เชียงกา) (2561) พบว่า ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในการจัดการขยะโดยภาพรวมเป็นอย่างดีมาก เริ่มตั้งแต่ร่วมค้นหาปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และแนวทางต่างที่อาจนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากขึ้น

1.4.6 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะฯ ด้านการเมืองและกฎหมาย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ภาครัฐใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีการนำนโยบายจากรัฐบาลกลางเรื่องการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปฏิบัติในชุมชนอย่างเคร่งครัด และองค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลมีการกำหนดโทษในการทำผิดหรือข้อบังคับในการจัดการขยะการลักลอบทิ้งขยะในชุมชนบังคับใช้อย่างเคร่งครัดตามนโยบายของภาครัฐ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินงานการกำจัดขยะมูลฝอยของกระทรวงมหาดไทย (2567) ที่ได้กำหนดการกำจัดขยะมูลฝอย คือให้มีระบบคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตราย ขยะพลาสติกเพื่อนำไปกำจัดตามหลักวิชาการ มีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิง

2. กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบและกลไกการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน มี 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพ กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการพัฒนาปรับปรุงระบบฐานข้อมูลการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้ทันสมัยและมีคุณภาพตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีความครอบคลุม ตั้งแต่การวางแผน (Plan) การนำไปปฏิบัติ (Do) การติดตามตรวจสอบ (Check) ไปจนถึงการดำเนินการปรับปรุง (Act) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชน ชุมชน ได้มีการประชุมร่วมกัน ประชาคม คิดค้นข้อตกลงร่วมกันในกระบวนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่การเก็บรวบรวมขยะ การเก็บขนขยะ การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการกำจัดขั้นสุดท้าย ส่งผลให้ชุมชนมีความรู้ ความสามารถในการจัดการขยะ เกิดแนวทางในการปฏิบัติที่ตรงกันจึงเกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนตามข้อตกลงจากการประชุม ประชาคมและกระบวนการจัดการขยะที่ตกลงไว้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภัทรารัตน์ ต้นนุกิจ, สุขสันต์ กิตติศุภกร และปิติ ฉลองวิริยะเลิศ (2564)

ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและ การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมในโรงพยาบาลสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการขยะโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นการบริหารจัดการที่มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในองค์กร หน่วยงานภายนอกองค์กรและ ภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม จึงจะทำให้การบริหารจัดการขยะมีคุณภาพ ทั้งด้านการลดปริมาณขยะ การบริหารจัดการขยะทางการแพทย์ตามมาตรฐานถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถเปลี่ยนขยะรีไซเคิลเป็นของเหลือใช้ที่มีคุณค่าด้วยการเพิ่ม มูลค่าของเหลือใช้ด้วยการออกแบบ (Upcycling) และได้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาต่อยอดเชิงพาณิชย์ และเกิดประโยชน์ต่อสังคม กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อ ประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะเป็น หัวใจหลักของระบบหมุนเวียน (Circular Economy) คือการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า สามารถ บริหารจัดการของเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกในการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นการลดทำให้เกิดของเสีย การนำ ทรัพยากรหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่หรือการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมไปถึงการกำจัดของเสียที่ถูกตาม หลักวิชาการโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยดำเนินการ ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและ เทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน จะต้องมีการ กำหนดระดับนโยบายที่เป็นพันธกิจและเป้าประสงค์ด้านการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน และระดับปฏิบัติที่กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบระดับท้องถิ่น กล่าวคือให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในร่วมคิดร่วมทำ จิตอาสา จิตสำนึกรักชุมชนบ้านเกิดจะช่วยให้เกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนและโดยการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน พบว่า ระดับ นโยบายควรกำหนดเป็นเป้าหมายและพันธกิจด้านการจัดการขยะมูลฝอยด้วยรูปแบบเศรษฐกิจ หมุนเวียนโดยระยะเร่งด่วนการสั่งการจากระดับผู้บริหารและระยะสั้นการกำหนดเป็นระเบียบ พร้อมมาตรการที่ต้องดำเนินการและประเมินผลด้วยตัวชี้วัดโดยหน่วยงานต้นสังกัด คือ กระทรวงมหาดไทย ตลอดจนสร้างความเข้าใจหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะมูลฝอย สำหรับผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะการลดปริมาณขยะมูลฝอยด้วยการเพิ่มมูลค่าเชิงเศรษฐกิจของ ขยะมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ระดับปฏิบัติการ ควรจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ คือกองช่างสุขาภิบาล หรือกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการร่วมคิด ร่วมออกแบบ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบซึ่งจะช่วยให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอย โดยชุมชนด้วยตนเอง และสนับสนุนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดให้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะมีการเร่งรัดให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติที่เป็นอุปสรรคต่อ
 การบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อบัญญัติของ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการบังคับใช้ข้อบัญญัติการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการใช้
 ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ปรับปรุงให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาต อภิบาลกุลดำรง (2566) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบ
 การจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจ
 หมุนเวียน พบว่า ในมิติด้านกฎหมายและข้อบัญญัติ ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
 จัดการขยะหลายฉบับ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก แต่เมื่อทบทวนกฎหมายแต่ละฉบับแล้ว
 มาตราการจัดการขยะยังมีความซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ มีความแตกต่างกันในรายละเอียดที่อาจทำ
 ให้ความสับสนในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ และกฎหมายยังไม่ครอบคลุมถึงการจัดการขยะ
 ในทุกขั้นตอน อีกทั้งขาดองค์หรือกลไกในการบังคับใช้ตามกฎหมายแบบบูรณาการ เนื่องจาก
 กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการขยะให้ถูกต้องเป็นจำนวน แต่ไม่ได้กำหนดกลไก
 การบังคับที่ชัดเจนในการจัดการขยะที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ทำให้ปัญหาการจัดการขยะที่ไม่ถูกต้อง
 และก่อให้เกิดมลพิษไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดมลพิษไม่ถูกจัดการแก้ไขอย่างเหมาะสม รวมถึงการ
 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่สามารถจัดการขยะชุมชนได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพเนื่องด้วยทรัพยากรในการบริหารจัดการมีจำกัด อีกทั้งขาดบทบัญญัติในกฎหมายหลักที่
 กำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการขยะ มีแต่กฎหมายที่ห้ามประชาชนทิ้งขยะในที่
 ต่างๆ ส่งผลให้ปัญหาการจัดการขยะของประเทศไทยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหา
 ขยะสะสมจำนวนมาก กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกในการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมี
 ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะ มีการพัฒนา
 ระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนภายใน
 ชุมชน มีการจัดระบบการทำงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
 ในชุมชน มีการวิเคราะห์ปัญหาและสภาพแวดล้อมในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม
 เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนโดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการระดับจังหวัด วางระบบขั้นตอน
 ลดการใช้และลดปริมาณการทำให้เกิดขยะในชุมชน ส่งเสริมให้เกิดระบบกลไกและการนำแผนงาน
 ในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน
 กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการในการจัดทำแผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
 เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับ

การบริหารจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของประเทศไทย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ประเทศไทยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อม ด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้ง กำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย 3R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

2.2 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน มี 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสนับสนุนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะมีการประชาสัมพันธ์การสร้างแรงจูงใจ ในการจัดการขยะในการลดการใช้ การนำกลับมาใช้ใหม่ การยืดอายุการใช้งาน การนำมาเข้า กระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี การจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน เยาวชน จิตอาสา ในการจัดการ ขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การจัดการขยะแบบมีส่วน ร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมีระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน เกิดการมีส่วนร่วมในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และมีการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการขยะ จากหน่วยงานต่างๆ และเอกชนในพื้นที่ร่วมกันบูรณาการ เพื่อสร้างเป้าหมายในการจัดการขยะเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานหลักของภาครัฐที่มีหน้าที่ รับผิดชอบการจัดการขยะ ซึ่งเป็นไปตามราชกิจจานุเบกษา (กระทรวงมหาดไทย, 2567) หมวด 3 ส่วนที่ 2 การร่วมดำเนินการหรือการมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเก็บ ขนหรือกำจัดกำจัดมูลฝอย ข้อ 16 ในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนใน ท้องถิ่นมากกว่าการที่ราชการส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงาน ของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอย วรรคหนึ่งกรณี ราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นจะเป็นประโยชน์แก่ ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่ราชการส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจ มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัด

มูลฝอย ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามแนวทาง
 ในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการทำข้อตกลง
 ร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของ
 รัฐปฏิบัติเสมือนเป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามประกาศนี้ด้วย กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนางค์ความรู้การจัดการ
 ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชนในชุมชน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะ การแก้ไข
 ปัญหาขยะในชุมชนจำเป็นต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือ ผูกอบรมให้ความรู้การจัดการขยะเพื่อ
 ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและมีการศึกษาดูงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ
 ความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในชุมชนในการคิดวิเคราะห์ ในการวางแผน
 ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และรวมไปถึงการมีส่วนร่วม จัดอาสาดูแล
 ความสะอาดเรียบร้อยในชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นงนุช ศรีสุข และเบญญาดา
 กระจำแจ้ง (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการขยะฐานศูนย์ของชุมชนภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจ
 หมุนเวียน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่า
 การจัดการขยะมีการนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนภายใต้หลักการ 3 R คือ การลดการเกิดขยะ
 (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) ในส่วนการมีส่วนร่วม
 ของชุมชนในการพัฒนาการจัดการขยะฐานศูนย์ของชุมชนแบบครบวงจร เกิดจากการประยุกต์ใช้หลัก
 กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยการสร้างความรู้ (Appreciation A) การสร้าง
 แนวทางการพัฒนา (Influence) และการสร้างแนวทางปฏิบัติ (Control C) หรือที่เรียกว่า A-I-C
 ซึ่งเป็นการประชุมที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อจัดทำแผน โดยใช้วิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วม
 ประชุมได้มีเวทีพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่จะทำให้เกิดความเข้าใจ
 ถึงสภาพปัญหาที่ต้องการ ข้อจำกัดและศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งนี้ การสร้างโอกาสให้ทุกคน
 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการพัฒนางค์ความรู้ด้านการจัดการขยะและเทคโนโลยีในการ
 จัดการขยะที่เหมาะสมใน 3 ประเด็น ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของขยะ การจัดการขยะ
 แต่ละประเภท และการจัดโครงสร้างการทำงานของแต่ละชุมชน ดังนั้นควรณรงค์ส่งเสริมให้
 ประชาชนในชุมชนให้มีการคัดแยกขยะ มีการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะภายใต้แนวคิดระบบ
 เศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างทั่วถึง และมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นำขยะมาเพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูป
 ด้วยการประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นของที่ระลึก กลยุทธ์ที่ 7 สนับสนุนเทคโนโลยีและนวัตกรรม
 ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะมีการจัดหา
 อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับใช้งานในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
 หมุนเวียนในชุมชน มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ ผักกักขยะด้าน
 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไปสู่การ
 พัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการจัดขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ในชุมชน รูปแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน เช่น นวัตกรรมประเภทเครื่องใช้หรือสิ่งประดิษฐ์ อาทิเช่น เตาเผาขยะแบบไร้มลพิษ นวัตกรรมประเภท การแปรรูปขยะมูลฝอย นวัตกรรมประเภทรวมกลุ่มทางสังคม และนวัตกรรมประเภทอื่นๆ อาทิเช่น โครงการชุมชนไร้ถังขยะ ถนนปลอดถังขยะ โครงการตลาดนัดไร้ถุงพลาสติก รวมถึงการใช้เทคโนโลยี การสื่อสาร Facebook, Line, TikTok, Instagram ในการเชิญชวน เผยแพร่ผลิตภัณฑ์จากของเหลือใช้จากขยะในชุมชน เป็นการสนับสนุนส่งเสริมการตลาดจากผลิตภัณฑ์จากขยะในชุมชนได้ด้วยอีกทาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัทธธีรา วงศาวิทย์ (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิด ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนกับวิสาหกิจชุมชน พบว่าเป้าหมายและนโยบายในการลดขยะพลาสติก การลดการฝังกลบขยะ (Landfill) และเพิ่มปริมาณการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพของภาคธุรกิจในการสนับสนุน การผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน ถือเป็นหนึ่งในเป้าหมายด้านความยั่งยืน ถือเป็นหนึ่งในเป้าหมาย ด้านความยั่งยืนที่สำคัญของโลกในความพยายามผลักดันให้เกิด ระบบเศรษฐกิจแบบวงรอบ หรือ ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่มุ่งให้ความสำคัญกับการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์เพื่อทำให้เกิด การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนนำมาสู่การปราศจากของเสียและมลพิษ ตลอดทั้ง กระบวนการของสินค้าและบริการ ระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน มุ่งให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ วัสดุ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องตลอดวงจรชีวิต ของผลิตภัณฑ์ เพื่อทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จนนำมาสู่การปราศจากของเสีย และมลพิษ

2.3 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการ ขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ มี 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะ การที่ได้รับการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และภาคีเครือข่ายภายในและภายนอกชุมชน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะส่งผลให้การจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนประสบผลสำเร็จและยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน จะต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคเอกชนสนับสนุนในการจัดการ ขยะเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน โดยที่หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่และบทบาท ในการดำเนินงาน กำหนดนโยบาย วางแผน รวมถึงกำกับดูแล ส่วนภาคเอกชนมีหน้าที่บทบาทในการ ดำเนินงาน การลงทุน และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรุณญา ลอสิเลิศ (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมขยะรีไซเคิลเพื่อการส่งออก พบว่าความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมขยะรีไซเคิลเพื่อการส่งออกปัจจุบันภาครัฐมีนโยบายแผนงาน

โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการส่งออกขยะรีไซเคิลอย่างเป็นรูปธรรม ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมขยะรีไซเคิลเพื่อการส่งออก พบว่า ผู้ร่วมค้าในธุรกิจรีไซเคิลควรให้ความร่วมมือกันในธุรกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งมากขึ้น ควรทำธุรกิจแบบตรงไปตรงมา มีการเปิดประมูลอย่างเสรีไม่มีอำนาจแอบแฝงตลอดจนเรื่อง Logistics รูปแบบระบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมขยะรีไซเคิลเพื่อการส่งออก พบว่าในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงที่เป็นองค์กรกลางที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหายขยะทั้งระบบ ดังนั้นภาครัฐควรจัดตั้งองค์กรกลางในการกำกับดูแลนโยบายการแก้ไขปัญหายขยะทั้งระบบ และการให้คำปรึกษาแนะนำด้านเทคนิค วิชาการการจัดการขยะแก่องค์กรต่างๆ จึงส่งเสริมให้โรงงานอุตสาหกรรมให้ใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology) กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคีเครือข่าย ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเพราะ การแก้ไขปัญหายขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ปัจจัยสำคัญในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้สำเร็จตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน จะต้องอาศัยการให้ความร่วมของสมาชิกในชุมชน อาศัยความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน มีการกำหนดข้อตกลงและกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนไว้อย่างชัดเจน อาศัยการได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายภายนอก และมีการถ่ายทอดส่งต่อองค์ความรู้ให้แก่เยาวชนคนรุ่นใหม่และชุมชนอื่น ตลอดจนในการร่วมคิด ในการร่วมวิเคราะห์ ในการร่วมในการวางแผน และการร่วมควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลักขมี เกตุสกุล (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งศรี อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่าการสร้างภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานภายนอก หรือการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เล็งเห็นถึงศักยภาพของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ที่จะสามารถขับเคลื่อนและต่อยอดการจัดการขยะมูลฝอยให้ประสบผลสำเร็จได้ในอนาคต เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อาทิ การที่สมาชิกในชุมชนได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณ ทำให้ชุมชนสามารถนำงบประมาณดังกล่าวมาใช้ในการต่อยอดในการดำเนินโครงการคัดแยกขยะภายในชุมชน ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนลดลง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนมีองค์ความรู้เพิ่มเติมที่สามารถนำไปพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 ความสอดคล้องของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการได้มาซึ่งกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ได้พัฒนาตามกระบวนการการพัฒนากลยุทธ์ที่ถูกต้องสอดคล้องในแต่ละกระบวนการของการพัฒนา โดยมีขั้นตอนการศึกษา ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องฯ ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์ฯ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์ฯ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนากลยุทธ์ที่ระบุว่าวิธีการหรือแผนงานที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์และกลั่นกรองอย่างชาญฉลาดภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่ใช้เป็นรูปแบบในการตัดสินใจ ในการนำไปใช้ในการดำเนินกิจการหรือการกระทำโดยเฉพาะขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่องค์การวางไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ระเบียบแบบแผนที่องค์กรได้กำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการนำพาองค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการบริหารส่วนตำบล เทศบาล ชุมชนอย่างเป็นระบบ และสามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นโดยที่ไม่คาดการณ์ล่วงหน้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิทยา พศนไพบูลย์ (2560) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์รัตน์ ศรีม่วง (2562) ที่ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน

3.2 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการมีกระบวนการพัฒนามาจาก สภาพ ปัญหาและและมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อนำมาวิเคราะห์และตรวจสอบความสัมพันธ์นำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่นำไปสู่การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุมิตร สุวรรณ (2561) ได้ให้ความเห็นว่า เมื่อองค์การได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์กำหนดไว้แล้ว กระบวนการขั้นตอนกระบวนการขั้นตอนซึ่งได้มาของกลยุทธ์ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ได้แก่ จุดแข็งและจุดอ่อน ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ โอกาสและอุปสรรค 2) การกำหนดกลยุทธ์หรือการคิดหากลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ 3) การดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ 4) การติดตามทบทวนกลยุทธ์ต่างๆ โดยการจัดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด

เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขับเคลื่อนองค์การไปสู่บรรลุมิติทัศน์เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดนโยบายการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการขยะของหน่วยงานต้นสังกัด หลักการมีส่วนร่วม และหลักการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยนำกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นส่วนประกอบในการพิจารณากำหนดทิศทางการดำเนินงาน การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน ทั้งนี้ควรศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชนในพื้นที่ของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน แล้วพิจารณาเลือกกลยุทธ์การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบท

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกักเก็บ รวบรวมขยะ การเก็บขนขยะ การเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัดขั้นสุดท้าย โดยดำเนินการให้ครบถ้วนตามวงจรของการบริหารคุณภาพ ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนา และให้องค์กรชุมชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงโดยมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุน

2. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติการในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่

2.1 หน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการของการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในพื้นที่

2.2 หน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนการแยกประเภทของขยะแบบเดิมที่จำแนกเป็น ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย เป็นการแยกประเภทแบบใหม่ที่จำแนกเป็นขยะที่เผาได้ ขยะที่ฝังกลบได้ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะขนาดใหญ่ เพื่อให้การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

3. องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชื้อนภูมิพล และชุมชน ควรนำผลการศึกษาศาภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน ไปใช้ในการวางแผน การจัดทำโครงการ หรือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้เกิดผลอย่างยั่งยืน

4. องค์กรชุมชนในพื้นที่อื่นที่มีบริบทคล้ายกับพื้นที่เหนือเงื่อนไขภูมิพลควรนำกลยุทธ์ การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพลที่ได้พัฒนาขึ้น ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการขยะเพื่อให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการศึกษาผลการขับเคลื่อนกลยุทธ์ การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล ที่ได้พัฒนาขึ้น

2. ควรทำวิจัยและพัฒนาารูปแบบหรือกระบวนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

3. ควรทำการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อถอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จในบริบทที่แตกต่างกันและ ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการจัดการความรู้ดังกล่าวในองค์กรชุมชนที่ต้องการพัฒนา

บรรณานุกรม

- กรรณภัทร กันแก้ว. (2563, มีนาคม-เมษายน). องค์การแห่งการเรียนรู้กับความท้าทายในการจัดการความรู้ในกระบวนการทัศน์การของเปลี่ยนแปลง. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 6, (2), 242-254.
- กัญญพัชร อยู่สนอง และคนอื่นๆ. (2565). แนวทางการจัดการขยะภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ของเกาะล้านเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน. *หลักสูตรประกาศนียบัตรไทยกับประชาคมอาเซียนในเศรษฐกิจการเมืองโลก* รุ่นที่ 11. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- คณาธิป ไกยชน. (2567). *การบริหารจัดการขยะตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร.
- ควบคุมมลพิษ, กรม. (2561). *คู่มือปฏิบัติการ 3*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- _____. (2562). *แนวทางในการลดมลพิษ โครงการพัฒนาของเสีย*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- _____. (2563). *การสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายจากชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- _____. (2565). *ข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศ*. [Online]. Available: <https://thaimsw.pcd.go.th/report1.php?year=2565>. [2567, มกราคม 28].
- จินตนา บุญงบการ และณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2562). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชนะชน ปุราชะกัง. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา ชุมชนเกาะกก จังหวัดระยอง*. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐนิชา ลายเมฆ. (2567). *มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูล ฝอยชุมชนของรถบรรทุกขยะ*. การค้นคว้าอิสระนิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิล อรัญเวศ. (2564). *ความหมายกลยุทธ์และยุทธศาสตร์*. [Online]. Available: https://thawin09.blogspot.com/2021/10/blog-post_4.html. [2567, สิงหาคม 9].

พรรณชนะ บุญขวัญ. (2562, มกราคม-เมษายน). อนาคตภาพสมรรถนะของช่างฝีมือแรงงานระดับกลางกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า. **วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**, 5(1), 11-22.

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กระทรวง. (2558). **แผนยุทธศาสตร์กระทรวงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2559-2564**. กรุงเทพฯ: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ธงชัย สันติวงษ์. (2557). **พฤติกรรมองค์กร**. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
_____. (2563). **การบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ธนภณ นิธิขาวกุล. (2565, มกราคม-มิถุนายน). การวิเคราะห์ SWOT Analysis กับสถิติ SWOT Analysis with Statistics. **วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย**, 18(1), 108-120.

ธนิตพงศ์ ไตรพัฒน์พัชร, ปัญญา อีระวิทย์เลิศ และประพันธ์ ภักดีกุล. (2552, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาผลกระทบจากปัจจัยสภาพแวดล้อมและปัจจัยการแข่งขันในอุตสาหกรรมการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการในกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา**, 3(1), 86-94.

นนุช ศรีสุข และเบญญาดา กระจ่างแจ้ง. (2566, กรกฎาคม-สิงหาคม). การจัดการขยะฐานศูนย์ของชุมชนภายใต้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลปะตงอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. **วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย**, 5(4), 1011-1026.

นโยบายและยุทธศาสตร์การค้า, สำนักงาน. (2566). **การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)**. นนทบุรี: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้ากระทรวงพาณิชย์.

นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร. (2563). **คิดกลยุทธ์ด้วย SWOT**. (พิมพ์ครั้งที่ 12).
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย. (11 มีนาคม 2567). **ราชกิจจานุเบกษา**.
เล่ม 141 ตอนพิเศษ 70 ง หน้า 29-43.

แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2563**. ตาก: แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.

_____. (2564). **แผนปฏิบัติการประจำปี 2564**. ตาก: แผนกบำรุงรักษาเขื่อนภูมิพล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย.

พระมหานรินทร์ ปริบุญโน (เชียงใหม่). (2561). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะของชุมชน ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 2. (19 เมษายน 2561).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 27 ก หน้า 29-43.

พระศักดิ์ชัย จิรสีโล (วังงิ้ว). (2564). **พัฒนาจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยของตำบลสันสลี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ศรีม่วง. (2562). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานตามเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

พัชรพล ทะจะกัน. (2562). **การจัดการขยะในชุมชนเกษตรกรบบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัทธ์ธีรา วงศราวิทย์. (2561). **เศรษฐกิจหมุนเวียน**. [Online]. Available: <https://www.prachachat.net/columns/news-169313>. [2566, กรกฎาคม 16].

เพชร มโนปวิตร. (2561). **ทำไมต้อง Circular Economy ทางรอดของมนุษย์ในยุค Anthropogenic ยั่งยืน**. [Online]. Available: <https://web.tcdc.or.th/th/Articles>. [2567, กรกฎาคม 16].

เพ็ญศรี แสนเกา. (2565, เมษายน-มิถุนายน). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัลของโรงเรียนบ้านหนองอีเก้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2**. **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย**, 4(2), 1-18.

ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทรพร แยมละออ. (2561). **เศรษฐกิจหมุนเวียนโอกาสใหม่ของธุรกิจเพื่อความยั่งยืน**. [Online]. Available: <http://www.allaroundplastics.com/article/sustainability/1898>. [2566, กรกฎาคม 16].

ภัทรารัตน์ ตันนุกิจ, สุขสันต์ กิตติศุภกร และปิติ ฉลองวิริยะเลิศ. (2564) **การพัฒนาระบบบริหารจัดการ ชยะโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมในโรงพยาบาล สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและแพทย์ศาสตร์ศึกษา สำนักงานพัฒนาระบบบริการทางการแพทย์ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร.

ภิญโญ รัตนพันธุ์. (2564). **SOAR Analysis: เครื่องมือที่นำมาใช้แทน SWOT Analysis.**

[Online]. Available. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mbakkujournal/article/view/64500>. [2567, กรกฎาคม 16].

มหาดไทย, กระทรวง. (2561). **แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดสะอาด.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

_____. (2564). **แผนปฏิบัติการจัดการขยะจังหวัดระยะ 5 ปี พ.ศ. 2565-2569.** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

_____. (2566). **แนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน จังหวัดสะอาด (พ.ศ. 2567-2571).** กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

_____. (2567). **การจัดการมูลฝอย.** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น.

ลักษมี เกตุสกุล. (2558). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งศรี อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เลิศลักษณ์ เจริญสมบัติ. (2564, มกราคม-มิถุนายน). **การประยุกต์ใช้แนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนกับวิสาหกิจชุมชน.** วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 24(1), 145-155.

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2564). **การบริหารแผนงานเชิงกลยุทธ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล.** กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันชัย วัฒนศัพท์. (2562). **วัฒนธรรมกับธรรมาภิบาล : วัฒนธรรมที่เป็นอุปสรรคและเอื้อให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาล.** กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

วิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, สถาบัน. (2562). **Circular Economy เศรษฐกิจหมุนเวียน...ที่ทุกคนควรรู้.** ปทุมธานี: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.

- วิทยา ทศนไพบูลย์. (2560). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิภาต อภิบาลกุลดำรง. (2566, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน. **วารสารมจร.การพัฒนาสังคม**, 8(2), 86-98.
- ศรีจุฑารัตน์ รักษาน. (2566). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือนตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี**. [Online]. Available: <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/RHPC9Journal/article/view/267854>. [2567, สิงหาคม 9].
- ศาลิมาร์ เกิดกลิ่นหอม. (2562). **แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2564). **วิธีวิทยาการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์ทันใจ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2560). **การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management) ฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร.
- สมคิด พรหมจุ้ย. (2560). **การเขียนรายงานการประเมินโครงการ**. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2564). **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สมเดช สีแสง. (2557). **คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ**. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สมนึก ปัญญาสิงห์. (2562). **ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน**. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สร้างบุญ ชันทอง. (2567). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน**. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชิน. (2560). **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- สิ่งแวดล้อม, สำนัก. (2564). **แผนปฏิบัติการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักสิ่งแวดล้อม.

สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1, สำนักงาน. (2564). **แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2564.**

เชียงใหม่: สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 1.

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย. (2563). **การจัดการเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: สามลดา.

สุทธิพงษ์ ธรรมสอน. (2556). **การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาสังกัด**

สำนักงานในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สุพานี สุธัญวานิช. (2562). **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี.** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมิตร สุวรรณ. (2561). **กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ.** กรุงเทพฯ: เพชรเกษม
พรินติ้งกรุ๊ป.

สุวัฒน์ ศิรินิรัตน์. (2564). **คู่มือวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พี คิว ไอ
คอนซัลแตนท์.

เสนาะ แก้วคง. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยภาคครัวเรือน**

ในเขตเทศบาลตำบลบางวัวฉนวนรักษ์ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์

และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสนาะ ดิยาว. (2566). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อนิวัช แก้วจำนงค์. (2562). **การจัดการเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

อรนุช รัตนะ. (2563). **เศรษฐกิจหมุนเวียนกับการจัดการขยะอย่างยั่งยืน.** กรุงเทพฯ: สำนักงานสภา

นโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ.

อรอุมา รัตนพล. (2562). **การจัดการขยะในชุมชนเมืองอีสาน : อำนาจและการมีส่วนร่วมของ**

ประชาชน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม.

อรัญญา ลอสิเอเลศ. (2561). **ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมขยะรีไซเคิลเพื่อ**

การส่งออก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย

กรุงเทพธนบุรี.

อารีย์ แผ้วสกุลพันธ์. (2562). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร : องค์การและการบริหาร.**

กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อุทิศ ขาวเขียว. (2562). **การวางแผนกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

- อุบลวรรณ ภาวนันท์ และศรัณย์ กอสนาน. (2567, เมษายน-มิถุนายน). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการปรับตัวทางสังคมของผู้สูงอายุโดยองค์กรเครือข่าย. **วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒน์**, 6(2), 87-100.
- เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2563). **คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- Bloom, B. (1975). **Taxonomy of Education Objective Handbook I, Cognitive Domain**. New York: David Mckay.
- Cohen, J., & Uphoff, N. (1995, August). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity. **World Development**, 2(8), 213-235.
- Coulter, M. K. (2008). **Strategic Management in Action**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Dess, G. G., & Miller, A. (1999). **Strategic Management**. (2 nd ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Ellen MacArthur Foundation (EMF). (2019). **City Governments and their Role in Enabling A Circular Economy Transition: An Overview of Urban Policy Levers**. [Online]. Available. https://www.ellenmacarthurfoundation.org/assets/downloads/CE-inCities_Policy-Levers.pdf. [2024, May 18].
- Euro Commission. (2019). **Circular Economy-Overview**. [Online]. Available. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/overview>. [2024, December 8].
- Hofer, Ch. W., & Schendel, D. (1997). **Strategy Formulation: Analytical Concepts**. St. Paul: West Publishing Company.
- Koufman, H. F. (1949). **Participation in Organized Activities in Selected Kentucky Localities**. Lexington, KY: Kentucky. Agricultural Experiment Station, University of Kentucky.
- Masi, D., Day, S., & Godsell, J. (2017). **Supply Chain Configurations in the Circular Economy: A Systematic Literature Review**. [Online]. Available. <https://www.researchgate.net/publication/319597576>. [2024, May 18].
- Mitsumoto Agile. (2021). **แนวคิดการทำงานแบบอไจล์ (AGILE)**. [Online]. Available. <https://www.mitsumoto.co.th/>. [2567, กรกฎาคม 16].
- Newstorm, L. E. (1985, August). Collection of Chayote and Its Wild Relatives. **FAO/IBPGR Plant Genetic Resources Newsletter**, 64, 14-20.

- OECD. (2020). **The Circular Economy in Cities and Regions**. [Online]. Available: <https://doi.org/10.1787/10ac6ae4-en>. [2023, November 29].
- Perce, A., & Robinson, R. B. (2009). **Formulation, Implementation, and Control of Competitive Strategy**. (11 th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Reeder, W. W. (1974). **Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State**. New York: Rochester Mission.
- Rogers, C. (1951). **Client-Centered Therapy: Its Current Practice, Implications and Theory**. London: Constable.
- Rumelt, R. P. (2011). **Good Strategy Bad Strategy: The Difference and Why It Matters**. New York, NY: Random House.
- Sanders, R. L. (2011). **Strategic Change: Inclusion of Middle Managers in the Development of Strategy May Lead to Improved Organizational Effectiveness**. Dissertation (D.Mgt.) University of Maryland.
- Silverman, D. (2005). **Interpreting Qualitative Data: Methods for Analyzing Talk, Text and Interaction**. London: Sage.
- Thomas L. W., & David, J. H. (200). **Concepts in Strategic Management and Business Policy**. New York: Prentice Hall.
- Thompson, A. A., & Strickland, A, J. (2003). **Strategic Management: Concepts and Cases**. New York: McGraw-Hill.
- United Nations. (1978). **Popular Participation in Decision Making for Development**. New York: United Nation Publication.
- White, K. R. (1982, May). The Relation between Socioeconomic Status and Academic Achievement. **Psychological Bulletin**, 91(3), 461-481
- WHO. (1986). **Health Promotion Glossary**. Division of Health Promotion, Education and Communications, Health Education and Health Promotion Unit. Geneva: World Health Organization.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (ออนไลน์)
เรื่อง สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ณ ห้องประชุม กองปฏิบัติการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานหมุนเวียน
เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 น. -12.00 น.

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1	คุณสมจิต เรืองสุริยะ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
2	ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ สุยะลังกา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่พริก ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
3	คุณวิรัชวิน มักผลภูมิพัชร	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4	คุณวิมลรัก ตนเชื้อ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่
5	คุณวิโรจน์ ชูโณม	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
6	คุณวารินทร์ นำภา	ปลัดเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
7	คุณสำเริง ปันแสน	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาการแทนผู้อำนวยการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
8	คุณสมจิต โปร่งดอยหลวง	นักวิชาการชำนาญการรักษาราชการแทนผู้อำนวยการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านนา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
9	คุณภัทรกุล ไผ่เครือ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบล บ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
10	คุณกมลพรรณ ลิทธิกัน	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
12	คุณกัลยาณี อุปราสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบล ท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล		
11	คุณคมสันต์ บรรทัดจันทร์	หัวหน้ากองส่วนงานบริหารเขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
13	คุณธีรชัย ไหวเคลื่อน	หัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อมเขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
14	ดร.สกุณา อินอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
15	ดร.ธานี สุวัฒนปัญญา	ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บ้านตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางกลยุทธ์การจัดการขยะขององค์กรชุมชนที่ประสบความสำเร็จ
ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
และห้องประชุมเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
วันที่ 10-11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
1	คุณวีร์กวัน มัคผลภูมิพัชร	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
2	คุณวิมลรัก ตันเชื้อ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
3	คุณภัทรกุล ไผ่เครือ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
4	คุณกัลยาณี อูปราสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะ		
5	คุณนพรัตน์ ท่อนคำ	กำนันตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
6	คุณสมบัติ เจริญสุข	กำนันตำบลท่าวังตาล อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
7	คุณสินเอี่ยม อุดแก้ว	ผู้ใหญ่บ้านเหล่า หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ออนไลน์)
เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1	คุณสมจิต เรืองสุริยะ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
2	ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ สุยะลังกา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่พริก ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
3	คุณสุธานิน อุ่นเรือน	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
4	คุณสำเริง ปันแสน	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
5	คุณทัสนี สมใจ	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลแม่พริก ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
6	คุณรัชภรณ์ โสภางแดง	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
7	คุณสุภารัตน์ จิตตเขตต์	หัวหน้าสำนักปลัด เทศบาลตำบลท่าเตื่อ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
8	คุณสิริรัตน์ มณีวงศ์	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน องค์การบริหาร ส่วนตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล		
9	คุณคมสันต์ บรรทัดจันทร์	หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมเขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
10	คุณธีรชัย ไหวเคลื่อน	หัวหน้าส่วนงานบริเวณและสิ่งแวดล้อมเขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
11	คุณพัฒนา รัศมี	กำนันตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
12	คุณมานิตย์ ลิน่า	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 ตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
13	คุณสมพงษ์ ทองคำ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
14	ร้อยตรีวิลาส จันทไชติ	ประธานชุมชนหมู่ที่ 9 ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์		
15	ดร.สกุณา อินอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ออนไลน์)
เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00–12.00 น.

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1	คุณสมจิต เรืองสุริยะ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
2	ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ สุยะลังกา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่พริก ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
3	นางวิมลรัก ตันเชื้อ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
4	นายวีรภวิน มักผลภูมิพัชร	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
5	นางสาววารินทร์ น้าภา	ปลัดเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
6	นางกัลยาณี อุปราสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
7	นางภัทรกุล ไผ่เครือ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
8	นางสาวกมลพรรณ สิทธิกัน	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข รักษาการแทน ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
9	นางสาวสมจิต โปรงค้อยหลวง	นักวิชาการชำนาญการรักษาราชการแทนผู้อำนวยการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านนา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
10	คุณสำเริง ปันแสน	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ รักษาาราชการแทนผู้อำนวยการ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลตำบลสามเงา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้บริหารงานการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล		
11	นายคมสันต์ บรรทัดจันทร์	หัวหน้ากองส่วนงานโยธาและสิ่งแวดล้อมเขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
12	นายสมพงษ์ ทองคำ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านสานติ หมู่ 9 ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนากลยุทธ์		
13	ดร.สกุณา อินอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก

รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (ออนไลน์)
เพื่อ ตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
เขื่อนอุบลรัตน์ อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00–12.00 น.

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1	คุณสมจิตร เรืองสุริยะ	อดีตนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
2	ดร.กิตติคุณ ยศบรรเทียง	หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุขเทศบาลตำบล แม่จะรา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล		
3	คุณคมสันต์ บรรทัดจันทร์	หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
4	ดร.สกุณา อินอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลยงกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
5	ดร.ธานี สุวัฒนปัญญา	อาจารย์โรงเรียนประชานุเคราะห์บ้านตาก ตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์		
6	รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี ดวงทิพย์	อดีตอาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ชูทัน	อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
8	ดร.วุฒิชัย วงศ์ปัญญา	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
9	ดร.ปรีชา แก้วสุข	ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
10	ดร.เกษม อิ่มทุ่งน้อย	ผู้อำนวยการกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบล ท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
11	ดร.เอกพงษ์ เกยงค์	หัวหน้ากลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลอมก๋อย ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
ที่ประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
1	คุณสมจิตร เรืองสุริยะ	อดีตนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
2	นางสาวสมจิต โปร่งดอยหลวง	นักวิชาการชำนาญการรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
3	ดร.กิตติคุณ ยศบรรเทิง	หัวหน้าฝ่ายบริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลแม่จะเรา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
ผู้บริหารงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของเขื่อนภูมิพล		
4	คุณคมสันต์ บรรทัดจันทร์	หัวหน้าส่วนบริหารงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เขื่อนภูมิพล ตำบลสามเงา อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้นำชุมชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
5	คุณสมพงษ์ ทองคำ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านศานติ หมู่ที่ 9 ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
6	ร้อยตรีวิลาศ จันทโชติ	ข้าราชการบำนาญ ประธานชุมชน หมู่บ้านศานติ หมู่ 9 ตำบลวังจันทร์ อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ภาคประชาชนที่ร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล		
7	ดร.สกุณา อินอยู่	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี ตำบลยกกระบัตร อำเภอสามเงา จังหวัดตาก
ผู้บริหารขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะ		
8	นายวีร์กวิน มักผลภูมิพัชร	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
9	นางวิมลรัก ตนชื้อ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งหน้าที่
10	ว่าที่ร้อยตรีสุเมธ สุยะลังกา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแม่พริก ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
11	นางวิมลรัก ตันเชื้อ	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
12	นางสาววรินทร์ น้าภา	ปลัดเทศบาลตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
13	นางภัทรกุล ไผ่เครือ	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลบ้านเหล่า ตำบลบ้านเหล่า อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
14	นางกัลยาณี อูปราสิทธิ์	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าวังตาล ตำบลท่าวังตาล อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
15	คุณรัชภรณ์ โสภาแดง	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลท่าเตือ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการและการพัฒนากลยุทธ์		
16	รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทรี ดวงทิพย์	อดีตอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
17	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพคุณ ชู ตัน	อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
18	ดร.ปรีชา แก้วสุข	ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
19	ดร.วุฒิชัย วงศ์ปัญญา	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
20	ดร.เกษม อิมทุ่งน้อย	ผู้อำนวยการกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
21	ดร.เอกพงษ์ เกยงค์	กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลอมก๋อย ตำบลอมก๋อย อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สอบถามเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ทำการวิเคราะห์เป็นภาพรวมเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพลเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบเสียหายต่อท่านและตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายนพวัฒน์ พักใส

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โทรศัพท์ 0859221572 ID Line: 0859221572

Email: Nupawat.pa@gmail.com

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ

สถานภาพของท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. น้อยกว่า 20 ปี

() 2. 20-40 ปี

() 3. 41-60 ปี

() 4. มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

() 2. ปริญญาตรี

() 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่งหน้าที่

() 1. นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภากองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
ปลัดองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น

() 2. หัวหน้าส่วนงาน หรือเจ้าหน้าที่งานสิ่งแวดล้อมองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น

() 3. หัวหน้าส่วนงานเขื่อนภูมิพลและงานบริเวณเขื่อนภูมิพล

() 4. กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

() 5. ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชน

5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

() 1. น้อยกว่า 5 ปี

() 2. 5-10 ปี

() 3. 11 - 15 ปี

() 4. มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของท่าน ซึ่งแต่ละข้อท่านสามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ

1. ด้านการกักเก็บรวบรวม

1.1 ขยะในชุมชนของท่านเป็นขยะประเภทใด

- () 1. ขยะอินทรีย์
- () 2. ขยะรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้
- () 3. ขยะทั่วไปหรือขยะที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้
- () 4. ขยะอันตรายหรือภาชนะบรรจุสารเคมี
- () 5. ขยะจากผลผลิตทางการเกษตร

1.2 การกักเก็บรวบรวมขยะในชุมชนของท่านเป็นอย่างไร

- () 1. มีถังขยะแยกประเภทขยะจัดตั้งบริเวณหน้าบ้าน
- () 2. มีถังขยะที่จัดแยกประเภทของขยะชัดเจน
- () 3. มีถังขยะที่เป็นแบบทิ้งรวมไม่แยกประเภทขยะ
- () 4. มีถังขยะที่สะอาดไม่มีกลิ่นจัดวางไว้อย่างเหมาะสม
- () 5. มีถังขยะที่รองรับขยะซึ่งรองรับถังขยะที่ทิ้งรวม
- () 6. ไม่มีถังขยะ แต่มีการจัดเก็บขยะที่ชุมชนวางไว้ตามเวลา

1.3 การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนดำเนินการอย่างไร

- () 1. คัดแยกประเภทของขยะทิ้งลงในถังขยะแยกประเภท
- () 2. คัดแยกเฉพาะขยะที่นำไปจำหน่ายเพื่อได้จัดเก็บไว้
- () 3. คัดแยกประเภทของขยะเฉพาะที่สามารถนำไปใช้ซ้ำได้
- () 4. ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งถังขยะหรือใส่ถุงวางรอการจัดเก็บ
- () 5. ไม่คัดแยกประเภทของขยะ นำไปทิ้งข้างทาง ในป่า หรือจุดไฟเผา

2. ด้านการเก็บขน

2.1 การเก็บขนขยะในชุมชนเป็นอย่างไร

- () 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ้างเอกชนเก็บขนขยะ
- () 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการงานเก็บขนขยะ
- () 3. ชุมชนจ้างบุคคลภายนอกเพื่อเก็บขนขยะ
- () 4. ชุมชนแต่ละครอบครัวเก็บขนขยะของตนเอง
- () 5. ชุมชนไม่มีระบบการเก็บขนขยะที่ชัดเจน

2.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บขยะในชุมชนอย่างไร

- () 1. ใช้รถบรรทุกเก็บขยะตามจุดที่มีถังขยะจัดวางไว้ในชุมชนหรือครัวเรือน
- () 2. ใช้รถบรรทุกเก็บขยะที่มีถังขยะตั้งไว้ริมถนน หน้าปากซอย หรือหน้าอาคาร
- () 3. พนักงานเก็บขนไปนำถังขยะมาเทขยะใส่รถบรรทุกแล้วนำไปทิ้งไว้ที่เดิม
- () 4. พนักงานเก็บขนไปนำถังขยะมาเทขยะใส่รถบรรทุกแล้วครัวเรือนเก็บถังเอง
- () 5. พนักงานเก็บขนเก็บขยะตามครัวเรือนใส่ถังในรถเข็นแล้วเทใส่รถบรรทุก

3. ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์

3.1 การเปลี่ยนแปลงและการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในชุมชน มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง

- () 1. คัดแยกขยะแล้วนำขยะไปใส่ถังขยะ
- () 2. คัดแยกขยะแล้วนำขยะที่แยกประเภทไปใช้ประโยชน์
- () 3. จัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์ขยะที่ย่อยสลายได้
- () 4. คัดแยกขยะและจัดกิจกรรมการเปลี่ยนแปลงและใช้ประโยชน์จากขยะ
- () 5. ไม่คัดแยกขยะนำไปทิ้งรวมกันในถังขยะ

3.2 การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง

- () 1. สร้างระบบการผลิตใหม่และการออกแบบใหม่ของขยะชุมชน
- () 2. สร้างคุณค่าใหม่และสร้างนวัตกรรมใหม่ของการจัดการขยะชุมชน
- () 3. สร้างความร่วมมือในการจัดการขยะชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน
- () 4. ส่งเสริมการนำขยะที่ใช้ได้มาใช้ซ้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน
- () 5. สร้างภาคีเครือข่ายการจัดการขยะชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

3.3 การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน มีวิธีการอย่างไร

- () 1. กำจัดขยะที่ย่อยสลายได้โดยใช้วิธีการฝังกลบ
- () 2. คัดแยกขยะแต่ละประเภทเพื่อลดจำนวนขยะที่จะทิ้ง
- () 3. ลดการใช้ภาชนะ หรือสิ่งของที่ใช้ซ้ำได้ยากและสร้างขยะ
- () 4. คัดแยกขยะที่สามารถจำหน่ายหรือแปรรูปได้เพื่อสร้างรายได้

4. ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

4.1 การจัดการขยะขั้นสุดท้ายโดยใช้บ่อขยะในชุมชนเป็นลักษณะใด

- () 1. บ่อขยะเป็นลานกว้างเหมือนกัน และมีรั้วกันบริเวณ
- () 2. บ่อขยะเป็นลานกว้าง มีรั้วกันบริเวณ และมีอาคารแยกประเภทขยะ
- () 3. บ่อขยะเป็นลานกว้าง มีรั้วกันบริเวณ และมีเตาเผาขยะประจำชุมชน

- () 4. บ่อขยะเป็นแบบขุดหลุมฝังกลบ มีวัสดุกันน้ำซึมลงใต้พื้นดิน และมีรั้วกันบริเวณ
- () 5. ไม่มีบ่อขยะ ไม่มีรั้วกันบริเวณ ทั้งขยะตามข้างถนนหรือในป่า

4.2 การบริหารจัดการขยะในชุมชนเป็นอย่างไร

- () 1. ประชาชนให้ความร่วมมือกับการจัดการขยะ
- () 2. ผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ความสำคัญกับการจัดการขยะ
- () 3. ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน
- () 4. ไม่มีบ่อขยะหรือถังขยะที่มีกลิ่นเหม็น
- () 5. ไม่มีการจุดไฟเผาขยะในบริเวณที่ทิ้งขยะในชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของท่าน ซึ่งคะแนนในช่องระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการกักเก็บรวบรวม					
1. ถังขยะแยกประเภทประจำครัวเรือนที่ติดตั้งบริเวณหน้าบ้านมีจำนวนไม่เพียงพอ					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวิธีการหรือรูปแบบการจัดการขยะในชุมชน					
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการมอบหมายงานการจัดการขยะอย่างชัดเจน					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการจัดการขยะของชุมชน					

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
5. การให้บริการจัดการขยะในชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ทั่วถึง					
6. การจัดการขยะชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต่อเนื่อง					
7. ประชาชนที่อาศัยในชุมชนไม่คัดแยกขยะ และไม่เห็นโทษของการไม่คัดแยกขยะ					
8. ชุมชนอื่นลักลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชน					
9. ประชาชนในชุมชนลักลอบเผาขยะของครัวเรือนในชุมชน					
10. ประชาชนในชุมชนลักลอบทิ้งภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้แล้วตามแหล่งน้ำหรือตามป่าริมทางถนนสัญจร					
ด้านการเก็บขน					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการจัดเก็บขนส่งและจัดการขยะไม่มีแผนงานที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรถขนส่งขยะพร้อมอุปกรณ์ขนส่งไม่เพียงพอในการใช้งาน					
3. อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขนขยะโดยแยกประเภทขยะมีจำนวนไม่เพียงพอในการดำเนินการ					
4. การเก็บขนขยะโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขยะตกค้างในชุมชน					
5. การจัดรูปแบบหรือวิธีการคัดแยกขยะ การเก็บขนแยกประเภทของขยะโดยเทรวมกัน					
6. แผนงานการจัดการขยะที่ไม่ชัดเจนหรือไม่เหมาะสมตามบริบทชุมชน					
7. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดเก็บ แยกประเภท และขนส่งขยะไม่ต่อเนื่อง					
8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้รับการกำหนดระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันกับชุมชนในการเก็บขนขยะ					
9. อุปกรณ์ที่ใช้จัดเก็บขนขยะไม่มีมาตรฐาน และไม่มีการดูแลรักษาให้พร้อมใช้งาน					
10. บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการภารกิจงานเก็บขนขยะในชุมชนไม่เพียงพอ					

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดการขยะน้อย					
2. ชุมชนให้ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นณรงค์ในการ คัดแยกขยะมูลฝอยน้อย					
3. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการแยกขยะประเภทขยะอินทรีย์เศษ อาหาร เศษพืชผัก ผลไม้ ผลผลิตจากทางการเกษตร					
4. ชุมชนขาดความรู้ในการคัดแยกขยะอันตราย หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ กระป๋องสารเคมี ยาฆ่าแมลง ทินเนอร์					
5. ชุมชนขาดความตระหนักในการไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ เช่น วัด ศาลาประชาคม ข้างถนน เป็นต้น					
6. การจัดอบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ หรือการสื่อสารการจัดการ ขยะในชุมชนไม่เหมาะสม					
7. การจัดการขยะประเภท ที่นอนเก่า โซฟาเก่าชำรุด เศษกระจกแตก เศษปูนซีเมนต์ ก่ออิฐ โฟม ลังโฟมไม่เหมาะสม					
8. กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะแต่ละประเภทขยะมีน้อย					
9. การคัดแยกขยะรีไซเคิล กระดาษ ขวดพลาสติก กระป๋องเครื่องดื่ม เหล็ก โลหะ เพื่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะทำได้ยาก					
10. แนวทางการลดขยะประเภทถุงพลาสติก ลดการฝังกลบขยะ แล้วเพิ่ม ปริมาณประเภทขยะรีไซเคิลขาดความชัดเจน					
ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณไม่เพียงพอในการนำระบบ นวัตกรรมใหม่ๆมาใช้กำจัดขยะที่เหมาะสม					
2. การกำจัดขยะ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เหมาะสมส่งกลิ่นเหม็น และเกิดมลภาวะในสิ่งแวดล้อม					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนกำจัดขยะ เพื่อเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนน้อยและไม่ต่อเนื่อง					

ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำจัดการขยะในขั้นตอนสุดท้ายยังไม่เป็นระบบ และไม่สามารถสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน					
5. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการขยะมีจำนวน ไม่พอเพียง หรือมีความสามารถน้อย					
6. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี บริหารจัดการขยะของชุมชนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนน้อย					
7. ชุมชนขาดความรู้และผู้นำในการจัดการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ในเชิง เศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ					
8. การกำจัดการขยะขั้นสุดท้ายในชุมชนตามกระบวนการส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนไม่ชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วม					
9. บ่อกำจัดการขยะในชุมชนไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพ ป่าชุมชน พื้นที่สาธารณะ และบ้านพักอาศัย					
10. บ่อกำจัดการขยะในชุมชนมี แมลงวัน นก อีกา สุนัข หรือสัตว์พาหะนำโรค ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ					

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนของท่าน ซึ่งคะแนนในช่องระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัจจัยอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัจจัยอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีปัจจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยภายใน					
ด้านโครงสร้าง					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดผู้รับผิดชอบและเป้าหมายในการจัดการขยะในชุมชนอย่างชัดเจน					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขั้นตอนการจัดการขยะชัดเจนและปรับเปลี่ยนขั้นตอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำการจัดการขยะชุมชนที่ประสบผลสำเร็จมาใช้จัดการขยะในชุมชน					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวิเคราะห์การขยะเพื่อปรับปรุงให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ร่วมกับชุมชน					
ด้านระบบบริการ					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ ระเบียบ ข้อตกลงร่วมกัน ในการจัดการขยะในชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสริมทักษะการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนให้กับเจ้าหน้าที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการชุมชน และประชาชน					

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำความเห็นของชุมชนมาการพัฒนาการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมเพื่อเศรษฐกิจหมุนเวียน					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดพื้นที่ โรงเรียนคัดแยกและจัดเก็บขยะในชุมชนที่เหมาะสมและชัดเจน					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดระบบและดำเนินการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
ด้านบุคคล					
1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญการจัดการขยะเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน					
2. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม					
3. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน					
4. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการยอมรับในชุมชน					
5. เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการขยะมีสมรรถนะในการสร้างการมีส่วนร่วมและนำนวัตกรรมมาใช้					
ด้านการเงิน					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะอย่างพอเพียงและเหมาะสมตามบริบทพื้นที่					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณส่งเสริมการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน					

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านวัสดุอุปกรณ์					
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนใช้การกำจัดขยะแบบเตาเผาระบบ ปิดปูนซีเมนต์แทนบ่อขยะแบบฝังกลบ					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรถบรรทุกเก็บขนย้ายขยะชนิดแบบแยก ประเภทขยะเพียงพอและพร้อมใช้งาน					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงขยะที่ถูกสุขลักษณะ มีความคงทน เพียงพอกับจำนวนประชากรในชุมชนทุกสถานที่					
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้อุปกรณ์ที่ทันสมัยและป้องกันเชื้อโรคแก่ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานจัดการขยะจำนวนเพียงพอ					
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสถานที่พักขยะ คัดแยกขยะและและจัด เจ้าหน้าที่ประจำเพื่อจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านบริหารจัดการ					
1. ผู้บริหารและสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาและแก้ปัญหา การจัดการขยะเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน					
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และแผนงานการจัดการขยะเหมาะสม					
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินผลการปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือ การปฏิบัติงานการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะจากครัวเรือน และมีจิตสำนึก รับผิดชอบคัดแยกขยะใส่ถังขยะแต่ละประเภท					
5. ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำถุงผ้า ตะกร้า ปิ่นโต แก้วใส่น้ำ หนะไปซื้อของ ที่ตลาดและปฏิเสธการใช้ถุงหิ้วประเภทพลาสติก					
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการขยะในชุมชนตามหลักแนวคิด เศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นประจำไม่มีขยะตกค้างในชุมชน					

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ปัจจัยภายนอก					
ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม					
1. ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญกับการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน					
2. ชุมชนสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน					
3. ชุมชนจัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่าง ต่อเนื่อง					
4. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีเศรษฐกิจ หมุนเวียน					
5. ชุมชนมีการเรียนรู้การจัดการขยะกับชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน					
ด้านเทคโนโลยี					
1. วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และเครื่องมือทันสมัยเอื้อต่อการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
2. ระบบสารสนเทศเอื้อต่อการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร แจ้งข้อมูลข่าวสาร การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
3. กระบวนการจัดการขยะรูปแบบใหม่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมี ความหลากหลายตามบริบทชุมชน					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. เศรษฐกิจของชุมชนต้องการการจัดการขยะที่เป็นระบบและเอื้อต่อการ เสริมสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน					
2. ระบบเศรษฐกิจการเงินในชุมชนมีลักษณะสอดคล้องต่อการจัดการขยะ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
3. ระบบการใช้จ่ายเงินภาครัฐเอื้อต่อการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อ ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
4. ภาคเอกชนมีการลงทุนในการบริหารจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนของชุมชน					

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน	ระดับปัจจัย				
	5	4	3	2	1
ด้านการเมืองและกฎหมาย					
1. รัฐบาลมีนโยบายการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนของชุมชน					
2. นักการเมืองท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน					
3. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐกำหนดให้ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน...					
4. ภาครัฐใช้กฎหมายและมาตรการการส่งเสริมการจัดการขยะแบบมี ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง					
5. การกำหนดโทษในการทำผิดกฎหรือข้อบังคับในการจัดการขยะชุมชน ของภาครัฐเหมาะสมกับบริบทของชุมชน					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกจากข้อความข้างต้น ตามความคิดเห็นของท่าน

ในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

2. ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือ
เขื่อนภูมิพล ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ได้แก่อะไรบ้าง

.....

.....

แบบประเมินกลยุทธ์
การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

คำชี้แจง

1. จุดมุ่งหมายของการใช้แบบประเมินนี้เพื่อประเมินคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ใน 4 ด้านได้แก่ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

2. แบบประเมินนี้แบ่งเป็น 3 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนากลยุทธ์

การประเมินคุณภาพของกลยุทธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนา กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมินทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อประโยชน์ ในการพัฒนากลยุทธ์ต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาประเมินกลยุทธ์ฯเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นายณพวัฒน์ พักใส

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โทรศัพท์ 085-9221572 ID Line: 0859221572

email: nupawat.pa@gmail.com

ตอนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของกลยุทธ์ในเอกสารประกอบการประเมินกลยุทธ์ที่ได้แนบมาด้วยนี้และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสอดคล้องตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความสอดคล้องมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสอดคล้องมาก
- 3 หมายถึง มีความสอดคล้องปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อย
- 1 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความสอดคล้อง				
		5	4	3	2	1
1	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกัน					
2	กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
3	กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับพันธกิจ					
4	กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์					
5	กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับประเด็นกลยุทธ์					
6	ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์					
7	มาตรการมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์					
8	มาตรการมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด					

[illegible]

[illegible]

[illegible]

เป้าประสงค์ที่ 1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับปรุงนโยบายการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เอื้อประโยชน์สูงสุดในการจัดการขยะ
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

[illegible]

เป้าประสงค์ที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปรับปรุงข้อบัญญัติให้เอื้อต่อการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน

[illegible]

เป้าประสงค์ที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดคณะทำงานแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการทำงานในการดำเนินการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชม

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบและกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนภายในชุมชน

รายการ	ระดับ ความเหมาะสม					ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ การยอมรับได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัด															
4.1 ระดับความสำเร็จของการพัฒนาระบบ และกลไกการจัดทำแผนการจัดการขยะแบบ มีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ภายในชุมชน															
เกณฑ์การพิจารณา มีการดำเนินการดังนี้															
1. จัดระบบทำแผนงานในการจัดการขยะ แบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียนในชุมชน															
2. วิเคราะห์ปัญหาและสภาพแวดล้อมใน การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน โดยผ่านการ พิจารณาจากคณะกรรมการจัดการขยะมูล ฝอยระดับจังหวัด															
3. วางระบบขั้นตอนลดการใช้ และลด ปริมาณการทำให้เกิดขยะในชุมชน															
4. ส่งเสริมให้เกิดระบบกลไกและการนำ แผนงานในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนไปสู่ การปฏิบัติจริงในชุมชน															

[illegible]

[illegible]

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ
หมุนเวียนของชุมชน**เป้าประสงค์ที่ 2** องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนนำระบบเศรษฐกิจ
หมุนเวียนมาดำเนินการในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีการดำเนินการด้วยรูปแบบที่หลากหลาย
กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนานองค์ความรู้การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้แก่ประชาชน
ในชุมชน

[illegible]

เป้าประสงค์ที่ 3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่ายมีกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน

รายการ	ระดับ ความเหมาะสม					ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ การยอมรับได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัด															
8.1 ระดับความสำเร็จของการส่งเสริม หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้การ สนับสนุนการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชน															
เกณฑ์การพิจารณา มีการดำเนินการดังนี้															
1. สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือการใช้ ประโยชน์จากขยะของชุมชน															
2. ส่งเสริมให้ใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมไม่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกทำให้ โลกร้อนในชุมชน															
3. สร้างความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน ในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน															
4. ส่งเสริมภาคเอกชนที่มีศักยภาพในการ จัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ในชุมชน															
5. สนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มย่อยในชุมชน ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากขยะ															

เป้าประสงค์ที่ 3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนภาคีเครือข่ายมีกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจนเกิดการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนอย่างเป็นระบบ

กลยุทธ์ที่ 9 เร่งรัดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาาีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน

[illegible]

รายการ	ระดับ ความเหมาะสม					ระดับ ความเป็นไปได้					ระดับ การยอมรับได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.3 จัดทำคู่มือวิธีดำเนินการและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการคัดแยกขยะอย่างเด่นชัด มีจุดรวบรวมขยะแต่ละประเภทในชุมชน															
9.4 จัดกิจกรรมการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรมในชุมชน															
9.5 ประเมินผลกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน															
9.6 ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการพัฒนา															

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนากลยุทธ์

คำชี้แจง โปรดระบุข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณภาพของกลยุทธ์การจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล เพื่อใช้ในการพัฒนากลยุทธ์ต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
เหนือเขื่อนภูมิพล

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการกักเก็บรวบรวม							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านการเก็บขน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชน
เหนือเขื่อนภูมิพล

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการกักเก็บรวบรวมข้อที่							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านการเก็บขนข้อที่							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
ด้านการเปลี่ยนแปลงและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ข้อที่								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ
องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

4.1 ปัจจัยภายในของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ
องค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านโครงสร้าง							
1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	สอดคล้อง
	ด้านระบบบริการ							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านบุคคล							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านการเงิน							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านวัสดุอุปกรณ์							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านบริหารจัดการ							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

4.2 ปัจจัยภายนอกของการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของ
องค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขอุปสรรค

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	การแปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	ด้านค่านิยมและวัฒนธรรม							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านเทคโนโลยี							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านเศรษฐกิจ							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
	ด้านการเมืองและกฎหมาย							
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๔๘๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย

จำนวน ๒๖ ฉบับ

ด้วย นายพนวัฒน์ พักใส นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยมี อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอภาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านและบุคลากรในสังกัดของท่าน เพื่อประกอบในการจัดทำวิทยานิพนธ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามจำนวนแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิสุwan)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

Signature Code : F+NSgKfDzvtN&OldUPW+

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๓๙ ต่อ ๒๐๓๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๓๘

นายพนวัฒน์ พักใส : โทร ๐๘๕ ๙๒๒ ๑๕๗๒

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๑๓๒๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก

เรียน

ด้วย นายณพวัฒน์ พักใส นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยมี อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี โดยจำเป็นต้องขอข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ในวันเสาร์ที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมกองปฏิบัติการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และประชุมในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิษณุวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F+NailbttmgiENIQ๒YIG

คณะกรรมการ

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นายณพวัฒน์ พักใส : โทร ๐๘๕ ๙๒๒ ๑๕๓๒

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๐๓๘๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรียน

ด้วย นายณพวัฒน์ พักใส นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยมี อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์บุญโอบาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นายณพวัฒน์ พักใส จะจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์ และมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำวิทยานิพนธ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และประชุมในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉมึนภิษา ตันติสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๓ มกราคม ๒๕๖๘

Signature Code : F+MSgKfT๘๓twswkQ๒AEk

คณะกรรมการ

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นายณพวัฒน์ พักใส : โทร ๐๘๕ ๙๒๒ ๑๕๗๒

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๓๕/ว ๑๔๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญร่วมประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก

เรียน ดร.กิตติคุณ ยศบรรเทิง

ด้วย นายพนวัฒน์ พักใส นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยมี อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโสภาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นายพนวัฒน์ พักใส กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนวิพากษ์กลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนฯ โดยทางมหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ในรูปแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม Microsoft Teams โดยทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ จากท่านเป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชมิภา ดันดีสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘

Signature Code : FbMCiKXwttkAvoqHyn+/m

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๓๙ ต่อ ๒๐๓๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๓๘

นายพนวัฒน์ พักใส : โทร ๐๘๕ ๙๒๒ ๓๕๗๒

"ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต"

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๑๘๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบประเมินกลยุทธ์

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เอกสารประกอบการพิจารณากลยุทธ์

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณพวัฒน์ พักใส นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยมี อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโอบาส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นายณพวัฒน์ พักใส กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนของชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล โดยทางมหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินกลยุทธ์ตามเอกสารดังแนบนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ทางมหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัณภิกา ตันติสันติสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

Signature Code : F๖MCIKX๗๒AsoaHgk๙ty

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นายณพวัฒน์ พักใส : โทร ๐๘๕ ๙๒๒ ๑๕๗๒

ITA “ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ภาคผนวก จ

ภาพกิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพการสนทนากลุ่ม (ออนไลน์)

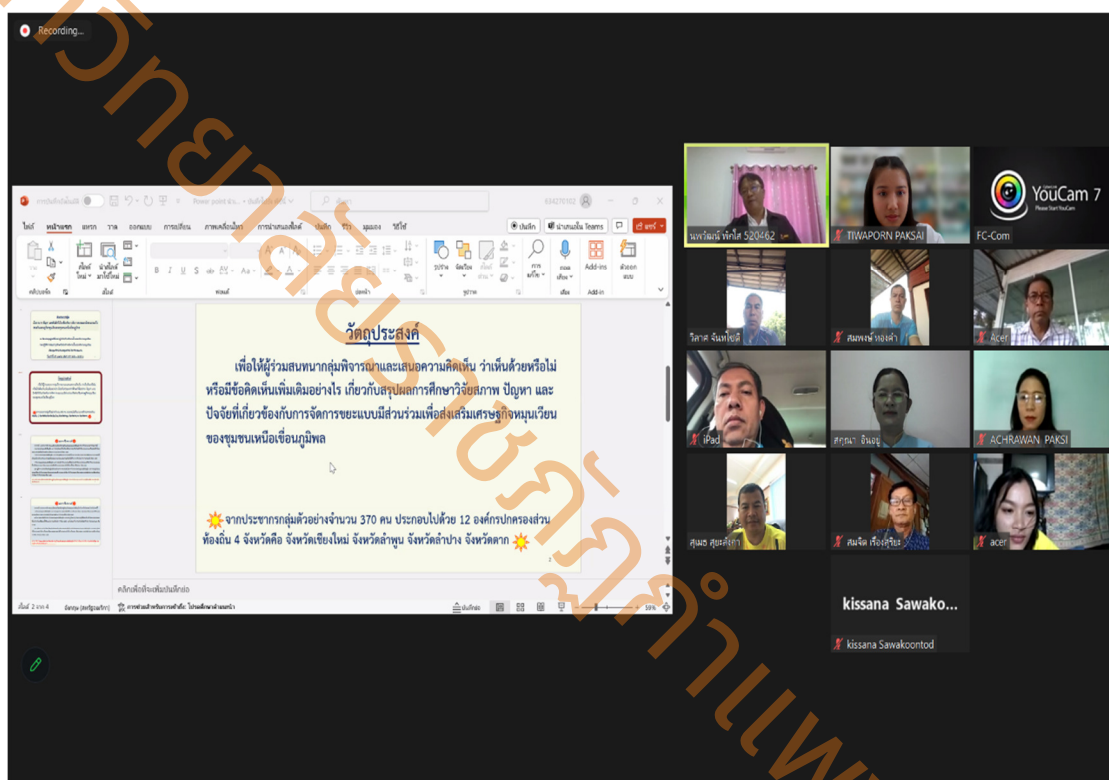
เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม

เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ณ ห้องประชุม กองปฏิบัติการบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังน้ำและพลังงานหมุนเวียน

เขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 น. -12.00 น.

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติ (ออนไลน์)

เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการจัดการขยะแบบมี

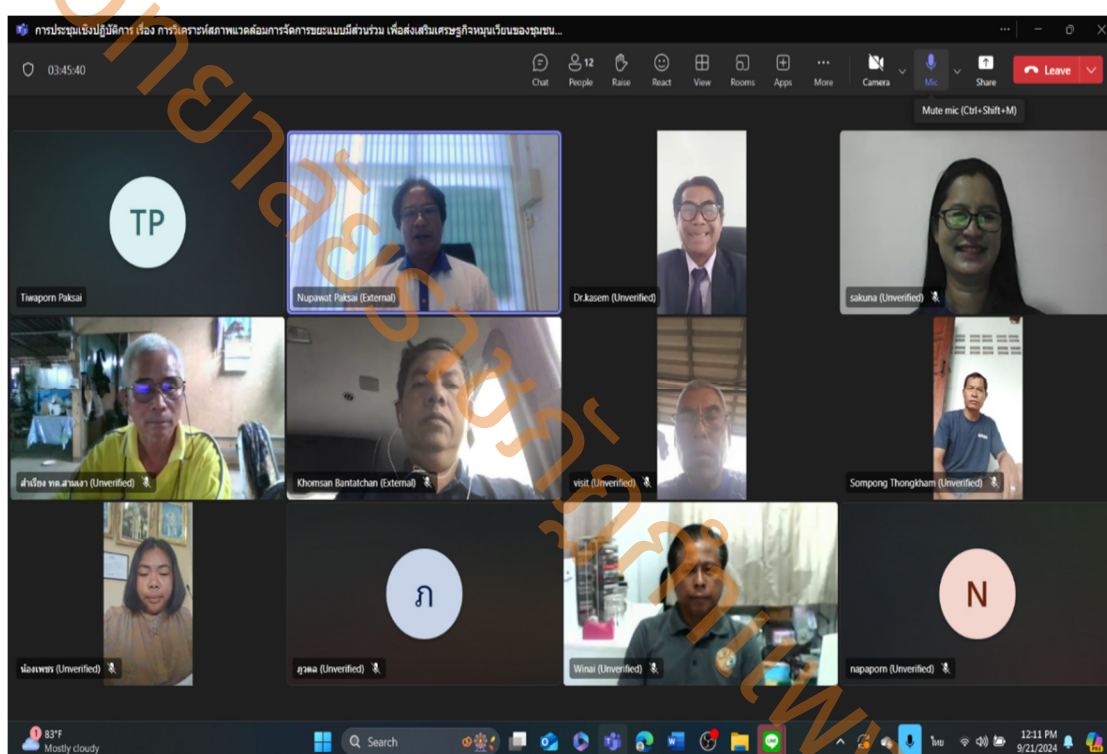
ส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนขององค์กรชุมชนเหนือเงื่อนไขภูมิพล

ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน

กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เชื้อนอุบลรัตน์

อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2567 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการ (ออนไลน์)
เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล
ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน
กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์
อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00–12.00 น.

The screenshot shows a Zoom meeting interface. The main window displays a presentation slide with a table titled 'กลยุทธ์' (Strategy). The table has three columns: 'กลยุทธ์' (Strategy), 'ตัวชี้วัด' (Indicator), and 'มาตรการ' (Measure). The content of the table is as follows:

กลยุทธ์	ตัวชี้วัด	มาตรการ
8. สนับสนุนนโยบายการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพ	8.1 ระดับความสำเร็จในการใช้ทรัพยากรในการหมุนเวียนหรือวัสดุมาใช้ใหม่ในหน้าที่ เช่น การลดทำให้เกิดขยะ นำกลับมาใช้ใหม่ ยึดอายุการใช้งาน และการนำมาเข้ากระบวนการผลิตซ้ำในพื้นที่	8.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรโดยผู้เชี่ยวชาญ
WO: 10,W15,W16,W17,W18,O	เกณฑ์การพิจารณา 1. มีการสนับสนุนและส่งเสริมทำให้ไม่เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 2. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ ส่วนประกอบและวัสดุในมากที่สุดด้วย	8.2 แสวงหาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมในการจัดการขยะเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน 8.3 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ได้มาปรับใช้ในการจัดการขยะ

The Zoom interface includes a top bar with icons for chat, people, raise hand, react, view, rooms, apps, more, camera, mic, share, and a 'Leave' button. The bottom bar shows the Windows taskbar with the search bar, taskbar icons, and system tray showing the time as 11:13 AM on 1/26/2025.

ภาพการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (ออนไลน์)

เพื่อ ตรวจสอบร่างกลยุทธ์การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน

ขององค์กรชุมชนเหนือเขื่อนภูมิพล

ณ ห้องประชุมศูนย์เชี่ยวชาญโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน

กองปฏิบัติการซ่อมบำรุงรักษาโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำและพลังงานหมุนเวียน เขื่อนอุบลรัตน์

อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2568 เวลา 09.00–12.00 น.

